

ویژه
کنکوری های
۱۴۰۳
۱۴۰۳/۰۱/۳۱

آزمون
چهاردهم
حضور
دفترچه شماره ۱

خیلیسبز
آزمون
تجربہ | راهی | انسانی
سال تحصیلی
۱۴۰۲ - ۱۴۰۳

مطابق کنکور سراسری

آزمون آزمایشی خیلیسبز

گروه آزمایشی علوم انسانی

• نام و نام خانوادگی: • شماره داوطلبی:

عنوان مواد امتحانی آزمون، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی	ملاحظات
۱	ریاضی	۲۰ سؤال	۱	۲۰	۳۰ دقیقه	
۲	زبان و ادبیات فارسی	۳۰ سؤال	۲۱	۵۰	۳۰ دقیقه	۸۰ سؤال
۳	علوم اجتماعی	۱۵ سؤال	۵۱	۶۵	۱۵ دقیقه	۹۰ دقیقه
۴	روان‌شناسی	۱۵ سؤال	۶۶	۸۰	۱۵ دقیقه	

اساتید، مشاوران و دانش‌آموزان گرامی؛

نظرات، پیشنهادات، انتقادات و بازخوردهای خود نسبت به سؤالات این آزمون را می‌توانید از طریق آیدی @Kheilisabz_edit در همه پیام‌رسان‌ها با ما به اشتراک بگذارید.

Azmoon.kheilisabz.com

۱- α و β ریشه‌های معادله $x^2 - (m^2 + 1)x + m + 6 = 0$ هستند. اگر α ، m و β سه جمله متوالی یک دنباله هندسی افزایشی باشند، جمله بعدی آن‌ها کدام است؟

- ۸ (۱)   ۱۲ (۲)   ۱۸ (۳)   ۲۷ (۴)

۲- دنیا و کیمیا با هم کاری را در ۶ ساعت انجام می‌دهند و اگر هر کدام به تنهایی بخواهند این کار را انجام دهند، دنیا ۵ ساعت زودتر از کیمیا این کار را انجام می‌دهد. حالا اگر نیمه اول این کار را دنیا و نیمه دوم کار را کیمیا انجام دهد، کل کار در چند ساعت انجام می‌شود؟

- ۱۲ (۱)   ۱۲/۵ (۲)   ۱۳ (۳)   ۱۳/۵ (۴)

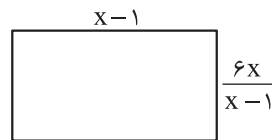
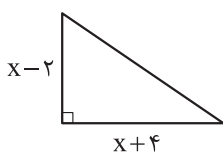
۳- در تابع $f(x) = \frac{a-1}{b+1}x + \frac{b+2}{a+2}$ ، اگر $f(2) = -7$ و $f(-2) = 5$ باشد، مقدار $f(a) - f(b)$ کدام است؟

- ۱۲ (۱)   ۱۸ (۲)   -۱۲ (۳)   -۱۸ (۴)

۴- دو نقطه $A(1, \beta)$ و $B(-3, \beta)$ روی سهمی $y = ax^2 + 4x + c$ قرار دارند. اگر خط $y = 3$ ، سهمی را فقط در یک نقطه قطع کند، مقدار β کدام است؟

- ۱۱ (۱)   ۱۲ (۲)   ۱۳ (۳)   ۱۴ (۴)

۵- بیشترین مقدار تفاضل مساحت مثلث از مساحت مستطیل کدام است؟

- ۱۳/۵ (۱)

- ۱۴/۵ (۲)

- ۱۵/۵ (۳)

- ۱۶/۵ (۴)

۶- در داده‌های ۱۷، ۱۱، ۲۵، ۱۳، ۲۰، ۱۴، ۲۱، ۱۳، اختلاف میانگین و میانه کدام است؟

- ۱/۵ (۴)   ۱/۲۵ (۳)   ۱ (۲)   ۰/۷۵ (۱)

۷- در یک نمودار جعبه‌ای، کوچک‌ترین داده ۱۰، بزرگ‌ترین داده ۶۰ و طول جعبه ۲۴ است. اگر فاصله چارک سوم تا ماکزیمم از ۲ برابر فاصله چارک اول تا مینیمم، ۵ واحد بیشتر باشد، چارک سوم کدام است؟

- ۴۱ (۱)   ۴۲ (۲)   ۴۳ (۳)   ۴۴ (۴)

۸- نقیض گزاره $p \Leftrightarrow q$ کدام است؟

- $\sim p \Leftrightarrow \sim q$ (۱) $(p \vee q) \wedge (q \Rightarrow \sim p)$ (۲)

- $(p \Rightarrow q) \wedge (\sim q \Rightarrow p)$ (۳) $(p \Rightarrow q) \vee (q \Rightarrow p)$ (۴)

محل انجام محاسبات

۹- اگر f تابعی ثابت و $f(4) + f(4^2) + f(4^3) = 1 - f(f(-4))$ باشد، حاصل $f(8)$ کدام است؟

- (۱) 2^2 (۲) 2^3 (۳) 2^{-2} (۴) 2^{-3}

۱۰- تابع $f(x) = |2x - 2| - x$ ، تابع ثابت $g(x) = (a - 5)x + a$ را در نقاط A و B قطع می‌کند. مساحت مثلث با رئوس

A ، B و نقطه‌ای که پایین‌ترین نقطه نمودار تابع $f(x)$ است، چند واحد مربع می‌باشد؟

- (۱) 28 (۲) 32 (۳) 24 (۴) 20

۱۱- در منطقه‌ای با نرخ بیکاری ۱۳ درصد، کارآفرینی برای ۲۰ درصد افراد بیکار، شغل ایجاد می‌کند. نرخ بیکاری جدید این منطقه چند درصد است؟

- (۱) 11 (۲) $10/8$ (۳) $10/4$ (۴) $9/8$

۱۲- مجموعه A شامل تمام اعداد اول کوچک‌تر از ۴۰ است. اگر $f: \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{R}$ و $g: A \rightarrow \mathbb{R}$ باشند،
 $f(x) = \text{sign}(x)$ و $g(x) = \lfloor \frac{x}{4} \rfloor + \lfloor \frac{-x}{4} \rfloor + 1$ ، دامنه تابع $\frac{f}{g}$ شامل چند عضو است؟

- (۱) 1 (۲) 2 (۳) 3 (۴) 4

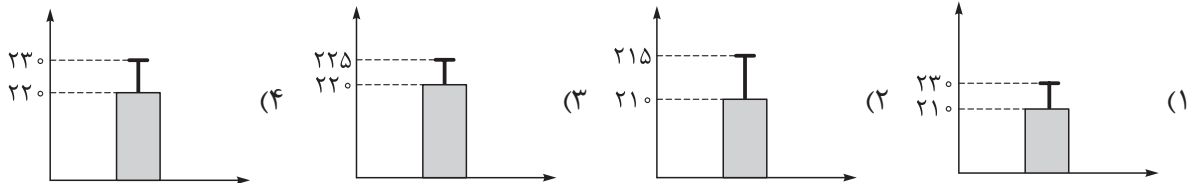
۱۳- چند عدد چهاررقمی مضرب ۵ بدون ارقام تکراری داریم که مجموع ارقام دهگان و صدگان ۸ باشد؟

- (۱) 76 (۲) 78 (۳) 80 (۴) 82

۱۴- از بین ۱۰ لنگه (۵ جفت) کفش، ۴ لنگه انتخاب می‌کنیم. با چه احتمالی این ۴ لنگه، دوبه‌دو جفت هستند؟

- (۱) $\frac{1}{10}$ (۲) $\frac{2}{21}$ (۳) $\frac{1}{20}$ (۴) $\frac{1}{21}$

۱۵- می‌دانیم وزن ۹۶ درصد قوطی‌های کنسرو شرکتی بین ۲۰۰ و ۲۴۰ گرم است. کدام نمودار برای وزن قوطی‌ها مناسب است؟ (داده‌ها را نرمال فرض می‌کنیم).

محل انجام محاسبات

۱۶- اگر جملات پنجم و هشتم دنباله بازگشتی $a_{n+1} = 2a_n + n + k$ با جملات پنجم و هشتم دنباله فیبوناچی برابر باشند، جزء صحیح k کدام است؟

- (۱) -۸ (۲) -۹ (۳) -۱۰ (۴) -۷

۱۷- اختلاف مشترک دنباله‌ای با جمله عمومی $a_n = (2k-1)n + 3$ برابر با ۵ است. مجموع ۱۰ جمله سوم این دنباله m برابر مجموع k جمله دوم آن است. حاصل $[m]$ کدام است؟

- (۱) ۱۲ (۲) ۱۳ (۳) ۱۴ (۴) ۱۵

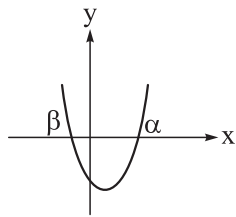
۱۸- جملات پنجم و هشتم یک دنباله هندسی به ترتیب ۲ و ۴ هستند. کدام گزینه از جملات این دنباله نیست؟

- (۱) ۱ (۲) $2\sqrt{2}$ (۳) $\sqrt[3]{16}$ (۴) ۸

۱۹- در سهمی $y = x^2 + (\sqrt{2} - \sqrt{5})x - \sqrt{10}$ و β طول نقاط برخورد نمودار با محور x ها هستند. ریشه سوم عبارت

$$A = \alpha^4 + \beta^4 - (-\alpha\beta)^{\frac{2}{3}} + 0/15$$

کدام است؟ ($\sqrt[3]{10} \approx 2/15$)

(۱) ۶

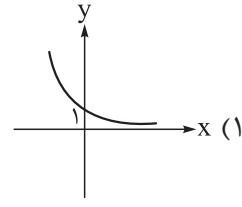
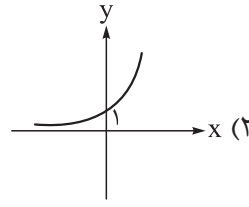
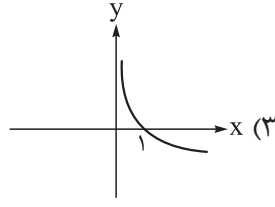
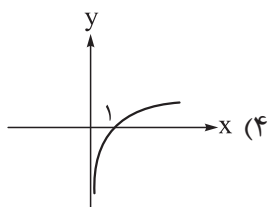
(۲) ۵

(۳) ۴

(۴) ۳

۲۰- در یک دنباله هندسی با نسبت مشترک r ، مجموع هشت جمله اول ۸۲ برابر مجموع چهار جمله اول است. نمودار

تابع $f(x) = (|r| - \sqrt{3})^x$ کدام است؟

۲۱- با توجه به ویژگی‌های قلمرو سه‌گانه شعر در سبک عراقی، کدام مورد نادرست است؟

- (۱) رواج غزل عارفانه و عاشقانه (قلمرو ادبی)
- (۲) در هم آمیختگی مختصات نو و کهن (قلمرو ادبی)
- (۳) غم‌گرایی و رواج روحیه عرفانی و اخلاقی (قلمرو فکری)
- (۴) آسمانی‌بودن معشوق و بازتاب بیشتر علوم در شعر (قلمرو فکری)

۲۲- کدام عبارت فاقد ویژگی زبانی موجود در «چهار مقاله نظامی عروضی» است؟

- (۱) حکایت کرد مرا دوستی که دل به محبت او نیازی داشت و جان به صحبت او اهتزازی.
- (۲) اوج دولت آن خاندان، ایام ملک او بود و اسباب تمتع و علل ترقع در غایت ساختگی بود.
- (۳) وقتی از اوقات به حوادث ضروری از مسکن مألوف دوری جستیم و از کاخ اصلی بر شاخ وصلی نشستیم.
- (۴) و هرگاه که جامه از کتف برداشتی، خلق را به جادوی چنان نمودی که این دو ازدهاست.

۲۳- در کدام مورد نام شخصیت‌های ادبی دوره صفوی و آثار آن‌ها «کاملاً» درست هستند؟

- (۱) قاضی نورالله شوشتری: مجالس المؤمنین (حسن بیگ روملو: جامع التواریخ) (خواندمیر: حبیب‌السییر)
- (۲) (وحید قزوینی: جامع عباسی) (میرزا برخوردار فراهی: محبوب‌القلوب) (شاه‌طهماسب صفوی: تذکره شاه‌طهماسب)
- (۳) (اسکندر بیگ ترکمان: عالم‌آرای عباسی) (علی‌بن حسین واعظ کاشفی: رشحات عین‌الحیات) (محاكمة اللغتين: امیر علیشیر نوایی)
- (۴) (میرزا برخوردار فراهی: محبوب‌القلوب) (شیخ بهایی: جامع عباسی) (حسن بیگ روملو: احسن التواریخ)

۲۴- از دیدگاه تاریخ ادبیات کدام یک از قسمت‌های مشخص‌شده، نادرست است؟

«اصل تفسیر طبری را «محمد بن جریر طبری» به زبان عربی نوشته است. ابوعلی بلعمی به دستور منصور بن نوح سامانی،

مأموریت یافت که تاریخ مفصلی را که جمعی از دانشمندان آن زمان آن را تحت عنوان «تاریخ الرسل و الملوك» به

زبان عربی نوشته بودند، به فارسی برگرداند. بلعمی هم‌زمان با ترجمه کتاب، اطلاعات دیگری راجع به تاریخ ایران به دست آورد و بر آن افزود و با حذف مطالبی، آن را به صورت تألیفی مستقل درآورد که به «تاریخ بلعمی» شهرت یافته است.»

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۲۵- کدام موارد بیانگر ویژگی‌های «فکری شعر» در قرن‌های «پنجم و ششم» است؟

- (الف) حاکم‌بودن بیشتر روح حماسه بر ادبیات این دوره
  - (ب) رواج بیشتر تصوف و برخی اندیشه‌ها از جمله بی‌اعتباری دنیا و اعتقاد به قضا و قدر
  - (ج) ورود اصطلاحات عرفانی و فراوانی وعظ و اندرز
  - (د) رواج هجو، مفاخره، شکایت و انتقاد اجتماعی
- (۱) ب - ج (۲) الف - د (۳) ج - د (۴) الف - ب

۲۶- موارد زیر به ترتیب، درباره ویژگی کلامی کدام شاعر یا نویسنده آمده است؟

- وی چند مثنوی به پیروی از «پنج گنج» نظامی سروده است.
- در کتاب خود شیوه تذکره‌الاولیای عطار را به کار برده است.
- او مسائل عصر را با کاربرد زبان و اصطلاحات رایج و آمیخته به شعر و ضرب‌المثل‌های لطیف، به سبک گلستان سعدی نوشت.
- در رواج نثر ساده و عامیانه که بعدها در داستان‌های محمدعلی جمال‌زاده و صادق هدایت به کار رفت، نقش مؤثری داشت.

- (۱) جامی - عراقی - ابوالقاسم لاهوتی - زین‌العابدین مراغهای
- (۲) خواجه‌ی کرمانی - جامی - قائم مقام فراهانی - علی‌اکبر دهخدا
- (۳) نشاط اصفهانی - نجم‌الدین رازی - ادیب‌الممالک فراهانی - عبدالرحیم طالبوف
- (۴) سلمان ساوجی - دولت‌شاه سمرقندی - جامی - قائم مقام فراهانی

۲۷- در میان عبارات زیر، کدام موارد از دیدگاه تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی «درست» است؟

الف) در دوره دوم شعر فارسی معاصر، جریان سمبولیسم اجتماعی یا شعر نو حماسی رواج یافت.
 ب) سیمین دانشور چند سال با مجله‌هایی مثل نقش و نگار، کتاب ماه، کیهان و آرش همکاری داشت.
 ج) هوشنگ ابتهاج، حسین منزوی، علی محمد افغانی و یحیی دولت‌آبادی از شاعران و نویسندگان شاخه دوم عصر انقلاب هستند که بعد از انقلاب به فعالیت ادبی خود ادامه دادند.
 د) سلمان هراتی و علیرضا قزوه از شاعران جوان بعد از انقلاب هستند که کار ادبی خود را در انقلاب آغاز کردند.

(۱) الف - د (۲) ب - د (۳) الف - ج (۴) ب - ج

۲۸- از دیدگاه تاریخ ادبیات در متن زیر چند «خطا» به چشم می‌خورد؟

«ایرج میرزا از شاعران دوره بازگشت ادبی بود که در به‌کارگیری تعبیرات حماسی و آفریدن اشعاری ساده و روان مهارت بسیار داشت. در طنز، هجو و هزل چیره‌دست بود. در شعر وی اندیشه‌های نوگرایانه و مشروطه‌خواهی وجود دارد. ایرج میرزا از شعرهای غربی نیز ترجمه‌هایی به نثر پدید آورده است.»

(۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

۲۹- کدام بیت «فاقد» مجاز است؟

(۱) هوا خمارشکن، گل پیاله‌گردان است
 (۲) باده روحانیان را ساغری در کار نیست
 (۳) بتا تو روی ز من برمتاب و دستم گیر
 (۴) میخشای بر هر کجا ظالمی است

پیاله نوش و میندیش از خمار امروز
 در خرابات محبت جام و جم نامحرم است
 که در سرم ز تو آشوب و فتنه‌هاست هنوز
 که رحمت بر او جور بر عالمی است

۳۰- در ابیات زیر به ترتیب، چند «وجه شبه» و چند «ادات تشبیه» به چشم می‌خورد؟

● دریاب که ایام گل و صبح و جوانی
 ● گر من به تو فرهاد صفت شیفته‌ام
 ● خیال‌انگیز و جان‌پرور چوبوی گل سراپایی

چون برق کند جلوه و چون باد گریزد
 عیبم مکن ای جان که تو بس شیرینی
 نداری غیر از این عیبی که می‌دانی که زیبایی

(۱) چهار - سه (۲) چهار - پنج (۳) پنج - چهار (۴) پنج - سه

۳۱- در همه ابیات هر سه آرایه «لفظ و نشر، تشبیه و جناس» یافت می‌شود؛ به جز:

(۱) رویی است ماه‌پیکر و مویی است مشک‌بوی
 (۲) بنگر به خانه تن و بنگر به جان من
 (۳) در اشک و روی زردم سهل است اگر بینی
 (۴) با تابش زلف و رخت ای ماه دل‌افروز

هر لاله‌ای که می‌دمد از خاک و سنبل
 از جام عشق او شده این مست و آن خراب
 زان رو که چشم نرگس بر سیم و زر نباشد
 از شام تو قدر آید و از صبح تو نوروز

۳۲- آرایه‌های بیت زیر کدام‌اند؟

«سعدی شیرین زبان، این همه شور از کجا
 (۱) تشبیه - مراعات نظیر - حس آمیزی - ایهام تناسب
 (۲) تشبیه - ایهام - اسلوب معادله - ایهام تناسب
 (۳) جناس - استعاره - حس آمیزی - حسن تعلیل
 (۴) کنایه - مجاز - اسلوب معادله - مراعات نظیر»

شاهد ما آیتی است و این همه تفسیر او

۳۳- در کدام بیت همه آرایه‌های «جناس، تشبیه، ایهام و ایهام تناسب» مشهود است؟

(۱) نکنند مرغ دلم جز سر کویش منزل
 (۲) افتادی اگر ز چشم مردم چون اشک
 (۳) اگر تو پیل برانی و اسب درتازی
 (۴) رخشان چوماه و مشتری زین گنبد نیلوفری

همچو شاهین که سر پنجه شه آید باز
 در چشم منی عزیز چون مردم چشم
 چگونه رخ نهیمت چو مات می‌جوییم
 تابان چو مهر خاوری از روزن کاشانه‌ها

۳۴- در کدام ابیات همه ارکان تشبیه یافت می‌شود؟

- (الف) به باز مانند یارت از آن بود فرخ
 (ب) راه وصلش چون روم چون نیست منزلگه پدید
 (ج) مرغ دلّم از سینه کند قصد پریدن
 (د) وصف مهرش چون کنم طبعم ببالد همچو سرو
 (ه) هر که به شب شمع وار در نظر شاهدهی است
- (۱) الف - ج - د (۲) ب - د - ه (۳) الف - د - ه (۴) ج - ب - ه

۳۵- آرایه‌های مقابل همه ابیات «کاملاً» درست هستند؛ به جز: ....

- (۱) به جفایی و قفایی نرود عاشق صادق
 (۲) نقشی بر آب می‌زنم از گریه حالیا
 (۳) تا ز باغ خاطرت گل‌های شادی بشکند
 (۴) در بزم ز رخسار دو صد شمع برافروز
- مژه برهم نزند، گر بزنی تیر و سنانش (کنایه - جناس)
 تا کی شود قرین حقیقت، مجاز من (تضاد - کنایه)
 هر چه در دل تخم کین داری به زیر خاک کن (تشبیه - مراعات نظیر)
 وز لعل شکر بار می و نُقل فرو ریز (موازنه - استعاره)

۳۶- آرایه‌های «مجاز، تشبیه، ایهام، لفّ و نشر و تلمیح» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

- (الف) دیدن خورشید تابان گرچه آب آرد به چشم
 (ب) گوی زرین مه و مهر در این سبز چمن
 (ج) چون برق و باد دولت دنیا سبکرو است
 (د) به رغبت نقد جان خود به یار سیم بر دادم
 (ه) سودای طره‌ات ز سر ما نمی‌رود
- (۱) ه - الف - د - ب - ج (۲) ه - د - الف - ب - ج (۳) ج - الف - د - ه - ب (۴) ج - د - الف - ب - ه
- دیدۀ خورشید را روی تو می‌سازد پر آب
 روز و شب در خم چوگان سحرخیزان است
 در دست دیو یک دو سه روزی نگین بود
 از این سودا پشیمان نیستم چون زر به زردادم
 چون شعله دود دل، رقم سرنوشت ماست

۳۷- قافیه کدام بیت نادرست است؟

- (۱) دلا چرا تو چنین بی‌قرار و مضطربی؟
 (۲) پیش شیران دعوی شیری مکن چون روبهی
 (۳) کسی که دل طرف زلف یار می‌کشدش
 (۴) لب می‌گزد چو چشم گشایم به دیدنش
- چراست نام تو قلب از چه روی منقلبی؟
 ناخوش است از زشت و لاغر لاف حسن و فربهی
 اگر فکند در آن حلقه دست می‌رسدش
 خوش‌تر ز دیدن است مرا لب گزیدنش

۳۸- کدام گزینه «ذوقافیتین» است؟

- (۱) به ناگه قضا چشم‌زخمی رساند
 (۲) ز من آب دامان الفت کشید
 (۳) معنبر شبی محفلی ساختم
 (۴) که شاید سوی من تو مایل شوی
- زمانه به آن مهربانی نماند
 ز آتش مرا صد مَصّرت رسید
 بنابر طرب طرحی انداختم
 دمی از غم دهر غافل شوی

۳۹- وزن مقابل کدام مصراع نادرست است؟

- (۱) از جوی‌ها برآمد و بر بام‌ها گذشت (مستفعلن مفاعیلُ مستفعلن فَعَل)
 (۲) وقتی که شب هنگام گامی چند دور از من (مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستف)
 (۳) صداقتی که در آواز روستایی ماست (مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعَلن)
 (۴) من به آواز تو می‌اندیشم از راحت نمی‌پرسم (فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعَلن)

۴۰- وزن کدام گزینه با بیت زیر یکسان است؟

«شمعی که به سویش من جان سوخته از شوق
 هر لاله آتشین دل سوخته‌ای است
 (۱) هر لاله آتشین دل سوخته‌ای است
 (۲) با چشم صدف خیز که بر گردن ایام
 (۳) شاید چو یوسفم بنوازد عزیز مصر
 (۴) دور از تو رفته تاب از دل ز دیده خواب

پروانه صفت باز کنم بال و پر این جاست»
 هر شعله برق جان افروخته‌ای است
 خر مهره بینیم و به دردانه بگیریم
 پاداش ذلتی که به زندان کشیده‌ام
 لب تشنه را از آب تا کی بود شکیب

۴۱- کدام مصراع‌های زیر به ترتیب در بحر «هزج» و «مقارب» سروده شده‌اند؟

(الف) مهارت در سخن دارم ولی نتوان
 (ب) کجا همی روی ای دل، بدین شتاب کجا؟
 (ج) چمن بی‌همنشین، زندان جان است
 (د) در آن لحظه دیگر نمی‌دید چشم
 (ه) دل از آرزو یک نفس بود خرّم
 (۱) «الف و ج» - «د و ه»
 (۲) «الف و ب» - «ج و ه»
 (۳) «ب و ج» - «د و ه»
 (۴) «ب و د» - «الف و ج»

۴۲- به ترتیب چند مصراع وزن «همسان دولختی» دارد و چند مصراع به «دو صورت» رایج تقسیم‌بندی هجایی می‌شود؟

• چو فرستاد عنایت به زمین مشعله‌ها را
 • ای عاشق خسته دل جفا دیدی
 • دل به غمت بستم و ز غیر تو رستم
 • مرا به دست تو چون عشق باز داد وفا کن
 • اگرم جفا نماید ز برای خشکجانی
 • که ز پهلوی من مرو به کنار
 (۱) سه - سه
 (۲) دو - یک
 (۳) دو - دو
 (۴) یک - دو

۴۳- در کدام گزینه سه نوع اختیار وزنی وجود دارد؟

(۱) گوش جان برگشا که در این بیت
 (۲) ناگهان باد صبا دامن‌کشان
 (۳) نه من پرستش روی نکو نمایم و بس
 (۴) در ره عشق وطن از سر و جان خاسته‌ایم
 مطلب خویش می‌کنم عنوان
 سوی سرو و لاله و شمشاد رفت
 کسی که روی نکو را نمی‌پرستد کیست؟
 تا در این ره چه کند همت مردانه ما

۴۴- در کدام بیت، دو بار اختیار شاعری «قلب» به کار گرفته شده است؟

(۱) طبع من از شاعران، شعر کند عاریت
 (۲) هر که رساند به من، شعر تو چونان بود
 (۳) وه که چه خنده زنده بر من و تو کودکان
 (۴) ستّ ابر است این، که گیرد از بحر آب
 لعل کس از عاریت سوی بدخشان برد
 که بوی پیراهنی به پیر کنعان برد
 اگر کسی شعرمان، سوی خراسان برد
 پس به سوی بحر باز، قطره باران برد

۴۵- همه موارد کاملاً در ابیات زیر مصداق پیدا می‌کند؛ به جز:

«لعل تو به سرچشمه زمزم نتوان داد
 عشاق تو را زجر پیایی نتوان کرد
 این مهر خداداده به خاتم نتوان داد
 مستان تو را جام دمادم نتوان داد»

(۱) وزن شعر به همسان و ناهمسان تقسیم‌بندی هجایی می‌شود.

(۲) در بیت اول، تشبیه و استعاره وجود دارد.

(۳) حرف روی «م» است.

(۴) بیت اول با بیت «از گل بستان که خواهد کرد بر دیوار رو / گر بود بر صفحه دیوار از پرگار گل» قرابت مفهومی دارد.

۴۶- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات تفاوت دارد؟

- (۱) هر کس که مرا دید چو من سوخته دل شد
 (۲) تا نگرده آب، دل از ناله های آتشین
 (۳) قول مطبوع از درون سوزناک آید که عود
 (۴) سوختم تا ره در آن زلف معنبر یافتم
- داغی که نسوزد جگری بر جگرم نیست
 نیست ممکن یافتن آن گوهر یکدانه را
 چون همی سوزد جهان از وی معطر می شود
 خشک چون سوزن شدم کاین رشته را سر یافتم

۴۷- مفهوم «روزگار است این که گه عزت دهد گه خوار دارد / چرخ بازیگر از این بازیچه ها بسیار دارد» در کدام بیت آمده است؟

- (۱) با اهل نظر چرخ و فلک بر سر کین است
 (۲) چو دور عیش و نشاط است باده در دور آر
 (۳) جهان را هر دم آیینی و رایسی است
 (۴) عزت و خواری که پشت و روی کار عالم است
- امروز چنین نیست که تا بود چنین است
 که روشن است که باد است گردش ایام
 چمن را هم سموم و هم صبایی است
 نزد رندی کاو ندارد کار با دنیا یکی است

۴۸- مفهوم بیت زیر از کدام بیت دریافت می شود؟

- «سعدی نظر از رویت کوتاه نکند هرگز
 و روی بگردانی در دامت آویزد»
- (۱) کس نستاندم به هیچ از تو برانی از درم
 (۲) مگر تو روی بیوشی و گرنه ممکن نیست
 (۳) چشم بر هم نزنم گر تو به تیرم بزنی
 (۴) وگر چنان که مصور شود گزیر از عشق
- مقبل هر دو عالمم گر تو قبول می کنی
 که آدمی که تو بیند نظر بپوشاند
 لیک ترسم که بدوزد نظر از روی توام
 کجا روم که نمی باشدم گزیر از دوست

۴۹- بیت «هر کاو نظری دارد با یار کمان ابرو / باید که سپر باشد پیش همه پیکانها» با کدام بیت ارتباط تصویری دارد؟

- (۱) با همه تدبیر خویش ما سپر انداختیم
 (۲) تیر کمان ابروان بر سپرم مزن که من
 (۳) مرا چشمی است خون افشان زدست آن کمان ابرو
 (۴) پیش کمان ابرویش لابه همی کنم ولی
- روی به دیوار صبر، چشم به تقدیر او
 در جگرش نهان کنم تیر کزان کمان رسد
 جهان پرفتنه خواهد شد از این چشم و از آن ابرو
 گوش کشیده است از آن گوش به من نمی کند

۵۰- مفهوم کدام ابیات یکسان است؟

- (الف) مکن صبر بر عامل ظلم دوست
 (ب) از تیر آه مظلوم ظالم امان نیابد
 (ج) آه مظلوم اثر در دل ظالم نکند
 (د) کبک موری خورد و باز آمد قصاص از کبک خواست
- که از فربهی بایدهش کند پوست
 پیش از نشانه خیزد از دل فغان کمان را
 در سیه خانه کجا دود نمایان گردد
 پس عقابی رفت و با باز آن عمل بنیاد کرد
- (۱) ب - د
 (۲) الف - ب
 (۳) الف - د
 (۴) ب - ج

۵۱- عبارت درست در رابطه با موضوع «فرهنگ» کدام است؟

(۱) هر رسم و سنتی درون فرهنگ خود معنا و کارکردی دارد. - اگر جهان اجتماعی در تعامل با جهان‌های دیگر بر عقاید و ارزش‌های خود پافشاری نکند، دچار تحولات هویتی می‌شود. - هویت فرهنگی جهان اجتماعی براساس عقاید و ارزش‌های اجتماعی آن شکل می‌گیرد.

(۲) خرده فرهنگ‌هایی که درون یک فرهنگ عمومی قرار دارند، اغلب با فرهنگ عمومی سازگارند. - تصور اعضای جهان اجتماعی از وضعیت مطلوب فرهنگ، آرمان اجتماعی نام دارد. - جهان غرب طی جنگ‌های صلیبی پس از مواجهه با فرهنگ اسلام، تحولات هویتی پیدا کرد.

(۳) اگر در جامعه‌ای تزلزل فرهنگی پدید آید، راه برای دگرگونی هویت فرهنگی آن جهان اجتماعی باز می‌شود. - فرهنگ‌هایی که با فطرت آدمیان سازگارترند، از قدرت اقناعی بیشتری برخوردارند. - تأخیر در ازدواج و افزایش طلاق نوعی تعارض فرهنگی است. (۴) هر بحران هویت اجتماعی به بحران هویت فرهنگی منجر نمی‌شود. - رسانه و فضای مجازی تعامل فرهنگی را از سطح کاربران و مصرف‌کنندگان به محققان و مولدان فرهنگی منتقل کرده است. - فرهنگ اساطیری محصول انحراف از فرهنگ توحیدی است.

۵۲- هرگاه یک جهان اجتماعی:

(الف) هویت‌های نفی‌کننده ابعاد دینی و معنوی انسان‌ها را به رسمیت نشناسد، چه فرهنگی دارد؟

(ب) بازتولیدش با مشکل مواجه شود، احتمالاً درگیر چه مسئله‌ای بوده است؟

(ج) با طرد دانش ابزاری متناسب با طبیعت، امکان بهره‌وری معقول از آن را از بین ببرد، از چه فرهنگی تبعیت می‌کند؟

(د) مرعوب قدرت اقتصادی و سیاسی برتر غرب شود، به چه وضعیتی دچار شده است؟

(۱) دینی - عدم موفقیت در جامعه‌پذیرکردن افراد - اساطیری - از خودبیگانگی فرهنگی

(۲) سکولار - تهدید دوام و بقای جهان اجتماعی - سکولار - غرب‌زدگی

(۳) معنوی - نداشتن روش مناسب برای کنترل اجتماعی - اساطیری - خودباختگی فرهنگی

(۴) دنیوی - ناتوانی در اقناع و تبلیغ ارزش‌های خود - سکولار - از خودبیگانگی حقیقی

۵۳- به ترتیب، هر یک از عبارتهای زیر مربوط به کدام قسمت در جدول است؟

• پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت

• نفوذ اقتصادی، سیاسی و فرهنگی

• به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری

مشخصات	مراحل شکل‌گیری نظام نوین جهانی
«ب»	استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی
نیاز متقابل دولتمردان و بازرگانان	«الف»
در هم شکستن مقاومت فرهنگی جوامع	«ج»

(۲) ب - الف - ج

(۱) الف - ج - ب

(۴) الف - ب - ج

(۳) ب - ج - الف

۵۴- هر یک از عبارتهای زیر، به ترتیب با کدام دیدگاه جامعه‌شناسی مطابقت دارد؟

- دانش قلمرو تبیین و ارزش قلمرو تفسیر معرفی می‌شد.
  - روابط و مناسبات اجتماعی مبتنی بر قرارداد، ترس و اجبار است.
  - علوم انسانی و اجتماعی دغدغه نزدیک شدن به علوم طبیعی را ندارد.
  - تمامی معانی و ارزش‌ها ساخته اراده افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌هاست.
- (۱) تبیینی - تبیینی - تفسیری - تفسیری
 (۲) تفسیری - تفسیری - تبیینی - تبیینی - انتقادی - انتقادی
 (۳) تبیینی - تفسیری - تفسیری - انتقادی
 (۴) تفسیری - تبیینی - تبیینی - تفسیری

۵۵- موارد زیر، نشان‌دهنده فواید علوم اجتماعی است. علت پدیدآیی هر یک از آنها به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- فضای مجازی دسترسی به اطلاعات را آسان کرده است، اما آثار مخربی همچون خودباختگی فرهنگی را به همراه دارد.
  - اجلاس هزاره ادیان به دنبال تثبیت نقش دین در استقرار صلح جهانی و همدلی میان پیروان ادیان مختلف است.
  - استفاده از علوم ابزاری از یک سو موجب تسلط انسان بر طبیعت شده و از سوی دیگر حیات طبیعت را تهدید می‌کند.
- (۱) شناخت پدیده‌های اجتماعی - فراهم آوردن زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع از یکدیگر - داوری درباره علوم طبیعی
 (۲) کشف قواعد جهان اجتماعی - فهم معانی کنش‌های آدمیان و پیامدهای آنها - داوری درباره علوم طبیعی
 (۳) شناخت پدیده‌های اجتماعی - فهم معانی کنش‌های آدمیان و پیامدهای آنها - داوری درباره آرمان‌ها و ارزش‌ها
 (۴) کشف قواعد جهان اجتماعی - فراهم آوردن زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع از یکدیگر - داوری درباره فناوری

۵۶- کدام مورد ویژگی نظم اجتماعی است، اما ویژگی کنش اجتماعی نیست؟

- (۱) جامعه‌شناسی با شناخت نظم اجتماعی، به انسان‌ها قدرت پیش‌بینی و کنترل جامعه را می‌دهد. - کنش‌های اجتماعی فعالیت‌های معناداری هستند که انسان‌ها آنها را با توجه به دیگران انجام می‌دهند.
- (۲) نظم اجتماعی مؤخر از قواعد اجتماعی است، زیرا نظم را قواعد اجتماعی به وجود می‌آورد. - از نظر آگوست کنت، کنش اجتماعی معنادار است و پدیده‌های معنادار را نمی‌توان همانند پدیده‌های طبیعی مطالعه کرد.
- (۳) جامعه‌شناسی تبیینی، جامعه و نظم اجتماعی را براساس مناسبات بیرونی توضیح می‌دهد. - رویکرد تبیینی بر آنچه مشاهده می‌شود تمرکز می‌کند و اغلب معنای کنش و آنچه درون انسان می‌گذرد را نادیده می‌گیرد.
- (۴) قواعد اجتماعی در نتیجه نظمی که ما انسان‌ها برای زندگی کردن با هم پذیرفته‌ایم برقرار می‌شود. - کنش اجتماعی خشت بنای جامعه است، یعنی کنش‌های اجتماعی افراد، عامل به وجود آمدن ساختارهای اجتماعی‌اند.

۵۷- عبارت درست در ارتباط با موضوع «جهان اجتماعی» کدام است؟

- (۱) هویت جهان اجتماعی بیشتر از لایه‌های عمیق آن تأثیر می‌پذیرد. - در یک جهان اجتماعی نظام سیاسی نمی‌تواند مستقل از سایر نظام‌ها باشد. - جهان اجتماعی خودباخته مانع از آشنایی اعضای آن با حقیقت می‌شود.
- (۲) جهان اجتماعی دانش لازم برای زندگی یا همان دانش عمومی را در اختیار ما قرار می‌دهد. - چالش‌های ذاتی ریشه در عقاید و ارزش‌های درونی جهان اجتماعی دارند. - جهان اجتماعی با پذیرش یک نظام سیاسی خاص، هویت سیاسی پیدا می‌کند.
- (۳) در صورتی که اعضای یک جهان اجتماعی واقعیت‌ها و آرمان‌های آن را فراموش نکنند، آن جهان دارای هویت حقیقی است. - مهم‌ترین هدف جامعه‌شناسی انتقادی، نقد وضعیت موجود جهان اجتماعی است. - هر جهان اجتماعی الزام‌هایی دارد.
- (۴) کسی که دانش علمی دارد، به درک عمیقی از دانش عمومی جهان اجتماعی خود می‌رسد. - هویت هر جهان اجتماعی براساس فرهنگ آن شکل می‌گیرد. - لازمه افزایش جمعیت، بسط هویت جهان اجتماعی است.

۵۸- کدام گزینه، مقایسه‌ی درستی بین رویکردهای مختلف جامعه‌شناسی ارائه داده است؟

- ۱) جامعه‌شناسی انتقادی به داوری درباره‌ی پدیده‌های مورد مطالعه با استفاده از ملاک‌های ارزشی و هنجاری می‌پردازد، اما در رویکرد تبیینی به دنبال نگاه از درون به پدیده‌ها برای معنایابی آن‌ها هستیم.
- ۲) جامعه‌شناسی تبیینی با یکسان‌انگاری طبیعت و جامعه، امکان ایجاد تغییرات بنیادین در جامعه را از انسان سلب می‌کند، اما در رویکرد انتقادی با تأکید بر معنای کنش، رفتار انسان از رفتار سایر موجودات متمایز می‌شود.
- ۳) در جامعه‌شناسی تفسیری به دلیل خلاق و فعال دانستن انسان در تولید معانی فرهنگی، استفاده از روش‌های کیفی توجیه می‌شود، در مقابل رویکرد تبیینی به دنبال پیش‌بینی و کنترل با روش‌های کمی است.
- ۴) جامعه‌شناسی انتقادی ریشه در رویکرد تفسیری دارد، به همین دلیل هر دو رویکرد نمی‌خواهند به این وضعیت تن دهند که داوری ارزش‌ها بیرون از دایره‌ی علم صورت گیرد.

۵۹- کدام یک از انتقادات وارد بر رویکرد کمونیستی نسبت به نابرابری اجتماعی است؟

- ۱) با حذف مالکیت خصوصی انگیزه‌ی رقابت از بین می‌رود. - نقطه‌ی شروع رقابت‌ها یکسان نیست.
- ۲) راه پیشرفت مادی مسدود می‌شود. - تلاش و شایستگی افراد کوشا و توانمند نادیده گرفته می‌شود.
- ۳) باعث تثبیت نابرابری‌های اجتماعی می‌شوند. - قشربندی را در زندگی اجتماعی ضروری می‌دانند.
- ۴) مالکیت خصوصی لغو می‌شود. - با توزیع برابر ثروت، آزادی برقرار نمی‌شود.

۶۰- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- از نگاه فارابی در کدام جامعه مردم حقیقت را می‌شناسند، اما مطابق آن عمل نمی‌کنند؟
  - ناتوانی فرهنگ در دفاع از هویت خود، نشان‌دهنده‌ی فقدان کدام ویژگی مطلوب فرهنگ جهانی است؟
  - حق و باطل بودن هر بخش از جهان اجتماعی با چه ابزاری شناخته می‌شود؟
  - زوال معنا و عقلانیت ذاتی پیامد چیست؟
- ۱) جاهله - مسئولیت - عقل و وحی - جهان متجدد علوم فراتجربی یعنی عقلانی و وحیانی را علم نمی‌شناسد.
  - ۲) فاسقه - حقیقت - علوم فراتجربی - امکان ارزیابی آرمان‌ها و ارزش‌های فرا بشری در جهان متجدد سلب می‌شود.
  - ۳) فاسقه - عقلانیت - علم متناسب با همان لایه - جهان متجدد فقط علمی را که از روش‌های تجربی بهره می‌برد علم می‌داند.
  - ۴) ضالّه - حقیقت - علوم اجتماعی - داوری درباره‌ی امور فراتجربی در جهان متجدد، به تمایلات افراد سپرده می‌شود.

۶۱- انتساب نظریات زیر به نظریه پرداز آن، در کدام گزینه به درستی صورت گرفته است؟

- ۱) بر سر سفره‌ی گسترده‌ی طبیعت جایی برای فقر وجود ندارد. (توماس مالتوس) - با روش تبیینی می‌توان مجرم بودن یا نبودن را با ویژگی‌های جسمانی تشخیص داد. (کافمن)
- ۲) رواج کنش‌های حسابگرانه‌ی معطوف به هدف، عرصه را بر سایر کنش‌های انسانی تنگ می‌کند. (ماکس وبر) - عیسی مخلوقی است که خداوند به واسطه‌ی او جهان را آفریده است. (کنستانتین)
- ۳) با تفاسیر پروتستانی از دین، در گسترش سکولاریسم در فرهنگ عمومی غرب نقش داشت. (ژان کالون) - با رشد علم تجربی و صنعت، ثروت از طریق غلبه بر طبیعت به دست می‌آید. (کنت)
- ۴) در فلسفه غرب سال‌هاست که انسان از ارزش و اعتبار افتاده است. (شهید مطهری) - توزیع نابرابر ثروت باعث از بین رفتن آزادی افراد و پیدایش طبقه‌ای جدید بر مدار قدرت می‌شود. (مارکس)

۶۲- به ترتیب پاسخ سؤال‌های زیر چیست؟

- به چه دلیل استبداد استعماری چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت؟
  - حفظ درون‌زایی در عین داشتن برون‌گرایی به چه معناست؟
  - برگزاری مراسم عید نوروز توسط ایرانیان ساکن آمریکا نشان‌دهنده چه مفهومی است؟
  - تعامل عالمان مسلمان با علوم اجتماعی جهان مدرن چه پیامدی به همراه دارد؟
- (۱) تأمین نیازهای فرهنگی و اقتصادی غرب - افزایش صادرات نسبت به میزان واردات - الگوی تعارف - باعث می‌شود جهان اسلام از منابع و ابزارهای تجربی برای تبیین مسائل استفاده کند.
- (۲) عمل در سایه قدرت و سلطه جهان غرب - تولید داخلی قوی متکی به خود و مبادله متعادل با سایر کشورها - تکثرگرایی - به متفکران مسلمان امکان می‌دهد که علوم اجتماعی جهان اسلام را گسترش دهند.
- (۳) عدم پشتوانه و پیشینه در جهان اسلام - مبادله متعادل با سایر کشورها - شناخت متقابل هویت‌ها - امکان داوری درباره ارزش‌ها، آرمان‌ها و هنجارهای درون جامعه خود را فراهم می‌آورد.
- (۴) هویت غیراسلامی استبداد استعماری - الگوی اقتصاد مقاومتی ایرانی و اسلامی - سیاست هویت - به متفکران مسلمان امکان می‌دهد که علاوه بر توصیف مسائل جهان اسلام، مسائل جامعه جهانی را هم تحلیل کنند.

۶۳- در بین عبارتهای زیر، کدام موارد درست است؟

- (الف) امروزه از ابزارهای تشویقی، بیشتر از زور و خشونت و کم‌تر از آموزش و تبلیغ استفاده می‌شود.
- (ب) با ظهور اسلام، لایه‌های سطحی جامعه جاهلی از جمله زبان عربی، در خدمت اسلام قرار گرفت.
- (ج) در شرایط خودباختگی جوامع غیرغربی، غرب انتقال فرهنگ خود را در چارچوب اهداف نظامی و سیاسی به دست می‌گیرد.
- (د) معانی ذهنی و فرهنگی متفاوت موجب پیدایش فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود.
- (۱) ج - الف - د (۲) ب - الف (۳) الف - ب - د (۴) ج - د

۶۴- هر یک از عبارات زیر، مربوط به کدام دوره تاریخی یا شرایط اجتماعی است؟

- هویت روشنگرانه معرفت علمی و تجربی مورد تردید قرار گرفت.
  - تأکید بیش از اندازه بر نظم، اراده و خلاقیت انسان را نادیده گرفت.
  - گاهی یک جهان اجتماعی نشاط زندگی را از دست می‌دهد.
  - مقبولیت و مرجعیت علم فقه باعث شکل‌گیری دو انقلاب در ایران شد.
- (۱) مخدوش شدن استقلال معرفت علمی و تجربی - نادیده گرفتن کنش و ویژگی‌های آن - غفلت از پرسش‌های انسان درباره مرگ و زندگی - وجود روابط و ساختارهای غیرشرعی اما عادلانه
- (۲) تردید در مبانی علوم تجربی غربی - غلبه رویکرد تفسیری در جامعه‌شناسی - غفلت از ابعاد دنیوی و معنوی وجود انسان - واقعیت‌های اجتماعی جامعه ایران
- (۳) روشن شدن محدودیت‌های علم تجربی - تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی - ناتوان دانستن انسان در یافتن معنای زندگی - نظام مطلوب فقه شیعه
- (۴) وابستگی علم تجربی به معرفت‌های غیرتجربی - یکسان دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی - عمل نکردن متناسب با نیازهای انسان - آغاز و پایان قرن بیستم میلادی

۶۵- به ترتیب، «شباهت آریستوکراسی و موناشرسی از دیدگاه ارسطو»، «تفاوت نظریات کنت و هانتینگتون در باب جنگ»، «شباهت مدل تکثرگرایی و مدل همانندسازی» و «اشتراک قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی» کدام است؟

- (۱) شیوه حکومت - هانتینگتون عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابله با کشورهای غیرغربی را توجیه می‌کرد. - سیاست‌گذاری برای هویت‌ها پس از شکل‌گیری ناسیونالیسم - ارزش‌هایی که مردم در عین عمل براساس آن‌ها، از آن‌ها جانبداری نمی‌کنند.
- (۲) تعداد افراد تصمیم‌گذار و تصمیم‌گیر - از نظر هانتینگتون، جنگ بین دولت ملت‌هاست و از دیدگاه کنت، جنگ بین فرهنگ‌ها و تمدن‌ها به وقوع می‌پیوندد. - تعارف هویت‌ها - ارزش‌هایی که مردم به آن‌ها عمل می‌کنند.
- (۳) حکومت براساس فضیلت - کنت معتقد است بعد از انقلاب صنعتی جنگ از زندگی بشر رخت برمی‌بندد و هانتینگتون از جنگ تمدن‌ها سخن می‌گوید. - وحدت یا کثرت هویت‌ها - ارزش‌هایی که مردم از آن‌ها جانبداری می‌کنند و به آن‌ها عمل می‌کنند.
- (۴) روش حکومت کردن - کنت معتقد است جنگ در جوامع غربی عارضی است و هانتینگتون آن را ذاتی می‌داند. - وحدت و کثرت هویت‌ها - ارزش‌هایی که مردم رعایت آن‌ها را لازم می‌دانند و از آن‌ها جانبداری می‌کنند.

۶۶- هر یک از موارد زیر به ترتیب با کدام یک از روش‌های جمع‌آوری اطلاعات تناسب بیشتری دارد؟

- به تنهایی امکان استفاده ندارد و ابزارهای دیگر مکمل آن هستند.
- برای تعریف عملیاتی کردن متغیرها مناسب‌ترند.
- یکی از ابزارهای اصلی توصیف موضوعات روان‌شناختی است.
- مخاطب مشارکت فعال داشته و به فرایند بررسی، جهت می‌دهد.

(۱) آزمون - آزمون - مشاهده - مصاحبه (۲) پرسش‌نامه - آزمون - مشاهده - مصاحبه

(۳) آزمون - مصاحبه - پرسش‌نامه - آزمون (۴) پرسش‌نامه - مصاحبه - پرسش‌نامه - آزمون

۶۷- سارا معلم مهد کودک است و دو تن از شاگردانش پسرعموی هم هستند. کدام گزینه توضیح درستی در مورد ویژگی‌های این دو شاگرد سارا است؟

- (۱) با توجه به نسبت خانوادگی، سارا می‌تواند توقع یکسانی تمامی رفتارهای این دو شاگرد را داشته باشد.
- (۲) سارا با مشاهده رفتار والدین یکی از آن‌ها می‌تواند برخی از ویژگی‌های دیگری را پیش‌بینی کند.
- (۳) با توجه به محیط تربیتی متفاوت، سارا احتمال می‌دهد که هر یک از آن‌ها در سن متفاوتی شروع به صحبت کرده باشند.
- (۴) سارا می‌تواند توقع مهارت‌های کلامی و دایره واژگان یکسانی از آن‌ها داشته باشد.

۶۸- کدام گزینه به ترتیب در ارتباط با رشد شناختی دوره نوجوانی و رشد هیجانی دوره کودکی درست است؟

- (۱) از ویژگی‌های رشد این دوره، می‌توان به ناگهانی بودن آن اشاره کرد. - این دوره نسبت به دوره‌های بعدی رشد اهمیت زیادی دارد.
- (۲) از تحولات شناختی این دوره می‌توان به حساسیت نسبت به انتقاد دیگران اشاره کرد. - ترس از غریبه در اوایل این دوره بروز می‌کند.
- (۳) در پیش‌بینی یک موقعیت از احتمال‌های مختلف بهره می‌برند. - به دلیل آگاهی بیشتر و تعامل با اطرافیان به نوع بالاتر و پیچیده‌تری تعمیم می‌یابد.
- (۴) پردازش اطلاعات در دوره نوجوانی ارتقا یافته و پختگی لازم در به‌کارگیری آن‌ها وجود دارد. - آگاهی دوجانبه از هیجانات، علت جهت‌دهی به هیجان‌های ساده در این دوره است.

۶۹- در هر یک از موقعیت‌های زیر، به ترتیب کدام یک از موانع توجه دیده می‌شود؟

- مهدی پارچه‌فروش و راضیه خیاط است و در حین خرید لباس به ترتیب به جنس پارچه و کیفیت دوخت توجه می‌کنند.
- فرزند سعید مهر امسال به کلاس اول می‌رود. آن‌ها برای خرید کوله‌پشتی به بازار رفته‌اند. سعید به سادگی و سبکی کوله‌ها و فرزندش به رنگ و طرح روی آن‌ها توجه می‌کند.
- محبوبه در راه برگشت به خانه از مدرسه، بسیار گرسنه شده، در اتوبوس در حین نگاه کردن به تابلوی مغازه‌ها، اشتباهاً کلمه کتاب را «کباب» می‌خواند.

(۱) اطلاعات موجود در حافظه - تحریک حواس به وسیله محرک‌های بیرونی - انتظارات فرد

(۲) سبک پردازش افراد و انتظارات آن‌ها - سبک پردازش - تحریک حواس به وسیله محرک‌های بیرونی

(۳) اطلاعات موجود در حافظه - سبک پردازش - انتظارات فرد

(۴) سبک پردازش افراد و انتظارات آن‌ها - تحریک حواس به وسیله محرک‌های بیرونی - تحریک حواس به وسیله محرک‌های بیرونی

۷۰- درستی و نادرستی هر یک از عبارات‌های زیر، به ترتیب کدام است؟

- گوش‌به‌زنگی یک ویراستار در پیدا کردن غلط‌های نگارشی در یک مقاله علمی، به دلیل خستگی کاهش می‌یابد.
- شباهت دو تکلیف، دشواری تکلیف و ویژگی‌های شخصی در برآورد دقیق حداکثر مدت‌زمان مفید برای ایجاد توجه مستمر نقش دارد.
- اطلاعات محرمانه یک شرکت لو رفته و مدیر شرکت یکی از کارمندان را مقصر خواند در حالی که او چنین کاری نکرده بود. مدیر در نهایت علی‌رغم همه تلاش‌ها نتوانست فرد خاطی را پیدا کند. مدیر در این موقعیت دچار هر دو نوع خطای ردیابی علامت شده است.
- نگاه کردن از بالای یک ساختمان ده طبقه به پایین و برآورد نقاط سیاه در حرکت به عنوان انسان، مصداقی از توهم است.

- (۱) درست - درست - نادرست - نادرست
(۲) نادرست - نادرست - درست - نادرست
(۳) درست - نادرست - درست - درست
(۴) نادرست - نادرست - درست - نادرست

۷۱- نوع رمزگردانی در عبارات زیر به ترتیب کدام است؟

- محسن ظرف ده دقیقه اتفاقات ۵ قسمت اول سریال را برای دوستش تعریف می‌کند تا با هم قسمت ششم را تماشا کنند.
- راضیه از طرح پارچه مدل و رنگ لباسی که دوستش در مهمانی هفته قبل پوشیده بود، برای مادرش دقیق تعریف می‌کند.
- مرجان رمز کارت بانکی‌اش را براساس تاریخ تولد پسرش انتخاب می‌کند.
- پیمان حروف الفبا را فقط با دیدن فیلم‌های آموزشی آموخته است.

- (۱) کلی - دریافت تک‌حسی - رویدادی - دریافت چندحسی
(۲) جزئی - جزئی - رویدادی - تک‌حسی دیداری
(۳) کلی - جزئی - معنایی - دریافت چندحسی
(۴) جزئی - دیداری - معنایی - تک‌حسی شنیداری

۷۲- در هر یک از موقعیت‌های زیر به ترتیب کدام عامل مؤثر بر فراموشی اثرگذار بوده است؟

- بعد از مهمانی، فائزه اعتقاد داشت ظروف میزبان خوش‌رنگ بوده‌اند، اما عرشیا هر چه فکر کرد رنگ ظرف‌ها را به یاد نداشت.

- کوروش کتاب روان‌شناسی‌اش را با علاقه می‌خواند، اما برخلاف به یاد داشتن نام نظریه پردازها و محتوای نظریه‌ها نمی‌تواند بگوید هر نظریه به کدام نظریه‌پرداز مربوط است.

- پس از گذشت چند هفته عاطفه در مقایسه با شب شلوغ عروسی جزئیات بیشتری از مراسم عقد خود به خاطر دارد.

- (۱) عدم رمزگردانی - عوامل عاطفی - تداخل اطلاعات
(۲) گذشت زمان - عوامل عاطفی - گذشت زمان
(۳) گذشت زمان - نشانه‌های بازیابی - گذشت زمان
(۴) عدم رمزگردانی - نشانه‌های بازیابی - تداخل اطلاعات

۷۳- علی کارشناس شهرداری است و باید طرحی برای بهبود فرهنگ رانندگی شهروندان طراحی کند و حسنا کارشناس فنی است و باید از سدی برق‌آبی بازدید کند تا تولید آن را بهینه‌سازی کند. با توجه به شرایط علی و حسنا کدام گزینه درست است؟

- (۱) علی و حسنا هر دو می‌توانند با طی اقدامات استاندارد به هدف خود برسند.
(۲) علی راحت‌تر از حسنا می‌تواند شرایط موجود و مطلوب کار خود را تعریف کند.
(۳) میزان تولید سد برق‌آبی ناشی از علل بیشتری نسبت به سطح فرهنگ رانندگی شهروندان است.
(۴) در صحبت با مدیر بالادستی حسنا راحت‌تر از علی می‌تواند رسیدن به هدفش را تضمین کند.

۷۴- هر یک موارد زیر، به ترتیب با کدام روش حل مسئله همخوانی بیشتری دارد؟

- علی که انجام تکلیف درسی‌اش را فراموش کرده با راهنمایی دوستانش به فکر تظاهر به بیماری یا تقلب از تکلیف دوستش می‌افتد.
- زهرا که برای شرکت در مصاحبه سالانه یک شرکت بین‌المللی نیاز به تقویت زبان انگلیسی‌اش دارد، به پیشنهاد دوستش در یک مؤسسه معتبر زبان ثبت‌نام می‌کند.
- فریده برای تدریس کتاب جامع نظریات روان‌شناسی، از دانشجویانش می‌خواهد هر هفته یک فصل آن را ارائه دهند.
- رضا که تجربه کافی برای طرح سؤالات پایان ترم برای دانش‌آموزانش ندارد، تصمیم می‌گیرد از نمونه سؤالات امتحان نهایی سال قبل استفاده کند.

(۱) کاهش تفاوت وضعیت موجود و وضعیت مطلوب - اکتشافی - خردکردن - خردکردن

(۲) مهندسی معکوس - تحلیلی - کاهش تفاوت وضعیت موجود و مطلوب - خردکردن

(۳) بارش مغزی - تحلیلی - خردکردن - شروع از آخر

(۴) خردکردن مسئله - اکتشافی - کاهش تفاوت وضعیت موجود و مطلوب - مهندسی معکوس

۷۵- چند ساعت مانده به غروب آفتاب، سازمان هواشناسی بارش برف شدید و پیش‌بینی‌نشده‌ای را در ساعات پیش رو گزارش داد. سهیلا که چمدان‌هایش را هم در صندوق عقب ماشینش گذاشته بود دلش نیامد سفر خود را لغو کند، اما مهدیه با وجود تهیة ملزومات سفر، ناراحت به خانه برگشت. به ترتیب، ملاک تصمیم‌گیری سهیلا و مهدیه در کدام گزینه آمده است؟

(۱) هزینه - خطر (۲) سودمندی - خطر (۳) هزینه - هزینه (۴) سودمندی - هزینه

۷۶- کدام‌یک از موقعیت‌های زیر به تعارض گرایش - اجتناب اشاره ندارد؟

- (۱) دوستان هستی از او می‌خواهند که فردا صبح خیلی زود برای کوهنوردی به آن‌ها بپیوندند و او بین انتخاب استراحت صبح‌گاهی و معاشرت با دوستانش دچار تعارض شده است.
- (۲) اکرم امروز صبح به دوستانش گفت که نمی‌تواند بین این دو موقعیت که کارمند باشد و اوقات تفریح و استراحتش محدود شود و این که بیکار باشد و نتواند امرار معاش کند، تصمیم بگیرد.
- (۳) شکورا مشروط شده و خیلی دلش می‌خواهد که این راز را با خواهرش در میان بگذارد، ولی نگران فاش شدن آن در خانواده است.
- (۴) فائزه شب گذشته خیلی ناراحت بود؛ زیرا خانواده‌اش برای دیدن تئاتر مورد علاقه او رفته بودند، اما او به دلیل امتحان سختی که داشت، نتوانست آن‌ها را همراهی کند.

۷۷- هر یک از عبارات‌های زیر به ترتیب، با کدام مورد ارتباط بیشتری دارد؟

- هدیه به توصیه پزشک برای حفظ سلامتی‌اش هر روز یک ساعت ورزش می‌کند.
- مهران سعی دارد در دانشگاه معدل الف شود تا با بهره‌مندی از تخفیف شهریه، پدرش را خوشحال کند.
- سوگل به دلیل قولی که به مدیرش داده، برای پایان پروژه، شب‌ها بیدار می‌ماند. چون معتقد است عمل به وعده وظیفه هر انسانی است.

(۱) شدت و جهت رفتار در او مشخص است. - منبع لذت وی، عاملی خارجی است. - عوامل فرازیستی عامل بروز رفتار بوده است.

(۲) عاملی فرازیستی او را به حرکت واداشته است. - عوامل زیستی در رفتار او دخیل هستند. - رفتار او دوام زیادی نخواهد داشت.

(۳) تحت تأثیر پاداش بیرونی به ورزش کردن برانگیخته شده است. - با حذف پیامد رفتار، رفتار مهران نیز دوام نمی‌یابد. - عمل کردن به قول برای وی لذتی درونی دارد.

(۴) اگرچه شدت رفتار مشخص است، اما جهت رفتار مشخص نیست. - منبع لذت وی، در خود تکلیف است. - ترس از اخراج به عنوان انگیزه بیرونی، عامل رفتار است.

- ۷۸- مشخص کنید هر یک از موارد زیر به کدام یک از روش‌های اسناد برمی‌گردد؟
- بدطعم شدن غذا به خاطر عدم تجربه کافی فرد در آشپزی و تهیه مواد غذایی بی کیفیت
  - ضرر کردن فرد در تجارت به خاطر تورم‌ها و مصوبه‌های جدید قانونی و مالیات سنگین بر درآمد مردم در سال جاری
  - سلامت کامل دندان‌های فرد علی‌رغم عدم مراقبت‌های بهداشتی و به خاطر ارثی بودن جنس دندان‌های خوب
- (۱) ناپایدار درونی - غیر قابل کنترل بیرونی - درونی غیر قابل کنترل
 (۲) پایدار درونی - پایدار بیرونی - درونی قابل کنترل
 (۳) ناپایدار بیرونی - غیر قابل کنترل درونی - بیرونی غیر قابل کنترل
 (۴) پایدار بیرونی - ناپایدار درونی - بیرونی قابل کنترل

- ۷۹- درستی و نادرستی هر یک از عبارات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟
- به مجموعه الگوهای رفتاری، هیجانی مورد استفاده روزمره افراد سبک زندگی می‌گویند.
  - همه اهدافی که در روان‌شناسی سلامت دنبال می‌شود در اثرات ورزش بر سلامتی نیز دیده می‌شود.
  - مقدار احساس فشار روانی تحت تأثیر تعامل فرد و محیط است و نوع آن از قضاوت او از شرایط بیرونی تأثیر می‌گیرد.
  - مصرف شیر و لبنیات در رژیم غذایی می‌بایست بیشتر از سبزیجات و میوه‌ها باشد.
- (۱) نادرست - درست - درست - نادرست
 (۲) درست - نادرست - نادرست - درست
 (۳) نادرست - درست - درست - نادرست
 (۴) درست - نادرست - درست - نادرست

- ۸۰- درستی یا نادرستی موارد زیر به ترتیب کدام است؟
- از شوخ‌طبعی برای حذف عامل فشارآوری که در کوتاه‌مدت قابل حل نیست، استفاده می‌شود.
  - روبه‌رو نشدن با فشار روانی، یک روش سازگارانه مقابله است که منجر به حل مسئله می‌شود.
  - خطرناک بودن موقعیت و میزان قدرت تغییر موقعیت، به ترتیب سوالاتی هستند که در موقعیت استرس‌زا ارزیابی می‌شوند.
  - روی آوردن به بزهکاری، از جمله مقابله‌های ناسازگارانه در هنگام رویارویی با فشار روانی است.
- (۱) درست - درست - نادرست - نادرست
 (۲) نادرست - نادرست - درست - نادرست
 (۳) نادرست - نادرست - درست - درست
 (۴) درست - درست - درست - نادرست

دوستان عزیز خیلی سبز، سلام؛
فایل پاسخ‌نامهٔ این آزمون را که شامل درس‌نامه، نکات کنکوری، پاسخ تشریحی و ... است، ساعت ۱۴ امروز از
صفحهٔ شخصی خودتان در سایت آزمون خیلی سبز دریافت کنید.
همچنین شما می‌توانید همین امشب کارنامهٔ اولیهٔ آزمونتان را در صفحهٔ شخصی خود مشاهده بفرمایید.
برای دسترسی به صفحهٔ شخصی خود وارد سایت آزمون خیلی سبز به آدرس: azmoon.kheilisabz.com شوید
و کدی را که توسط مدرسه و یا نمایندگی‌های آزمون‌های خیلی سبز به شما داده شده، در محل مشخص شده در
سایت ثبت بفرمایید.

ویژه
کنکوری‌های
۱۴۰۳
۱۴۰۳/۰۱/۳۱

آزمون
چهاردهم
حضور
دفترچه شماره ۲

خیلی‌سبز
آزمون
تجربہ | راشی | انسانی
سال تحصیلی
۱۴۰۲ - ۱۴۰۳

مطابق کنکور سراسری

آزمون آزمایشی خیلی سبز

گروه آزمایشی علوم انسانی

نام و نام خانوادگی: شماره داوطلبی:

عنوان مواد امتحانی آزمون، تعداد، شماره سوالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی	ملاحظات
۱	زبان عربی	۲۰ سؤال	۸۱	۱۰۰	۲۰ دقیقه	۸۰ سؤال ۸۰ دقیقه
۲	تاریخ	۱۳ سؤال	۱۰۱	۱۱۳	۲۵ دقیقه	
۳	جغرافیا	۱۲ سؤال	۱۱۴	۱۲۵		
۴	فلسفه و منطق	۲۰ سؤال	۱۲۶	۱۴۵	۲۰ دقیقه	
۵	اقتصاد	۱۵ سؤال	۱۴۶	۱۶۰	۱۵ دقیقه	

اساتید، مشاوران و دانش‌آموزان گرامی:

نظرات، پیشنهادات، انتقادات و بازخوردهای خود نسبت به سوالات این آزمون را می‌توانید از طریق آیدی @Kheilisabz_edit در همه پیام‌رسان‌ها با ما به اشتراک بگذارید.

Azmoon.kheilisabz.com

• عَيْنَ الْأَنْسَبِ فِي الْجَوَابِ لَتَرْجُمَةَ الْعِبَارَاتِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۸۱ - ۸۸):

۸۱- ﴿قَالَ رَبِّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَسْأَلَكَ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ﴾ گفت ...

(۱) بارالها من به تو پناه می‌آورم از این که از تو چیزی را مسئلت کنم که نسبت به آن دانشی وجود ندارد!

(۲) پروردگارا من به تو پناه آورده‌ام که از تو آن چه را بخواهم که به آن هیچ دانشی ندارم!

(۳) پروردگار من از این که از تو چیزی را طلب کنم که نسبت به آن دانشی ندارم به تو پناه برده‌ام!

(۴) پروردگارا من به تو پناه می‌برم که از تو چیزی بخواهم که به آن دانشی ندارم!

۸۲- «فِي الْأَبَارِ أَنْبِيبٍ قَدْ وُضِعَتْ فِيهَا لَكِي يَصْعَدُ النَّفْطُ بِوَسْطِهَا. لِهَذِهِ الْأَنْبِيبِ حَنْفِيَّاتٌ قَوِيَّةٌ يَفْتَحُهَا الْعَمَالُ بِسَهُولَةٍ وَ يُغْلِقُونَهَا»

(۱) در چاه‌ها لوله‌هایی هستند که آن‌ها را در آن جا قرار داده‌اند تا نفت به وسیله آن‌ها بالا بیاید، این لوله‌ها شیرهای قوی دارند که کارگران آن‌ها را به آسانی باز و بسته می‌کنند!

(۲) لوله‌هایی در چاه‌ها هستند که در آن‌ها قرار داده شده‌اند تا نفت به وسیله آن‌ها بالا بیاید، این لوله‌ها شیرهای قدرتمندی دارند که کارگران آن‌ها را به آسانی باز می‌کنند و می‌بندند!

(۳) لوله‌هایی در چاه‌ها قرار داده شده‌اند برای این که نفت به وسیله آن‌ها بالا بیاید، شیرهای این لوله‌ها را کارگران به آسانی باز می‌کنند و می‌بندند!

(۴) در چاه‌ها لوله‌هایی قرار داده‌اند برای این که به وسیله آن‌ها نفت را بالا بیاورند، این لوله‌ها شیرهایی قوی دارند که به سهولت به وسیله کارگران باز و بسته می‌شوند!

۸۳- «يَجْرَبُ كَثِيرٌ مِنَ الْبَاحِثِينَ نَمَازَ تَرْبُويَةٍ حَتَّى يَحْصُلُوا عَلَى أَفْضَلِ طَرِيقٍ يَهْدُونَ بِهَا أَطْفَالَاً فِي بِلَادِنَا يَشْعُرُونَ بِالْخَوْفِ قَبْلَ دُخُولِهِمْ إِلَى الْمَدْرَسَةِ!»

(۱) بسیاری از پژوهشگران نمونه‌هایی تربیتی را آزمایش می‌کنند تا به بهترین راه‌هایی دست یابند که به وسیله آن‌ها کودکانی را که در سرزمینمان قبل از ورودشان به مدرسه احساس ترس می‌کنند، هدایت کنند!

(۲) بسیاری از پژوهشگران نمونه‌هایی تربیتی را آزمایش می‌کنند که به بهترین راه دست یابند تا با آن کودکانی را که در کشورمان احساس ترس می‌کنند قبل از ورودشان به مدرسه، آن‌ها را هدایت کنند!

(۳) بیشتر پژوهشگران نمونه‌هایی را که تربیتی‌اند می‌آزمایند تا به برترین راه‌ها برسند و با آن بچه‌هایی را هدایت کنند که در کشورمان پیش از ورود خود به مدرسه ترس را حس می‌کنند!

(۴) بسیاری از پژوهشگرها، الگوهایی تربیتی را می‌آزمایند تا به برترین شیوه‌هایی دست پیدا کنند که به وسیله آن بچه‌هایی که در سرزمین ما پیش از ورود خود به مدرسه، احساس ترس می‌کنند، هدایت شوند!

۸۴- «لَعَنَ مِنَ الْأَيَّامِ يُنْبِتُ لَكَ إِلَّا تَعْتَمِدِي عَلَى أَحَدٍ لَأَنَّهُ لَا خَيْرَ فِي التَّوَقُّعِ مِنَ الْآخِرِينَ وَ أَنْتَ ذَاتُ قُدْرَةٍ عَظِيمَةٍ!»

(۱) امید است گذشت ایام به تو اثبات کند تا به احادی اعتماد نکنی، چراکه هیچ خیری در توقع داشتن از دیگران نیست وقتی که تو دارای قدرت بزرگی هستی!

(۲) شاید گذر روزها به تو ثابت کند که به کسی تکیه نکنی، زیرا هیچ خیری در توقع از دیگران نیست در حالی که دارای توانایی بزرگی هستی!

(۳) کاش گذشت روزها برایت این را ثابت کند که نباید به کسی تکیه کنی، چه هیچ خیری در توقع از دیگران نیست و تو دارای قدرت بزرگ هستی!

(۴) شاید در گذر ایام برایت ثابت شود که به احادی اعتماد نکنی، چراکه هیچ‌گونه خیری در توقع داشتن از دیگران نمی‌باشد، زیرا تو دارای قدرت عظیمی هستی!

۸۵- «إن تظاهر المرء بعملٍ فالناس سوف يبتعدون عنه، بعد أن يظهر كذبه، فلنَعْلَمَنَّ أَنَّ الكاذبَ يَبْقَى في حياته وحيداً!»:

- ۱) اگر انسان به کاری وانمود کند، پس از آن که دروغش آشکار شود مردم از او دور خواهند شد، بنابراین باید بدانیم که دروغگو در زندگی اش تنها می ماند.
- ۲) اگر انسان به کاری تظاهر کرد وقتی دروغش را آشکار کند مردم از او دوری خواهند کرد، پس باید بدانیم که دروغگو در زندگی اش تنها باقی می ماند!
- ۳) هر کس به کاری تظاهر کند بعد از آن که دروغش آشکار کند مردم از او دوری خواهند گزید، پس دروغگو باید بداند که در زندگی تنها می ماند!
- ۴) اگر انسان به کاری وانمود کند و دروغش آشکار شود، پس مردم از او دور خواهند شد، بنابراین باید بدانیم که دروغگو همواره در زندگی خود تنها می ماند!

۸۶- عَيْنُ الْخَطَا:

- ۱) بَرَشَدْنَا الشَّيْخَ إِلَى صِرَاطِ الْحَيَاةِ الطَّيِّبَةِ إِرْشَادًا لَا نَرَى مِثْلَهُ:
- پیرمرد ما را به راه زندگی پاک قطعاً راهنمایی می کند که مانند آن را نمی بینیم!
- ۲) أضعف النَّاسُ مَنْ لَا يَسْتَطِيعُ أَنْ يَخْفِيَ سِرَّهُ مِنَ الْآخِرِينَ يَكْشِفُهُ سَرِيعًا:
- ضعیف ترین مردم کسی است که نمی تواند رازش را از دیگران پنهان کند و آن را فوراً آشکار می سازد!
- ۳) لَا يَعْرِفُ الْمَزَارِعَ طَرِيقَةَ مَوَاجَهَةِ الْبَيْئَةِ مَعْرِفَةً فَتَعَدَّى عَلَيْهَا:
- کشاورز شیوه رویارویی با محیط زیست را بی گمان نمی داند، پس به آن دست درازی کرد!
- ۴) بَنِيَّتِي، أَكْرَهِي لَصَدِيقَاتِكَ مَا تَكْرَهِيهِ لِنَفْسِكَ فِي الْحَيَاةِ:
- دخترکم، آن چه را که برای خویش در زندگی زشت می داری برای دوستانت «نیز» زشت بدار!

۸۷- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- ۱) كُنَّا نَلْعَبُ بِالْتَّلْجِ فِي سَاحَتِنَا وَلَكِنْ قَلَّ نَزُولُ التَّلْجِ وَالْأَمْطَارُ فِي السَّنَوَاتِ الْمَاضِيَةِ:
- با برف در حیاط خود بازی می کردیم، ولی برف و بارانها در سالهای گذشته کم می بارد!
- ۲) إِنْ تَرِيدُوا أَنْ تَتَعَاشُوا سَلْمِيًّا فِي الْمَجْتَمَعِ فَاقْبَلُوا خِلَافَاتِكُمْ وَحَاوَلُوا لِفَهْمِهَا:
- اگر بخواهید که مسالمت آمیز در جامعه همزیستی کنید، پس اختلافاتتان را بپذیرید و برای درک آن تلاش کنید!
- ۳) صَدِيقُنَا الْحَمِيمِ مَنْ يَدْعُونَا إِلَى الْإِعْتِصَامِ بِحَبْلِ اللَّهِ وَالْإِبْتِعَادِ عَنِ التَّفَرُّقَةِ:
- دوست گرم و صمیمی مان، ما را به چنگ زدن به ریسمان الهی و دوری از تفرقه فراخوانده است!
- ۴) أَشْكُرُوا رَبَّكُمْ الَّذِي شَقَّ فِيكُمْ الْبَصَرَ وَجَعَلَ لَكُمْ أَنْعَمًا مِنْهُمْ:
- پروردگارتان را که در شما بینایی را شکافته سپاسگزاری کنید که نعمت های ریزانش را برایتان قرار داده است!

۸۸- «مردم از کسی که دروغ می گوید و وفای به عهد نمی کند، به علت گناهان بسیارش، دوری می کنند!» عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- ۱) يُبْعَدُ النَّاسُ عَنِ الَّذِي يَكْذِبُ وَ لَا يُوفِي بِالْعَهْدِ بِسَبَبِ مَعْصِيَةِ كَثِيرَتِهِ!
- ۲) النَّاسُ يَجْتَنِبُونَ مَنْ يَكْذِبُ وَ لَا يُوفِي بِالْعَهْدِ بِسَبَبِ مَعْصِيَةِ الْكَثِيرَةِ!
- ۳) النَّاسُ يُبْعَدُونَ عَنِ الَّذِي يَكْذِبُ وَ لَا يُوفِي بِالْعَهْدِ بِسَبَبِ مَعْصِيَةِ كَثِيرَتِهِ!
- ۴) يَجْتَنِبُ النَّاسُ مَنْ يَكْذِبُونَ وَ لَا يُوفُونَ بِالْعَهْدِ بِسَبَبِ مَعْصِيَةِ الْكَثِيرَةِ!

• اقرأ النَّصَّ التالي ثمَّ أجب عن الأسئلة (٨٩ - ٩١) بما يناسب النَّصَّ:

لقد ابتدأ التعليم من خلال الكمبيوتر أو الجوال أو أي جهاز متصل بالإنترنت يُسمي بالأجهزة الذكية منذ عشرين سنة في بلدنا ولكن ما كان يعرف الكثير من الناس هذا الأسلوب التعليمي. بعد انتشار فيروس كورونا في إيران، توسع هذا الأسلوب فتعرف كثير من الناس عليه فالطلاب اضطرروا إلى استخدامه. ولهذا الأسلوب التعليمي مزايا كثيرة، منها توفير الوقت الذي يُستغرق للذهاب إلى المدرسة والعودة منها وأيضاً تقليل ازدحام السيارات في الشوارع والأهم منهُما أن الطلاب في مناطق مختلفة من البلاد يمكنهم الوصول إلى الأساتذة الماهرين. إذا أُجري هذا الأسلوب من التعليم إجراء تاماً صحيحاً تستطيع الدول تقليل استهلاك الأوراق ويُساعد على حماية البيئة. بالطبع هذا التعليم ليس مناسباً للأطفال لأنهم في المدرسة إضافة إلى تعلم الدروس يقومون بالألعاب يتعلمون عبرها التواصلات الاجتماعية. التعليم عبر الإنترنت يحتاج إلى أجهزة باهظة الثمن التي لا يمكن للفقراء امتلاكها ومن المهم جداً أن نراقب الأطفال عند استخدام هذه الأدوات لأن وصولهم إلى الإنترنت يمكن أن تكون له مخاطر.

٨٩- عيّن الصحيح:

- (١) انتشار فيروس كورونا أدى إلى تعرف الإيرانيين على الأجهزة الذكية!
- (٢) لا يُوجد في المناطق البعيدة عن عاصمة بلادنا أي أستاذ ماهر غالباً!
- (٣) تحدّد استخدام الكتب بعد أن ابتدأ تعليم الدروس عبر الإنترنت!
- (٤) التعليم عبر الأجهزة الالكترونية يُسبب تقليل تلوث الهواء!

٩٠- «عندما نريد أن نُعلم الأطفال...!»: عيّن الصحيح للفراغ:

- (١) علينا أن لا نستخدم الجوال!
- (٢) نضطر أن نهتئ الأدوات الباهظة!
- (٣) علينا استخدام الألعاب المتنوعة!
- (٤) لنبتدعهم عن الإنترنت و مخاطره!

٩١- عيّن الصحيح:

- (١) أساليب التعليم الجديدة لا تهتم بتربية الأطفال في المجالات الأخلاقية و التربوية!
- (٢) إذا أردنا أن نستخدم أسلوباً جديداً للتعليم فعلياً أن نطلع على مزاياه و معانيه!
- (٣) الإنترنت و الأجهزة الذكية تسبباً بأن يبتعد الفقراء عن تعليم أطفالهم المناسب!
- (٤) تعرف الإيرانيون على فيروس كورونا أقدم من تعرفهم على التعليم عبر الإنترنت!

• عيّن الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي للكلمات (٩٢ - ٩٣):

٩٢- «ابتدأ - أجهزة - أجري - نراقب»:

- (١) ابتدأ: فعل ماضٍ - للغائب - مزيد ثلاثي (له حرفان زائدان) - لازم - معلوم / فعل و فاعله «التعليم»
- (٢) أجهزة: مفرد مؤنث - معرب - نكرة / مجرور بحرف الجرّ و صفته «باهظة» و هي مجرور بالتبعية
- (٣) أجري: فعل ماضٍ - للمفرد المذكر - مزيد ثلاثي من مصدر «إجراء» - مجهول / نائب فاعله «هذا»
- (٤) نراقب: فعل مضارع - للمتكلّم مع الغير - مزيد ثلاثي - ماضيه: راقب - متعدّد / مفعوله «الأطفال»

٩٣- «متصل - يعرف - يتعلمون - مناطق»:

- (١) متصل: مفرد مذكر - اسم فاعل من فعل مصدره على وزن «افتعال» - نكرة / صفت و مجرور
- (٢) يتعلمون: مضارع - للجمع المذكر - مزيد ثلاثي بزيادة حرفين «ت، ل» - متعدّد / مفعوله «التواصلات»
- (٣) مناطق: جمع تكسير أو مكسر (مفرد: منطقة و هي مؤنث) - ليس اسم مكان - معرب / مجرور بحرف الجرّ
- (٤) يعرف: فعل مضارع - للمفرد الغائب - مزيد ثلاثي من باب إفعال - متعدّد - معلوم / فعل و فاعله «كثير»

٩٤- عيّن الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (١) يَنصَحُكُمُ الأُسْتَاذُ المُعَزِّزُ أَلَّا تُطْعَمُوا المَسَاكِينَ مِمَّا لَا تَأْكُلُونَ!
- (٢) فَسَدَ قِسْمٌ عَظِيمٌ مِنَ المَزْرَعَةِ وَ بَقِيَ أَقَلُّ مِنْ مِئَةِ مِترٍ لِلزَّرَاعَةِ!
- (٣) هَذَا الوَالِدُ لَمْ يُقْبَلْ أُخْتَهُ وَ لَمْ يُجْلِسْهَا عِنْدَهُ فَانزَعْنَا مِنْهُ كَثِيرًا!
- (٤) تِلْكَ المَادَّةُ قَدْ سَهَلَتْ أَعْمَالَ الإنسانِ فِي حَفْرِ المَنَاجِمِ وَ إنْشَاءِ الطُّرُقِ!

٩٥- عَيْنُ الْخَطَا عَنْ مَفْهُومِ الْعِبَارَاتِ:

- ١) عداوة العاقل خير من صداقة الجاهل: کند هم صحبت بد در نظرها خار نیکان را / پر طاووس را یا آرد از زیندگی بیرون!
- ٢) الكلام كالذَّوَاءِ؛ قَلِيلُهُ يَنْفَعُ وَ كَثِيرُهُ قَاتِلٌ: لاف از سخن چو در توان زد / آن خشت بود که پر توان زد!
- ٣) حسن الأدب يستر قبح النَّسَبِ: چون شیر به خود سپه‌شکن باش / فرزند خصال خویشان باش!
- ٤) أَعْقَلَ النَّاسِ أَنْظِرْهُمْ فِي الْعَوَاقِبِ: همه کارها سرانجام بین / چو بدخواه دانه نهد دام بین!

٩٦- عَيْنُ الْخَطَا فِي الْعَدَدِ أَوْ الْمَعْدُودِ أَكْثَرَ مِنَ الْبَاقِي:

- ١) سافرنا إلى طهران و وجدنا هناك اثني عشر مصانع كبيرة و رأينا واحداً جسراً فيها!
- ٢) في كلِّ شهرٍ ثلاثون أيام و كلُّ الإدارات في اليوم السابع منه في عطلة!
- ٣) لشركتنا خمسون و ثلاثة موظفين و في كلِّ طابق عشرة موظفاً!
- ٤) لأسرتنا اثنتان أختان و إحداهما تدرس في الصَّفِّ التاسع!

٩٧- عَيْنُ نَائِبِ الْفَاعِلِ عِلْمَةً رَفَعَهُ «الواو»:

- ١) جُعِلَتْ الْفَنُونُ الْإِيرَانِيَّةُ رَمْزاً لثقافتنا في العالم!
- ٢) يُكْرَمُ التَّلَامِيذُ الْمُؤَدَّبُونَ دَائِماً عِنْدَ مَعْلَمِيهِمْ إِكْرَاماً!
- ٣) يُصْبِحُ الْمُدْرَسُونَ حَاضِرِينَ فِي مَهْرَجَانِ الْمَدْرَسَةِ!
- ٤) قَدْ أُسْتُخْدَمَ مُمَرِّضُونَ كَثِيرُونَ فِي مَسْتَشْفَى مَدِينَتِنَا!

٩٨- عَيْنُ الْمَسْتَنْثَى مِنْهُ اسْمُ فَاعِلٍ:

- ١) لَا يُحِبُّ النَّاسُ الْمُعْجِبِينَ بِأَنْفُسِهِمْ إِلَّا مِنْ حَسَنٍ أَخْلَاقِهِ!
- ٢) يَرِيدُ السِّيَاحُ زِيَارَةَ مَعَالِمِ شِيرَازِ الْأَثَرِيَّةِ إِلَّا مَا تُسَمَّى بِـ «بَابِ الْقُرْآنِ»!
- ٣) إِنَّ اللَّهَ يَجْزِي النَّاهِينَ عَنِ الْمُنْكَرِ جَزَاءً خَيْراً إِلَّا مَنْ يَنْسَى نَفْسَهُ!
- ٤) فَنَشَّ شَرْطِي الْجَمَارِكِ حَقَائِبَ جَمِيعِ الْمَسَافِرِينَ إِلَّا وَاحِدَةً مِنْهَا!

٩٩- عَيْنُ «سَجَلٍ» فَعْلٍ شَرْطِي:

- ١) مَنْ سَجَلَ الْهَدْفَ الثَّانِي هُوَ لَاعِبٌ قَدْ دَخَلَ اللَّعْبَ بَعْدَ ثَلَاثِينَ دَقِيقَةً مِنْ بَدَايَةِ الْمُبَارَاةِ!
- ٢) مَنْ سَعَى وَ سَجَلَ هَدْفَيْنِ يَذْهَبُ إِلَى الْمُبَارَاةِ النَّهَائِيَّةِ الَّتِي سَتُقَامُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ!
- ٣) شَاهِدْ أَكْثَرَ مِنْ ثَلَاثِينَ أَلْفَ مَتَفَرِّجٍ مِنْ سَجَلٍ هَدْفاً لَمْ يَقْبَلْهُ الْحَكْمُ وَ إِنْ كَانَ دُونَ أَيِّ خَطَا!
- ٤) مَنْ سَجَلَ هَدْفاً فِي الدَّقَائِقِ الْأَخِيرَةِ لِهَذِهِ الْمُبَارَاةِ فَهُوَ سَيُشَجَّعُ فِي الْمَلْعَبِ تَشْجِيعاً بِالْغَا!

١٠٠- عَيْنُ الصَّحِيحِ (عَنْ أَسْلُوبِ النَّدَاءِ):

- ١) أَيُّهَا الْإِخْوَةَ؛ سَاعِدُوا أَبِيكُمْ فِي زَرْعِ الْقَمْحِ قَبْلَ نَزُولِ الْمَطْرِ!
- ٢) أَيَّتُهَا الْجُهَّالُ سَتُشَاهِدُونَ نَتِيجَةَ ظَلْمِكُمْ عَلَى الْمَظْلُومِينَ!
- ٣) يَا وَلَدِي؛ أَكْرِمُوا الْمَعْلَمِينَ دَائِماً وَ كَلِّمُوا مَعَهُم بِالْأَدَبِ!
- ٤) يَا رَبُّ الْعَالَمِينَ؛ إِحْمِ الْبِلَادَ الْإِسْلَامِيَّةَ مِنْ خِدَاعِ الْأَعْدَاءِ!

۱۰۱- کدام مورد درباره گاه‌شماری‌های مختلف تاریخی درست است؟

- (۱) گاه‌شماری خورشیدی - قمری بابل و خورشیدی مصری در افزودن یک ماه به ۱۲ ماه سال برای رفع اختلاف، شباهت دارند.
 (۲) شباهت گاه‌شماری اوستایی و گاه‌شماری جلالی در این است که ماه‌ها براساس اسامی ایزدان و فرشتگان نام‌گذاری شده بودند.
 (۳) در یکی از گاه‌شماری‌های رایج در زمان اشکانیان سال به ۱۲ ماه ۳۰ یا ۲۹ روزه تقسیم می‌شد.
 (۴) گاه‌شماری جلالی یکی از دقیق‌ترین گاه‌شماری‌های جهان است که از سال ۱۳۰۴ در ایران رسمیت یافت.
- ۱۰۲- باستان‌شناسان از کدام موارد برای کسب اطلاعات بیشتر درباره نظام اجتماعی و باورهای جوامع گذشته استفاده می‌کنند؟

- (الف) نقاشی‌های ترسیم‌شده توسط گذشتگان
 (ب) معماری‌ها و مصالح به‌کاررفته در آرامگاه‌ها
 (ج) اشیاء موجود در گورهای باستانی
 (د) اشیاء کشف‌شده در غارها

(۱) «الف» و «د» (۲) «ج» و «ب» (۳) «د» و «ب» (۴) «ج» و «الف»

۱۰۳- تقدم و تأخر زمانی وقایع ایران باستان در کدام گزینه درست است؟

- (الف) در این دوره، با افزایش فتوحات و توسعه تشکیلات حکومتی، نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی میان گروه حاکم و مردم عادی افزایش یافت.

- (ب) در این دوره به نیروی سواره‌نظام اهمیت زیادی داده می‌شد و نیروی پیاده‌نظام نقش چندانی در سپاه نداشت.
 (ج) در این دوره معماران در قلعه‌سازی تبحر زیادی داشتند و برای مقابله با دشمنان خارجی قلعه‌های مستحکمی ساخته شد.
 (۱) «الف» بعد از «ج» و «ب» مقدم بر همه رخ داده است. (۲) «ج» قبل از «الف» و «الف» قبل از «ب» است.
 (۳) «ج» قبل از «ب» و «ب» قبل از «الف» است. (۴) «ب» بعد از «الف» و قبل از «ج» است.

۱۰۴- مؤلفان کتاب تاریخ (۲) برای اثبات کدام یک از گزاره‌های زیر به منابع غیرنوشتاری استناد کرده‌اند؟

- (۱) وجود اختلاف و درگیری مداوم بین قبایل اوس و خزرج در یثرب قبل از هجرت پیامبر
 (۲) چگونگی دریافت و توزیع غنایم جنگی زکات و جزیه میان مسلمانان
 (۳) تدریجی بودن روند اسلام‌پذیری ایرانیان در قرون نخستین اسلام
 (۴) در عصر ایلخانان هنر نگارگری که تلفیقی از سنت‌های نقاشی ایرانی و چینی بود جلوه‌گر شد.

۱۰۵- کدام گزینه از وقایع قبل از خلافت عثمان محسوب می‌شود؟

- (۱) انتقال مرکز خلافت از مدینه به کوفه
 (۲) محاصره بیت‌المقدس توسط اعراب مسلمان و فتح صلح‌آمیز آن
 (۳) بذل و بخشش‌های فراوان از بیت‌المال به افراد مختلف به خصوص خاندان بنی‌امیه
 (۴) ایجاد رقابت منطقه‌ای بین عراق و شام که تا سال‌ها بعد ادامه داشت.

۱۰۶- هم‌زمان با خلافت امویان، وضعیت حکومت در ایران چگونه بود؟

- (۱) با دستیابی برخی سیاستمداران و دیوان‌سالاران ایرانی به مناصب سیاسی و نظامی مهم، ایرانیان به حکومت برخی شهرها و مناطق دسترسی پیدا کردند.
 (۲) مناطق شرقی ایران به‌ویژه خراسان از سلطه خلافت خارج شد و با شکل‌گیری زمینه‌های مناسب، نخستین سلسله‌های ایرانی از این مناطق شکل گرفت.
 (۳) مناطق مختلف ایران تحت فرمان و نظارت والی عراق اداره می‌شد؛ البته در مواقعی خلفای اموی در عزل و نصب حاکمان خراسان و آذربایجان به طور مستقیم دخالت می‌کردند.
 (۴) ایرانیان که از بیدادگری امویان نسبت به تقسیم ناعادلانه بیت‌المال و سهم کم خود به ستوه آمده بودند به قیام‌های ضداموی پیوستند و در مناطقی مانند خراسان و آذربایجان به استقلال دست یافتند.

۱۰۷- کدام مورد درباره تاریخ ایران در دوره حکومت صفویه (قرن دهم تا دوازدهم هجری قمری) درست است؟

- (الف) تجارت خارجی و بین‌المللی در این دوره رشد فراوانی داشت و ایران به یکی از کانون‌های مهم تجارت در آسیا تبدیل شد.
 (ب) شیخ صفی‌الدین اردبیلی، شاگرد و مرید شیخ زاهد گیلانی بود و مریدان بسیاری را به‌ویژه از قبیل ترک جذب کرد.
 (ج) در دوره شاه‌تهماسپ درآمد اراضی خاصه که متعلق به شاه و وزیر معتمد وی بود، صرف هزینه سپاه می‌شد.
 (د) هم‌زمان با روی کار آمدن صفویان، شیبک‌خان ازبک در خراسان مشغول قتل و غارت بود.

(۱) «الف» و «ج» (۲) «الف» و «د» (۳) «ب» و «ج» (۴) «ب» و «د»

- ۱۰۸- کدام گزینه در ارتباط با وضعیت کشورهای اروپایی در سده‌های ۱۱ تا ۱۳ میلادی، درست است؟
- (۱) تأثیر و تأثر دو عنصر تجارت و شهرنشینی بر یکدیگر و زمینه‌سازی شکل‌گیری پادشاهی قدرتمند
  - (۲) مدعی‌شدن اسقف‌ها و پاپ برای قدرت دنیوی و حقوق سیاسی پس از مرگ شارلمانی
  - (۳) فتح شهر قسطنطنیه به دست امپراتوری عثمانی و گسترش قلمرو این امپراتوری
  - (۴) پیروزی امپراتوری بیزانس بر سلجوقیان در جنگ ملازگرد و پیشروی آن‌ها در آسیای صغیر
- ۱۰۹- مؤلفان کتاب درسی تاریخ (۱۰ و ۱۱) برای توضیح یا اثبات هر یک از گزاره‌های زیر، به کدام منابع رجوع کرده‌اند؟
- (الف) روی آوردن ساکنان منطقه چغاگلان به کشت گندم و جو
- (ب) معرفی مسجد جمعه اصفهان، به عنوان یکی از کهن‌ترین مسجدهای چهارایوانی ایرانی
- (ج) آگاهی از حضور مادی‌ها در غرب فلات ایران حدود قرن ۹ ق. م
- (د) بی‌اعتقادی بت‌پرستان به جهان پس از مرگ پیش از ظهور اسلام
- (۱) الف) منابع دست اول غیرنوشتاری - ب) سفرنامه‌ها و کتاب‌های تاریخی اسلام - ج) یافته‌های باستان‌شناسی - د) روایت سیره‌نویسان
  - (۲) الف) مستندات تاریخی - ب) روایت مورخان مسلمان - ج) منشور کوروش - د) یافته‌ها و مستندات تاریخی
  - (۳) الف) کاوش‌های باستانی - ب) منابع دست اول غیرنوشتاری - ج) سالنامه‌های آشوری - د) آیات قرآن
  - (۴) الف) یافته‌های باستان‌شناسی - ب) کتاب‌های تاریخی - ج) تحقیقات باستان‌شناسی و تاریخی - د) گزارش مورخان مسلمان
- ۱۱۰- کدام مورد درباره رویدادهای تاریخ ایران پس از پایان جنگ جهانی اول درست است؟
- (۱) دولت مرکزی به بی‌ثباتی کشیده شد و مجلس شورای ملی تعطیل شد و نظام مشروطه فروپاشید.
  - (۲) انگلستان اختیار اداره امور دارایی، دریافت وام‌های بین‌المللی و تجهیز ارتش ایران را بر عهده گرفت.
  - (۳) به سبب قحطی فراگیر و سوء تغذیه و بیماری‌های ناشی از آن، جمعیت کشور به نصف تقلیل یافت.
  - (۴) قدرت واحد از دست حکومت مرکزی خارج شده بود و شورش‌هایی در گوشه و کنار ایران شکل گرفت.
- ۱۱۱- در کدام موارد مقایسه درستی میان وضعیت آلمان (۱) و ایتالیا (۲) در فاصله میان جنگ‌های جهانی صورت گرفته است؟
- (الف) به ترتیب (۱) و (۲) به دنبال تسلط بر زمین‌های اروپای شرقی و تسلط بر دریای مدیترانه بودند.
- (ب) هر دو در بعد روابط خارجی به دنبال احیای عظمت امپراتوری روم باستان بودند.
- (ج) اساس روش‌های (۱) بر نازیسم و اساس روش‌های (۲) بر فاشیسم استوار بود.
- (د) هر دو نشان از ظهور حکومت‌های خودکامه تک‌حزبی و نظامی در اروپا بود.
- (۱) فقط «د» (۲) «ج»، «ب» و «د» (۳) «د» و «ج» (۴) «الف» و «ج»
- ۱۱۲- موارد کدام گزینه از اقدامات نمایندگان دوره چهاردهم مجلس شورای ملی در خصوص نفت ایران بوده است؟
- (الف) جلوگیری از تصویب قرارداد الحاقی نفت (گس - گلشایبان) در مجلس
- (ب) تصویب قانون منع دولت از مذاکره و انعقاد قرارداد با کشورهای خارجی در خصوص نفت بدون تأیید و تصویب مجلس
- (ج) رد موافقت‌نامه نخست‌وزیر درباره واگذاری امتیاز نفت شمال به شوروی
- (د) طرح پیشنهاد ملی‌شدن صنعت نفت ایران در مجلس
- (۱) «الف» و «ج» (۲) «الف» و «د» (۳) «ب» و «ج» (۴) «ج» و «د»
- ۱۱۳- یکی از مهم‌ترین اقدامات مجاهدین خلق در دوران دفاع مقدس، در کدام مورد درست بیان شده است؟
- (۱) ترور شخصیت‌های برجسته انقلابی مانند سپهبد ولی‌الله قرائی
  - (۲) همکاری با اعضای گروه فرقان در دادن اطلاعات سری به رژیم صدام
  - (۳) استفاده از رسانه برای مقابله با ایران در جنگ نرم
  - (۴) تهاجم به داخل خاک ایران پس از پذیرش قطعنامه ۵۹۸

۱۱۴- متن زیر با کدام مورد مطابقت دارد؟

«ایران به دلیل قرار گرفتن در مجاورت خلیج فارس، دریای عمان، تنگه هرمز و نیز دریای خزر، از موقعیت نسبی ممتازی برخوردار است.»

- ۱) مکیندر معتقد بود که سه خشکی قاره آسیا، اروپا و آفریقا جزیره جهانی هستند و بخش مرکزی این منطقه را محور یا قلب خشکی جهان نامید و آن را منبع بزرگ قدرت دانست.
- ۲) به نظر رانتزل، اگر کشورهای کوچک برای جمعیت خود، فضای کافی نداشته باشند و درصدد توسعه سرزمینشان برنیایند، نابودی آنها حتمی است.
- ۳) آلفرد ماهان که نظریه قدرت دریایی را مطرح کرد، معتقد بود که فضاهای دریایی اقیانوسی در شکل‌گیری قدرت جهانی و کنترل قدرت خشکی مؤثر هستند.
- ۴) اگر کشوری از قدرت ملی زیادی برخوردار باشد، می‌تواند اهداف و خواسته‌های ملت خود را بدون مانع تأمین کند و روابط بین‌المللی آن تحت تأثیر قرار بگیرد.

۱۱۵- کدام گزینه عبارت زیر را در خصوص پیدایش رشته‌کوه زاگرس، کامل می‌کند؟

«رشته‌کوه زاگرس از ..... به وجود آمده است؛ این نوع جابه‌جایی صفحه‌ای، همگرا نام دارد که .....»

- ۱) بازشدن و گسترش پوسته بستر اقیانوس اطلس - برخلاف مدل برشی، صفحات از هم باز می‌شوند
- ۲) برخورد صفحه عربستان و صفحه اوراسیا - برخلاف مدل واگرا، صفحات به هم نزدیک می‌شوند
- ۳) بازشدن و گسترش پوسته بستر اقیانوس اطلس - همچون مدل برشی، صفحات از هم باز می‌شوند
- ۴) برخورد صفحه عربستان و صفحه اوراسیا - همچون مدل واگرا، صفحات در کنار هم می‌لغزند

۱۱۶- کدام مورد، عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«در گذشته مردم به تأثیر اقلیم و آب‌وهوا در ساختمان‌سازی توجه می‌کردند؛ به عبارت دیگر هوازدگی ..... بر معماری تأثیر می‌گذارد، زیرا .....»

- ۱) فیزیکی - در اثر آن سنگ‌ها در نتیجه اختلاف دما، گرم و سرد شدن و یا انبساط و انقباض به قطعات کوچک‌تر خرد می‌شوند، اما در ترکیب شیمیایی آنها تغییری به وجود نمی‌آید
- ۲) زیستی - سبب تغییرات فیزیکی و شیمیایی در سنگ‌ها می‌شوند و در اثر پوسیدگی گیاهان و خزه‌هایی که در لابه‌لای سنگ‌ها قرار دارند، سنگ‌های ریز از بین می‌روند
- ۳) فیزیکی - سبب تغییرات فیزیکی و شیمیایی در سنگ‌ها می‌شوند و در اثر پوسیدگی گیاهان و خزه‌هایی که در لابه‌لای سنگ‌ها قرار دارند، سنگ‌ها نیز از بین می‌روند
- ۴) زیستی - در اثر آن سنگ‌ها در نتیجه اختلاف دما، گرم و سرد شدن و یا انبساط و انقباض به قطعات کوچک‌تر خرد می‌شوند، اما در ترکیب شیمیایی آنها تغییری به وجود نمی‌آید

۱۱۷- با توجه به مشخصات دریاچه‌های دائمی و فصلی ایران، کدام گزینه به درستی تدوین شده است؟

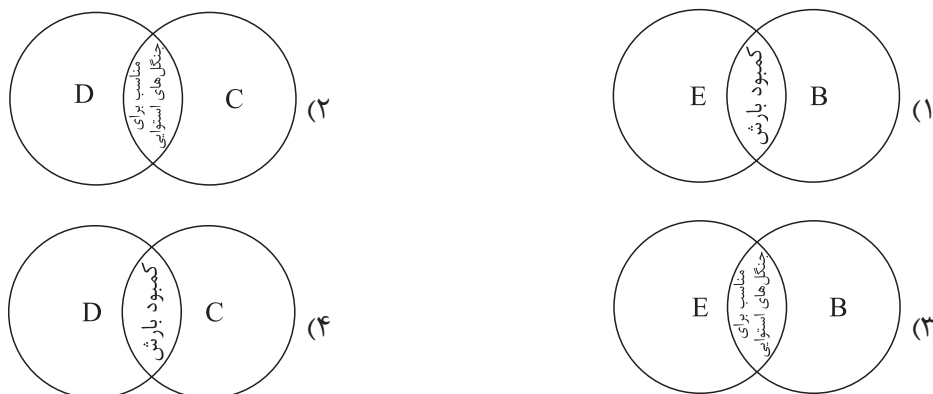
- ۱) دریاچه جازموریان که بین دو استان کرمان و سیستان و بلوچستان قرار دارد، دریاچه‌ای فصلی است که در ماه‌های گرم به دلیل تبخیر، آب آنها خشک می‌شود.
- ۲) دریاچه‌های زربار و هامون هر دو از دریاچه‌های فصلی هستند که در فصول پربارش، وسعت بیشتری پیدا می‌کنند و هر دو در نواحی غربی ایران قرار دارند.
- ۳) دریاچه‌های دائمی مثل نیریز و پریشان در قله بعضی از کوه‌های آتشفشانی قرار دارند که آب آنها از ذوب برف تأمین می‌شود.
- ۴) دریاچه ارومیه که از جمله دریاچه‌های فصلی ایران است، برخلاف دریاچه مسیله، جزء نواحی مرطوب و نیمه‌مرطوب کشور هستند.

۱۱۸- با بررسی موارد «الف» و «ب»، کدام گزینه درست است؟

- الف) هر ناحیه جغرافیایی به درجه‌ای از همگونی رسیده است که از سایر بخش‌های پیرامون خود متمایز می‌شود و با آن‌ها تفاوت دارد.
- ب) هر چه از جنگل‌های بارانی استوایی به سمت بیابان صحرا پیش می‌رویم، بارندگی کم‌تر و علف‌های ساوان کوتاه‌تر و تنک‌تر می‌شود.
- ۱) ناحیه‌بندی و انتخاب معیارها و ملاک‌های آن کاری صرفاً جغرافیایی است و براساس طرز تفکر یک جغرافی‌دان و شیوه کار او صورت می‌گیرد.
- ۲) نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند و بر یکدیگر تأثیر می‌گذارند؛ این تأثیرگذاری تا حدی است که سبب تبدیل ناحیه مجاور به یک ناحیه جدید می‌گردد.
- ۳) میان هر ناحیه، یک ناحیه انتقالی وجود دارد و از بیشتر عناصر همگونی ناحیه اولیه برخوردار است تا این که به ناحیه دیگر نزدیک شده و آن عناصر همگونی خود را به طور کامل از دست می‌دهد.
- ۴) هر ناحیه جغرافیایی دارای کانون یا مرکزی است که بیشترین عوامل وحدت و همگونی در آن وجود دارند و هر چه از این کانون، به سمت مرزهای آن حرکت کنیم، از عوامل همگونی کاسته می‌شود.

۱۱۹- با توجه به موارد زیر، کدام مورد به درستی ترسیم شده است؟

- الف) آب‌وهوای خشک با علامت B نشان داده می‌شود.
- ب) آب‌وهوای معتدل با علامت C نشان داده می‌شود.
- ج) آب‌وهوای سرد با علامت D نشان داده می‌شود.
- د) آب‌وهوای بسیار سرد با علامت E نشان داده می‌شود.

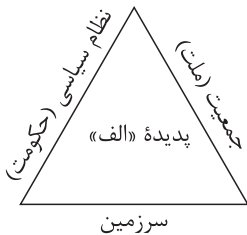
۱۲۰- با توجه به موارد زیر کدام یک در خصوص کشور آلمان درست است؟

- الف) نه تنها نخستین هواپیمای جت توسط این کشور ساخته شد، بلکه یکی از تولیدکنندگان قطارهای پرسرعت هم است.
- ب) به دلیل استفاده از روش‌های علمی و بذره‌های اصلاح‌شده، توانسته در زمینه تولید برنج به خودکفایی برسد.
- ج) ناحیه رور که در این کشور قرار دارد، جزء نواحی مهم صنعتی اروپای غربی به شمار می‌رود.
- د) این کشور حدود ۴۰ درصد ذرت جهان را تولید و تأمین می‌کند.
- ۱) موارد «الف» و «ج» برخلاف «ب» و «د» با جغرافیای این کشور مطابقت دارد.
- ۲) موارد «الف» و «ب» برخلاف «ج» و «د» با جغرافیای این کشور مغایرت دارد.
- ۳) موارد «ج» و «د» برخلاف «الف» و «ب» با جغرافیای این کشور مغایرت دارد.
- ۴) موارد «ب» و «د» برخلاف «الف» و «ج» با جغرافیای این کشور مطابقت دارد.

۱۲۱- کدام مورد با متن زیر مطابقت دارد؟

«هر ناحیه سیاسی، فضای جغرافیایی را در بر می‌گیرد و نظام مدیریت، برای اداره بهتر امور، آن فضا را به واحدهایی تقسیم‌بندی کرده است.»

- ۱) تعیین مرزهای دقیق سیاسی کاری دشوارتر از تعیین مرزهای انسانی مثل نواحی زبانی و قومی است؛ زیرا این نواحی توسط تصمیمات یک دولت، از یکدیگر جدا شده‌اند.
- ۲) برنامه‌ریزی یا تصمیم‌های یک دولت مثل ایجاد ناحیه گردشگری یا وقوع جنگ بین حکومت‌ها، می‌تواند موجب حفظ، تغییر یا تخریب نواحی طبیعی و انسانی شود.
- ۳) مرزهای سیاسی و اداری بر مبنای انتخاب و تصمیم‌گیری انسان‌ها تعیین می‌شوند که طی آن یک ناحیه آب‌وهوایی، ناحیه زبانی و قومی و نظایر آن بین چند استان قرار می‌گیرد.
- ۴) در اثر فعالیت‌های انسانی یا عوامل طبیعی ممکن است ویژگی خاص یک ناحیه از بین برود و وسعت آن کم یا زیاد شود؛ مثلاً مهاجرت یا خشکسالی باعث کاهش یا افزایش ویژگی‌های یک ناحیه می‌شود.

۱۲۲- با بررسی شکل روبه‌رو، کدام مورد مطابق با پدیده «الف» تدوین شده است؟

- ۱) این پدیده مغایر با سه رکن اصلی کشور تنظیم شده است، زیرا تنها جمعیت کافی نیست، بلکه سازه انسانی نیز باید در آن در نظر گرفته شود.
- ۲) این پدیده براساس سه رکن اصلی کشور تنظیم شده است که یک ناحیه سیاسی مستقل و دارای سرزمین مشخص محسوب می‌شود.
- ۳) با تحقق این سه رکن، ناحیه سیاسی تشکیل می‌شود که مرزهای آن مطابق با تصمیم‌گیری‌های سیاسی تعیین می‌شود.
- ۴) با تحقق این سه رکن، هویت مکانی یک کشور شکل می‌گیرد که سبب شناخت یک کشور و تمایز آن با کشوری دیگر است.

۱۲۳- مگالاپلیس بوستون - واشنگتن در ایالات متحده آمریکا بیش از ۵۰ میلیون نفر جمعیت دارد؛ کدام مورد با این مگالاپلیس مطابقت دارد؟

- ۱) از جمله مگالاپلیس‌های خوشه‌ای و کهکشانی است که با نام مگاسیتی هم معرفی می‌شود و معمولاً جمعیتی بیش از ۱۰ میلیون نفر را درون خود جای داده است.
- ۲) از جمله مگالاپلیس‌های خطی یا کریدوری است که با نام مگاسیتی هم معرفی می‌شود و معمولاً جمعیتی بیش از ۱۰ میلیون نفر را درون خود جای داده است.
- ۳) از جمله مگالاپلیس‌های خوشه‌ای و کهکشانی است که در آن حومه‌ها و شهرک‌های اقماری یک مادرشهر به حومه‌ها و شهرک‌های مادرشهر دیگر پیوند می‌خورد.
- ۴) از جمله مگالاپلیس‌های خطی یا کریدوری است که در آن حومه‌ها و شهرک‌های اقماری یک مادرشهر به حومه‌ها و شهرک‌های مادرشهر دیگر پیوند می‌خورد.

۱۲۴- با توجه به انواع شیوه‌های حمل‌ونقل مطرح‌شده، کدام مورد به موضوع درستی اشاره دارد؟

الف) جاده‌ای

ب) ریلی

ج) آبی

- ۱) مورد «الف» و «ج» نیازی به احداث مسیر ندارد، ولی به دلیل حمل حجم کمتر کالا و گران بودن، نسبت به «ب»، کمتر مورد استفاده قرار می‌گیرند.
- ۲) میزان مصرف سوخت و آلایندگی محیط زیست در «ب»، بیشتر از «الف» است و به همین دلیل هم «الف» و هم «ج» کاربرد بیشتری دارند.
- ۳) هزینه احداث پایانه (بنادر و اسکله‌ها) در مورد «ج» بیشتر از «الف» و «ب» است، ولی سرعت آن نسبت به این موارد کمتر است.
- ۴) حمل کالا از طریق مورد «ب»، مقرون‌به‌صرفه‌تر از مورد «ج» است، ولی به خاطر هزینه احداث پایانه بالا، کمتر استفاده می‌شود.

۱۲۵- راهکارهای مدیریت پیش از وقوع سیل را در کدام تصویر می‌توان جست‌وجو کرد؟

<p>تعیین حریم توسعه برای رودخانه</p> <p>اجرای روش‌های آبخیزداری</p> <p>تقویت پوشش گیاهی حوضه</p> <p>نصب دستگاه هشداردهنده</p>	(۲)	<p>تعیین حریم توسعه برای رودخانه</p> <p>پرهیز از ساختمان‌سازی در شیب‌های تند</p> <p>مرمت راه‌های ارتباطی</p> <p>اجرای روش آبخیزداری</p>	(۱)
<p>اجرای روش‌های آبخیزداری</p> <p>پرهیز از ساختمان‌سازی در شیب‌های تند</p> <p>تقویت پوشش گیاهی حوضه</p> <p>مرمت راه‌های ارتباطی</p> <p>نصب دستگاه هشداردهنده</p>	(۴)	<p>تغذیه مصنوعی سفره‌های آب زیرزمینی</p> <p>تقویت پوشش گیاهی حوضه</p> <p>مرمت راه‌های ارتباطی</p> <p>نصب دستگاه هشداردهنده</p>	(۳)

۱۲۶- کدام عبارت درست است؟

- (۱) تعریف یک تصور مجهول، با استفاده از ارتباط دادن مفاهیم معلوم به یکدیگر صورت می‌گیرد.
- (۲) اندیشه بشری براساس شامل بودن یا نبودن بر حکم و قضاوت، به تصدیق و تصور تقسیم می‌شود.
- (۳) یک تصدیق، ممکن است بدون این که استدلالی در مورد آن صورت گرفته باشد، معلوم باشد.
- (۴) علم منطق را می‌توان از نظر این که علمی کاربردی است، به شاقول بنایی تشبیه کرد.

۱۲۷- اگر بدانیم «هر الف ب است» و «بعضی ب ج است»، کدام گزینه درباره رابطه میان «الف» و «ج» نادرست است؟

- (۱) فقط در صورتی می‌توانند رابطه عموم و خصوص مطلق داشته باشند که «الف» اعم و «ج» اخص باشد.
- (۲) اگر رابطه «الف» و «ب» تساوی باشد، رابطه «الف» و «ج» نمی‌تواند تباین باشد.
- (۳) امکان دارد «الف» و «ج» در عین این که مصادیق مشترک دارند، هر کدام مصداق اختصاصی هم داشته باشند.
- (۴) شاید «الف» و «ج» با هم رابطه تساوی داشته باشند و تمام مصادیقشان یکسان باشند.

۱۲۸- هر کدام از موارد زیر در رابطه با کدام یک از انواع استدلال، درست است؟

• نتیجه‌گیری براساس شواهد و قراین

• نتیجه‌گیری از کل به جزء

• نتیجه‌گیری از جزء به جزء

- (۱) استنتاج بهترین تبیین - استقرای تعمیمی - قیاس
- (۲) استنتاج بهترین تبیین - قیاس - استقرای تمثیلی
- (۳) استقرای تعمیمی - قیاس - استقرای تمثیلی
- (۴) استقرای تعمیمی - استقرای تمثیلی - قیاس

۱۲۹- کدام مورد، از نظر موضوع قضیه، با موارد دیگر متفاوت است؟

- (۱) مرکز استان بوشهر، بوشهر است.
- (۲) پیر ما گفت خطا بر قلم صنع نرفت
- (۳) پهناورترین استان ایران، در غرب کشور نیست.
- (۴) دوستان این دانش‌آموز، همگی دانش‌آموزان ممتازی هستند.

۱۳۰- اگر یکی از مقدمات یک قیاس اقترانی «بعضی الف ج است» باشد و نتیجه قیاس هم نقیض متداخل عکس مستوی

«هیچ ب الف نیست» باشد مقدمه دیگر کدام گزینه باشد تا قیاس معتبر شود؟

- (۱) بعضی ب ج است.
- (۲) هیچ ج ب نیست.
- (۳) هر ج ب است.
- (۴) هر ب ج است.

۱۳۱- کدام مورد، یک قضیه شرطی منفصل حقیقی است؟

- (۱) این عدد طبیعی یا اول است یا مرکب.
- (۲) فردا یا سه‌شنبه است یا پنج‌شنبه نیست.
- (۳) یا وجود اصیل است یا ماهیت اعتباری نیست.
- (۴) برادرم یا بیمار نیست یا امروز به خانه ما می‌آید.

۱۳۲- کدام سؤال به مسئله‌ای اساسی‌تر اشاره دارد؟

- (۱) آیا حس، توانایی شناخت فوق طبیعت را دارد؟
- (۲) نحوه اجرای عدالت در جوامع انسانی چگونه است؟
- (۳) آیا جامعه، یک وجود مستقل از افراد است؟
- (۴) انسان دارای روح است یا فقط جسمانی است؟

۱۳۳- فلسفه هر فرد .....

- (۱) اگر با استقلال اندیشه باشد، معنای درستی به زندگی اش می دهد
- (۲) به باورهای اساسی او درباره زندگی جهت می دهد
- (۳) غایت وی از حیات را در ذهنش سامان می بخشد
- (۴) از اهداف کلی وی در زندگی نشأت می گیرد

۱۳۴- کدام مورد، توصیف درستی از فلسفه سقراط است؟

- (۱) پرداختن به تبیین دگرگونی های جهان
- (۲) نپرداختن به هستی و نیستی
- (۳) تأکید بر دانایی انسان و تشویق به تقویت این دانش
- (۴) تأکید بر انزوای از اجتماع و پرداختن به ریاضت

۱۳۵- کدام عبارت درست است؟

- (۱) این که می توان نتایج آزمایش را به موارد مشابه سرایت داد، از دستاوردهای معرفت تجربی است.
- (۲) شرط دستیابی به معرفت شهودی، اتکا به خداوند و دوری از کمال طلبی است.
- (۳) رابطه شناخت تجربی با شناخت عقلی، عموم و خصوص من وجه است.
- (۴) از نظر ابن سینا شناخت هر پدیده، متکی بر اصل علیت است.

۱۳۶- کدام گزینه بیانگر دیدگاه یکی از شاخه های تجربه گرایی است که واقع نمایی آن را زیر سؤال رفته نمی داند؟

- (۱) شناخت هر کس برای خودش و نسبت به خودش اعتبار دارد.
- (۲) از آن جا که چیزی جز حس در اختیار نداریم، واقعیت برای هر کس همان چیزی است که حس می کند.
- (۳) کار عقل در تأسیس فلسفه کاملاً ذهنی است و امور ماورایی، اموری بی معنا هستند.
- (۴) عملی درست است که در جهت منفعت و سود انسان باشد.

۱۳۷- در مورد معیار فعل اخلاقی کدام گزینه درست است؟

- (۱) از نظر ارسطو، سعادت مشروط به اعتدال قوای سه گانه است که از طریق بی توجهی عقل به شهوت و غضب به دست می آید.
- (۲) کانت برخلاف داروینیست ها معتقد است که انسان باید هر آن چه را برای خود می پسندد، برای دیگران هم بیسندد.
- (۳) طبیعت گرایان معتقدند که هیچ معیاری برای خوب یا بد بودن کارهای انسان وجود ندارد.
- (۴) از نظر طبیعت گرایان، انسان ها در افعالشان مانند سایر حیوانات صرفاً منفعت طلب هستند.

۱۳۸- در کدام گزینه اسناد محمول به موضوع نیازمند دلیل است؟

- (۱) حیوان انسان است.
- (۲) انسان جسم است.
- (۳) مثلث شکلی سه ضلعی است.
- (۴) شاعر حیوان ناطق است.

۱۳۹- عدم پذیرش کدام گزینه، علیت را بی معنا می کند؟

- (۱) هر چیزی از هر چیزی پدید نمی آید.
- (۲) هیچ چیزی در جهان بدون علت نیست.
- (۳) تسلسل علل نامتناهی ممکن است.
- (۴) علت تا مه ابتدا به معلول وجوب و سپس وجود می دهد.

۱۴۰- براساس معنای سوم اتفاق:

- (۱) محال است کسی بدون پذیرش خداوند و علت نخستین، جهان را هدفمند بداند.
- (۲) پذیرش آفریننده و علت نخستین معمولاً پذیرش معنای سوم اتفاق را به دنبال دارد.
- (۳) آنان که معتقدند برخی موجودات جهان به صورت اتفاقی با محیط سازگار شده و باقی مانده اند، به این معنا معتقدند.
- (۴) دسته ای از فیلسوفان با توجه به معنای سوم اتفاق در عین پذیرش وجود خداوند، حرکات و نظم جهان را هدفمند نمی دانند.

۱۴۱- دلیل مردود دانستن برهان‌های خداشناسی دکارت و عقل‌گرایان از نظر هیوم و هم‌چنین عامل ارزش قائل شدن برای برهان نظم به جهت نقدکردن توسط هیوم، به ترتیب کدام است؟

- ۱) عقلانی محض بودن استدلالات - تجربی بودن برهان نظم
- ۲) تجربی بودن استدلالات - تجربی بودن برهان نظم
- ۳) واجب‌الوجود بودن خداوند - مهم‌ترین برهان فیلسوفان الهی بودن برهان نظم
- ۴) عقلانی بودن برهان نظم - مهم‌ترین برهان فیلسوفان الهی بودن برهان نظم

۱۴۲- کدام مورد درباره معنای عقل در دوره جدید اروپا درست است؟

- ۱) در دوره جدید اروپا، عقل محض فقط در ریاضیات محدود شده است.
- ۲) فرانسیس بیکن روش تجربی را تنها روش پیشرفت زندگی بشر می‌دانست.
- ۳) از نظر آگوست کنت عقل انسان فقط بدیهیات عقلی و مفاهیم تجربی را درک می‌کند، نه عقل محض را.
- ۴) از نظر دکارت، عقل علاوه بر بدیهیات عقلی، موجود برتر از ماده و استدلالات تجربی، شامل استدلال عقلی محض نیز می‌شود.

۱۴۳- اگر بخواهیم تفاوت ابن سینا را با اوگوست کُنت در تعریف آن‌ها از فلسفه و کاربرد عقل بیان کنیم، کدام گزینه یاریگر ما خواهد بود؟

- ۱) استدلال عقلی در منطق و ریاضیات کاربرد دارد.
- ۲) استدلال‌های تجربی مورد قبول است و ما را به واقعیت می‌رساند.
- ۳) کار عقل در فلسفه مطابق آن چیزی است که هست.
- ۴) وجود عقل محض مورد قبول است.

۱۴۴- کدام مورد درباره آثار ابن سینا نادرست است؟

- ۱) یک محقق در آرای ابن سینا باید به مطالعه کتاب اشارات و تنبیهات، اهمیت ویژه‌ای بدهد.
- ۲) ابن سینا برای فراگیری موضوع کتاب قانون، مطالعات زیاد و وقت‌گذرانی فراوانی داشت.
- ۳) دسترسی به تمامی دیدگاه‌های ابن سینا در کتاب انصاف، برای ما مقدور نیست.
- ۴) کتاب نجات را می‌توان به نوعی، خلاصه کتاب دانشنامه علایی دانست.

۱۴۵- اگر هر دو مفهوم وجود و ماهیت، اعتباری بودند ..... .

- ۱) موضوعی برای معرفت باقی نمی‌ماند
- ۲) هر چه در ذهن می‌آوردیم، باید در خارج موجود بود
- ۳) تفاوت و تمایز بین اشیا از بین می‌رفت
- ۴) هر واقعیتی، در حقیقت، خودش دو واقعیت می‌بود

۱۴۶- یک بنگاه اقتصادی با ۴ نفر کارمند که هر کدام ماهیانه معادل ۹۰۰,۰۰۰ ریال حقوق دریافت می‌کنند، سالیانه ۵۱۰ دستگاه هر کدام به ارزش ۴۸۰,۰۰۰ ریال تولید می‌کند. اگر هزینه تمام‌شده سالیانه برای تهیه مواد اولیه این بنگاه، ۳۰٪ حقوق ماهیانه کارمندان باشد، مجموع هزینه‌های استهلاک و اجاره ماهیانه برابر $\frac{1}{5}$ درآمد ماهیانه این بنگاه اقتصادی باشد و هزینه فرصت ماهانه این کارگاه تولیدی برابر با ۶۵۰,۰۰۰ ریال باشد، آن‌گاه کدام گزینه در ارتباط با وضعیت سالانه این بنگاه اقتصادی (سود یا زیان واقعی) صحیح است؟

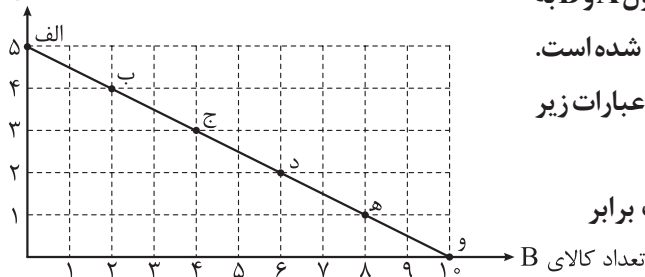
(۲) ۱۴۳,۷۶۰,۰۰۰ ریال سود یا منفعت

(۱) ۱۵۱,۵۶۰,۰۰۰ ریال سود یا منفعت

(۴) ۱۵۱,۵۶۰,۰۰۰ ریال ضرر یا زیان

(۳) ۱۴۳,۷۶۰,۰۰۰ ریال ضرر یا زیان

تعداد کالای A

۱۴۷- فردی با میزانی از بودجه مشخص برای خرید دو محصول A و B به بازار می‌رود و نمودار قید بودجه او نیز به صورت مقابل ترسیم شده است. با توجه به این نمودار کدام گزینه تکمیل‌کننده جاهای خالی عبارات زیر است؟ (قیمت هر واحد از کالای B، یک هزار تومان است.)

الف) بودجه فرد و قیمت هر واحد کالای A، به ترتیب برابر با ..... و ..... هزار تومان است.

ب) هزینه فرصت انتقال از نقطه «ب» به نقطه «ه»، ..... هزار تومان خرید کم‌تر از کالای ..... است.

ج) با اضافه کردن هر ۲ واحد به خرید کالای B، ..... واحد از خرید کالای A کم می‌شود.

(۱) الف) $(10 - 2) / 2 - 6 / B$ (ج) / ۲

(۲) الف) $(10 - 2) / 2 - 6 / A$ (ج) / ۱

(۳) الف) $(10 - 5) / 5 - 3 / A$ (ج) / ۲

(۴) الف) $(15 - 5) / 5 - 6 / B$ (ج) / ۱

۱۴۸- هر یک از موارد زیر، به ترتیب به کدام اشتباه رایج در تصمیم‌گیری (کدام نوع تصمیم‌گیری غیرمنطقی) اشاره دارد؟

• شخصی تصمیم دارد از کشور کلمبیا سنگ زمرد وارد کند. خانواده او مخالف این تصمیم است، زیرا این شخص نه شناختی روی سنگ دارد و نه به روال تجارت با این کشور آگاه است.

• خانمی بعد از گذراندن دوران آموزش ساخت طلا، به سفارش استاد خود طلا می‌سازد و درصدی از مبلغ فروش را بعد از فروش کالا می‌گیرد. او به توصیه دوستانش حاضر نمی‌شود کارهای خود را در شبکه‌های اجتماعی به نمایش بگذارد و بفروشد.

• پسری ساخت وسایل چوبی را دوست دارد و می‌خواهد مدرسه را ترک کند و یک مغازه فروش وسایل چوبی راه بیندازد.

(۱) اعتمادبه‌نفس بیش از حد یا خودرأی بودن - توجه به هزینه‌های هدررفته - بی‌صبری زیاد

(۲) بی‌صبری زیاد - توجه به هزینه‌های هدررفته - اعتمادبه‌نفس بیش از حد یا خودرأی بودن

(۳) اعتمادبه‌نفس بیش از حد یا خودرأی بودن - چسبیدن به وضعیت فعلی - بی‌صبری زیاد

(۴) توجه به هزینه‌های هدررفته - چسبیدن به وضعیت فعلی - اعتمادبه‌نفس بیش از حد یا خودرأی بودن

محل انجام محاسبات

۱۴۹- دولت تصمیم دارد در جهت افزایش شاخص توسعه انسانی یا (HDI)، نرخ باسواد بزرگسالان را بالا ببرد. کدام گزینه هزینه فرصت اجتماعی این انتخاب است؟

(۱) به غیر از دهک‌های نهم و دهم، سایر دهک‌های درآمدی باید مقدار مالیات بیشتری بپردازند تا دولت بتواند از این طریق برای هدفش تأمین درآمد کند.

(۲) بعد از شروع سوادآموزی به افراد بالای ۲۵ سال که سواد خواندن و نوشتن نداشتند، حدود ۲۳٪ این افراد تمایل و بازدهی لازم را نداشتند و در واقع این افراد هزینه فرصت اجتماعی این انتخاب بودند.

(۳) با اجرای طرح آموزشی به بزرگسالان فاقد سواد با وجود رکود اقتصادی در کشور، بیکاری کاهش یافته و افراد بیشتری واجد صلاحیت برای فعالیت در مشاغل خاص شدند.

(۴) با اختصاص بودجه به افزایش نرخ باسواد بزرگسالان در جهت بهبود شاخص HDI، میزان بودجه اختصاص داده شده به واردات برخی از کالاها در کشور کاهش یافت.

۱۵۰- کشاورزان هر کیلوگرم «پنبه تولیدی» خود را به ارزش ۳۵۰۰ ریال به کارگاه‌های ریسندگی می‌فروشند. کارگاه‌های ریسندگی این مقدار پنبه را به مقداری «نخ» تبدیل کرده و به ارزش ۵,۵۰۰ ریال به کارگاه‌های «پارچه‌بافی» می‌فروشند. در کارگاه‌های پارچه‌بافی «نخ» به «پارچه» تبدیل شده و به مبلغ ۷۵۰۰ ریال به کارگاه‌های «تولید پوشاک» فروخته می‌شود. در نهایت در این کارگاه‌ها پارچه به «پوشاک» تبدیل می‌شود و به مبلغ ۱۴,۰۰۰ ریال به دست مصرف‌کنندگان می‌رسد. با فرض وجود نرخ ۲۰ درصدی برای مالیات بر ارزش افزوده، مطلوب است محاسبه:

الف) مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده

ب) مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده در کارگاه‌های پارچه‌بافی

ج) قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده توسط کشاورزان

د) مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط کارگاه‌های ریسندگی

(۱) الف) ۲۸۰۰ ریال / ب) ۴۰۰ ریال / ج) ۴۲۰۰ ریال / د) ۱۱۰۰ ریال

(۲) الف) ۲۶۰۰ ریال / ب) ۴۰۰ ریال / ج) ۴۲۰۰ ریال / د) ۱۵۰۰ ریال

(۳) الف) ۲۶۰۰ ریال / ب) ۴۲۰ ریال / ج) ۴۲۵۰ ریال / د) ۱۱۰۰ ریال

(۴) الف) ۲۸۰۰ ریال / ب) ۴۲۰ ریال / ج) ۴۲۵۰ ریال / د) ۱۵۰۰ ریال

۱۵۱- با توجه به اثرات هر یک از روش‌های کسب درآمد دولت، کدام گزینه صحیح نیست؟

(۱) درآمدزایی از طریق ایجاد بدهی با فروش اوراق مشارکت به مردم و شریک‌کردن آن‌ها در طرح‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری نوعی کسب درآمد ناپایدار برای دولت محسوب می‌شود.

(۲) مهم‌ترین هدف از اخذ مالیات از مردم، کسب درآمد دولت به منظور تأمین مالی اهداف و پشتیبانی از فعالیت‌های دولت است و کاهش نابرابری‌ها و فاصله اقتصادی و اجتماعی هم از دیگر اهداف اخذ مالیات است.

(۳) کسب درآمد از طریق فروش دارایی‌های تجدیدناپذیر، اگر باعث خلق دارایی‌های جدیدی نشود حتماً به نسل آینده زیان می‌رساند، زیرا تمام‌شدنی و جبران‌ناپذیر هستند.

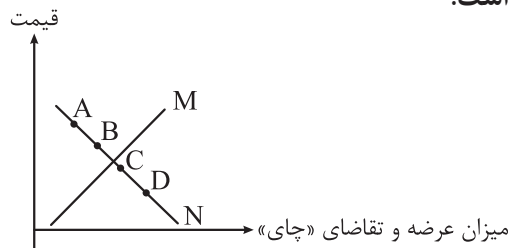
(۴) بیشترین منبع کسب درآمد در سال ۹۷ در ایران از طریق فروش دارایی‌هایی همچون نفت و گاز حاصل شد که به علت مزیت اقتصادی ایران در این منابع، جزء درآمدهای پایدار کشور محسوب می‌شود.

۱۵۲- پاسخ صحیح هر یک از سؤالات زیر در کدام گزینه آمده است؟

- این قرارداد در سال ۱۹۹۲ م بین سه کشور آمریکا، کانادا و مکزیک بسته شد.
- کشور انگلستان در سال ۱۷۰۱ م این قانون را در مجلس خود تصویب کرد.
- در این دوران، کارگران و تولیدکنندگان، کنگره آمریکا را متقاعد کردند که تعرفه‌های گمرکی را تا ۵۲ درصد افزایش دهد.

- (۱) قرارداد گات - وضع تعرفه‌های حمایتی متعدد بر کالاهای وارداتی در جهت حمایت از صنایع داخلی کشور - دهه ۷۰ قرن بیستم
- (۲) پیمان نفتا - ممنوعیت واردات هر نوع پوشاک با ابریشم ایرانی یا هندی یا چینی - دوره بین دو جنگ جهانی
- (۳) پیمان نفتا - وضع تعرفه‌های حمایتی متعدد بر کالاهای وارداتی در جهت حمایت از صنایع داخلی کشور - دوره بین دو جنگ جهانی
- (۴) قرارداد گات - ممنوعیت واردات هر نوع پوشاک با ابریشم ایرانی یا هندی یا چینی - دهه ۷۰ قرن بیستم

۱۵۳- با توجه به نمودار زیر که مربوط به عرضه و تقاضای چای در بازار است:

الف) نمودار N، بیانگر منحنی ..... است.

ب) تأثیر تغییرات قیمت کدام کالا، بر میزان تقاضای «چای» به درستی بیان شده است؟

ج) کدام جابه‌جایی بیانگر افزایش قیمت در کالای «چای» است؟

د) در کدام نقطه، گروهی از تقاضاکنندگان موفق به خرید کالای «چای» نخواهند شد؟

- (۱) الف) تقاضا / ب) افزایش قیمت کالای «قند» باعث کاهش تقاضای چای خواهد شد. / ج) حرکت از نقطه D به نقطه C / د) D
- (۲) الف) عرضه / ب) افزایش قیمت کالای «قهوه» باعث افزایش تقاضای چای خواهد شد. / ج) حرکت از نقطه A به نقطه B / د) A
- (۳) الف) عرضه / ب) افزایش قیمت کالای «قهوه» باعث کاهش تقاضای چای خواهد شد. / ج) حرکت از نقطه D به نقطه C / د) B
- (۴) الف) تقاضا / ب) افزایش قیمت کالای «قند» باعث افزایش تقاضای چای خواهد شد. / ج) حرکت از نقطه A به نقطه B / د) C

۱۵۴- اگر در یک کشور فرضی جمعیت بالای ۱۵ سال ۲۸۵ میلیون نفر، جمعیت غیرفعال ۱۲۰ میلیون نفر و جمعیت شاغل ۹۹ میلیون نفر باشد، آن‌گاه:

الف) نرخ بیکاری چند درصد است؟

ب) اگر این کشور در سال جاری با رکود اقتصادی مواجه شده باشد، آن‌گاه این کشور دارای کدام نوع بیکاری است و کدام سیاست پولی، می‌تواند شرایط اقتصادی این کشور را بهبود دهد؟

- (۱) الف) ۲۰ درصد / ب) دوره‌ای - سیاست پولی انقباضی مانند فروش اوراق مشارکت به مردم
- (۲) الف) ۴۰ درصد / ب) ساختاری - سیاست پولی انبساطی مانند خرید اوراق مشارکت در دست مردم
- (۳) الف) ۲۰ درصد / ب) ساختاری - سیاست پولی انقباضی مانند فروش اوراق مشارکت به مردم
- (۴) الف) ۴۰ درصد / ب) دوره‌ای - سیاست پولی انبساطی مانند خرید اوراق مشارکت در دست مردم

محل انجام محاسبات

۱۵۵- کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) برای مدیریت بهتر موجودی پول، چه کاری می‌توانیم انجام بدهیم؟
ب) مراحل بودجه‌بندی به چه شکل است؟

- ۱) الف) از انجام هزینه‌های غیرضروری و پیش‌بینی‌نشده خودداری کنیم. / ب) مشخص کردن منبع درآمد ماهیانه - فهرست کردن هزینه‌های ثابت و متغیر - مقایسه مجموع درآمدها و هزینه‌های ماهیانه - کاهش هزینه‌های غیرضروری و شناسایی فرصت‌ها در جهت افزایش درآمد
- ۲) الف) مخارجی را که در طول بازه زمانی داریم، به صورت تفکیک‌شده در یک جدول ثبت کنیم. / ب) ثبت هزینه‌های ماهیانه در یک جدول به صورت تفکیک‌شده - حذف هزینه‌های غیرضروری - افزایش درآمد ماهیانه - پیش‌بینی هزینه‌های آینده
- ۳) الف) از انجام هزینه‌های غیرضروری و پیش‌بینی‌نشده خودداری کنیم. / ب) ثبت هزینه‌های ماهیانه در یک جدول به صورت تفکیک‌شده - حذف هزینه‌های غیرضروری - افزایش درآمد ماهیانه - پیش‌بینی هزینه‌های آینده
- ۴) الف) مخارجی را که در طول بازه زمانی داریم به صورت تفکیک‌شده در یک جدول ثبت کنیم. / ب) مشخص کردن منبع درآمد ماهیانه - فهرست کردن هزینه‌های ثابت و متغیر - مقایسه مجموع درآمدها و هزینه‌های ماهیانه - کاهش هزینه‌های غیرضروری و شناسایی فرصت‌ها در جهت افزایش درآمد

۱۵۶- کدام گزینه متضمن پاسخ درست پرسش‌های زیر است؟

الف) اگر به فکر رونق و پیشرفت اقتصادی خود هستید، این پیشرفت اقتصادی در گرو ..... است.
ب) کدام مورد به مزایای خرید مقایسه‌ای اشاره می‌کند؟

ج) نرخ سود کدام نوع سپرده بانکی با تغییر نرخ سود عمومی افزایش یا کاهش می‌یابد؟

- ۱) الف) پیشرفت خانواده و جامعه شما / ب) صرفه‌جویی در زمان - کاهش هزینه‌های جست‌وجو و بررسی محصول - اطمینان از خرید - پس‌انداز حاصل از خرید مقایسه‌ای بیشتر از هزینه‌های زمان، بنزین یا سایر هزینه‌های دیگر برای کسب اطلاعات است. / ج) سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت
- ۲) الف) افزایش مهارت شما برای انجام خرید هوشمندانه و آگاهانه / ب) امکان پس‌انداز بخشی از پول - دریافت ویژگی‌ها یا ارزش بیشتر با همان مقدار پول - امکان خرید محصولی با کیفیت و با عملکرد بهتر - آگاه شدن از گزینه‌هایی درباره آن کالا که قبلاً از آن‌ها مطلع نبودیم - احساس آرامش بیشتر / ج) سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت
- ۳) الف) پیشرفت خانواده و جامعه شما / ب) امکان پس‌انداز بخشی از پول - دریافت ویژگی‌ها یا ارزش بیشتر با همان مقدار پول - امکان خرید محصولی با کیفیت و با عملکرد بهتر - آگاه شدن از گزینه‌هایی درباره آن کالا که قبلاً از آن‌ها مطلع نبودیم - احساس آرامش بیشتر / ج) سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت
- ۴) الف) افزایش مهارت شما برای انجام خرید هوشمندانه و آگاهانه / ب) صرفه‌جویی در زمان - کاهش هزینه‌های جست‌وجو و بررسی محصول - اطمینان از خرید - پس‌انداز حاصل از خرید مقایسه‌ای بیشتر از هزینه‌های زمان، بنزین یا سایر هزینه‌های دیگر برای کسب اطلاعات است. / ج) سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت

۱۵۷- کدام گزینه در بردارنده پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر است؟

الف) دولت‌ها در شرایط تورمی برای کنترل افزایش سطح عمومی قیمت‌ها چه می‌کنند؟

ب) کدام گزینه به اولین شکل پول اشاره دارد؟

۱) الف) سیاست‌های انقباضی (کاهش حجم پول در گردش) مانند فروش اوراق مشارکت به مردم / ب) کالاهای خاص و پرترفدار

۲) الف) سیاست‌های انبساطی (افزایش حجم پول در گردش) مانند خرید اوراق مشارکت در دست مردم / ب) رسیدهای کاغذی

۳) الف) سیاست‌های انقباضی (کاهش حجم پول در گردش) مانند خرید اوراق مشارکت در دست مردم / ب) رسیدهای کاغذی

۴) الف) سیاست‌های انبساطی (افزایش حجم پول در گردش) مانند فروش اوراق مشارکت به مردم / ب) کالاهای خاص و پرترفدار

سهم دهک اول	۲/۵ درصد
سهم دهک دوم	۳/۵ درصد
سهم دهک سوم	۶ درصد
سهم دهک چهارم	۸ درصد
سهم دهک نهم	۱۸ درصد
سهم دهک دهم	۲۴ درصد

۱۵۸- جدول زیر مربوط به وضعیت توزیع درآمد کشور فرضی A در سال ۱۹۸۶

میلادی است. با توجه به سه فرمول نسبت ۲۰ درصد بالا به ۲۰ درصد پایین، ۱۰

درصد بالا به ۴۰ درصد پایین و ۱۰ درصد بالا به ۱۰ درصد پایین، به ترتیب ارائه

کدام شاخص:

الف) توزیع درآمد در این کشور را عادلانه‌تر نشان می‌دهد؟

ب) توزیع درآمد در این کشور را نامناسب‌تر نشان می‌دهد؟

ج) برای این که شاخص دهک‌ها در این کشور در سال آینده عادلانه‌تر شود، چه کار می‌توانیم کنیم؟

د) اگر شاخص دهک‌ها در کشور B برابر با ۸ باشد، توزیع درآمد در کشور A نسبت به کشور B ..... است.

۱) الف) نسبت ۲۰ درصد بالا به ۲۰ درصد پایین / ب) نسبت ۱۰ درصد بالا به ۱۰ درصد پایین / ج) سهم دهک‌های

بالای جامعه را کم‌تر کرده و به سهم دهک‌های پایین جامعه اضافه کنیم. / د) عادلانه‌تر

۲) الف) نسبت ۱۰ درصد بالا به ۴۰ درصد پایین / ب) نسبت ۱۰ درصد بالا به ۱۰ درصد پایین / ج) سهم دهک‌های

بالای جامعه را افزایش داده و از سهم دهک‌های پایین جامعه کم کنیم. / د) ناعادلانه‌تر

۳) الف) نسبت ۱۰ درصد بالا به ۴۰ درصد پایین / ب) نسبت ۲۰ درصد بالا به ۲۰ درصد پایین / ج) سهم دهک‌های

بالای جامعه را کم‌تر کرده و به سهم دهک‌های پایین جامعه اضافه کنیم. / د) عادلانه‌تر

۴) الف) نسبت ۱۰ درصد بالا به ۴۰ درصد پایین / ب) نسبت ۱۰ درصد بالا به ۱۰ درصد پایین / ج) سهم دهک‌های

بالای جامعه را کم‌تر کرده و به سهم دهک‌های پایین جامعه اضافه کنیم. / د) ناعادلانه‌تر

محل انجام محاسبات

۱۵۹- هر یک از موارد زیر، به ترتیب مربوط به کدام بخش از تاریخ معاصر ایران است؟

- نظام نوینی در مالیات‌ستانی و بودجه‌بندی کشور پدید آمد.
- راه‌های ارتباطی ایران با برقراری خطوط تلگراف به اروپا و راه‌افتادن کشتی‌های تجاری در دریای خزر و خلیج فارس، تا حدی رو به بهبود گذاشت.
- تعدی حکومت بر موقوفات و مالکیت‌های خصوصی و عمومی بیماری اقتصاد ایران را تشدید کرد.
- علاوه بر یکپارچگی سیاسی، اقتصاد یکپارچه و مستقلی که با سایر لایه‌های دینی، اجتماعی و فرهنگی کشور هماهنگی داشت، شکل گرفت.
- بی‌توجهی به سرمایه‌های انسانی و اجتماعی و سیاست‌های رکودی و انقباضی آسیب‌های توان‌فرسایی بر اقتصاد ایران وارد کرد.

(۱) قاجار - پهلوی - قاجار - نیمه دوم حکومت صفویه - پهلوی

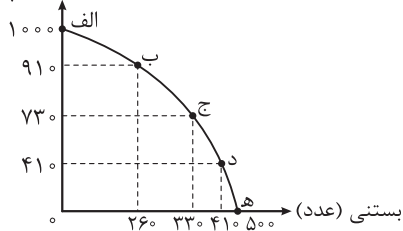
(۲) پهلوی - نیمه دوم حکومت صفویه - قاجار - پهلوی - نیمه اول حکومت صفویه

(۳) پهلوی - قاجار - پهلوی - نیمه اول حکومت صفویه - قاجار

(۴) قاجار - قاجار - نیمه اول حکومت صفویه - پهلوی - قاجار

۱۶۰- با فرض این‌که در شرکتی دو کالای خامه و بستنی تولید می‌شود، با توجه به نمودار زیر، هر یک از شرایط زیر چه تغییری در منحنی PPF ایجاد می‌کند؟

خامه (پاکت)

- فناوری پیشرفته‌تری برای تولید بستنی توسط سرمایه‌های انسانی شرکت به کار گرفته می‌شود و میزان تولید بستنی افزایش می‌یابد.
- بنا بر افزایش درخواست مردم در فصل تابستان و کمبود نیرو در خط تولید بستنی، تعدادی از کارگران از خط تولید خامه به خط تولید بستنی انتقال یافته و مقدار تولید بستنی افزایش یافت.

• بنا بر شرایط کشور و رکود اقتصادی تعدادی از کارگران در خط تولید بستنی در حال حاضر بیکارند.

- (۱) انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت جلو (راست) روی محور افقی - جابه‌جاشدن روی منحنی مرز امکانات تولید به سمت راست و پایین - بدون تغییر
- (۲) حرکت در طول مرز امکانات تولید به سمت راست و پایین به منظور تولید بیشتر بستنی - انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت راست - انتقال منحنی به سمت چپ و داخل
- (۳) انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت بالا روی محور عمودی - انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت چپ - بدون تغییر
- (۴) حرکت در طول مرز امکانات تولید به سمت راست و پایین به منظور تولید بیشتر بستنی - جابه‌جاشدن روی منحنی مرز امکانات تولید به سمت راست و پایین - انتقال منحنی به سمت چپ و داخل

ویژه
کنکوری‌های
۱۴۰۳

دفترچه
پاسخ
آزمون چهاردهم
حضور

۱۴۰۳/۰۱/۳۱

علوم انسانی

سال تحصیلی
۱۴۰۲ - ۱۴۰۳

آزمون آزمایشی خیلی سبز

نام درس	طراحان به ترتیب حروف الفبا
ریاضی	محمد بهرامی - امیر زرندوز - علی شهرابی - محسن فراهانی - محمد یگانه
زبان و ادبیات فارسی	عصمت بقائی راوری - کورش بقائی راوری - زهرا صادقی - ابوالفضل قاضی - مهدی کرانی - یعقوب کیانی
جامعه‌شناسی	محمدابراهیم مازنی
روان‌شناسی	سجاد یازوکیان - مهدی جاهدی - خدیجه جنت علیپور - فرزانه خاجی - سیمین زاهدی
زبان عربی	ولی برجی - کیارش پورمهدی - بهروز حیدرکی - آریا ذوقی - کاظم غلامی - خالد مشیر پناهی - آیدین مصطفی‌زاده
تاریخ	خدیجه جنت علیپور - علیرضا کاهیدوند - الناز گنج‌کار
جغرافیا	علیرضا کاهیدوند
فلسفه و منطق	علی‌اکبر آخوندی - سعید رحیمیان - محمدجواد سدهی - مجید قدرتی‌پور
اقتصاد	سعید بهروزی‌فر - سارا شریفی - پریناز گلپایگانی

نام درس	مسئول درس	گزینشگر	مؤلف پاسخ‌نامه	کارشناسان علمی - محتوایی	ویراستاران به ترتیب حروف الفبا
ریاضی	علی شهرابی	علی شهرابی	علی شهرابی	مرتضی محمدی‌نژاد	زهرا جالینوسی - شقایق راهبریان - امیرحسین قنبری
زبان و ادبیات فارسی	کورش بقائی راوری	کورش بقائی راوری	کورش بقائی راوری	جمال طباطبائی‌نژاد	الهه آرائی - صادق محرمی
جامعه‌شناسی	حبیبه صالح‌نژاد	محمدابراهیم مازنی	محمدابراهیم مازنی	فروغ نجمی تیموریان	علی سلوکی - کوثر شاه‌حسینی
روان‌شناسی	سیمین زاهدی	سیمین زاهدی	سیمین زاهدی	محسن پیرحسینلو - مهدی جاهدی	فرزانه خاجی - زهره قموشی
زبان عربی	کاظم غلامی	کاظم غلامی	سمانه ریحانی	جمال‌الدین هنزور - محمدنوید راست‌خدیو - حسام حاج‌مومن	مختار حسامی - عاطفه دستخوش
تاریخ	علیرضا کاهیدوند	علیرضا کاهیدوند	علیرضا کاهیدوند	مریم طاهری	فرزانه خاجی - بهروز یحیی
جغرافیا	علیرضا کاهیدوند	علیرضا کاهیدوند	علیرضا کاهیدوند	مریم طاهری	فرزانه خاجی - بهروز یحیی
فلسفه و منطق	محمدجواد سدهی	علی‌اکبر آخوندی	علی‌اکبر آخوندی	علی آقاجانپور	علی سلوکی
اقتصاد	سارا شریفی	سارا شریفی	سارا شریفی	مهدی ضیایی	سعید بهروزی‌فر - زهره قموشی - شاهین محمدی

سرپرست محتوایی: فاطمه آقاجانپور

مشاور محتوایی: محمدابراهیم مازنی

Azmoon.kheilisabz.com

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تست و پاسخ ۱

α و β ریشه‌های معادله $x^2 - (m^2 + 1)x + m + 6 = 0$ هستند. اگر α ، m و β سه جمله متوالی یک دنباله هندسی افزایشی باشند، جمله بعدی آن‌ها کدام است؟

۲۷ (۴)

۱۸ (۳)

۱۲ (۲)

۸ (۱)

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۳ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

(۱) در معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ ، حاصل ضرب ریشه‌ها از رابطه $P = \frac{c}{a}$ به دست می‌آید.

(۲) اگر x ، y و z سه جمله متوالی یک دنباله هندسی باشند، آن‌گاه:

$$\underbrace{(وسطی)^2}_{y^2} = \underbrace{اولی \times ثانی}_{xz}$$

$$m^2 = \alpha\beta$$

پاسخ تشریحی گام اول: α ، m و β سه جمله متوالی یک دنباله هندسی اند، پس:

$$P = \frac{c}{a} = \frac{m+6}{1} = m+6$$

$\alpha\beta$ همان حاصل ضرب ریشه‌های معادله $x^2 - (m^2 + 1)x + \frac{m+6}{1} = 0$ است که برابر است با:

$$m^2 = \frac{\alpha\beta}{m+6} \Rightarrow m^2 - m - 6 = 0 \xrightarrow{\text{جمله مشترک}} (m-3)(m+2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} m=3 \\ m=-2 \end{cases}$$

گام دوم: جای $\alpha\beta$ ، $m+6$ قرار می‌دهیم:

گام سوم: در هر دو حالت، معادله را حل می‌کنیم و α و β را به دست می‌آوریم:

$$\bullet x^2 - (m^2 + 1)x + m + 6 = 0 \xrightarrow{m=3} x^2 - 10x + 9 = 0 \Rightarrow (x-1)(x-9) = 0 \Rightarrow \begin{cases} \alpha=1 \\ \beta=9 \end{cases}$$

در این حالت α ، m و β یک دنباله هندسی افزایشی را تشکیل می‌دهند.

$$\bullet x^2 - (m^2 + 1)x + m + 6 = 0 \xrightarrow{m=-2} x^2 - 5x + 4 = 0 \Rightarrow (x-1)(x-4) = 0 \Rightarrow \begin{cases} \alpha=1 \\ \beta=4 \end{cases}$$

در این حالت α ، m و β یک دنباله هندسی افزایشی را تشکیل نمی‌دهند.

$$\begin{matrix} 1 & 3 & 9 & 27 \\ \times 3 & \times 3 & \times 3 & \end{matrix}$$

گام چهارم: جمله بعدی دنباله هندسی ۱، ۳، ۹ را حساب می‌کنیم:

تست و پاسخ ۲

دنیا و کیمیا با هم کاری را در ۶ ساعت انجام می‌دهند و اگر هر کدام به تنهایی بخواهند این کار را انجام دهند، دنیا ۵ ساعت زودتر از کیمیا این کار را انجام می‌دهد. حالا اگر نیمه اول این کار را دنیا و نیمه دوم کار را کیمیا انجام دهد، کل کار در چند ساعت انجام می‌شود؟

۱۳/۵ (۴)

۱۳ (۳)

۱۲/۵ (۲)

۱۲ (۱)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۱ - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه مسائل معادله گویا (مسئله کار مشترک)

فرض کنید شخصی کاری را به تنهایی در A ساعت و شخص دیگری همان کار را به تنهایی در B ساعت انجام می‌دهد. حالا اگر هر دو با هم کار کنند، آن کار در C ساعت انجام می‌شود. ما دنبال رابطه بین A ، B و C هستیم. این جوری به داستان نگاه می‌کنیم:

● شخص اول در هر ساعت، $\frac{1}{A}$ کار را انجام می‌دهد.

● شخص دوم در هر ساعت، $\frac{1}{B}$ کار را انجام می‌دهد.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

• اگر هم با هم کار کنند، در هر ساعت، $\frac{1}{C}$ کار انجام می‌شود.

پس مجموع $\frac{1}{A}$ و $\frac{1}{B}$ باید برابر با $\frac{1}{C}$ باشد:

$$\frac{1}{A} + \frac{1}{B} = \frac{1}{C}$$

$\downarrow$ $\downarrow$ $\downarrow$
 زمان انجام کار   زمان انجام کار   زمان انجام کار
 توسط شخص اول   توسط شخص دوم   توسط هر دو نفر با هم

پاسخ تشریحی گام اول: فرض می‌کنیم دنیا به تنهایی کار را در X ساعت انجام دهد. چون کیمیا ۵ ساعت بیشتر طول می‌دهد، پس کیمیا در $X + 5$ ساعت این کار را انجام می‌دهد. از طرفی هر دو با هم در ۶ ساعت کار را انجام می‌دادند، پس:

$$\frac{1}{X} + \frac{1}{X+5} = \frac{1}{6} \Rightarrow \frac{1}{X} + \frac{1}{X+5} = \frac{1}{6}$$

گام دوم: دو طرف تساوی را در $6X(X+5)$ ضرب می‌کنیم تا مخرج‌ها از بین بروند:

$$6X(X+5) \cdot \frac{1}{X} + 6X(X+5) \cdot \frac{1}{X+5} = 6X(X+5) \cdot \frac{1}{6} \Rightarrow 6(X+5) + 6X = X(X+5) \Rightarrow 6X + 30 + 6X = X^2 + 5X$$

$$\Rightarrow X^2 - 7X - 30 = 0 \xrightarrow{\text{جمله مشترک}} (X-10)(X+3) = 0 \Rightarrow \begin{cases} X=10 \checkmark \\ X=-3 \times (\text{زمان منفی نمی‌شود}) \end{cases}$$

ضرب جمع

پس دنیا به تنهایی در ۱۰ ساعت و کیمیا به تنهایی در $10 + 5 = 15$ ساعت کار را انجام می‌دهند.

گام سوم: اگر دنیا نصف کار را بکند، $\frac{1}{2} = 5$ ساعت طول می‌کشد و اگر کیمیا نصف دیگر کار را بکند $\frac{1}{5} = 7/5$ ساعت طول می‌کشد.

پس کل زمان انجام کار $5 + 7/5 = 12/5 = 2.4$ ساعت می‌شود.

تست و پاسخ ۳

در تابع $f(x) = \frac{a-1}{b+1}x + \frac{b+2}{a+2}$ ، اگر $f(2) = -7$ و $f(-2) = 5$ باشد، مقدار $f(a) - f(b)$ کدام است؟

-۱۸ (۴)

-۱۲ (۳)

۱۸ (۲)

۱۲ (۱)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۲

خود حل کنی بهتره دقت کنید که ضابطه f ، خطی است.

پاسخ تشریحی

گام اول: با توجه به ضابطه $f(x) = \frac{a-1}{b+1}x + \frac{b+2}{a+2}$ که به صورت $f(x) = mx + h$ است، می‌فهمیم f تابعی خطی است.

گام دوم: از تساوی $f(2) = -7$ ، نتیجه می‌گیریم نقطه $A(2, -7)$ روی f است.

از تساوی $f(-2) = 5$ ، نتیجه می‌گیریم نقطه $B(-2, 5)$ روی f است.

$$m_{AB} = \frac{y_B - y_A}{x_B - x_A} = \frac{5 - (-7)}{-2 - 2} = \frac{12}{-4} = -3$$

شیب خط گذرنده از این دو نقطه را حساب می‌کنیم:

$$-7 = \underbrace{-3(2)}_{-6} + h \Rightarrow h = -1$$

تا این‌جا ضابطه به صورت $y = -3x + h$ شد. نقطه $(2, -7)$ را در آن صدق می‌دهیم:

ضابطه f به صورت $f(x) = -3x - 1$ شد.

$$\begin{cases} \frac{a-1}{b+1} = -3 \\ \frac{b+2}{a+2} = -1 \end{cases}$$

گام سوم: حالا در ضابطه اولیه که به صورت $f(x) = \frac{a-1}{b+1}x + \frac{b+2}{a+2}$ داریم:

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

از طرفین وسطین دو تساوی بالا، داریم:

$$\begin{cases} a - 1 = -3b - 3 \Rightarrow a + 3b = -2 \\ b + 2 = -a - 2 \Rightarrow -a - b = 4 \end{cases}$$

از جمع طرفین تساوی‌ها داریم:

$$\begin{cases} a + 3b = -2 \\ -a - b = 4 \end{cases}$$

$$2b = 2 \Rightarrow b = 1$$

$$a + 3 = -2 \Rightarrow a = -5$$

با جای گذاری $b = 1$ در $a + 3b = -2$ ، داریم:

گام چهارم: با توجه به $f(x) = -3x - 1$ ، مقدار $f(a) - f(b)$ را حساب می‌کنیم:

$$f(-5) - f(1) = \underbrace{(-3(-5) - 1)}_{15} - \underbrace{(-3(1) - 1)}_{-3} = 14 - (-4) = 18$$

تست و پاسخ ۴

دو نقطه $A(1, \beta)$ و $B(-3, \beta)$ روی سهمی $y = ax^2 + 4x + c$ قرار دارند. اگر خط $y = 3$ ، سهمی را فقط در یک نقطه قطع کند، مقدار β کدام است؟

۱۴ (۴)

۱۳ (۳)

۱۲ (۲)

۱۱ (۱)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۱

خودت حل کنی بهتره به برابری عرض نقاط A و B دقت کنید.

درس نامه

۱) اگر دو نقطه با عرض یکسان از یک سهمی داشته باشیم، میانگین طول آن دو نقطه برابر با طول رأس سهمی است.

۲) در سهمی $y = ax^2 + bx + c$ ، طول رأس $x_S = \frac{-b}{2a}$ است و برای به دست آوردن عرض رأس کافی است طول رأس را در معادله سهمی قرار دهیم.

پاسخ تشریحی گام اول: عرض دو نقطه $A(1, \beta)$ و $B(-3, \beta)$ یکسان است، پس میانگین طولشان برابر با طول رأس است:

$$x_S = \frac{x_A + x_B}{2} = \frac{1 + (-3)}{2} = \frac{-2}{2} = -1$$

گام دوم: طول رأس سهمی $y = ax^2 + 4x + c$ را حساب می‌کنیم:

$$x_S = \frac{-b}{2a} = \frac{-4}{2(a)} = \frac{-2}{a}$$

$$\frac{-2}{a} = -1 \Rightarrow a = 2$$

$\frac{-2}{a}$ باید برابر با -1 باشد:

گام سوم: با جای گذاری $a = 2$ ، ضابطه سهمی به صورت $y = 2x^2 + 4x + c$ درمی‌آید.

$$y_S = 2(-1)^2 + 4(-1) + c = 2 - 4 + c = c - 2$$

$x_S = -1$ را در سهمی قرار می‌دهیم تا عرض رأس به دست آید:

چون خط $y = 3$ ، سهمی را فقط در یک نقطه قطع می‌کند، پس این خط از رأس عبور می‌کند و y_S باید برابر با ۳ باشد:

$$c - 2 = 3 \Rightarrow c = 5$$

گام چهارم: ضابطه سهمی کامل شد:

$$y = 2x^2 + 4x + 5$$

نقطه $A(1, \beta)$ روی این سهمی است:

$$\beta = 2(1)^2 + 4(1) + 5 \Rightarrow \beta = 2 + 4 + 5 = 11$$

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

تست و پاسخ ۵

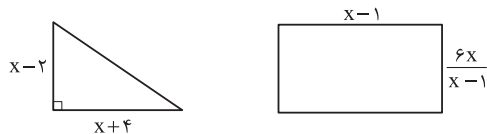
بیشترین مقدار تفاضل مساحت مثلث از مساحت مستطیل کدام است؟

۱۳/۵ (۱)

۱۴/۵ (۲)

۱۵/۵ (۳)

۱۶/۵ (۴)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی گام اول: مساحت هر دو شکل را حساب می‌کنیم:

$$S_{\text{مثلث}} = \frac{\text{قاعده} \times \text{ارتفاع}}{2} = \frac{(x-2)(x+4)}{2} = \frac{x^2 + 2x - 8}{2} = \frac{1}{2}x^2 + x - 4$$

$$S_{\text{مستطیل}} = \text{طول} \times \text{عرض} = (x-1) \times \frac{6x}{x-1} = 6x$$

گام دوم: تفاضل A از B می‌شود B - A، پس تفاضل مساحت مثلث از مساحت مستطیل برابر است با:

$$S_{\text{مستطیل}} - S_{\text{مثلث}} = 6x - \left(\frac{1}{2}x^2 + x - 4\right) = 6x - \frac{1}{2}x^2 - x + 4 = -\frac{1}{2}x^2 + 5x + 4$$

گام سوم: بیشترین مقدار عبارت درجه دوم بالا را حساب می‌کنیم:

$$\frac{-\Delta}{4a} = \frac{-(b^2 - 4ac)}{4a} = \frac{-\left(5^2 - 4\left(-\frac{1}{2}\right)(4)\right)}{4\left(-\frac{1}{2}\right)} = \frac{-(25+8)}{-2} = \frac{33}{2} = 16/5$$

تست و پاسخ ۶

در داده‌های ۱۷، ۱۱، ۲۵، ۱۳، ۲۰، ۱۴، ۲۱، ۱۳ اختلاف میانگین و میانه کدام است؟

۱/۵ (۴)

۱/۲۵ (۳)

۱ (۲)

۰/۷۵ (۱)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۳ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی گام اول: میانگین ۸ داده را حساب می‌کنیم:

$$\bar{x} = \frac{\text{مجموع}}{\text{تعداد}} = \frac{17+13+11+14+25+20+13+21}{8} = \frac{134}{8} = \frac{67}{4} = 16/75$$

۱۱، ۱۳، ۱۳، ۱۴، ۱۷، ۲۰، ۲۱، ۲۵
دو داده وسط

$$Q_2 = \frac{14+17}{2} = \frac{31}{2} = 15/5$$

$$|\bar{x} - Q_2| = |16/75 - 15/5| = 1/25$$

گام دوم: برای محاسبه میانه ابتدا داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم:

میانه برابر با میانگین دو داده وسط است:

گام سوم: اختلاف میانگین و میانه برابر است با:

تست و پاسخ ۷

در یک نمودار جعبه‌ای، کوچک‌ترین داده ۱۰، بزرگ‌ترین داده ۶۰ و طول جعبه ۲۴ است. اگر فاصله چارک سوم تا ماکزیمم از ۲ برابر فاصله

چارک اول تا مینیمم، ۵ واحد بیشتر باشد، چارک سوم کدام است؟

۴۴ (۴)

۴۳ (۳)

۴۲ (۲)

۴۱ (۱)

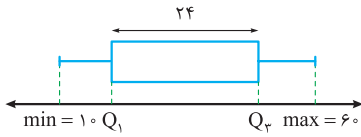
(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۴ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

پاسخ تشریحی گام اول: با توجه به داده‌های سؤال، یک نمودار جعبه‌ای می‌کشیم:

$$Q_3 - Q_1 = 24$$

$$Q_1 = Q_3 - 24$$

$$\max - Q_3 = 60 - Q_3$$

$$\underbrace{Q_1}_{Q_3 - 24} - \underbrace{\min}_{10} = Q_3 - 24 - 10 = Q_3 - 34$$

$$60 - Q_3 = 2(Q_3 - 34) + 5 \Rightarrow 60 - Q_3 = 2Q_3 - 68 + 5 \Rightarrow 60 + 68 - 5 = 2Q_3 + Q_3$$

$$\Rightarrow 123 = 3Q_3 \Rightarrow Q_3 = \frac{123}{3} = 41$$

گام دوم: اختلاف Q_3 و Q_1 ، ۲۴ است:

چون دنبال Q_3 هستیم، Q_1 را برحسب آن می‌نویسیم:

گام سوم: فاصله $\max$ تا Q_3 برابر است با:

فاصله $\min$ تا Q_1 برابر است با:

اولی از ۲ برابر دومی، ۵ تا بیشتر است، پس:

تست و پاسخ

نقیض گزاره $q \Leftrightarrow p$ کدام است؟

$$(p \Rightarrow q) \vee (q \Rightarrow p) \quad (۴) \quad (p \Rightarrow q) \wedge (\sim q \Rightarrow p) \quad (۳) \quad (p \vee q) \wedge (q \Rightarrow \sim p) \quad (۲) \quad \sim p \Leftrightarrow \sim q \quad (۱)$$

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۱ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه: قوانین مهم جبر گزاره‌ها که باید آن‌ها را بلد باشیم را در جدول زیر آورده‌ایم:

فرم ریاضی	اسم قانون	
$p \vee q \equiv q \vee p$	$p \wedge q \equiv q \wedge p$	جابه‌جایی
$p \vee (q \vee r) \equiv (p \vee q) \vee r$	$p \wedge (q \wedge r) \equiv (p \wedge q) \wedge r$	شرکت‌پذیری
$p \vee (q \wedge r) \equiv (p \vee q) \wedge (p \vee r)$	$p \wedge (q \vee r) \equiv (p \wedge q) \vee (p \wedge r)$	پخشی
$\sim (p \vee q) \equiv \sim p \wedge \sim q$	$\sim (p \wedge q) \equiv \sim p \vee \sim q$	دمورگان
$p \vee (p \wedge q) \equiv p$	$p \wedge (p \vee q) \equiv p$	جذب
$p \Rightarrow q \equiv \sim p \vee q$		تبدیل شرطی به فصلی
$p \Leftrightarrow q \equiv (p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p)$		تبدیل دوشروطی به شرطی
$p \Rightarrow q \equiv \sim q \Rightarrow \sim p$		عکس نقیض گزاره شرطی

نکته: برای نقیض کردن گزاره دوشروطی $p \Leftrightarrow q$ باید فقط یکی از دو گزاره p و q را نقیض کنیم. یعنی نقیض $p \Leftrightarrow q$ یا $\sim p \Leftrightarrow q$ می‌شود.

پاسخ تشریحی گام اول: برای نقیض کردن گزاره دوشروطی، فقط یکی از گزاره‌ها را نقیض می‌کنیم:

گام دوم: گزاره دوشروطی را به دو تا گزاره شرطی تبدیل می‌کنیم:

$$\sim p \Leftrightarrow q \equiv (\sim p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow \sim p)$$

گام سوم: حالا فقط کافی است گزاره شرطی که زیرش ستاره گذاشتیم را به فصلی تبدیل کنیم:

$$\underbrace{(\sim p \Rightarrow q)}_{p \vee q} \wedge (q \Rightarrow \sim p) \equiv (p \vee q) \wedge (q \Rightarrow \sim p)$$

تست و پاسخ ۹

اگر f تابعی ثابت و $f(4) + f(4^2) + f(4^3) = 1 - f(f(-4))$ باشد، حاصل $f(8)$ کدام است؟

$$2^{-3} \quad (4)$$

$$2^{-2} \quad (3)$$

$$2^3 \quad (2)$$

$$2^2 \quad (1)$$

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۳

نکته اگر f تابعی ثابت باشد، جای تمام $f(\text{cloud})$ ها، می توانیم c قرار دهیم.

پاسخ تشریحی گام اول: در تساوی $f(4) + f(4^2) + f(4^3) = 1 - f(f(-4))$ ، جای تمام $f(\text{cloud})$ ها، c قرار می دهیم:

$$\underbrace{f(4)}_c + \underbrace{f(4^2)}_c + \underbrace{f(4^3)}_c = 1 - \underbrace{f(f(-4))}_c \Rightarrow c + c + c = 1 - c \Rightarrow 4c = 1 \Rightarrow c = \frac{1}{4}$$

گام دوم: پس مقدار $f(8)$ هم همان $\frac{1}{4}$ است که با 2^{-2} برابر است.

تست و پاسخ ۱۰

تابع $f(x) = |2x - 2| - x$ ، تابع ثابت $g(x) = (a - 5)x + a$ را در نقاط A و B قطع می کند. مساحت مثلث با رئوس A ، B و نقطه ای که پایین ترین نقطه نمودار تابع $f(x)$ است، چند واحد مربع می باشد؟

$$20 \quad (4)$$

$$24 \quad (3)$$

$$32 \quad (2)$$

$$28 \quad (1)$$

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۳

$$a - 5 = 0 \Rightarrow a = 5$$

پاسخ تشریحی گام اول: تابع $g(x) = (a - 5)x + a$ ثابت است، پس ضریب x باید صفر باشد:

$$g(x) = \underbrace{(a - 5)}_0 x + a \xrightarrow{a=5} g(x) = 5$$

ضابطه g به صورت مقابل شد:

$$2x - 2 = 0 \Rightarrow 2x = 2 \Rightarrow x = 1$$

گام دوم: ریشه عبارت قدرمطلق در تابع $f(x) = |2x - 2| - x$ را حساب می کنیم:

$$\bullet x \geq 1: \underbrace{|2x - 2|}_{\text{مثبت}} - x = 2x - 2 - x = x - 2$$

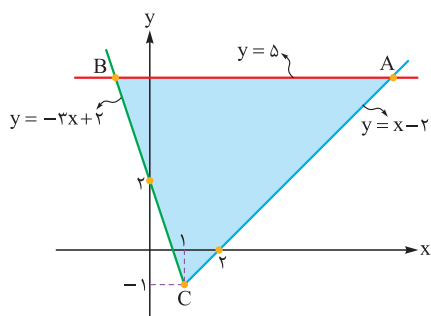
در دو دامنه $x \geq 1$ و $x < 1$ ، ضابطه f را ساده تر می نویسیم:

$$\bullet x < 1: \underbrace{|2x - 2|}_{\text{منفی}} - x = -2x + 2 - x = -3x + 2$$

$$f(x) = \begin{cases} x - 2 & x \geq 1 \xrightarrow{\text{رسم}} \begin{array}{c|cc} x & 1 & 2 \\ y & -1 & 0 \end{array} \\ -3x + 2 & x < 1 \xrightarrow{\text{رسم}} \begin{array}{c|cc} x & 1 & 0 \\ y & -1 & 2 \end{array} \end{cases}$$

پس ضابطه f به صورت مقابل می شود:

نمودار را با نقاط جدول های بالا می کشیم:

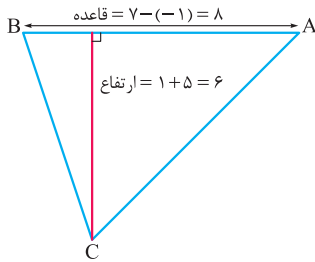

$$x - 2 = 5 \Rightarrow x = 7$$

گام سوم: برای به دست آوردن طول نقطه A ، باید خط $y = x - 2$ را با خط $y = 5$ قطع دهیم:

$$\bullet \text{ برای به دست آوردن طول نقطه } B, \text{ باید خط } y = -3x + 2 \text{ را با خط } y = 5 \text{ قطع دهیم: } -3x + 2 = 5 \Rightarrow -3x = 3 \Rightarrow x = -1$$

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

$$S_{ABC} = \frac{\text{ارتفاع} \times \text{قاعده}}{2} = \frac{8 \times 6}{2} = 24$$

گام چهارم: مساحت مثلث رنگی را حساب می‌کنیم:

تست و پاسخ ۱۱

در منطقه‌ای با نرخ بیکاری ۱۳ درصد، کارآفرینی برای ۲۰ درصد افراد بیکار، شغل ایجاد می‌کند. نرخ بیکاری جدید این منطقه چند درصد است؟

$$9/8 (4)$$

$$10/4 (3)$$

$$10/8 (2)$$

$$11 (1)$$

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۳ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه: نرخ بیکاری

۱	جمعیت بیکار + جمعیت شاغل = جمعیت فعال (فقط برای افراد ۱۶ ساله و بیشتر)
۲	$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت بیکار} + \text{جمعیت شاغل}}$

پاسخ تشریحی گام اول: اگر جمعیت فعال را $100X$ بگیریم، ۱۳ درصدش یعنی $13X$ بیکار و مابقی یعنی $87X$ شاغل هستند.

گام دوم: حالا برای ۲۰ درصد از $13X$ هم شغل ایجاد می‌شود. ۲۰ درصد $13X$ را حساب می‌کنیم:

$$\frac{20}{100} \times 13X = \frac{2}{10} \times 13X = \frac{26}{10}X = 2/6X$$

$$\text{بیکار جدید} = 13X - 2/6X = 10/4X$$

گام سوم: پس جمعیت بیکار جدید برابر است با:

$$\text{نرخ بیکاری جدید} = \frac{\text{جمعیت بیکار جدید}}{\text{جمعیت فعال}} = \frac{10/4X}{100X} = \frac{10/4}{100} = 10/4\%$$

گام چهارم: نرخ بیکاری جدید برابر است با:

تست و پاسخ ۱۲

مجموعه A شامل تمام اعداد اول کوچک‌تر از ۴۰ است. اگر $f: \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{R}$ $f(x) = \text{sign}(x)$ و $g: \mathbb{A} \rightarrow \mathbb{R}$ باشند، دامنه تابع $\frac{f}{g}$ شامل چند عضو است؟

$$4 (4)$$

$$3 (3)$$

$$2 (2)$$

$$1 (1)$$

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۱

خود حل کنی بهتره باید از X های مشترک دامنه‌ها، اعدادی که مخرج را صفر می‌کنند، حذف کنید.

درس نامه: ..

$$1) D_{\frac{f}{g}} = D_f \cap D_g - \{x \mid g(x) = 0\}$$

$$2) [x] + [-x] = \begin{cases} 0 & x \in \mathbb{Z} \\ -1 & x \notin \mathbb{Z} \end{cases}$$

$$A = \{ \underbrace{2, 3, 5, 7, \dots, 37}_{\text{زوج}}, \underbrace{\dots}_{\text{همگی فرد}} \}$$

پاسخ تشریحی گام اول: اعداد اول کوچک‌تر از ۴۰ را می‌نویسیم:

$$D_f \cap D_g = \mathbb{N} \cap A = A = \{2, 3, 5, 7, 11, \dots, 37\}$$

گام دوم: اشتراک دامنه f و g به صورت مقابل است:

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

باید دنبال x هایی باشیم که مخرج یعنی g را صفر می‌کند:

$$g(x) = 0 \Rightarrow \left[\frac{x}{2}\right] + \left[\frac{-x}{2}\right] + 1 = 0 \Rightarrow \left[\frac{x}{2}\right] + \left[\frac{-x}{2}\right] = -1$$

حاصل عبارت $[x] + [-x]$ به ازای x های غیر صحیح -1 می‌شود؛ پس باید دنبال x هایی باشیم که به ازای آن‌ها $\frac{x}{2}$ عدد صحیح نشود. از بین اعضای A ، تمام عضوهای فرد این ویژگی را دارند، پس همه آن‌ها از دامنه $\frac{f}{g}$ حذف می‌شوند (چون مخرج را صفر می‌کنند)؛ در نتیجه:

$$D_{\frac{f}{g}} = D_f \cap D_g - \{x \mid g(x) = 0\} = \{2, 3, 5, 7, 11, \dots, 37\} - \{3, 5, 7, 11, \dots, 37\} = \{2\}$$

تست و پاسخ ۱۳

چند عدد چهاررقمی مضرب ۵ بدون ارقام تکراری داریم که مجموع ارقام دهگان و صدگان ۸ باشد؟

۸۲ (۴)

۸۰ (۳)

۷۸ (۲)

۷۶ (۱)

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۱ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی گام اول: با توجه به این که یکان صفر یا ۵ باشد، مسئله را حل می‌کنیم.

$$\frac{\overset{0}{\uparrow}}{1} \times \frac{1}{5} \times \frac{1}{10} \times \frac{1}{100} = \frac{1}{500}$$

(۱) اگر یکان صفر باشد:

$$\frac{7}{5} \times \frac{2}{10} \times \frac{1}{10} \times \frac{1}{100} = 14$$

• دهگان و صدگان ۱ و ۷ باشد که برای هزارگان ۷ حالت می‌ماند:

$$\frac{7}{5} \times \frac{6}{10} \times \frac{2}{10} \times \frac{1}{100} = 14$$

• دهگان و صدگان ۲ و ۶ باشد که برای هزارگان ۷ حالت می‌ماند:

$$\frac{7}{5} \times \frac{5}{10} \times \frac{3}{10} \times \frac{1}{100} = 14$$

• دهگان و صدگان ۳ و ۵ باشد که برای هزارگان ۷ حالت می‌ماند:

$$\frac{\overset{5}{\uparrow}}{1} \times \frac{1}{5} \times \frac{1}{10} \times \frac{1}{100} = \frac{1}{1000}$$

(۲) اگر یکان ۵ باشد:

$$\frac{7}{5} \times \frac{2}{10} \times \frac{1}{10} \times \frac{1}{100} = 14$$

• دهگان و صدگان ۰ و ۸ باشد که برای هزارگان ۷ حالت می‌ماند:

$$\frac{6}{5} \times \frac{2}{10} \times \frac{1}{10} \times \frac{1}{100} = 12$$

• دهگان و صدگان ۱ و ۷ باشد که برای هزارگان ۶ حالت می‌ماند:
به جز ۵، ۱، ۷ و ۰

$$\frac{6}{5} \times \frac{6}{10} \times \frac{2}{10} \times \frac{1}{100} = 12$$

• دهگان و صدگان ۲ و ۶ باشد که برای هزارگان ۶ حالت می‌ماند:

گام دوم: مجموع کل حالات برابر است با:

$$\underbrace{14 + 14 + 14 + 14}_{56} + \underbrace{12 + 12}_{24} = 80$$

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تست و پاسخ ۱۴

از بین ۱۰ لنگه (۵ جفت) کفش، ۴ لنگه انتخاب می‌کنیم. با چه احتمالی این ۴ لنگه، دوبه‌دو جفت هستند؟

$$\frac{1}{21} \quad (۴) \qquad \frac{1}{20} \quad (۳) \qquad \frac{2}{21} \quad (۲) \qquad \frac{1}{10} \quad (۱)$$

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۱ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی گام اول: در کل ۴ لنگه از بین ۱۰ لنگه انتخاب می‌کنیم:

$$n(S) = \binom{10}{4} = \frac{10!}{6!4!} = \frac{10 \times 9 \times 8 \times 7}{4 \times 3 \times 2 \times 1} = 210$$

گام دوم: می‌خواهیم ۴ لنگه انتخاب‌شده، دوبه‌دو جفت باشند.

$$A_1, A_2, B_1, B_2, C_1, C_2, D_1, D_2, E_1, E_2$$

ما در کل ۵ جفت کفش داریم:

$$n(A) = \binom{5}{2} = \frac{5 \times 4}{2} = 10$$

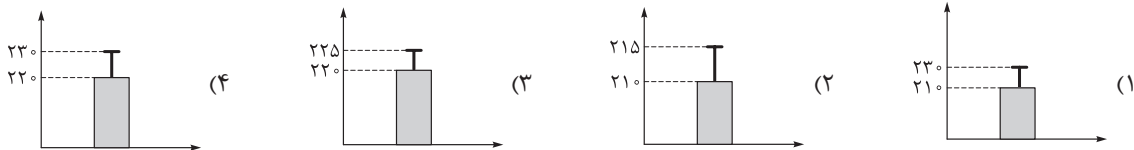
۲ جفت از بین این ۵ جفت کفش انتخاب می‌کنیم:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{10}{210} = \frac{1}{21}$$

گام سوم: احتمال پیشامد A برابر است با:

تست و پاسخ ۱۵

می‌دانیم وزن ۹۶ درصد قوطی‌های کنسرو شرکتی بین ۲۰۰ و ۲۴۰ گرم است. کدام نمودار برای وزن قوطی‌ها مناسب است؟ (داده‌ها را نرمال فرض می‌کنیم.)

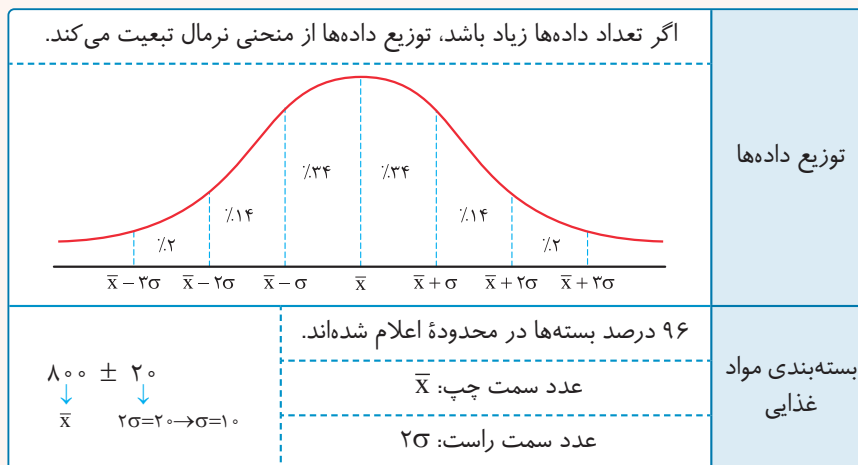
(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۱ - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره درصد توزیع داده‌های نرمال از موضوعات مورد علاقه طراحان است. حتماً اعداد مربوط به آن را حفظ باشید.

درس نامه

(۱) منحنی نرمال (خم بهنجار)

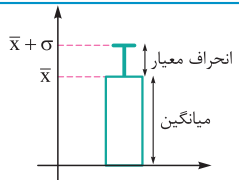

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

۲) نمودار میانگین - انحراف معیار

۱	برای چه داده‌هایی استفاده می‌شود؟	برای داده‌هایی که بین‌شان داده دورافتاده نداریم.
۲	جزئیات روی نمودار	 <p>ارتفاع مستطیل = میانگین داده‌ها طول میله خطا = انحراف معیار داده‌ها</p>

پاسخ تشریحی گام اول: می‌دانیم وزن ۹۶ درصد داده‌های نرمال بین $\bar{X} - 2\sigma$ و $\bar{X} + 2\sigma$ است؛ پس باید ۲۰۰ و ۲۴۰ به ترتیب $\bar{X} - 2\sigma$ و $\bar{X} + 2\sigma$ باشند:

$$\begin{cases} \bar{X} - 2\sigma = 200 \\ \bar{X} + 2\sigma = 240 \end{cases}$$

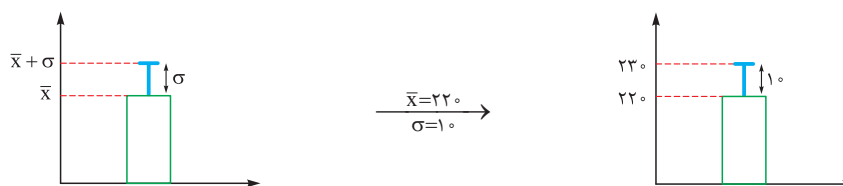
$$(\bar{X} - 2\sigma) + (\bar{X} + 2\sigma) = 200 + 240 \Rightarrow 2\bar{X} = 440 \Rightarrow \bar{X} = 220$$

طرفین دو معادله را جمع می‌کنیم:

$$220 + 2\sigma = 240 \Rightarrow 2\sigma = 20 \Rightarrow \sigma = 10$$

با جای‌گذاری $\bar{X} = 220$ در معادله $\bar{X} + 2\sigma = 240$ داریم:

گام دوم: نمودار میانگین انحراف معیار مربوط به این قوطی کنسروها را می‌کشیم:

تست و پاسخ ۱۶

اگر جملات پنجم و هشتم دنباله بازگشتی $a_{n+1} = 2a_n + n + k$ با جملات پنجم و هشتم دنباله فیبوناچی برابر باشند، جزء صحیح k کدام است؟

-۷ (۴)

-۱۰ (۳)

-۹ (۲)

-۸ (۱)

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۲ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی گام اول: جملات دنباله فیبوناچی را می‌نویسیم:

۱, ۱, ۲, ۳, ۵, ۸, ۱۳, ۲۱, ۳۴

↓
جمله هشتم   جمله پنجم

$$a_8 = 21, a_5 = 5$$

پس جملات پنجم و هشتم دنباله $a_{n+1} = 2a_n + n + k$ را داریم:گام دوم: با جای‌گذاری $n = 5, n = 6, n = 7$ در رابطه بازگشتی $a_{n+1} = 2a_n + n + k$ ، به چیزی که دنبالش هستیم، می‌رسیم:

$$\bullet n = 5: a_6 = 2a_5 + 5 + k \Rightarrow a_6 = 10 + 5 + k = 15 + k$$

$$\bullet n = 6: a_7 = 2a_6 + 6 + k \Rightarrow a_7 = 30 + 2k + 6 + k = 36 + 3k$$

$$\bullet n = 7: a_8 = 2a_7 + 7 + k \Rightarrow a_8 = 72 + 6k + 7 + k = 7k + 79$$

$$7k + 79 = 21 \Rightarrow 7k = -58 \Rightarrow k = \frac{-58}{7} = -8 \dots$$

گام سوم: جمله هشتم باید ۲۱ باشد، پس:

گام چهارم: جزء صحیح $-8 \dots$ می‌شود -۹.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تست و پاسخ ۱۷

اختلاف مشترک دنباله‌ای با جمله عمومی $a_n = (2k-1)n + 3$ برابر با ۵ است. مجموع ۱۰ جمله سوم این دنباله m برابر مجموع k جمله دوم آن است. حاصل $[m]$ کدام است؟

۱۵ (۴)

۱۴ (۳)

۱۳ (۲)

۱۲ (۱)

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۲ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه

(۱) در جمله عمومی دنباله حسابی، ضریب n همان d است.(۲) مجموع n جمله اول دنباله حسابی از روابط $S_n = \frac{n}{2}(a_1 + a_n)$ یا $S_n = \frac{n}{2}[2a_1 + (n-1)d]$ قابل محاسبه است.(۳) مجموع جملات k ام تا m ام دنباله حسابی برابر است با: $S_m - S_{k-1}$ **پاسخ تشریحی** گام اول: در جمله عمومی دنباله حسابی، ضریب n همان اختلاف مشترک است. پس در دنباله حسابی با جمله عمومی $a_n = (2k-1)n + 3$ ، همان d است. از طرفی سؤال گفته اختلاف مشترک ۵ است، پس باید $2k-1$ برابر با ۵ باشد:

$$2k-1=5 \Rightarrow 2k=6 \Rightarrow k=3$$

پس جمله عمومی به صورت $a_n = 5n + 3$ شد که جمله اولش $a_1 = 5 + 3 = 8$ است.گام دوم: مجموع n جمله اول دنباله را حساب می‌کنیم:

$$S_n = \frac{n}{2}(a_1 + a_n) = \frac{n}{2}(8 + 5n + 3) = \frac{n}{2}(5n + 11)$$

گام سوم: برای به دست آوردن مجموع ۱۰ جمله سوم (از a_{11} تا a_3) باید S_3 را منهای S_{10} کنیم:

$$S_3 - S_{10} = \frac{3}{2}(5(3) + 11) - \frac{10}{2}(5(10) + 11) = 15(15) - 10(51) = 225 - 510 = -285$$

گام چهارم: مجموع k جمله دوم یعنی مجموع ۳ جمله دوم که می‌شود از a_4 تا a_6 :

$$a_4 + a_5 + a_6 = (a_1 + 3d) + (a_1 + 4d) + (a_1 + 5d) = 3a_1 + 12d = 3(8) + 12(5) = 24 + 60 = 84$$

$$m = \frac{1305}{84} = \frac{435}{28} = 15 \dots$$

گام پنجم: نسبت 1305 به 84 برابر با m است:

جزء صحیح ۱۵ و خرده‌ای می‌شود ۱۵.

تست و پاسخ ۱۸

جملات پنجم و هشتم یک دنباله هندسی به ترتیب ۲ و ۴ هستند. کدام گزینه از جملات این دنباله نیست؟

۸ (۴)

 $\sqrt[3]{16}$ (۳) $2\sqrt{2}$ (۲)

۱ (۱)

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۳ - درس ۱) - (ریاضی و آمار ۳ - فصل ۳ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۲

نکته جمله n ام دنباله هندسی با جمله اول a_1 و نسبت مشترک r از رابطه $a_n = a_1 r^{n-1}$ به دست می‌آید.

$$a_5 = 2 \Rightarrow a_1 r^4 = 2$$

پاسخ تشریحی گام اول: جمله پنجم دنباله هندسی ۲ است، پس:

$$a_8 = 4 \Rightarrow a_1 r^7 = 4$$

جمله هشتم، ۴ است:

$$\frac{a_1 r^7}{a_1 r^4} = \frac{4}{2} \Rightarrow r^3 = 2 \Rightarrow r = \sqrt[3]{2} = 2^{\frac{1}{3}}$$

گام دوم: از تقسیم طرفین دو رابطه بالا، داریم:

با جای گذاری $r = 2^{\frac{1}{3}}$ در $a_1 r^4 = 2$ ، داریم:

$$a_1 \times (2^{\frac{1}{3}})^4 = 2 \Rightarrow a_1 \times 2^{\frac{4}{3}} = 2 \Rightarrow a_1 = \frac{2^1}{2^{\frac{4}{3}}} = 2^{(1-\frac{4}{3})} = 2^{-\frac{1}{3}}$$

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

گام سوم: جمله عمومی را می نویسیم:

$$a_n = a_1 r^{n-1} = 2^{\frac{-1}{3}} \times (2^{\frac{1}{3}})^{n-1} = 2^{\frac{-1}{3}} \times 2^{\frac{n-1}{3}} = 2^{\frac{-1+n-1}{3}} = 2^{\frac{n-2}{3}} = 2^{\frac{n-2}{3}}$$

گام چهارم: حالا گزینه‌ها را بررسی می کنیم:

$$a_2 = 2^{\frac{2-2}{3}} = 2^0 = 1$$

گزینه ۱

با جای گذاری $n=2$ در $a_n = 2^{\frac{n-2}{3}}$ داریم:

$$a_6 = 2^{\frac{6-2}{3}} = 2^{\frac{4}{3}} = \sqrt[3]{2^4} = \sqrt[3]{16}$$

گزینه ۳

با جای گذاری $n=6$ داریم:

$$a_{11} = 2^{\frac{11-2}{3}} = 2^3 = 8$$

گزینه ۴

با جای گذاری $n=11$ داریم:

پس جواب **۲** می شود.

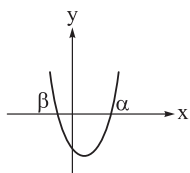
حالا یک بار ضابطه دنباله را با $2\sqrt{2}$ (که می شود $2^{\frac{3}{2}} = 2 \times 2^{\frac{1}{2}}$) برابر قرار می دهیم:

$$2^{\frac{n-2}{3}} = 2^{\frac{3}{2}} \Rightarrow \frac{n-2}{3} = \frac{3}{2} \Rightarrow 2n-4=9 \Rightarrow 2n=13 \Rightarrow n = \frac{13}{2} = 6.5$$

چون n به دست آمده، طبیعی نیست، پس این عدد نمی تواند یکی از جملات دنباله باشد.

تست و پاسخ ۱۹

در سهمی α ، β و طول نقاط برخورد نمودار با محور x هستند. ریشه سوم عبارت $A = \alpha^4 + \beta^4 - (-\alpha\beta)^{\frac{2}{3}} + 0/15$ کدام است؟ ($\sqrt[3]{10} = 2/15$)

۶ (۱)

۵ (۲)

۴ (۳)

۳ (۴)

پاسخ: گزینه ۴

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۳ - درس ۲) - (ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۴)

درس نامه

(۱) برای یافتن نقطه یا نقاط تلاقی نمودار تابع f با محور x ها باید معادله $f(x) = 0$ را حل کنیم.

(۲) اگر x عددی مثبت و n عددی طبیعی و بزرگ تر از یک باشد، حاصل $\sqrt[n]{x^m}$ برابر است با: $x^{\frac{m}{n}}$

(۳) ریشه سوم هر عدد حقیقی x برابر است با: $\sqrt[3]{x}$

پاسخ تشریحی گام اول: برای به دست آوردن طول نقاط برخورد سهمی $y = x^2 + (\sqrt{2} - \sqrt{5})x - \sqrt{10}$ ، ضابطه را مساوی صفر قرار می دهیم:

$$y = 0 \Rightarrow x^2 + (\sqrt{2} - \sqrt{5})x - \sqrt{10} = 0$$

دوتا عدد که جمعشان $\sqrt{2} - \sqrt{5}$ و ضربشان $-\sqrt{10}$ باشد، $\sqrt{2}$ و $-\sqrt{5}$ هستند! پس عبارت با اتحاد جمله مشترک تجزیه می شود:

$$(x + \sqrt{2})(x - \sqrt{5}) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = -\sqrt{2} \\ x = \sqrt{5} \end{cases}$$

با توجه به نمودار، α مثبت و β منفی است، پس: $\alpha = \sqrt{5}$ و $\beta = -\sqrt{2}$

گام دوم: دو مقدار بالا را در عبارت A جای گذاری می کنیم:

$$A = \alpha^4 + \beta^4 - (-\alpha\beta)^{\frac{2}{3}} + 0/15 = \underbrace{(\sqrt{5})^4}_* + \underbrace{(-\sqrt{2})^4}_* - \underbrace{(-\sqrt{5} \times (-\sqrt{2}))^{\frac{2}{3}}}_* + 0/15$$

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

هر کدام از سه عبارت ستاره‌دار را جداگانه حساب می‌کنیم:

$$\bullet (\sqrt{5})^4 = \underbrace{\sqrt{5} \times \sqrt{5}}_5 \times \underbrace{\sqrt{5} \times \sqrt{5}}_5 = 5^2 = 25$$

$$\bullet (-\sqrt{2})^4 = \sqrt{2}^4 = \underbrace{\sqrt{2} \times \sqrt{2}}_2 \times \underbrace{\sqrt{2} \times \sqrt{2}}_2 = 2^2 = 4$$

$$\bullet (-\sqrt{5} \times (-\sqrt{2}))^{\frac{2}{3}} = (\sqrt{5} \times \sqrt{2})^{\frac{2}{3}} = (\sqrt{10})^{\frac{2}{3}} = (10^{\frac{1}{2}})^{\frac{2}{3}} = 10^{\frac{1}{3} \times \frac{2}{3}} = 10^{\frac{2}{9}} = \sqrt[9]{10^2} = 2/15$$

سؤال داده

$$A = 25 + 4 - 2/15 + 0/15 = 29/15 - 2/15 = 27$$

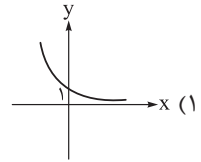
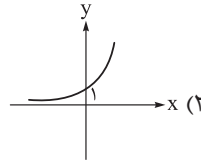
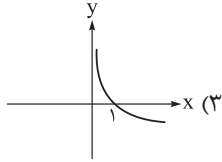
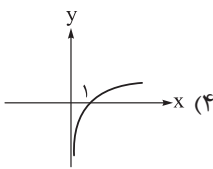
پس:

$$\sqrt[3]{27} = \sqrt[3]{3^3} = 3$$

گام سوم: ریشه سوم ۲۷ برابر است با:

تست و پاسخ ۲۰

در یک دنباله هندسی با نسبت مشترک r ، مجموع هشت جمله اول ۸۲ برابر مجموع چهار جمله اول است. نمودار تابع $f(x) = (|r| - \sqrt{3})^x$ کدام است؟

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۳ - درس ۱ و ۳)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه: نمودار تابع نمایی $y = a^x$ به یکی از دو شکل زیر است:

$0 < a < 1$	$a > 1$	
		نمودار
کاهشی	افزایشی	افزایشی یا کاهشی
$\mathbb{R}$		دامنه
$\mathbb{R}^+$ یا $y > 0$		برد

پاسخ تشریحی

گام اول: نسبت S_8 به S_4 ، ۸۲ است، پس:

$$\frac{S_8}{S_4} = 82 \Rightarrow \frac{\cancel{a^4} (1 - r^4)}{\cancel{a^4} (1 - r^4)} = 82 \Rightarrow \frac{1 - r^8}{1 - r^4} = 82 \Rightarrow \frac{(1 - r^4)(1 + r^4)}{\cancel{1 - r^4}} = 82 \Rightarrow 1 + r^4 = 82 \Rightarrow r^4 = 81$$

$$\Rightarrow r = \pm \sqrt[4]{81} = \pm \sqrt[4]{3^4} = \pm 3$$

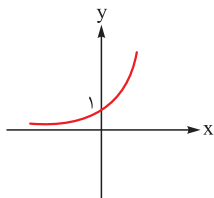
پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

گام دوم: در هر دو حالت $\Gamma = 3$ و $\Gamma = -3$ ، مقدار $|\Gamma|$ برابر 3 است. ضابطه f به شکل زیر می‌شود:

$$f(x) = (|r| - \sqrt{3})^x = (3 - \sqrt{3})^x$$

$\sqrt{3}$ تقریباً $1/7$ است، پس $3 - \sqrt{3}$ تقریباً $1/3$ می‌شود. در نتیجه باید نمودار تابع نمایی با شرط $a > 1$ بکشیم:

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

تست و پاسخ ۲۱

با توجه به ویژگی‌های قلمرو سه‌گانه شعر در سبک عراقی، کدام مورد نادرست است؟

- (۱) رواج غزل عارفانه و عاشقانه (قلمرو ادبی)
 (۲) در هم آمیختگی مختصات نو و کهن (قلمرو ادبی)
 (۳) غم‌گرایی و رواج روحیه عرفانی و اخلاقی (قلمرو فکری)
 (۴) آسمانی‌بودن معشوق و بازتاب بیشتر علوم در شعر (قلمرو فکری)

(یازدهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره در پاسخ‌گویی به سوالات سبک‌شناسی به تفکیک ویژگی‌های زبانی، ادبی و فکری از یکدیگر توجه ویژه داشته باشید.

خودت حل کنی بهتره برای شناسایی ویژگی‌های زبانی بین کدوم مورد ربط به موضوعاتی مثل وجود واژگان کهن، میزان واژگان غیرفارسی، کاربرد شبکه معنایی، ترکیب‌سازی، کاربردهای تاریخی دستور، سادگی و دشواری زبان شعر، طول جمله‌ها و بررسی ساختمان واژه‌ها داره! برای شناسایی ویژگی‌های ادبی بین کدوم مورد به قالب شعری و آرایه‌های بیانی و آرایه‌های بدیعی لفظی و معنوی توجه می‌کنه! و برای شناسایی ویژگی‌های فکری بین کدوم مورد نگرش و دیدگاه نویسنده نسبت به موضوع و آموزه‌های فکری و فلسفی مطرح‌شده درون متن رو نشون می‌ده!

درس نامه

ویژگی‌های زبانی شعر در سبک عراقی	ویژگی‌های ادبی شعر در سبک عراقی	ویژگی‌های فکری شعر در سبک عراقی
(۱) چهارچوب زبان همان چهارچوب فارسی قدیم یعنی زبان سبک خراسانی است که تا حدودی مختصات جدید یافته است. (۲) لغات فارسی اصیل قدیم کم شده و جای آن‌ها را لغات عربی گرفته است. (۳) «می» اندک‌اندک جای «همی» را گرفته است. (۴) «در» به جای «اندر» در حال جایگزین شدن است و نیز واژه‌های «ایدون، ایدر، ابا، ابر و ...» بسیار اندک به کار می‌روند. (۵) به کارگیری حرف نشانه «مر» در کنار مفعول جمله کم شده است. اساساً مهم‌ترین ویژگی زبانی سبک عراقی در هم آمیختگی مختصات نو و کهن است که گاهی در یک شعر کوتاه نیز در کنار هم دیده می‌شود.	(۱) در شعر این دوره کاربرد غزل بیشتر شد و جایگاه «تخلص» در انتهای آن تثبیت گردید. (۲) توجه به علوم ادبی از جمله «بیان» و «بدیع» بیشتر شد. (۳) شعر این دوره از دربار خارج شد؛ قصیده از رونق افتاد و غزل عارفانه و عاشقانه رواج یافت.	(۱) فکر در این دوره با تأثیرپذیری از مسائل سیاسی و اجتماعی دستخوش تغییر شد؛ مثلاً در دوره خراسانی، معشوق شاعر، زمینی و دست‌یافتنی بود ولی در شعر این دوره، مقام معشوق اندک‌اندک متعالی می‌گردد تا آن‌جا که گاه با معبود یکی می‌شود. (۲) بعد از حمله مغول و خدشه‌دار شدن غرور و احساسات ملی ایرانیان، نیاز به سخنان آرام‌بخش و توجه به امور اخروی بیشتر می‌شود و این امر باعث رواج بیشتر تصوف می‌گردد؛ برخی اندیشه‌ها، از جمله بی‌اعتباری دنیا و اعتقاد به قضا و قدر رواج بیشتری می‌یابند. (۳) پرهیز از زهد ریایی، توجه به صفا و پالایش درون و برتری عشق بر عقل مفاهیم غالب شعر است. (۴) ستایش عشق، غم‌گرایی، فراق، ذهن‌گرایی (توجه به دنیای درون)، رواج روحیه عرفانی و اخلاقی و بازتاب بیشتر علوم در شعر از دیگر ویژگی‌های فکری شعر در سبک عراقی است.

پاسخ تشریحی در (۱) به قالب شعری توجه شده که از ویژگی‌های ادبی است؛ غزل عارفانه و عاشقانه در سبک عراقی رواج یافت. در (۲) در هم

آمیختگی مختصات نو و کهن، از مهم‌ترین ویژگی‌های زبانی سبک عراقی است. در (۳) و (۴) به مضمون و موضوع شعر توجه شده است؛ غم‌گرایی و رواج روحیه عرفانی و اخلاقی، آسمانی‌بودن معشوق و بازتاب بیشتر علوم در شعر از ویژگی‌های فکری سبک عراقی است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

تست و پاسخ ۲۲

کدام عبارت **فاقد** ویژگی زبانی موجود در «چهار مقاله نظامی عروضی» است؟ ← سبک نثر کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) حکایت کرد مرا دوستی که دل به محبت او نیازی داشت و جان به صحبت او اهترازی.
- (۲) اوج دولت آن خاندان، ایام ملک او بود و اسباب تمتع و علل ترقع در غایت ساختگی بود.
- (۳) وقتی از اوقات به حوادث ضروری از مسکن مألوف دوری جستیم و از کاخ اصلی بر شاخ وصلی نشستیم.
- (۴) و هرگاه که جامه از کتف برداشتی، خلق را به جادوی چنان نمودی که این دو اژدهاست.

(دهم - درس ۱۰)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه ●●

متون پدیدآمده در سده‌های پنجم و ششم، مانند کلیله و دمنه، چهار مقاله نظامی عروضی، مقامات حمیدی، قابوس‌نامه و تاریخ بیهقی ویژگی‌های زیر را دارا هستند:

- (۱) استفاده از آرایه‌هایی مانند تشبیه، موازنه، سجع، مراعات نظیر و ... در نثر؛
- (۲) حذف افعال به قرینه؛
- (۳) کاربرد لغات مهجور عربی، ترکی و مغولی و اصطلاحات علمی و فنی؛
- (۴) آوردن مترادف‌ها و توصیف‌های فراوان؛
- (۵) کاربرد آیات، احادیث و اشعار در متن؛
- (۶) استفاده از ترکیبات دشوار؛
- (۷) رواج نثر داستانی، تمثیلی و عرفانی.

پاسخ تشریحی این متن از تاریخ بلعمی است که مربوط به یک دوره قبل از چهار مقاله عروضی است. از ویژگی‌های نثر در دوره نظامی

عروضی، «حذف فعل به قرینه» در (۱) دیده می‌شود (رد ۱)؛ «کاربرد واژه‌های عربی» و «ترکیبات دشوار» نیز در (۲) مشهود است (رد ۲)؛ در (۳) نیز علاوه بر «کاربرد واژه‌های عربی»، «سجع»، «تشبیه» و «موازنه» نیز دیده می‌شود (رد ۳) و تنها (۴) فاقد این ویژگی‌هاست: ویژگی‌های سبکی (۴): روانی جملات و قایل فهم بودن آن، کاربرد کم لغات عربی (کتف و خلق) و آوردن نشانه استمراری «ی» بعد از فعل.

تست و پاسخ ۲۳

در کدام مورد نام شخصیت‌های ادبی دوره صفوی و آثار آن‌ها «کاملاً» درست هستند؟

- (۱) قاضی نورالله شوشتری: مجالس المؤمنین (حسن بیگ روملو: جامع التواریخ) (خواندمیر: حبیب‌الستیر)
- (۲) وحید قزوینی: جامع عباسی (میرزا برخوردار فراهی: محبوب‌القلوب) (شاه‌طهماسب صفوی: تذکره شاه‌طهماسب)
- (۳) اسکندربیگ ترکمان: عالم‌آرای عباسی (علی‌بن حسین واعظ کاشفی: رشحات عین‌الحیات) (محاکمة اللغتين: امیر علیشیر نوایی)
- (۴) (میرزا برخوردار فراهی: محبوب‌القلوب) (شیخ بهایی: جامع عباسی) (حسن بیگ روملو: احسن التواریخ)

(یازدهم - درس‌های ۴ و ۱۰)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه ●●

شخصیت‌های ادبی در دوره صفوی

- (۱) شاه‌طهماسب صفوی: تذکره شاه‌طهماسب
- (۲) اسکندربیگ ترکمان: عالم‌آرای عباسی
- (۳) علی‌بن حسین واعظ کاشفی: رشحات عین‌الحیات
- (۴) قاضی نورالله شوشتری: مجالس المؤمنین
- (۵) شیخ بهایی: جامع عباسی
- (۶) وحید قزوینی: عباس‌نامه
- (۷) میرزا برخوردار فراهی: محبوب‌القلوب
- (۸) خواندمیر: حبیب‌الستیر
- (۹) حسن بیگ روملو: احسن التواریخ

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

پاسخ تشریحی کتاب «محبوب القلوب» از میرزا برخوردار فراهی به نثر مصنوع نوشته شده، «جامع عباسی» از شیخ بهایی در فقه نوشته شده و کتاب «احسن التواریخ» از حسن بیگ روملو به نثر بینابین نوشته شده است. بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) «جامع التواریخ» اثر خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی مربوط به قرن ۷ (ه.ق.) است.
- ۲) «جامع عباسی» اثر شیخ بهایی است.
- ۳) «محاكمة اللغتين» اثر امیر علیشیر نوایی کتابی به زبان ترکی مربوط به قرن نهم هجری و پیش از صفویه است.

تست و پاسخ ۲۴

از دیدگاه تاریخ ادبیات کدام یک از قسمت‌های مشخص شده، نادرست است؟
 «اصل تفسیر طبری را «محمّد بن جریر طبری» به زبان عربی نوشته است. ابوعلی بلعمی به دستور منصور بن نوح سامانی، مأموریت یافت که تاریخ مفصلی را که جمعی از دانشمندان آن زمان آن را تحت عنوان «تاریخ الزّسل و الملوك» به زبان عربی نوشته بودند، به فارسی برگرداند. بلعمی هم‌زمان با ترجمه کتاب، اطلاعات دیگری راجع به تاریخ ایران به دست آورد و بر آن افزود و با حذف مطالبی، آن را به صورت تألیفی مستقل درآورد که به «تاریخ بلعمی» شهرت یافته است.»

۴ (۴)
۳ (۳)
۲ (۲)
۱ (۱)

(دهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی اصل تفسیر طبری را «محمّد بن جریر طبری» به زبان عربی نوشته است؛ اما جمعی از دانشمندان آن زمان، این کتاب را به فارسی برگرداندند. ابوعلی بلعمی به دستور منصور بن نوح سامانی، مأموریت یافت که تاریخ مفصلی را که محمّد بن جریر طبری آن را تحت عنوان «تاریخ الزّسل و الملوك» به زبان عربی نوشته بودند، به فارسی برگرداند. بلعمی هم‌زمان با ترجمه کتاب، اطلاعات دیگری راجع به تاریخ ایران به دست آورد و بر آن افزود و با حذف مطالبی، آن را به صورت تألیفی مستقل درآورد که به «تاریخ بلعمی» شهرت یافته است.

تست و پاسخ ۲۵

کدام موارد بیانگر ویژگی‌های «فکری شعر» در قرن‌های «پنجم و ششم» است؟
 الف) حاکم بودن بیشتر روح حماسه بر ادبیات این دوره
 ب) رواج بیشتر تصوّف و برخی اندیشه‌ها از جمله بی‌اعتباری دنیا و اعتقاد به قضا و قدر
 ج) ورود اصطلاحات عرفانی و فراوانی وعظ و اندرز
 د) رواج هجو، مفاخره، شکایت و انتقاد اجتماعی

۴ الف - ب
۳ ج - د
۲ الف - د
۱ ب - ج

(دهم - درس ۱۰)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره در پاسخ‌گویی به سوالات سبک‌شناسی، به تفکیک ویژگی‌های مربوط به دوره‌های مختلف از یکدیگر، توجه ویژه داشته باشید.

درس نامه ●●

ویژگی‌های فکری شعر در قرون ۵ و ۶ هجری

- ۱) ورود اصطلاحات عرفانی؛
- ۲) فراوانی وعظ و اندرز در شعر؛
- ۳) فاصله گرفتن غزل از عشق زمینی؛
- ۴) رواج هجو در شعر؛
- ۵) رواج حسّ دینی؛
- ۶) رواج مفاخره، شکایت و انتقاد اجتماعی.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

پاسخ تشریحی ورود اصطلاحات عرفانی، فراوانی وعظ و اندرز و رواج هجو، مفاخره، شکایت و انتقاد اجتماعی از ویژگی‌های فکری شعر در سده‌های ۵ و ۶ هجری است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

الف) از ویژگی‌های فکری سبک خراسانی است. ب) از ویژگی‌های فکری سبک عراقی است.

تست و پاسخ ۲۶

موارد زیر به ترتیب، دربارهٔ ویژگی کلامی کدام شاعر یا نویسنده آمده است؟

- وی چند مثنوی به پیروی از «پنج گنج» نظامی سروده است.
- در کتاب خود شیوهٔ تذکرةالاولیای عطار را به کار برده است.
- او مسائل عصر را با کاربرد زبان و اصطلاحات رایج و آمیخته به شعر و ضرب‌المثل‌های لطیف، به سبک گلستان سعدی نوشت.
- در رواج نثر ساده و عامیانه که بعدها در داستان‌های محمدعلی جمال‌زاده و صادق هدایت به کار رفت، نقش مؤثری داشت.

۱) جامی - عراقی - ابوالقاسم لاهوتی - زین‌العابدین مراغه‌ای

۲) خواجه‌ی کرمانی - جامی - قائم مقام فراهانی - علی‌اکبر دهخدا

۳) نشاط اصفهانی - نجم‌الدین رازی - ادیب‌الممالک فراهانی - عبدالرحیم طالبوف

۴) سلمان ساوجی - دولت‌شاه سمرقندی - جامی - قائم مقام فراهانی

(بازدهم - درس ۱ / دوازدهم - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

ویژگی‌ها	شاعر یا نویسنده
از غزل‌پردازان برجستهٔ قرن هشتم است؛ شاعری که غزل‌های او بر حافظ تأثیرگذار بوده است. خواجه چند مثنوی به پیروی از پنج گنج نظامی سروده که نشان‌دهندهٔ استادی او در شاعری است. شعر او در مجموع، کمال‌یافته و پخته است.	خواجه کرمانی
معروف‌ترین شاعر قرن نهم است. کتاب «بهارستان» را به تقلید از گلستان سعدی نوشت و در کتاب «نفحات‌الانس» خود نیز شیوهٔ تذکرةالاولیای عطار را در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان به کار برد. او همچنین مثنوی‌هایی به پیروی از نظامی سرود که «تحفة‌الاحرار» یکی از آنهاست.	جامی
از معروف‌ترین نویسندگان و سیاستمداران بزرگ این دوره است که علاوه بر خدمات و اقدامات بزرگ سیاسی، در ادبیات نیز بسیار مؤثر بود. قبل از وی سبک نویسندگان فارسی با تکلف و تصنع همراه بود. او با تغییر سبک نگارش، تکلف را در نثر از بین برد و مسائل عصر را با کاربرد زبان و اصطلاحات رایج و آمیخته به شعر و ضرب‌المثل‌های لطیف، به سبک گلستان سعدی نوشت و موجب اقبال عامه به نثر گردید. عبارات کوتاه او نیز گاه موزون و مسجع‌اند. قائم مقام احیاکنندهٔ نثر فارسی است و «منشآت» مهم‌ترین اثر قائم مقام است.	قائم مقام فراهانی
از پیشگامان نثر جدید فارسی که شعر هم می‌سرود. وی با روزنامهٔ صوراسرافیل همکاری داشت و مجموعهٔ نوشته‌های طنز آمیز سیاسی - اجتماعی او با عنوان «چرند و پرند» در آن روزنامه منتشر می‌شد. دهخدا بعدها در استانبول روزنامهٔ «سروش» را منتشر کرد. او در رواج نثر ساده و عامیانه که بعدها در داستان‌های محمدعلی جمال‌زاده و صادق هدایت به کار رفت، نقش مؤثری داشت. حاصل پژوهش‌های او در فرهنگ‌نویسی، کتاب ارزشمند «لغت‌نامه» است که مفصل‌ترین کتاب لغت زبان فارسی محسوب می‌شود. «امثال و حکم» از دیگر آثار اوست.	علی‌اکبر دهخدا

نکته قائم مقام فراهانی، ناصرالدین‌شاه قاجار، عبدالرحیم طالبوف، میرزا آقاخان کرمانی، زین‌العابدین مراغه‌ای و علامه دهخدا از پیشگامان نثر ساده در دورهٔ بیداری بودند.

- پاسخ تشریحی**
- خواجه کرمانی چند مثنوی به پیروی از «پنج گنج» نظامی سروده است.
  - جامی در کتاب «نفحات‌الانس» خود شیوهٔ تذکرةالاولیای عطار را در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان به کار برده است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

- قائم مقام فراهانی تغییر سبک نگارش، تکلف را از بین برد و مسائل عصر را با کاربرد زبان و اصطلاحات رایج و آمیخته به شعر و ضرب‌المثل‌های لطیف، به سبک گلستان سعدی نوشت و موجب اقبال عامه به نثر گردید.
- علی‌اکبر دهخدا در رواج نثر ساده و عامیانه که بعدها در داستان‌های محمدعلی جمال‌زاده و صادق هدایت به کار رفت، نقش مؤثری داشت.

دام تستی (۱) دقت کنید که سلمان ساوجی و جامی نیز به پیروی از نظامی شعر سروده‌اند:

- سلمان ساوجی مثنوی «جمشید و خورشید» را به شیوه داستان‌های نظامی سرود.
- جامی مثنوی‌هایی به پیروی از نظامی سرود که «تحفة‌الآحرار» یکی از آنهاست.
- (۲) دقت کنید که موضوع کتاب «لمعات» عراقی نیز سیر و سلوک عارفانه است، همان‌طور که جامی در کتاب نفحات‌الانس خود نیز شیوه تذکرة‌الاولیای عطار را که در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان به کار برد.
- (۳) توجه داشته باشید که جامی نیز کتاب «بهارستان» خود را به تقلید از «گلستان» سعدی نوشت.

تست و پاسخ ۲۷

- در میان عبارات زیر، کدام موارد از دیدگاه تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی «درست» است؟
- (الف) در دوره دوم شعر فارسی معاصر، جریان سمبولیسم اجتماعی یا شعر نو حماسی رواج یافت.
- (ب) سیمین دانشور چند سال با مجله‌هایی مثل نقش و نگار، کتاب ماه، کیهان و آرش همکاری داشت.
- (ج) هوشنگ ابتهاج، حسین منزوی، علی‌محمد افغانی و یحیی دولت‌آبادی از شاعران و نویسندگان شاخه دوم عصر انقلاب هستند که بعد از انقلاب به فعالیت ادبی خود ادامه دادند.
- (د) سلمان هراتی و علیرضا قزوه از شاعران جوان بعد از انقلاب هستند که کار ادبی خود را در انقلاب آغاز کردند.
- (۱) الف - د (۲) ب - د (۳) الف - ج (۴) ب - ج

پاسخ: گزینه ۲

(دوازدهم - درس ۷)

درس نامه

ویژگی‌ها	دوره
<p>(۱) مربوط به آغاز حکومت محمدرضا تا کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ است.</p> <p>(۲) فضای سیاسی آزادتری نسبت به دوره قبل بر ایران حاکم بود.</p> <p>(۳) در این دوره اشعار نیما و دیگر نوگرایان در برخی نشریات مانند روزگار نو و سخن منتشر می‌شد.</p> <p>(۴) مهم‌ترین حادثه ادبی این سال‌ها، تشکیل اولین کنگره نویسندگان و شاعران ایران در تیرماه ۱۳۲۵ بود.</p> <p>(۵) نیما در آن کنگره، شعر «آی آدم‌ها» را خواند و پس از آن شیوه نیما در کنار شعر سنتی رواج یافت.</p>	دوره دوم شعر فارسی معاصر
<p>(۱) هم‌زمان با کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ تا قیام ۱۵ خرداد ۱۳۴۲ بود.</p> <p>(۲) در این دوره تحولاتی در جامعه ایرانی اتفاق افتاد و بار دیگر استبداد حاکم شد.</p> <p>(۳) در این دوره «شعر نو تغزلی» که از دوره قبل شروع شده بود، به تدریج راه خود را ادامه داد؛ به‌ویژه که از طرف حکومت نیز تقویت شد و در دهه ۱۳۲۰ و اوایل ۱۳۳۰، از گسترده‌ترین جریان‌های زمان خود شد.</p> <p>(۴) پس از وقایع کودتای ۲۸ مرداد، نوعی سرخوردگی و یأس در میان روشنفکران و شعرا پیدا شد و جریان سمبولیسم اجتماعی یا شعر نو حماسی نیز رواج یافت.</p> <p>(۵) شاعران این جریان بیشتر به مسائل سیاسی و اجتماعی و مشکلات و آرمان‌های مردم توجه دارند.</p>	دوره سوم شعر فارسی معاصر

ویژگی‌ها	قرن یا دوره	شاعر یا نویسنده
<p>(۱) متولد شیراز و دانش‌آموخته زبان و ادبیات فارسی در دوره دکتری از دانشگاه تهران است. وی سال‌ها به تدریس هنر و ادبیات در این دانشگاه مشغول بود.</p> <p>(۲) اولین تجربه داستان‌نویسی دانشور «آتش خاموش» بود.</p> <p>(۳) بعدها «شهری چون بهشت» را منتشر کرد و با «سووشون» که در برگرفته داستان زندگی زری و یوسف و اوضاع اجتماعی مردم فارس در خلال جنگ جهانی دوم است، به اوج نویسندگی خود رسید.</p> <p>(۴) چند سال نیز با مجله‌هایی مثل نقش و نگار، کتاب ماه، کیهان و آرش همکاری داشت.</p> <p>(۵) از دانشور ترجمه‌هایی نیز از داستان‌ها و نمایش‌نامه‌های نویسندگان مشهور خارجی بر جای مانده است.</p>	معاصر تا انقلاب اسلامی	سیمین دانشور

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

پاسخ تشریحی سیمین دانشور چند سال نیز با مجله‌هایی مثل نقش و نگار، کتاب ماه، کیهان و آرش همکاری داشت و سلمان هراتی و علیرضا قزوه از شاعرانی هستند که کار ادبی خود را بعد از انقلاب آغاز کردند.
علت نادرستی سایر گزینه‌ها:

الف) در دوره سوم شعر فارسی معاصر، جریان سمبولیسم اجتماعی یا شعر نوی حماسی رواج یافت.
ج) هوشنگ ابتهاج، حسین منزوی، علی محمد افغانی و محمود دولت‌آبادی از شاعران و نویسندگان شاخه دوم عصر انقلاب هستند که بعد از انقلاب در کشور به فعالیت خود ادامه دادند.
یحیی دولت‌آبادی از شاعران و نویسندگان عصر مشروطه بود؛ نه شاخه دوم عصر انقلاب.

تست و پاسخ ۲۸

از دیدگاه تاریخ ادبیات در متن زیر چند «خطا» به چشم می‌خورد؟
«ایرج میرزا از شاعران دوره بازگشت ادبی بود که در به‌کارگیری تعبیرات حماسی و آفریدن اشعاری ساده و روان مهارت بسیار داشت. در طنز، هجو و هزل چیره‌دست بود. در شعر وی اندیشه‌های نوگرایانه و مشروطه‌خواهی وجود دارد. ایرج میرزا از شعرهای غربی نیز ترجمه‌هایی به نشر پدید آورده است.»

دو (۱) سه (۲) چهار (۳) پنج (۴)

(دوازدهم - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۳

نکته ایرج میرزا با این که از شاعران دوره «ادبیات بیداری» یا «ادبیات مشروطه» است، مشروطه‌خواه نبود، چون از نوادگان فتحعلی‌شاه قاجار است.

پاسخ تشریحی ایرج میرزا از شاعران دوره بیداری در به‌کارگیری تعبیرات عامیانه و آفریدن اشعاری ساده و روان مهارت بسیار داشت. در طنز، هجو و هزل چیره‌دست بود. در شعر وی اگرچه اندیشه‌های نوگرایانه وجود دارد، ولی جایگاه خانوادگی (از نوادگان فتحعلی‌شاه قاجار) و تفکرات شخصی او، مانع از آن می‌شود که در ردیف شاعران آزادی‌خواه مشروطه قرار گیرد. ایرج میرزا از شعرهای غربی نیز ترجمه‌هایی منظوم پدید آورده است که در نوع خود ابتکاری محسوب می‌شود.

تست و پاسخ ۲۹

کدام بیت «فاقد» مجاز است؟

- ۱) هوا خمارشکن، گل پیاله‌گردان است
- ۲) باده روحانیان را ساغری در کار نیست
- ۳) بتا تو روی ز من برمتاب و دستم گیر
- ۴) مبخشای بر هر کجا ظالمی است

(یازدهم - درس ۶)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی در این گزینه هیچ واژه‌ای در معنای مجازی به کار نرفته است. واژه «ساغر» شاید شما را به اشتباه بیندازد؛ اما با توجه به مفهوم بیت که می‌گوید «برای باده روحانیون ساغری در کار نیست» متوجه می‌شویم در معنی حقیقی (ظرف) آمده است.
بررسی گزینه‌های دیگر:

- ۱) «پیاله» در معنی «شراب» است و مجاز دارد.
- ۳) «بت» در معنی «معشوق» و «سر» در معنی «فکر و خیال» است و مجاز دارند.
- ۴) «عالم» در معنی «اهل دنیا» است و مجاز دارد.

تست و پاسخ ۳۰

در ابیات زیر به ترتیب، چند «وجه شبه» و چند «ادات تشبیه» به چشم می‌خورد؟

- در یاباب که ایام گل و صبح و جوانی
- گر من به تو فرهاد صفت شیفته‌ام
- خیال‌انگیز و جان‌پرور چو بوی گل سراپایی

چهار - سه (۱) چهار - پنج (۲) پنج - چهار (۳) پنج - سه (۴)

(یازدهم - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

تکنیک برای پاسخ گویی به چنین سؤالی، بهتر است تشبیهات گسترده و ارکان آن‌ها را در هر بیت، مشخص کنیم.

درس نامه...

تشبیه: تشبیه یعنی چیزی را در ذهن و خیال خود، مانند چیز دیگر دیدن و دانستن؛ مثلاً شاعر در مصراع زیر، «روی باغ» را همچون «روی عاشقان»، «زرد» دیده است:

«همچو روی عاشقان بینم به زردی روی باغ»

ارکان (پایه‌های) تشبیه: در هر تشبیه، چهار رکن (پایه) در ظاهر یا در معنی وجود دارد:

۱) **مشبه**: چیزی است که به چیز دیگری تشبیه می‌شود؛ مانند «روی باغ» در مصراع بالا.

۲) **مشبه‌به**: چیزی است که چیز دیگر به آن، تشبیه می‌شود؛ مانند «روی عاشقان» در مصراع بالا.

۳) **وجه‌شبه**: ویژگی یا ویژگی‌های مشترکی است که از نظر گوینده، میان مشبه و مشبه‌به وجود دارد؛ مانند «زردی» در مصراع بالا.

نکته گاهی در یک تشبیه گسترده، بیش از یک وجه شبه وجود دارد و مشبه از چند جهت به مشبه‌به، مانند می‌شود؛ مانند «افتادن» و «گردیدن» در مصراع دوم بیت زیر:

سرگشته چو چوگانم در پای سمندت می‌افتم و می‌گردم چون گوی به پهلوی

۴) **ادات تشبیه**: واژه‌ای است که با آن، رابطه تشبیه برقرار می‌شود و معنی «مثل و مانند» می‌دهد؛ مانند «چو» و «چون» در بیت بالا. برخی از ادوات تشبیه عبارت‌اند از: چو، چون، همچو، همچون، مانند، همانند، به‌سان، بر سان، به کردار، مثل، شبیه، گویی، پنداری، فعل «ماندن» و پسوندهایی چون: «وار»، «وش»، «گون»، «آسا»، «سان»، «رنگ»، «صفت» و ...؛ نمونه: مه‌وش: مانند ماه / آفتاب‌آسا: مانند آفتاب / صدف‌وار: مانند صدف / ذره‌صفت: مانند ذره

پاسخ تشریحی هر بیت را می‌خوانیم و ادات تشبیه و وجه شبه را در تشبیهات گسترده آن، مشخص می‌کنیم:

در بیت اول، دو تشبیه گسترده، با دو وجه شبه (کند جلوه / گریزد) و دو ادات تشبیه (چون / چون) وجود دارد.

در بیت دوم، یک تشبیه گسترده (من به تو فرهادصفت شیفته‌ام)، یک وجه شبه (شیفته) و یک ادات تشبیه (صفت: مانند) وجود دارد.

در بیت سوم، یک تشبیه گسترده (خیال‌انگیز و جان‌پرور چو بوی گل سراپایی) با دو وجه شبه (خیال‌انگیز / جان‌پرور) و یک ادات تشبیه (چو) وجود دارد.

در مجموع، پنج وجه شبه و چهار ادات تشبیه در ابیات، به چشم می‌خورد.

تست و پاسخ ۳۱

در همه ابیات هر سه آرایه «لف و نشر، تشبیه و جناس» یافت می‌شود؛ به جز:

۱) رویی است ماه‌پیکر و مویی است مشک‌بوی	هر لاله‌ای که می‌دمد از خاک و سنبل
۲) بنگر به خانه تن و بنگر به جان من	از جام عشق او شده این مست و آن خراب
۳) در اشک و روی زردم سهل است اگر بینی	زان رو که چشم نرگس بر سیم و زر نباشد
۴) با تابش زلف و رخت ای ماه دل‌افروز	از شام تو قدر آید و از صبح تو نوروز

(دهم - درس ۱۳ / یازدهم - درس ۳ / دوازدهم - درس ۶)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی در ۴ آرایه جناس دیده نمی‌شود. / لَف و نشر مرتب ← زلف / رخ // قدر / نوروز
لَف ۱ / لَف ۲ / نشر ۱ / نشر ۲

تشبیه: زلف معشوق به شب و روی او به صبح تشبیه شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) لَف و نشر مرتب ← رو / مو // لاله / سنبل / تشبیه ← ۱- رو به ماه / ۲- مو به مشک / ۳- رو به لاله / ۴- مو به سنبل / جناس

لَف ۱ / لَف ۲ / نشر ۱ / نشر ۲

ناهمسان اختلافی ← رو، مو و بو

۲) لَف و نشر مشوش ← خانه / جان // مست / خراب / تشبیه ← جام عشق (اضافه تشبیهی) / جناس ناهمسان ← جام و جان

لَف ۱ / لَف ۲ / نشر ۱ / نشر ۲

۳) لَف و نشر مرتب ← اشک / روی // سیم / زر / تشبیه ← روی به زر و اشک به سیم (نقره) / جناس ناهمسان افزایشی ← زرد و زر /

لَف ۱ / لَف ۲ / نشر ۱ / نشر ۲

جناس تام ← رو (چهره) و رو (علت)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

تست و پاسخ ۳۳

آرایه‌های بیت زیر کدام‌اند؟

- «سعدی شیرین زبان، این همه شور از کجا
تشبیه - مراعات نظیر - حس آمیزی - ایهام تناسب
شاهد ما آیتی است و این همه تفسیر او»
تشبیه - ایهام - اسلوب معادله - ایهام تناسب
کنایه - مجاز - اسلوب معادله - مراعات نظیر
جناس - استعاره - حس آمیزی - حسن تعلیل

(دهم - درس ۱۲ / یازدهم - درس‌های ۳، ۶، ۹ و ۱۲ / دوازدهم - درس‌های ۳، ۶ و ۱۲)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره برای تسلط بیشتر بر آرایه‌های ادبی، درس‌نامه آرایه‌ها را در کتاب «علوم و فنون ادبی جامع یا هفت‌خان آرایه یا جمع‌بندی علوم و فنون خیلی سبز» مطالعه کنید.

پاسخ تشریحی در جمله اسنادی «شاهد ما آیتی است» تشبیه فشرده دیده می‌شود. میان «آیت» و «تفسیر» مراعات نظیر برقرار است. در ترکیب «شیرین‌زبان» حس آمیزی وجود دارد. واژه «شور» در این بیت، به معنی «غوغا و آشوب» است و معنی دیگرش (مزه شور) با واژه «شیرین» ایهام تناسب ایجاد می‌کند. (۱) پاسخ درست است.

آرایه‌های اسلوب معادله، جناس، استعاره و حسن تعلیل در بیت وجود ندارد (۲، ۳ و ۴) رد می‌شوند.

تکنیک برای پاسخ‌دادن به این‌گونه سؤالات، ابتدا با نیم‌نگاهی به گزینه‌ها، آرایه‌های بیت را مشخص می‌کنیم؛ سپس آرایه‌هایی را که در بیت وجود ندارد، در گزینه‌ها خط می‌زنیم تا با رد گزینه به پاسخ برسیم یا نزدیک شویم.

تست و پاسخ ۳۳

در کدام بیت همه آرایه‌های «جناس، تشبیه، ایهام و ایهام تناسب» مشهود است؟

- (۱) نکند مرغ دلم جز سر کوش منزل
(۲) افتادی اگر ز چشم مردم چون اشک
(۳) اگر تو پیل برانی و اسب درتازی
(۴) رخشان چو ماه و مشتری زین گنبد نیلوفری
همچو شاهین که سر پنجه شه آید باز
در چشم منی عزیز چون مردم چشم
چگونه رخ ننهیمت چو مات می‌جوییم
تابان چو مهر خاوری از روزن کاشانه‌ها

(دهم - درس ۱۲ / یازدهم - درس ۳ / دوازدهم - درس ۹)

پاسخ: گزینه ۲

درس‌نامه می‌دانیم که بسیاری از واژه‌ها بیش از یک معنی دارند؛ مثل واژه «شیرین» که هم «اسم معشوق فرهاد» است و هم به معنای «دلچسب» یا «شکرین» به کار می‌رود. حالا اگر همین کلمه در جایی بیاید و هر دو معنی آن، قابل جای‌گزینی در آن‌جا باشد، «ایهام» ساخته می‌شود؛ نمونه:

«امشب صدای تیشه از بیستون نیامد شاید به خواب شیرین فرهاد رفته باشد»

اما اگر همین واژه دومعنایی، در جایی بیاید و دو ویژگی داشته باشد: (۱) فقط یک معنی آن قابل جای‌گزینی باشد؛ (۲) معنی دیگر آن، با کلمه‌ای دیگر ایجاد تناسب کند؛ در این حالت «ایهام تناسب» ساخته می‌شود؛ مانند کاربرد واژه «شیرین» در بیت زیر:

«عقل باری خسروی می‌کرد بر ملک وجود باز چون فرهاد عاشق بر لب شیرین اوست»

واژه «شیرین» در این‌جا فقط در معنی «شکرین» یا «دلچسب» قابل جای‌گزینی است؛ اما در معنی «اسم معشوق فرهاد» با فرهاد ایجاد تناسب کرده است.

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

(۱) جناس: ندارد. / تشبیه: مرغ دل - همچو شاهین / ایهام: ندارد. / ایهام تناسب: باز: (۱) دوباره (قابل قبول) (۲) نام پرنده‌ای شکاری (غیر قابل قبول)؛ متناسب با شاهین

(۲) جناس: مردم (انسان‌ها) و مردم (مردمک چشم) / تشبیه: چون اشک افتادی - چون مردم چشم عزیزی / ایهام: از چشم افتادی: (۱) از چشم سقوط کردی (۲) بی‌ارزش شدی / ایهام تناسب: مردم مصرع اول: (۱) انسان‌ها (قابل قبول) (۲) مردمک (غیر قابل قبول)؛ متناسب با چشم و اشک

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

۳ جناس: ندارد. / تشبیه: ندارد. («چو» در مصراع دوم حرف ربط (پیوند وابسته‌ساز) است؛ نه ادات تشبیه!) / ایهام: مات: (۱) ما تو را (۲) مات شطرنج؛ پیل و اسب و رخ نیز ایهام دارند / ایهام تناسب: ندارد.

۴ جناس: ندارد. / تشبیه: یار به ماه و مشتری تشبیه شده است. / ایهام: ندارد. / ایهام تناسب: ندارد.

تکنیک با این که آرایه‌های سؤال همگی دشوار هستند و در هر بیت تعداد زیادی واژه ایهام‌دار وجود دارد و بررسی ایهام و ایهام تناسب زمان‌گیر است و امکان خطا هم در آن زیاد است، کلید حل این تست آرایه جناس است. تنها در ۲ جناس وجود دارد و بعد از آن گزینه‌های دیگر رد شدند. پیدا کردن تشبیه، ایهام و ایهام تناسب در این بیت زیاد دشوار نیست.

تست و پاسخ ۳۴

در کدام ابیات همه ارکان تشبیه یافت می‌شود؟

الف) به باز ماند یارت از آن بود فرخ
ب) راه وصلش چون روم چون نیست منزلگه پدید
ج) مرغ دلم از سینه کند قصد پریدن
د) وصف مهرش چون کنم طبعم ببالد همچو سرو
ه) هر که به شب شمع‌وار در نظر شاهدهی است

۱) الف - ج - د   ۲) ب - د - ه   ۳) الف - د - ه   ۴) ج - ب - ه

پاسخ: گزینه ۳

(یازدهم - درس ۱۳)

پاسخ تشریحی در بیت «ب» اصلاً تشبیه وجود ندارد و در بیت «ج» در مصراع اول «مرغ دل» تشبیه اضافی است و اگر چه وجه شبه (قصد پریدن کردن) در بیت موجود است ولی ادات در بیت نداریم. در مصراع دوم نیز «چون» به معنی «وقتی» است و تشبیهی وجود ندارد. بررسی تشبیه در سایر گزینه‌ها:
الف) یار (مشبّه) به باز (مشبّه‌به) ماند (ادات تشبیه) برای همین فرخ است (وجه شبه) / خصمت (مشبّه) به بوم (مشبّه‌به) ماند (ادات تشبیه) به همین علت شوم است (وجه شبه)

د) طبعم (مشبّه) همچو (ادات) سرو (مشبّه‌به) ببالد (وجه شبه) / کلکم (مشبّه) همچو (ادات) نال (مشبّه‌به) بنالد (وجه شبه)
ه) هر که (مشبّه) شمع (مشبّه‌به) وار (ادات تشبیه) در نظر شاهدهی باشد (وجه شبه)

تست و پاسخ ۳۵

آرایه‌های مقابل همه ابیات «کاملاً» درست هستند؛ به جز: .....

۱) به جفایی و قفایی نرود عاشق صادق
۲) نقشی بر آب می‌زنم از گریه حالیا
۳) تا ز باغ خاطرت گل‌های شادی بشکند
۴) در بزم ز رخسار دو صد شمع برافروز

مژه برهم نزنند، گر بزنی تیر و سنانش (کنایه - جناس)
تا کی شود قرین حقیقت، مجاز من (تضاد - کنایه)
هر چه در دل تخم کین داری به زیر خاک کن (تشبیه - مراعات نظیر)
وز لعل شکربرار می و نُقل فرو ریز (موازنه - استعاره)

(دهم - درس‌های ۱۲ و ۹ / یازدهم - درس‌های ۳، ۹ و ۱۲ / دوازدهم - درس‌های ۳ و ۶)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره در این گونه از سؤالات آرایه، بهتر است ابتدا آرایه‌های داخل کمانک را نگاهی بیندازید؛ سپس بیت مورد نظر را بخوانید و وجود یا عدم آن آرایه‌ها را در بیت بررسی نمایید. این کار علاوه بر دقت بالا، در صرف زمان آزمون هم به شما کمک می‌کند تا وقت کم نیاورید.

پاسخ تشریحی در بیت ۱ «مژه بر هم زدن» کنایه از بستن چشم است. میان واژه‌های «جفا» و «قفا» نیز جناس ناهمسان هست.
در ۲ «حقیقت» و «مجاز» تضاد دارند و نقشی بر آب زدن کنایه از کار بیپوده است. در ۳ نیز «باغ خاطرت»، «گل‌های شادی» و «تخم کین» اضافه تشبیهی اند و «باغ، گل و تخم» مراعات نظیر دارند.

اما در ۴ هر چند «لعل» استعاره از لب یا دهان محبوب است، موازنه دیده نمی‌شود، زیرا از تقابل سجع‌های متوازی و متوازن تشکیل نشده است.

تکنیک به روش ردّ گزینه هر بیتی که آرایه‌های ذکر شده را دارد، رد کنید تا به پاسخ برسید.

تست و پاسخ ۳۶

آرایه‌های «مجاز، تشبیه، ایهام، لف و نشر و تلمیح» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

- الف) دیدن خورشید تابان گرچه آب آرد به چشم
ب) گوی ز زین مه و مهر در این سبز چمن
ج) چون برق و باد دولت دنیا سبکرو است
د) به رغبت نقد جان خود به یار سیم‌پر دادم
ه) سودای طرّهات ز سر ما نمی‌رود
- دیدۀ خورشید را روی تو می‌سازد پر آب
روز و شب در خم چوگان سحرخیزان است
در دست دبو یک دو سه روزی نگین بود
از این سودا پشیمان نیستم چون زر به زر دادم
چون شعله دود دل، رقم سرنوشت ماست

- ۱) ه - الف - د - ب - ج
۲) ه - د - الف - ب - ج
۳) ج - الف - د - ه - ب
۴) ج - د - الف - ب - ه

(یازدهم - درس‌های ۳ و ۴ / دوازدهم - درس‌های ۳، ۶ و ۹)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی مجاز: بیت «ه»: «طرّه» مجاز از زلف است و «سر» مجاز از فکر و اندیشه.

تشبیه: بیت «الف»: شاعر به صورت پنهان روی یار را با خورشید مقایسه کرده است و آن را بر خورشید برتری داده است: تشبیه تفضیل پنهان ایهام: بیت «د»: «سودا: (۱) عشق و آرزو (۲) تجارت و دادوستد

لف و نشر: بیت «ب»: مه مانند گوی ز زینی است که در شب در خم چوگان سحرخیزان است و مهر مانند گوی ز زینی است که در روز در خم چوگان سحرخیزان است.

تلمیح: بیت «ج»: به داستان ربه‌شدن انگشتی سلیمان توسط اهریمن اشاره شده است.

تست و پاسخ ۳۷

قافیه کدام بیت نادرست است؟

- ۱) دلا چرا تو چنین بی‌قرار و مضطربی؟
۲) پیش شیران دعوی شیری مکن چون روبه‌هی
۳) کسی که دل طرف زلف یار می‌کشدش
۴) لب می‌گزد چو چشم گشایم به دیدنش
- چراست نام تو قلب از چه روی منقلبی؟
ناخوش است از زشت و لاغر لاف حسن و فربه‌ی
اگر فکند در آن حلقه دست می‌رسدش
خوش‌تر ز دیدن است مرا لب گزیدنش

(دهم - درس ۱۱)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه

چند نمونه از عیوب رایج قافیه: ۱) اختلاف در صامت حروف اصلی قافیه؛ مثلاً: عشق و صدق که در «ش» و «د» اختلاف دارند. ۲) اختلاف در مصوّت حروف اصلی قافیه؛ مثلاً: مشق و عشق که در مصوّت کوتاه (ـ) و (ـِ) اختلاف دارند. ۳) نداشتن حروف اصلی مشترک؛ مانند: کشتی و مهدی، زیرا مصوت بلند «ی» الحاقی است و قبل از آن حروف مشترکی وجود ندارد. ۴) اختلاف در املا در بخش حروف اصلی قافیه، مانند کلمات «عزیز» و «لذیذ» که در نوع / ز / اختلاف دارند.

پاسخ تشریحی ۳: کلمات قافیه «می‌کشدش» و «می‌رسدش» است و «د + ش» حروف الحاقی است و کلمات «می‌کش» و «می‌رس» قافیه نمی‌شوند، زیرا در صامت اختلاف دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) کلمات قافیه «مضطربی» و «منقلبی» است؛ مصوّت بلند «ی» الحاقی است و «ب» حروف اصلی قافیه، مطابق قاعده ۲ است.
۲) کلمات قافیه «روبه‌ی» و «فربه‌ی» است؛ «ی» الحاقی و «ه» یا «ه» حروف اصلی قافیه، مطابق قاعده ۲ است.

نکته با این که این دو کلمه در مصوّت کوتاه اختلاف دارند ولی به خاطر داشتن حروف الحاقی، قافیه درست است.

- ۴) کلمات قافیه «دیدنش» و «لب گزیدنش» است؛ «د + ش» حروف الحاقی است و حروف اصلی «ید»، مطابق قاعده ۲ است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

تست و پاسخ ۳۸

کدام گزینه «ذوقافیتین» است؟

- (۱) به ناگه قضا چشم زخمی رساند
  - (۲) ز من آب دامان الفت کشید
  - (۳) معنبر شبی محفلی ساختم
  - (۴) که شاید سوی من تو مایل شوی
- زمانه به آن مهربانی نماند
ز آتش مرا صد مضرّت رسید
بنابر طرب طرحی انداختم
دمی از غم دهر غافل شوی

پاسخ: گزینه ۲

(دهم - درس ۱۱)

درس نامه

به بیته که دو قافیه دارد ذوقافیتین گویند و باید دقت شود، که هر دو قافیه از نظر قواعد و نکات قافیه درست باشند.
نکته در تشخیص ذوقافیتین باید به قافیه‌هایی که جناس تام هستند دقت شود، زیرا ممکن است با ردیف اشتباه شوند.

پاسخ تشریحی در ۲ کلمات قافیه اصلی «کشید»، «رسید» و «ید» حروف اصلی قافیه است و کلمات قافیه دوم «الفت»، «مضرّت» و «ت» حروف اصلی آن است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ کلمات قافیه «رساند» و «نماند» است اما کلمات «زخمی» و «مهربانی» قافیه نمی‌شوند، زیرا مصوت بلند «ی» الحاقی است و «زخم» و «مهربان» قافیه نمی‌شوند.

۳ کلمات قافیه اصلی «ساختم» و «انداختم» است و کلمات «محفلی» و «طرحی» مانند کلمات ۱ قافیه نمی‌شوند.

۴ کلمات «مایل» و «غافل» قافیه اصلی هستند و قافیه دوم در این بیت وجود ندارد. توجه داشته باشید که «شوی» در این بیت، ردیف است.

تست و پاسخ ۳۹

وزن مقابل کدام مصراع نادرست است؟

- (۱) از جوی‌ها برآمد و بر بام‌ها گذشت (مستفعلن مفاعیلُ مستفعلن فعلن)
- (۲) وقتی که شب هنگام گامی چند دور از من (مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستف)
- (۳) صداقتی که در آواز روستایی ماست (مفاعِلن فَعْلَاتن مفاعِلن فَعْلن)
- (۴) من به آواز تو می‌اندیشم از راحت نمی‌پرسم (فاعلاتن فَعْلَاتن فَعْلَاتن فَع)

(دوازدهم - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره برای تشخیص وزن در شعر نیمایی و سنتی بهتر است که وزن‌ها را تبدیل به شکل‌های هجایی کنیم و مصراع‌ها را با آن‌ها مقایسه کنیم. البته اگر کسی بتواند وزن را سماعی بگوید نیازی به این کار نیست.

نکته معمولاً در چنین سؤالاتی هجاهای پایانی خیلی کارگشا هستند؛ فقط باید به اختیارات شاعری هم توجه داشته باشید.

پاسخ تشریحی

مَن	بِ	آ	وا	زِ	تْ	می	آن	دی	شَ	مَز	را	هت	نِ	می	پُر	سَم
-	U	-	-	X	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-
فاعلاتن				فاعلاتن				فاعلاتن				فاعلاتن				
فاعلاتن				فاعلاتن				فاعلاتن				فاعلاتن				

۴

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

بررسی سایر گزینه‌ها:

آز	جو	ی	ها	ب	را	م	دُ	بَر	با	م	ها	گ	دَشت
-	-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	X
مستفعلن			مفاعلٌ			مستفعلن			فعل				

۱

وَقَّ	تِی	کِی	سَبَّ	هِن	گا	م	گا	می	چَنَد	دو	رَز	مَن
-	-	U	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-
مستفعلن			مستفعلن			مستفعلن			مستف			

۲

صِ	دا	قَی	تِی	کِی	دَ	را	وا	زِ	رو	س	تا	یِی	یِ	ماست
U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-	X	U	X
مفاعِلن			فعلاتِن			مفاعِلن			فعلن					

۳

تست و پاسخ ۴۰

وزن کدام گزینه با بیت زیر یکسان است؟

- «شمعی که به سویش من جان سوخته از شوق
هر لاله آتشین دل سوخته‌ای است
با چشم صدف خیز که بر گردن ایام
شاید چو یوسفم بنوازد عزیز مصر
دور از تو رفته تاب از دل ز دیده خواب
- ۱) هر لاله آتشین دل سوخته‌ای است
۲) با چشم صدف خیز که بر گردن ایام
۳) شاید چو یوسفم بنوازد عزیز مصر
۴) دور از تو رفته تاب از دل ز دیده خواب

پاسخ: گزینه ۲

(دوازدهم - درس ۲)

مشاوره در صورتی که سماعی نمی‌توانید تفاوت و شباهت وزن‌ها را تشخیص دهید، بهترین راه تقطیع ابیات است؛ فقط باید به اختیارات شاعری هم توجه داشته باشید.

پاسخ تشریحی وزن بیت عنوان سؤال «مستفعلٌ مستفعلٌ مستفعلٌ مستفعلٌ مستفعلٌ» است و ۲ نیز در این وزن است.

توجه این ابیات به صورت «مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن» هم تقسیم‌بندی هجایی می‌شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) «مستفعلٌ فاعلاتٌ مستفعلٌ فع» یا «مفعولٌ مفاعِلن مفاعیلٌ فعلٌ»

۳) «مفعولٌ فاعلاتٌ مفاعیلٌ فاعِلن» یا «مستفعلن مفاعِلٌ مستفعلن فعلٌ»

۴) «مستفعلن فعلٌ مستفعلن فعلٌ» یا «مفعولٌ فاعِلن مفعولٌ فاعِلن»

تست و پاسخ ۴۱

کدام مصراع‌های زیر به ترتیب در بحر «هزج» و «مقارب» سروده شده‌اند؟

- الف) مهارت در سخن دارم ولی نتوان
ج) چمن بی‌همنشین، زندان جان است
ه) دل از آرزو یک نفس بود خرم
- ب) کجا همی روی ای دل، بدین شتاب کجا؟
د) در آن لحظه دیگر نمی‌دید چشم

۱) «الف و ج» - «د و ه»   ۲) «الف و ب» - «ج و ه»   ۳) «ب و ج» - «د و ه»   ۴) «ب و د» - «الف و ج»

(دوازدهم - درس ۱۱)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

مشاوره باید دقت کنید که در تشخیص بحرهای عروضی و یا نامگذاری ابیات در کنکور سراسری، فقط همین وزن‌های همسان از شما پرسیده می‌شود و سایر اوزان مطرح نمی‌شوند؛ مثلاً در کنکور طراح نمی‌تواند نام وزن «مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن» را از شما بپرسد.

درس نامه

بحر هَزَج از تکرار «مفاعیلن»، رَمَل از تکرار «فاعلاتن»، مُتَقَارِب از تکرار «فعولن» و رَجَز از تکرار «مستفعلن» تشکیل می‌شود.

پاسخ تشریحی الف) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن (هزج مسدس سالم)

ب) مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فعولن (نام این وزن در کنکور پرسیده نمی‌شود).

ج) مفاعیلن مفاعیلن فعولن (هزج مسدس محذوف)

د) فعولن فعولن فعولن فَعَل (متقارب مثنی محذوف)

ه) فعولن فعولن فعولن (متقارب مثنی سالم)

تست و پاسخ ۴۲

به ترتیب چند مصراع وزن «همسان دولختی» دارد و چند مصراع به «دو صورت» رایج تقسیم‌بندی هجایی می‌شود؟

- چو فرستاد عنایت به زمین مشعله‌ها را
- دل به غمت بستم و ز غیر تو رستم
- اگرم جفا نماید ز برای خشکجانی
- ای عاشق خسته دل جفا دیدی
- مرا به دست تو چون عشق باز داد وفا کن
- که ز پهلوی من مرو به کنار

(۱) سه - سه (۲) دو - یک (۳) دو - دو (۴) یک - دو

(یازدهم - درس ۱۱ / دوازدهم - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

وزنی که از تکرار دو رکن غیرهمسان تشکیل شده باشد «همسان دولختی» است و وزن‌هایی می‌توانند به دو صورت تقسیم‌بندی هجایی شوند که با رکن «مفعول» آغاز شوند؛ فقط باید توجه داشته باشید که وزن شعر، تکرار «مستفعلن» نباشد زیرا سه هجای اول «مستفعلن» نیز مانند «مفعول» است.

پاسخ تشریحی مصراع‌های با وزن همسان دولختی: (۱) مرا به دست تو چون عشق باز داد وفا کن (مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلاتن)

(۲) اگرم جفا نماید ز برای خشکجانی (فعلات فاعلاتن فعلات فاعلاتن)

مصراعی که به دو صورت تقسیم‌بندی می‌شود: ای عاشق خسته دل جفا دیدی: (۱) مستفعل فاعلات مستفعل (۲) مفعول مفاعیلن مفاعیلن وزن سایر مصراع‌ها:

- چو فرستاد عنایت به زمین مشعله‌ها را: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن (وزن همسان)
- دل به غمت بستم و ز غیر تو رستم: مفتعلن فاعلات مفتعلن فع (وزن ناهمسان)
- که ز پهلوی من مرو به کنار: فاعلاتن مفاعیلن فعولن (وزن ناهمسان)

تست و پاسخ ۴۳

در کدام گزینه سه نوع اختیار وزنی وجود دارد؟

اختیارات وزنی (۱) آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن (۲) ابدال (۳) بلند در نظر گرفتن هجای پایان مصراع (۴) قلب

- (۱) گوش جان برگشا که در این بیت
- (۲) ناگهان باد صبا دامن‌کشان
- (۳) نه من پرستش روی نکو نمایم و بس
- (۴) در ره عشق وطن از سر و جان خاسته‌ایم
- مطلب خویش می‌کنم عنوان
- سوی سرو و لاله و شمشاد رفت
- کسی که روی نکو را نمی‌پرستد کیست؟
- تا در این ره چه کند همت مردانه‌ما

(دوازدهم - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره معمولاً در چنین سؤالاتی اختیارات «آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن»، «ابدال» و «بلند در نظر گرفتن هجای پایانی» مورد سؤال است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

پاسخ تشریحی

گو	ش	جای	بَر	گ	شا	ک	دَر	این	بیت
U	U	-	-	U	-	U	-	-	U
مط	ل	پ	خی	ش	می	گ	نَم	عُن	واو
U	U	U	-	U	-	U	-	-	-
فاعلاتن			مفاعن			فاعن			

وزن اصلی این بیت «فاعلاتن مفاعن فعلن» است که در رکن اول در هر دو مصراع، «فاعلاتن» به جای «فاعلاتن» آمده است و رکن پایانی هر دو مصراع به جای «فعلن»، «فاعن» آمده که ابدال است و هجای پایانی مصراع اول کشیده است که بلند محسوب می‌شود.

نکته در گزینه‌های دیگر قطعاً سه نوع اختیار وزنی وجود ندارد. سعی کنید اختیارات وزنی بیت‌ها را بیابید.

تست و پاسخ ۴۴

در کدام بیت، دو بار اختیار شاعری «قلب» به کار گرفته شده است؟

- طبع من از شاعران، شعر کند عاریت
  - هر که رساند به من، شعر تو چونان بود
  - وہ کہ چه خنده زنند بر من و تو کودکان
  - سنت ابر است این، که گیرد از بحر آب
- لعل کس از عاریت سوی بدخشان برد
 که سوی پیراهنی به پیر کنعان برد
 اگر کسی شعرمان، سوی خراسان برد
 پس به سوی بحر باز، قطره باران برد

(دوازدهم - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره برای تسلط بیشتر بر اختیارات شاعری زبانی و وزنی، درس‌نامه و تست‌های این بخش را در کتاب «علوم و فنون ادبی جامع یا هفت‌خان عروض و قافیه یا جمع‌بندی علوم و فنون ادبی خیلی سبز» مطالعه کنید.

تکنیک برای تشخیص اختیار وزنی «قلب»، کاربرد وزن‌واژه‌های «مفتعلن» و «مفاعن» را به جای یکدیگر در بیت‌ها بررسی می‌کنیم.

درس‌نامه

قلب: شاعر می‌تواند به ضرورت وزن، به جای یک هجای بلند و یک هجای کوتاه (-U) کنار هم، یک هجای کوتاه و یک هجای بلند (U-) به کار برد یا برعکس؛ مثلاً به جای مُفْتَعِلِن (-UU-)، می‌تواند مفاعن (-U-U) به کار ببرد:

کیست که پیغام من به شهر شروان برد   یک سخن از من بدان مرد سخندان برد

هجاهای مصراع اول	کی	ست	ک	پی	غا	م	من	پ	سه	ر	سر	واو	ب	رد
نشانه‌های هجایی	-	U	U	-	-	U	-	U	-	U	-	-	U	-
هجاهای مصراع دوم	یک	س	خ	ن	من	پ	د	مر	د	س	خ	دان	ب	رد
نشانه‌های هجایی	-	U	U	-	-	U	-	-	U	U	-	-	U	-
وزن	مفتعلن			فاعن			مفاعن (مفتعلن)			فاعن				

می‌بینید که وزن بیت، «مفتعلن فاعلن، مفتعلن فاعلن» است؛ اما در رکن سوم مصراع اول، «مفاعن» به جای «مفتعلن» آمده است. هم‌چنین وزن بیت زیر، «مفتعلن مفاعن، مفتعلن مفاعن» است؛ اما در رکن دوم مصراع دوم، مفتعلن به جای مفاعن آمده است: کیسه هنوز فربه است با تو از آن قوی دلم   چاره به خاقانی اگر کیسه رسد به لاغری

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

هجا‌های مصراع اول	کی	سِ	هَ	نِو	ز	قَر	بِ	هَسْت	با	تْ	آ	زائِ	قَ	وی	دِ	لَم
نشانه‌های هجایی	-	U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	-	U	-
هجا‌های مصراع دوم	چا	رِ	بِ	خا	قا	نِ	تِ	گَر	کی	سِ	رِ	سَد	بِ	لا	غَ	ری
نشانه‌های هجایی	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	U	-	U	-
وزن	مفتعلن			مفتعلن (مفاعِلن)			مفتعلن			مفاعِلن						

نکته اختیار وزنی «قلب»، اغلب در کاربرد «مفتعلن» و «مفاعِلن» به جای یکدیگر، رخ می‌دهد.

پاسخ تشریحی وزن همه ابیات این سؤال، «مفتعلن فاعِلن، مفتعلن فاعِلن» است؛ برای پاسخ‌دادن به آن، بررسی می‌کنیم که در کدام بیت، شاعر دو بار به جای «مفتعلن» از «مفاعِلن» استفاده کرده است.

در بیت ۱ اختیار «قلب» وجود ندارد؛ چون در هیچ‌یک از مصراع‌ها، «مفاعِلن» به جای «مفتعلن» نیامده است.

هجا‌های مصراع اول	طَب	ع	مَ	تَز	شا	عِ	رائِ	شِعْر	گِ	تَد	عا	رِ	یَت
نشانه‌های هجایی	-	U	U	-	-	U	-	U	U	-	-	U	-
هجا‌های مصراع دوم	لَعْل	ک	سَر	عَا	رِ	یَت	سِو	ی	بِ	دَخ	شَان	بِ	رَد
نشانه‌های هجایی	-	U	-	-	U	-	-	U	U	-	-	U	-
وزن	مفتعلن			فاعلن			مفتعلن			فاعلن			

وزن بیت ۲ «مفتعلن فاعِلن، مفتعلن فاعِلن» است؛ اما در مصراع دوم، دو بار «مفاعِلن» به جای «مفتعلن» آمده است:

هجا‌های مصراع اول	هَر	ک	رَ	سا	تَد	بِ	مَن	شِع	رِ	تْ	چِو	نائِ	بِ	وَد
نشانه‌های هجایی	-	U	U	-	-	U	-	-	U	U	-	U	-	U
هجا‌های مصراع دوم	کِ	بِو	ی	پِی	را	هَ	نِی	بِی	پِی	رِ	گَن	عائِ	بِ	رَد
نشانه‌های هجایی	U	-	U	-	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U
وزن	مفاعِلن (مفتعلن)			فاعلن			مفاعِلن (مفتعلن)			فاعلن				

وزن بیت ۳ «مفتعلن فاعِلن، مفتعلن فاعِلن» است؛ اما در مصراع دوم، یک بار «مفاعِلن» به جای «مفتعلن» آمده است:

هجا‌های مصراع اول	وَه	کِ	چِ	خَن	دِ	زَ	تَنَد	بَر	مَ	نُ	تْ	کِو	دَ	کائِ
نشانه‌های هجایی	-	U	U	-	U	-	-	-	U	U	U	-	U	-
هجا‌های مصراع دوم	آ	گَر	ک	سِی	شِع	رِ	مائِ	سِو	ی	خُ	را	سائِ	بِ	رَد
نشانه‌های هجایی	U	-	U	-	-	U	-	-	U	U	-	U	-	U
وزن	مفاعِلن (مفتعلن)			فاعلن			مفتعلن			فاعلن				

وزن بیت ۴ «مفتعلن فاعِلن، مفتعلن فاعِلن» است؛ اما در مصراع اول، یک بار «مفاعِلن» به جای «مفتعلن» آمده است:

هجا‌های مصراع اول	سُن	نَ	تِ	آب	رَسْت	ایئِ	کِ	گِی	رَ	دَز	بَحْر	آب	
نشانه‌های هجایی	-	U	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	
هجا‌های مصراع دوم	پَس	بِ	سِو	ی	بَحْر	باز	قَط	رِ	ی	با	رائِ	بِ	رَد
نشانه‌های هجایی	-	U	-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-
وزن	مفتعلن			فاعلن			مفاعِلن (مفتعلن)			فاعلن			

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

تست و پاسخ ۴۵

همه موارد کاملاً در ابیات زیر مصداق پیدا می‌کند؛ به جز:

- «لعل تو به سرچشمه زمزم نتوان داد این مهر خداداده به خاتم نتوان داد»
 عشاق تو را زجر پیاپی نتوان کرد مستان تو را جام دمام نتوان داد»
 (۱) وزن شعر به همسان و ناهمسان تقسیم‌بندی هجایی می‌شود.
 (۲) در بیت اول، تشبیه و استعاره وجود دارد.
 (۳) حرف زوی «م» است.
 (۴) بیت اول با بیت «از گل بستان که خواهد کرد بر دیوار رو / گر بود بر صفحه دیوار از پرگار گل» قرابت مفهومی دارد.

پاسخ: گزینه ۲

(دهم - درس ۱۱ / یازدهم - درس‌های ۳ و ۶ / دوازدهم - درس ۲)

مشاوره سؤالات جامعی مانند این سؤال که مطالب مختلفی را پرسیده است، در کنکورهای اخیر بسیار رایج است. بهتر است از گزینه‌ای که شناخت و تسلط بیشتری دارید پاسخگویی را شروع کنید.

پاسخ تشریحی در بیت (۱) شاعر معشوق خود را از عالی‌ترین مظاهر طبیعی (سرچشمه زمزم و خاتم (= نگین)) نیز برتر به شمار می‌آورد و در مقایسه هیچ چیزی را با جلوه‌های معشوق برابر نمی‌داند؛ اما بیت (۲) می‌گوید هیچ کس جلوه حقیقی را با تصاویر مجازی و بی‌روح عوض نخواهد کرد. بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) وزن ابیات: مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل (همسان) یا «مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن» (ناهمسان)
 ۲) «لعل» در مصراع اول استعاره از لب یار است و در همین مصراع لب یار را از سرچشمه زمزم برتر دانسته است و تشبیه تفضیل یا مرّج دارد.
 ۳) کلمات قافیه «زمزم، خاتم و دمام» است و «م» حروف اصلی و «م» حرف روی است.

نکته به آخرین حرف اصلی قافیه «زوی» می‌گویند.

تست و پاسخ ۴۶

مفهوم کدام بیت با سایر ابیات تفاوت دارد؟

- (۱) هر کس که مرا دید چو من سوخته‌دل شد
 (۲) تا نگردد آب، دل از ناله‌های آتشین
 (۳) قول مطبوع از درون سوزناک آید که عود
 (۴) سوختم تا ره در آن زلف معبر یافتم

پاسخ: گزینه ۱

(دهم - درس ۵)

پاسخ تشریحی در ۲، ۳ و ۴ این مفهوم مشترک است که بدون رنج کشیدن و سختی دیدن کمالی حاصل نمی‌شود و همگی با بیت زیر تناسب مفهومی دارند:

تا رنج تحمل نکنی گنج نبینی تا شب نرود صبح پدیدار نباشد
 در ۱ این مفهوم دیده نمی‌شود و فقط سخن از «سوخته‌جان بودن شاعر» است و این که غم و اندوه او همه را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

تست و پاسخ ۴۷

مفهوم «روزگار است این که گه عزت دهد گه خوار دارد / چرخ بازیگر از این بازیچه‌ها بسیار دارد» در کدام بیت آمده است؟

- (۱) با اهل نظر چرخ و فلک بر سر کین است
 (۲) چو دور عیش و نشاط است باده در دور آر
 (۳) جهان را هر دم آیینی و رایسی است
 (۴) عزت و خواری که پشت و روی کار عالم است

پاسخ: گزینه ۲

(یازدهم - درس ۵)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

آزمون چهارم حضوری

پاسخ تشریحی در ۲۳ همانند بیت سؤال سخن از ناپایداری احوال روزگار است. «شموم» باد گرم زهرآگین است و «صبا» باد بهاری است.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

۱) ناسازگاری تقدیر با آزادگان و اهل معرفت

۲) توصیه به شادباشی در جهان ناپایدار

۴) بی‌توجهی به عزت و ذلت دنیا

تست و پاسخ ۴۸

مفهوم بیت زیر از کدام بیت دریافت می‌شود؟

«سعدی نظر از رویت کوتاه نکند هرگز / و روی بگردانی در دامن آویزد»

- ۱) کس نستادم به هیچ ار تو برانی از درم
 ۲) مگر تو روی بپوشی وگرنه ممکن نیست
 ۳) چشم بر هم نزنم گر تو به تیرم بزنی
 ۴) وگر چنان که مصور شود گزیر از عشق
- مقبل هر دو عالمم گر تو قبول می‌کنی
 که آدمی که تو بیند نظر بپوشاند
 لیک ترسم که بدوزد نظر از روی توام
 کجا روم که نمی‌باشدم گزیر از دوست

(دوازدهم - درس ۵)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی در ۲۴ همانند بیت سؤال، سخن از این است که عاشق از معشوق دوری نمی‌کند.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

۱) قبول دوست سبب عزت و رد دوست مایه ذلت است.

۲) عاشق نمی‌تواند از دوست دیده بردارد.

۳) عاشق از جفای معشوق دوری نمی‌کند.

تست و پاسخ ۴۹

بیت «هر کاو نظری دارد با بار کمان ابرو / باید که سپر باشد پیش همه پیکان‌ها» با کدام بیت ارتباط تصویری دارد؟

«در برابر تیر ایستادن» در کدام بیت دیده می‌شود؟

- ۱) با همه تدبیر خویش ما سپر انداختیم
 ۲) تیر کمان ابروان بر سپرم مزن که من
 ۳) مرا چشمی است خون افشان ز دست آن کمان ابرو
 ۴) پیش کمان ابرویش لابه همی کنم ولی
- روی به دیوار صبر، چشم به تقدیر او
 در جگرش نهان کنم تیر کزان کمان رسد
 جهان پرفتنه خواهد شد از این چشم و از آن ابرو
 گوش کشیده است از آن گوش به من نمی‌کند

(دوازدهم - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره در سؤالات قرابت معنایی به صورت سؤال، خوب دقت کنید. «ارتباط مفهومی»، «قرابت معنایی»، «مضمون مشترک»، «ارتباط

تصویری»، «ارتباط نزدیک از نظر معنایی»، «مفهوم متفاوت» و ... با هم فرق دارند و هر کدام در سؤالات و ابیات مورد نظرشان چیزی را می‌خواهند که با دیگری متفاوت است.

پاسخ تشریحی تصویر ارائه شده در ۲۴ با تصویری که در صورت سؤال هست، ارتباط دارد. در هر دو بیت «قراردادن جان در برابر تیر و

کمان» دیده می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) سخن از تسلیم شدن تدبیر در برابر تقدیر است.

۳) گریان بودن عاشق تصویر شده است.

۴) شاعر در برابر کمان آماده تیراندازی معشوق زانو زده، لابه و زاری می‌کند؛ اما معشوق گوشش به این حرف‌ها بدهکار نیست.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

تست و پاسخ ۵۰

مفهوم کدام ابیات یکسان است؟

- (الف) مکن صبر بر عامل ظلم دوست
 (ب) از تیر آه مظلوم ظالم امان نیابد
 (ج) آه مظلوم اثر در دل ظالم نکند
 (د) کبک موری خورد و باز آمد قصاص از کبک خواست
- (۱) ب - د   (۲) الف - ب   (۳) الف - د   (۴) ب - ج

(یازدهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی ابیات «ب» و «د» بیانگر بازگشت نتیجه ظلم به ظالم است و تأکید می‌کنند که هیچ ظلمی بدون پاسخ نمی‌ماند و ظالم در امان نمی‌ماند.

بررسی مفهوم ابیات دیگر:

(الف) به مبارزه و مقابله با حاکم ستمگر تأکید و تشویق می‌کند.

(ج) بیانگر این مطلب است که ناله و فریاد مظلومان تأثیری در دل سنگ و سخت ظالمان ندارد.

تست و پاسخ ۵۱

عبارت درست در رابطه با موضوع «فرهنگ» کدام است؟

- (۱) هر رسم و سنتی درون فرهنگ خود معنا و کارکردی دارد. - اگر جهان اجتماعی در تعامل با جهان‌های دیگر بر عقاید و ارزش‌های خود پافشاری نکند، دچار تحولات هویتی می‌شود. - هویت فرهنگی جهان اجتماعی براساس عقاید و ارزش‌های اجتماعی آن شکل می‌گیرد.
- (۲) خرده فرهنگ‌هایی که درون یک فرهنگ عمومی قرار دارند، اغلب با فرهنگ عمومی سازگارند. - تصور اعضای جهان اجتماعی از وضعیت مطلوب فرهنگ، آرمان اجتماعی نام دارد. - جهان غرب طی جنگ‌های صلیبی پس از مواجهه با فرهنگ اسلام، تحولات هویتی پیدا کرد.
- (۳) اگر در جامعه‌ای تزلزل فرهنگی پدید آید، راه برای دگرگونی هویت فرهنگی آن جهان اجتماعی باز می‌شود. - فرهنگ‌هایی که با فطرت آدمیان سازگارترند، از قدرت اقناعی بیشتری برخوردارند. - تأخیر در ازدواج و افزایش طلاق نوعی تعارض فرهنگی است.
- (۴) هر بحران هویت اجتماعی به بحران هویت فرهنگی منجر نمی‌شود. - رسانه و فضای مجازی تعامل فرهنگی را از سطح کاربران و مصرف‌کنندگان به محققان و مولدان فرهنگی منتقل کرده است. - فرهنگ اساطیری محصول انحراف از فرهنگ توحیدی است.

(پایه‌شناسی دهم - درس‌های ۳، ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۱ و ۱۲)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره برای حل این سوالات کلیدواژه‌ها به شما کمک می‌کنند. گزینه‌ها را موشکافی کنید و به دنبال اشتباهات در قیدها، افعال، اصطلاحات و جابه‌جایی عبارات باشید.

پاسخ تشریحی بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) درست - نادرست (اگر جهان اجتماعی در تعامل با جهان‌های دیگر، بر عقاید و ارزش‌های خود پافشاری نکند، دادوستد فرهنگی به لایه‌های عمیق آن سرایت می‌کند و در صورتی که به مرور زمان، به عقاید و آرمان‌های خود پشت کند، دچار تحولات هویتی می‌شود). - درست
- ۲) نادرست (اگر در یک جهان اجتماعی بحران هویت پدید آید، راه برای دگرگونی هویت فرهنگی آن جهان اجتماعی باز می‌شود). - درست - درست
- ۳) درست - نادرست (امروزه رسانه‌ها و فضای مجازی با عبور از مرزهای جغرافیایی، سیاسی و فرهنگی جوامع، تعامل فرهنگی را از سطح محققان و مولدان فرهنگی، به عموم کاربران و مصرف‌کنندگان فرهنگی منتقل کرده است). - درست

دام‌تستی با توجه به این که در هر گزینه فقط یک غلط وجود دارد، اگر گزینه‌ها را به صورت کامل و دقیق نخوانید، ممکن است در دام سایر گزینه‌ها بیفتید.

تست و پاسخ ۵۲

هرگاه یک جهان اجتماعی:

- (الف) هویت‌های نفی‌کننده ابعاد دینی و معنوی انسان‌ها را به رسمیت نشناسد، چه فرهنگی دارد؟
  - (ب) بازتولیدش با مشکل مواجه شود، احتمالاً درگیر چه مسئله‌ای بوده است؟
  - (ج) با طرد دانش‌آزمایی متناسب با طبیعت، امکان بهره‌وری معقول از آن را از بین ببرد، از چه فرهنگی تبعیت می‌کند؟
  - (د) مرعوب قدرت اقتصادی و سیاسی برتر غرب شود، به چه وضعیتی دچار شده است؟
- (۱) دینی - عدم موفقیت در جامعه‌پذیر کردن افراد - اساطیری - از خودبیگانگی فرهنگی
  - (۲) سکولار - تهدید دوام و بقای جهان اجتماعی - سکولار - غرب‌زدگی
  - (۳) معنوی - نداشتن روش مناسب برای کنترل اجتماعی - اساطیری - خودباختگی فرهنگی
  - (۴) دنیوی - ناتوانی در اقلان و تبلیغ ارزش‌های خود - سکولار - از خودبیگانگی حقیقی

(پایه‌شناسی دهم - درس‌های ۶، ۹، ۱۰ و ۱۲)

پاسخ: گزینه ۳

نکته هویت‌های نفی‌کننده ابعاد دینی و معنوی انسان‌ها، مربوط به جهان سکولار است، چون این جهان، هویت دینی و معنوی افراد را نفی می‌کند؛ اما قسمت اول سؤال گفته «به رسمیت نشناختن» این هویت‌ها، یعنی مربوط به جهان‌های معنوی و دینی است، زیرا در جهان‌های معنوی و دینی هویت‌های نافی ابعاد دینی و معنوی انسان‌ها، به رسمیت شناخته نمی‌شود.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

پاسخ تشریحی جهان‌های دینی و معنوی، هویت‌های نفی‌کننده ابعاد دینی و معنوی انسان را به رسمیت نمی‌شناسند. هر جهان اجتماعی که روش‌های مناسبی برای کنترل اجتماعی نداشته باشد، در معرض آسیب‌های بیشتری قرار می‌گیرد، بازتولیدش با مشکل مواجه می‌شود و دوام و بقای آن تهدید می‌شود. جهان اساطیری طبیعت را قلمرو قدرت‌های فوق طبیعی و محصور رازها و افسون‌های آن‌ها می‌بیند و با طرد دانش ابزاری متناظر با طبیعت، امکان بهره‌وری معقول انسان از طبیعت را دور از دسترس می‌سازد. بسیاری از جوامع غیرغربی، در رویارویی با جهان غرب، به دلیل این‌که مرعوب قدرت اقتصادی و سیاسی برتر غرب گشتند، به خودباختگی فرهنگی گرفتار شدند. خودباختگی جوامع غیرغربی در برابر جهان غرب را «غرب‌زدگی» می‌نامند؛ پس هم خودباختگی فرهنگی درست است و هم غرب‌زدگی.

دام‌تستی عدم موفقیت در جامعه‌پذیرکردن افراد، موجب کزروی‌های اجتماعی می‌شود (رد ۱). هم‌چنین تهدید دوام و بقای جهان اجتماعی، خودش از پیامدهای نداشتن روش‌های مناسب برای کنترل اجتماعی است (رد ۲).

تست و پاسخ ۵۳

به ترتیب، هر یک از عبارات‌های زیر مربوط به کدام قسمت در جدول است؟

- پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت
- نفوذ اقتصادی، سیاسی و فرهنگی
- به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری

مشخصات	مراحل شکل‌گیری نظام نوین جهانی
«ب»	استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی
نیاز متقابل دولتمردان و بازرگانان	«الف»
در هم شکستن مقاومت فرهنگی جوامع	«ج»

۱) الف - ج - ب

۲) ب - الف - ج

۳) ب - ج - الف

۴) الف - ب - ج

پاسخ: گزینه ۴

(جامعه‌شناسی یازدهم - درس ۷)

درس نامه ●● شکل‌گیری (تکوین) نظام نوین جهانی دارای ۴ مرحله است. در این‌جا هر مرحله را با کلیدواژه‌های مربوط به آن ذکر می‌کنیم:

۱) پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار **کلیدواژه‌ها** ← زوال تدریجی قدرت کلیسا - حاکمیت فئودال‌ها و اربابان بزرگ (کنت‌ها و لردها) - انقلاب فرانسه - شکل‌گیری دولت ملت‌های جدید - جدایی حکومت از دین

۲) پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت **کلیدواژه‌ها** ← رشد تجارت و برده‌داری - انتقال برده‌های سیاه‌پوست آفریقایی به مزارع آمریکایی - انتقال ثروت به جوامع اروپایی - پیوند منافع بازرگانان با دولت‌ها - انباشت ثروت

۳) به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری **کلیدواژه‌ها** ← در هم شکستن مقاومت فرهنگی اقوام دیگر - حذف کلیسا و ایجاد سیاست سکولار - به خدمت گرفتن حرکت‌های پروتستانی - اختلال در فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی از طریق تبلیغ مسیحیت - تأثیرگذاری بر نخبگان جوامع غیرغربی از طریق سازمان‌های فراماسونری

۴) استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی **کلیدواژه‌ها** ← اشغال کامل نظامی - نفوذ اقتصادی، سیاسی و فرهنگی - شرایط نیمه‌استعماری

پاسخ تشریحی

الف) پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت: رشد تجارت و برده‌داری، انتقال برده‌های سیاه‌پوست آفریقای به مزارع آمریکایی و انتقال ثروت به جوامع اروپایی موجب شد که بازرگانان نسبت به زمین‌داران جایگاه برتری پیدا کنند. دولت‌ها برای افزایش قدرت خود به سرمایه و پول بازرگانان نیاز داشتند و بازرگانان برای تجارت و سود، نیازمند حمایت نظامی دولتمردان بودند؛ بدین ترتیب پیوند قدرت با ثروت و تجارت شکل گرفت.

ب) استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی: جوامعی که از قدرت مقاومت بیشتری برخوردار بودند و کشورهای غربی نمی‌توانستند به صورت مستقیم آن‌ها را تحت سلطه سیاسی خود درآورند، از طریق نفوذ اقتصادی، سیاسی و فرهنگی در نظام نوین جهانی ادغام شدند.

ج) به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری: کشورهای غربی به مواد خام، نیروی کار ارزان و بازار مصرف کشورهای غیرغربی نیاز داشتند. آن‌ها برای تأمین منافع اقتصادی خود نیازمند در هم شکستن مقاومت فرهنگی اقوامی بودند که سلطه و نفوذ آن‌ها را تحمل نمی‌کردند. آن‌ها برای رسیدن به این هدف در وهله نخست از مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری استفاده می‌کردند.

تست و پاسخ ۵۴

هر یک از عبارت‌های زیر، به ترتیب با کدام دیدگاه جامعه‌شناسی مطابقت دارد؟

- دانش قلمرو تبیین و ارزش قلمرو تفسیر معرفی می‌شد.
- روابط و مناسبات اجتماعی مبتنی بر قرارداد، ترس و اجبار است.
- علوم انسانی و اجتماعی دغدغه نزدیک شدن به علوم طبیعی را ندارد.
- تمامی معانی و ارزش‌ها ساخته اراده افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌هاست.

۱) تبیینی - تبیینی - تفسیری - تفسیری

۲) تفسیری - تفسیری - انتقادی - انتقادی

۳) تبیینی - تفسیری - تفسیری - انتقادی

۴) تفسیری - تبیینی - تفسیری - تفسیری

(جامعه‌شناسی دوازدهم - درس‌های ۳، ۵ و ۷)

پاسخ: گزینه ۱

نکته کلیدواژه‌های اصلی هر رویکرد جامعه‌شناسی:

تبیینی ← تبیین - علت‌یابی - رابطه بین متغیرها - یکسان‌انگاری طبیعت و جامعه - برجسته‌کردن شباهت‌های بین انسان و ماشین - تفاوت‌های کمی بین جوامع - علم ابزاری تجربی

تفسیری ← فهم - معنای کنش و زندگی - روش‌های کیفی - تفسیر - توصیف

انتقادی ← نقد - اصلاح - تجویز - داوری - قضاوت - ارزیابی ارزشی و انتقادی - رهایی‌بخشی - افشاگری

پاسخ تشریحی

غلبه رویکرد تبیینی در جامعه‌شناسی موجب می‌شد که کار داوری درباره ارزش‌ها خارج از قلمرو علوم اجتماعی قرار گیرد و غیرعلمی قلمداد شود. در این نگاه، انتقاد از وضعیت موجود و تجویز راه حل برای بهتر شدن آن کار علم نبود. این اعتقاد با عنوان جدایی دانش از ارزش بیان می‌شد، یعنی دانش و ارزش دو قلمرو متمایز و متقابل دارند؛ دانش، قلمرو تبیین و ارزش، قلمرو تفسیر معرفی شد. جامعه‌شناسی تبیینی، جامعه و نظام اجتماعی را براساس مناسبات بیرونی توضیح می‌دهد و این روابط و مناسبات را مبتنی بر قرارداد، ترس و اجبار می‌داند.

با غلبه رویکرد تفسیری، این بار تبیین در حاشیه تفسیر قرار می‌گیرد، علوم انسانی و اجتماعی دیگر دغدغه نزدیک شدن به علوم طبیعی را ندارند و تفسیر به عنوان روش مستقل و ویژه علوم انسانی و اجتماعی به رسمیت شناخته می‌شود.

جامعه‌شناسی انتقادی با پذیرش رویکرد تفسیری معتقد است که تمام معانی و ارزش‌ها ساخته و پرداخته اراده‌های افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌هاست.

دام تستی مورد چهارم، علاوه بر این که ویژگی جامعه‌شناسی انتقادی است، ویژگی جامعه‌شناسی تفسیری هم هست. حواست باشه توی

دام ۲ و ۳ نیفتی.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

تست و پاسخ ۵۵

- موارد زیر، نشان دهنده فواید علوم اجتماعی است. علت پدید آبی هر یک از آن‌ها به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟
- فضای مجازی دسترسی به اطلاعات را آسان کرده است، اما آثار مخربی همچون خودباختگی فرهنگی را به همراه دارد.
  - اجلاس هزاره ادیان به دنبال تثبیت نقش دین در استقرار صلح جهانی و همدلی میان پیروان ادیان مختلف است.
  - استفاده از علوم ابزاری از یک سو موجب تسلط انسان بر طبیعت شده و از سوی دیگر حیات طبیعت را تهدید می‌کند.
- (۱) شناخت پدیده‌های اجتماعی - فراهم آوردن زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع از یکدیگر - داوری درباره علوم طبیعی
  - (۲) کشف قواعد جهان اجتماعی - فهم معانی کنش‌های آدمیان و پیامدهای آن‌ها - داوری درباره علوم طبیعی
  - (۳) شناخت پدیده‌های اجتماعی - فهم معانی کنش‌های آدمیان و پیامدهای آن‌ها - داوری درباره آرمان‌ها و ارزش‌ها
  - (۴) کشف قواعد جهان اجتماعی - فراهم آوردن زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع از یکدیگر - داوری درباره فناوری

پاسخ: گزینه ۱

(پایمانه‌شناسی دوازدهم - درس ۲)

تکنیک ابتدا پیش از هر کاری، سؤال را برای خود شفاف‌سازی کنید.

(۱) هر یک از فواید علوم طبیعی، پیامدی دارد که در بخش درس‌نامه به آن اشاره می‌شود.

(۲) سؤال از شما می‌خواهد که تشخیص دهید هر مورد، پیامد کدام یک از فواید علوم طبیعی است.

درس‌نامه

<p>(۱) شناخت پدیده‌های اجتماعی ← پیش‌بینی آثار و پیامدهای اجتماعی</p> <p>نکته به سبب آگاهانه و ارادی بودن کنش‌های اجتماعی، پیش‌بینی در علوم اجتماعی پیچیده‌تر از علوم طبیعی است.</p> <p>(۲) کشف نظم و قواعد جهان اجتماعی ← توضیح تأثیر اجتماعات بر زندگی‌ها توسط دانشمندان</p> <p>(۳) فراهم‌ساختن زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع از یکدیگر ← کمک به افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها</p> <p>(۴) داوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی، نقد و اصلاح آن‌ها ← فراهم آوردن فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح توسط دانشمندان</p> <p>(۵) داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن</p> <p>نکته علوم اجتماعی درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها آگاهی می‌دهد و به آن‌ها کمک می‌کند که از طبیعت و علوم طبیعی به شیوه صحیح استفاده کنند از این رو علوم اجتماعی نسبت به علوم طبیعی از اهمیت بیشتری برخوردار است.</p> <p>(۶) شناخت و فهم معانی کنش‌های آدمیان و پیامدهای آن</p> <p>(۷) شناخت فضیلت، عدالت، سعادت و راه صحیح زندگی و داوری درباره کنش‌های خوب و بد انسان‌ها</p> <p>(۸) رهاکردن و آزادسازی انسان‌ها از ظلم‌ها و اسارت‌هایی که در اثر کنش‌های انسان‌ها پدید می‌آید.</p>	<p>فواید علوم اجتماعی (تفهیمی و انتقادی)</p>
--	--

پاسخ تشریحی عبارت اول: به پیش‌بینی آثار و پیامدهای یک پدیده اجتماعی (فضای مجازی) اشاره دارد. علوم اجتماعی با شناخت

پدیده‌های اجتماعی، به انسان‌ها امکان می‌دهند که آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی را پیش‌بینی کنند.

عبارت دوم: به کلیدواژه همدلی در صورت سؤال دقت کنید. علوم اجتماعی زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر را فراهم می‌سازند و به افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها کمک می‌کنند.

عبارت سوم: بیان فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری، نشان‌دهنده داوری درباره آن است. علوم اجتماعی ظرفیت داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را نیز دارند. علوم اجتماعی، درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها آگاهی می‌دهند و به آن‌ها کمک می‌کنند که از طبیعت و علوم طبیعی به شیوه صحیح استفاده کنند.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

تست و پاسخ ۵۶

کدام مورد ویژگی نظم اجتماعی است، اما ویژگی کنش اجتماعی نیست؟

- (۱) جامعه‌شناسی با شناخت نظم اجتماعی، به انسان‌ها قدرت پیش‌بینی و کنترل جامعه را می‌دهد. - کنش‌های اجتماعی فعالیت‌های معناداری هستند که انسان‌ها آن‌ها را با توجه به دیگران انجام می‌دهند.
- (۲) نظم اجتماعی مؤخر از قواعد اجتماعی است، زیرا نظم را قواعد اجتماعی به وجود می‌آورد. - از نظر آگوست کنت، کنش اجتماعی معنادار است و پدیده‌های معنادار را نمی‌توان همانند پدیده‌های طبیعی مطالعه کرد.
- (۳) جامعه‌شناسی تبیینی، جامعه و نظم اجتماعی را براساس مناسبات بیرونی توضیح می‌دهد. - رویکرد تبیینی بر آن‌چه مشاهده می‌شود تمرکز می‌کند و اغلب معنای کنش و آن‌چه درون انسان می‌گذرد را نادیده می‌گیرد.
- (۴) قواعد اجتماعی در نتیجه نظمی که ما انسان‌ها برای زندگی کردن با هم پذیرفته‌ایم برقرار می‌شود. - کنش اجتماعی خشت بنای جامعه است، یعنی کنش‌های اجتماعی افراد، عامل به وجود آمدن ساختارهای اجتماعی‌اند.

(جامعه‌شناسی دوازدهم - درس‌های ۳، ۴ و ۵)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

- رابطه نظم و قواعد اجتماعی
- ← نظم یعنی قرارگرفتن هر پدیده در جای خود. جای پدیده‌ها را قواعد تعیین می‌کنند.
  - ← نظم اجتماعی در نتیجه قواعدی برقرار می‌شود که ما انسان‌ها برای با هم زندگی کردن پذیرفته‌ایم.
  - ← پیش‌بینی رفتار دیگران و همکاری با آن‌ها را امکان‌پذیر می‌نماید.
  - ← فواید نظم اجتماعی باعث می‌شود توقعات و انتظارات خود از دیگران را بدانیم.
  - ← باعث می‌شود اتفاقات غیرمنتظره، ما را از همکاری با دیگران باز ندارد.

پاسخ تشریحی عبارت اول (۲) درست است؛ زیرا قواعد اجتماعی مقدم بر نظم اجتماعی است. در واقع، نظم یعنی قرارگرفتن هر پدیده در جای خود که جای پدیده‌ها را همین قواعد تعیین می‌کنند.

عبارت دوم (۲) نادرست است؛ زیرا مربوط به نظریات ماکس وبر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) درست - درست

۳) درست - درست

۴) نادرست (نظم اجتماعی در نتیجه قواعدی که ما انسان‌ها برای با هم زندگی کردن پذیرفته‌ایم، برقرار می‌شود). - درست

تست و پاسخ ۵۷

عبارت درست در ارتباط با موضوع «جهان اجتماعی» کدام است؟

- (۱) هویت جهان اجتماعی بیشتر از لایه‌های عمیق آن تأثیر می‌پذیرد. - در یک جهان اجتماعی نظام سیاسی نمی‌تواند مستقل از سایر نظام‌ها باشد. - جهان اجتماعی خودباخته مانع از آشنایی اعضای آن با حقیقت می‌شود.
- (۲) جهان اجتماعی دانش لازم برای زندگی یا همان دانش عمومی را در اختیار ما قرار می‌دهد. - چالش‌های ذاتی ریشه در عقاید و ارزش‌های درونی جهان اجتماعی دارند. - جهان اجتماعی با پذیرش یک نظام سیاسی خاص، هویت سیاسی پیدا می‌کند.
- (۳) در صورتی که اعضای یک جهان اجتماعی واقعیت‌ها و آرمان‌های آن را فراموش نکنند، آن جهان دارای هویت حقیقی است. - مهم‌ترین هدف جامعه‌شناسی انتقادی، نقد وضعیت موجود جهان اجتماعی است. - هر جهان اجتماعی الزام‌هایی دارد.
- (۴) کسی که دانش علمی دارد، به درک عمیقی از دانش عمومی جهان اجتماعی خود می‌رسد. - هویت هر جهان اجتماعی براساس فرهنگ آن شکل می‌گیرد. - لازمه افزایش جمعیت، بسط هویت جهان اجتماعی است.

(جامعه‌شناسی دهم - درس‌های ۱۲، ۱۵ و ۱۶ / جامعه‌شناسی یازدهم - درس‌های ۱ و ۹ / جامعه‌شناسی دوازدهم - درس‌های ۱ و ۷)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) درست - درست (مربوط به از خودبیگانگی حقیقی یا فطری است).

- ۳) نادرست (در صورتی که اعضای یک جهان اجتماعی، واقعیت‌ها و آرمان‌های آن را فراموش نکنند و به آن‌ها تعلق خاطر داشته باشند، آن جهان اجتماعی دارای هویت تاریخی است و اگر واقعیت‌ها و آرمان‌های آن مطابق حق باشند، دارای هویت حقیقی است.) - درست - درست
- ۴) درست - درست - نادرست (لازمه بسط هویت جهان اجتماعی، افزایش جمعیت است.)

تست و پاسخ ۵۸

کدام گزینه، مقایسه‌ی درستی بین رویکردهای مختلف جامعه‌شناسی ارائه داده است؟

- ۱) جامعه‌شناسی انتقادی به داوری درباره‌ی پدیده‌های مورد مطالعه با استفاده از ملاک‌های ارزشی و هنجاری می‌پردازد، اما در رویکرد تبیینی به دنبال نگاه از درون به پدیده‌ها برای معنایابی آن‌ها هستیم.
- ۲) جامعه‌شناسی تبیینی با یکسان‌نگاری طبیعت و جامعه، امکان ایجاد تغییرات بنیادین در جامعه را از انسان سلب می‌کند، اما در رویکرد انتقادی با تأکید بر معنای کنش، رفتار انسان از رفتار سایر موجودات متمایز می‌شود.
- ۳) در جامعه‌شناسی تفسیری به دلیل خلاق و فعال دانستن انسان در تولید معانی فرهنگی، استفاده از روش‌های کیفی توجیه می‌شود، در مقابل رویکرد تبیینی به دنبال پیش‌بینی و کنترل با روش‌های کمی است.
- ۴) جامعه‌شناسی انتقادی ریشه در رویکرد تفسیری دارد، به همین دلیل هر دو رویکرد نمی‌خواهند به این وضعیت تن دهند که داوری ارزش‌ها بیرون از دایره علم صورت گیرد.

(جامعه‌شناسی دوازدهم - درس‌های ۳، ۵، ۷ و ۸)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه

- جامعه‌شناسی تبیینی
- ← نظریه پرداز: آگوست کنت
  - ← معنای تبیین: بیان چرایی یک پدیده یا نشان دادن علت ایجاد یا زوال آن.
  - ← روند شکل‌گیری جامعه‌شناسی تبیینی: محدود دانستن دانش علمی به دانش تجربی ← به رسمیت شناختن تبیین‌های تجربی ← نزدیکی جامعه‌شناسی به علوم طبیعی ← شکل‌گیری جامعه‌شناسی تبیینی توسط کنت
  - ← موضوع: پدیده‌های اجتماعی مانند پدیده‌های طبیعی هستند.
  - ← روش: حسی و تجربی (نگاه از بیرون)
  - ← ویژگی‌ها: هدف: پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی
  - ← ابزار پژوهش: کمی: آزمون و آزمایش
  - ← کارکردها: تبیین، پیش‌بینی و کنترل
- جامعه‌شناسی تفسیری
- ← نظریه پردازان: ویلهلم دیلتای و ماکس وبر
  - ← روند شکل‌گیری جامعه‌شناسی تفسیری: توجه به معنای کنش و متفاوت بودن رفتار انسان با پدیده‌های طبیعی ← ضرورت فهم معنای کنش ← پدید آمدن جامعه‌شناسی تفسیری
  - ← موضوع: کنش‌های اجتماعی و معنای آن‌ها
  - ← روش: تفسیر (نگاه از درون به پدیده‌ها برای یافتن معنای آن‌ها)
  - ← ویژگی‌ها: هدف: معنا بخشی و انسجام بخشی به زندگی اجتماعی
  - ← ابزارهای پژوهش: کیفی: قوم‌نگاری و مطالعه موردی
  - ← کارکردها: تبیین، توصیف و تفهم
- جامعه‌شناسی انتقادی
- ← دلیل استفاده از روش‌های کیفی در جامعه‌شناسی تفسیری: خلاق و فعال بودن انسان‌ها در تولید معانی، موجب پیدایش فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی مختلفی می‌شود. این جهان‌ها معانی متفاوتی پدید می‌آورند ← بنابراین باید از روش‌هایی استفاده کرد که این تفاوت‌ها را در نظر بگیرد (روش‌های کیفی).
  - ← از درون رویکرد تفسیری پدید آمد.
  - ← به داوری ارزشی پدیده‌های مورد مطالعه می‌پردازد و آن را با ملاک‌های ارزشی و هنجاری ارزیابی می‌کند.
  - ← مهم‌ترین هدف آن، نقد وضع موجود و تجویز راه‌حلی برای رسیدن به وضع مطلوب است.
  - ← موضوع: کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن
  - ← روش: تفسیری، انتقادی و تجویزی
  - ← هدف: انتقاد از وضع موجود، تجویز وضع مطلوب و راه رسیدن به آن

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

پاسخ تشریحی بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) روش در رویکرد تبیینی، نگاه از بیرون به پدیده‌هاست و در رویکرد تفسیری، نگاه از درون به پدیده‌هاست.
- ۲) تأکید بر معنای کنش، ویژگی رویکرد تفسیری است.
- ۳) درست است که جامعه‌شناسی انتقادی ریشه در رویکرد تفسیری دارد، ولی این رویکرد انتقادی است که به دنبال ملاک‌هایی برای داوری علمی دربارهٔ ارزش‌ها و هنجارهاست و نمی‌خواهد به این وضعیت تن دهد که داوری ارزش‌ها، بیرون از دایرهٔ علم صورت گیرد.

تست و پاسخ ۵۹

کدام یک از انتقادات وارد بر رویکرد کمونیستی نسبت به نابرابری اجتماعی است؟

- ۱) با حذف مالکیت خصوصی انگیزهٔ رقابت از بین می‌رود. - نقطهٔ شروع رقابت‌ها یکسان نیست.
- ۲) راه پیشرفت مادی مسدود می‌شود. - تلاش و شایستگی افراد کوشا و توانمند نادیده گرفته می‌شود.
- ۳) باعث تثبیت نابرابری‌های اجتماعی می‌شوند. - قشریندی را در زندگی اجتماعی ضروری می‌دانند.
- ۴) مالکیت خصوصی لغو می‌شود. - با توزیع برابر ثروت، آزادی برقرار نمی‌شود.

(جامعه‌شناسی دوازدهم - درس ۷)

پاسخ: گزینهٔ ۲

پاسخ تشریحی

- ۱) با حذف مالکیت خصوصی، انگیزهٔ رقابت از بین می‌رود، زیرا این امر سبب می‌شود تلاش و شایستگی افراد کوشا و توانمند نادیده گرفته شود.
- ۲) در این رویکرد، نقطهٔ شروع رقابت‌ها یکسان می‌شود، اما به دلیل این که انگیزهٔ رقابت از بین می‌رود، راه پیشرفت مادی مسدود می‌گردد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) درست - نادرست (در رویکرد لیبرالی، نقطهٔ شروع رقابت‌ها یکسان نیست).
- ۳) هر دو مورد مربوط به رویکرد لیبرالی است.
- ۴) نادرست (از ویژگی‌های رویکرد کمونیستی است، نه از انتقاداتی که نسبت به آن صورت می‌گیرد). - نادرست (طبق نظرات رویکرد کمونیستی، با توزیع برابر ثروت، عدالت برقرار می‌شود).

تست و پاسخ ۶۰

پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- از نگاه فارابی در کدام جامعه مردم حقیقت را می‌شناسند، اما مطابق آن عمل نمی‌کنند؟
- ناتوانی فرهنگ در دفاع از هویت خود، نشان‌دهندهٔ فقدان کدام ویژگی مطلوب فرهنگ جهانی است؟
- حق و باطل بودن هر بخش از جهان اجتماعی با چه ابزاری شناخته می‌شود؟
- زوال معنا و عقلانیت ذاتی پیامد چیست؟

- ۱) جاهله - مسئولیت - عقل و وحی - جهان متجدد علوم فراتجربی یعنی عقلانی و وحیانی را علم نمی‌شناسد.
- ۲) فاسقه - حقیقت - علوم فراتجربی - امکان ارزیابی آرمان‌ها و ارزش‌های فراپیشری در جهان متجدد سلب می‌شود.
- ۳) فاسقه - عقلانیت - علم متناسب با همان لایه - جهان متجدد فقط علمی را که از روش‌های تجربی بهره می‌برد علم می‌داند.
- ۴) ضالّه - حقیقت - علوم اجتماعی - داوری دربارهٔ امور فراتجربی در جهان متجدد، به تمایلات افراد سپرده می‌شود.

(جامعه‌شناسی دهم - درس‌های ۴ و ۷ / جامعه‌شناسی یازدهم - درس ۲ / جامعه‌شناسی دوازدهم - درس ۹)

پاسخ: گزینهٔ ۳

پاسخ تشریحی

- از دیدگاه فارابی مدینهٔ فاسقه جامعه‌ای است که در اثر انحراف عملی از مدینهٔ فاضله به وجود می‌آید. در مدینهٔ فاسقه، با آن که مردم علوم وحیانی و عقلانی را می‌شناسند، اما از آن‌ها بهره نمی‌گیرند؛ یعنی با این که مردم حقیقت و عدالت را می‌شناسند یا امکان شناخت آن را دارند، براساس آن عمل نمی‌کنند.

فرهنگ جهانی باید دارای دو سطح از عقلانیت باشد؛ ابتدا (در سطح اول) باید به پرسش‌های بنیادین بشر درباره انسان و جهان پاسخ دهد، اگر فرهنگی نتواند به این پرسش‌ها پاسخ دهد، توانایی دفاع از هویت خود را نخواهد داشت. حق و باطل بودن هر لایه از جهان اجتماعی، با علم متناسب با همان لایه شناخته می‌شود. جهان متجدد فقط علمی را که با روش‌های تجربی به دست می‌آیند، علم می‌داند و علمی را که از روش‌های فراتجربی یعنی عقلانی و وحیانی استفاده می‌کنند، علم نمی‌شناسد. با افول این دسته از علوم، امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری - که پدیده‌های فراتجربی‌اند و با علوم تجربی قابل مطالعه نیستند - از دست می‌رود و دآوری درباره این امور، به تمایلات افراد و گروه‌های متفرق سپرده می‌شود.

تست و پاسخ ۶۱

انتساب نظریات زیر به نظریه پرداز آن، در کدام گزینه به درستی صورت گرفته است؟

- ۱) بر سر سفره گسترده طبیعت جایی برای فقر وجود ندارد. (توماس مالتوس) - با روش تبیینی می‌توان مجرم بودن یا نبودن را با ویژگی‌های جسمانی تشخیص داد. (گافمن)
- ۲) رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به هدف، عرصه را بر سایر کنش‌های انسانی تنگ می‌کند. (ماکس وبر) - عیسی مخلوقی است که خداوند به واسطه او جهان را آفریده است. (کنستانتین)
- ۳) با تفاسیر پروتستانی از دین، در گسترش سکولاریسم در فرهنگ عمومی غرب نقش داشت. (ژان کالون) - با رشد علم تجربی و صنعت، ثروت از طریق غلبه بر طبیعت به دست می‌آید. (کنت)
- ۴) در فلسفه غرب سال‌هاست که انسان از ارزش و اعتبار افتاده است. (شهید مطهری) - توزیع نابرابر ثروت باعث از بین رفتن آزادی افراد و پیدایش طبقه‌های جدید بر مدار قدرت می‌شود. (مارکس)

پاسخ: گزینه ۳ (جامعه‌شناسی دهم - درس ۶ / جامعه‌شناسی یازدهم - درس‌های ۵، ۶، ۹ و ۱۰ / جامعه‌شناسی دوازدهم - درس ۳)

پاسخ تشریحی

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) درست - نادرست (مربوط به نظریات لمبروزو است. نظریات گافمن درباره روش‌های کیفی بود.)
- ۲) درست - نادرست (آریوس، روحانی اهل اسکندریه، بر این باور بود که عیسی مخلوقی است که خداوند به واسطه او جهان را آفریده است. باور او، مخالفان و موافقان داشت. کنستانتین، امپراتور روم، در سال ۳۲۵ م، برای بررسی باور او، دستور داد شورای نیقیه تشکیل شود.)
- ۴) درست - نادرست (جوامع سوسیالیستی با انتقاد از لیبرالیسم اولیه، عدالت اجتماعی و توزیع مناسب ثروت را شعار خود قرار دادند. از بین رفتن آزادی افراد و پیدایش طبقه‌های جدید بر مدار قدرت، پیامد این موضوع است. در واقع پیامد نظریات مارکس است، نه خود نظریات او.)

تست و پاسخ ۶۲

به ترتیب پاسخ سؤال‌های زیر چیست؟

- به چه دلیل استبداد استعماری چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت؟
  - حفظ درون‌زایی در عین داشتن برون‌گرایی به چه معناست؟
  - برگزاری مراسم عید نوروز توسط ایرانیان ساکن آمریکا نشان‌دهنده چه مفهومی است؟
  - تعامل عالمان مسلمان با علوم اجتماعی جهان مدرن چه پیامدی به همراه دارد؟
- ۱) تأمین نیازهای فرهنگی و اقتصادی غرب - افزایش صادرات نسبت به میزان واردات - الگوی تعارف - باعث می‌شود جهان اسلام از منابع و ابزارهای تجربی برای تبیین مسائل استفاده کند.
  - ۲) عمل در سایه قدرت و سلطه جهان غرب - تولید داخلی قوی متکی به خود و مبادله متعادل با سایر کشورها - تکررگرایی - به متفکران مسلمان امکان می‌دهد که علوم اجتماعی جهان اسلام را گسترش دهند.
  - ۳) عدم پشتوانه و پیشینه در جهان اسلام - مبادله متعادل با سایر کشورها - شناخت متقابل هویت‌ها - امکان دآوری درباره ارزش‌ها، آرمان‌ها و هنجارهای درون جامعه خود را فراهم می‌آورد.
  - ۴) هویت غیراسلامی استبداد استعماری - الگوی اقتصاد مقاومتی ایرانی و اسلامی - سیاست هویت - به متفکران مسلمان امکان می‌دهد که علاوه بر توصیف مسائل جهان اسلام، مسائل جامعه جهانی را هم تحلیل کنند.

پاسخ: گزینه ۲ (جامعه‌شناسی دهم - درس ۱۶ / جامعه‌شناسی یازدهم - درس ۴ / جامعه‌شناسی دوازدهم - درس‌های ۸ و ۱۰)

پاسخ تشریحی

- استبداد استعماری به دلیل این که در سایه قدرت و سلطه جهان غرب عمل می‌کرد، برای تأمین نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب، چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت.
- درون‌زایی در عین برون‌گرایی به معنای اقتصادی است که مانند چشمه‌ای از درون بجوشد و بر تولید داخلی قوی خود متکی است، ولی صرفاً برای خود تولید نمی‌کند، بلکه آن را به صورتی متعادل با سایر کشورها مبادله می‌کند.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

در مدل تکثرگرا، تفاوت‌های موجود میان گروه‌های قومی و زبانی حفظ و حتی تشدید می‌گردد. برگزاری مراسم سال نوی ایرانی در آمریکا، نشان‌دهنده مدل سیاست‌گذاری تکثرگرایی است.

تعامل عالمان مسلمان با علوم اجتماعی مدرن می‌تواند زمینه طرح نظریات جدید را فراهم آورد. در عین حال، به متفکران مسلمان امکان می‌دهد که علوم اجتماعی جهان اسلام را گسترش دهند و علاوه بر توصیف و تبیین مسائل جهان اسلام، مسائل جامعه جهانی را هم تحلیل کنند و برای برون‌رفت از بحران‌هایی مانند بحران آگاهی و بحران معنا راه حل ارائه دهند.

تست و پاسخ ۶۳

در بین عبارتهای زیر، کدام موارد درست است؟

(الف) امروزه از ابزارهای تشویقی، بیشتر از زور و خشونت و کم‌تر از آموزش و تبلیغ استفاده می‌شود.

(ب) با ظهور اسلام، لایه‌های سطحی جامعه جاهلی از جمله زبان عربی، در خدمت اسلام قرار گرفت.

(ج) در شرایط خودباختگی جوامع غیرغربی، غرب انتقال فرهنگ خود را در چارچوب اهداف نظامی و سیاسی به دست می‌گیرد.

(د) معانی ذهنی و فرهنگی متفاوت موجب پیدایش فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود.

(۱) ج - الف - د (۲) ب - الف (۳) الف - ب - د (۴) ج - د

(پامعه‌شناسی دهم - درس ۵ / پامعه‌شناسی یازدهم - درس ۸ / پامعه‌شناسی دوازدهم - درس‌های ۵ و ۶)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

الف) درست؛

امروزه از ابزارهای تنبیهی، کم‌تر از ابزارهای تشویقی استفاده می‌شود و از ابزارهای تشویقی، کم‌تر از ابزارهای اقماعی استفاده می‌شود.

نتیجه از بیشتر به کم‌تر: اقماعی ← تشویقی ← تنبیهی

تغییرات ابزارهای اعمال قدرت در گذر زمان

(ب) درست؛ با ظهور اسلام، عقاید و ارزش‌های بنیادی جامعه جاهلی نابود شد و لایه‌های سطحی آن در خدمت اسلام قرار گرفت. بدین ترتیب، زبان عربی حامل کلام و بیان الهی شد.

(ج) نادرست؛ در شرایطی که جوامع غیرغربی، مدیریت خود را در گزینش عناصر مناسب فرهنگ غربی از دست می‌دهند، غرب مدیریت انتقال فرهنگ خود را در چارچوب اهداف اقتصادی و سیاسی مورد نظر به دست می‌گیرد.

(د) نادرست؛ خلاق و فعال بودن انسان‌ها در تولید معانی، موجب پیدایش فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود. جهان‌های اجتماعی مختلف، معانی ذهنی و فرهنگی متفاوتی پدید می‌آورند.

دام تستی اگر (۴) را انتخاب کردید، احتمالاً فکر کردید که صورت سؤال به دنبال عبارت‌های نادرست است!

تست و پاسخ ۶۴

هر یک از عبارات زیر، مربوط به کدام دوره تاریخی یا شرایط اجتماعی است؟

• هویت روشنگرانه معرفت علمی و تجربی مورد تردید قرار گرفت.

• تأکید بیش از اندازه بر نظم، اراده و خلاقیت انسان را نادیده گرفت.

• گاهی یک جهان اجتماعی نشاط زندگی را از دست می‌دهد.

• مقبولیت و مرجعیت علم فقه باعث شکل‌گیری دو انقلاب در ایران شد.

(۱) مخدوش شدن استقلال معرفت علمی و تجربی - نادیده گرفتن کنش و ویژگی‌های آن - غفلت از پرسش‌های انسان درباره مرگ و زندگی - وجود روابط و ساختارهای غیرشرعی اما عادلانه

(۲) تردید در مبانی علوم تجربی غربی - غلبه رویکرد تفسیری در جامعه‌شناسی - غفلت از ابعاد دنیوی و معنوی وجود انسان - واقعیت‌های اجتماعی جامعه ایران

(۳) روشن شدن محدودیت‌های علم تجربی - تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی - ناتوان دانستن انسان در یافتن معنای زندگی - نظام مطلوب فقه شیعه

(۴) وابستگی علم تجربی به معرفت‌های غیرتجربی - یکسان دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی - عمل نکردن متناسب با نیازهای انسان - آغاز و پایان قرن بیستم میلادی

(پامعه‌شناسی دهم - درس ۱۱ / پامعه‌شناسی یازدهم - درس ۱۲ / پامعه‌شناسی دوازدهم - درس‌های ۴ و ۱۰)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی روشنگری مدرن از قرن نوزدهم مبتنی بر حس و تجربه بود و براساس آن شناخت غیر تجربی، علمی دانسته نمی‌شد، ولی پس از این که مشخص شد علم تجربی به معرفت‌های غیر تجربی وابسته است، استقلال معرفت علمی - تجربی مخدوش شد و هویت روشنگرانۀ آن مورد تردید قرار گرفت. جامعه‌شناسی تبیینی با تأکید بیش از اندازه بر نظم و ساختارهای اجتماعی و یکسان‌دانش‌نظم اجتماعی و نظم طبیعی، اراده و خلاقیت انسان‌ها را نادیده می‌گیرد. جهان اجتماعی که متناسب با نیازهای معنوی و روحی افراد عمل نکند، به پرسش‌های آن‌ها درباره معنای زندگی و مرگ پاسخ ندهد، از این پرسش‌ها غفلت کند یا به پوچ‌انگاری برسد، نشاط زندگی را از دست می‌دهد و با انواع مختلف آسیب‌ها مانند یأس، ناامیدی و خودکشی افراد روبه‌رو می‌شود. در آغاز قرن بیستم، میرزای نائینی با توجه به واقعیت‌های اجتماعی ایران با استفاده از فقه، نظام مشروطه را تبیین کرد و امام خمینی با توجه به شرایط اجتماعی پایان قرن بیستم، مسئله ولایت فقیه و انقلاب اسلامی را طرح نمود. مقبولیت و مرجعیت علم فقه در فرهنگ عمومی جامعه ایران موجب شد که براساس این دو نظریه فقهی، دو انقلاب اجتماعی در یک قرن در جامعه ایران شکل بگیرد.

تست و پاسخ ۶۵

به ترتیب، «شبهات آریستوکراسی و موناشری از دیدگاه ارسطو»، «تفاوت نظریات کنت و هانتینگتون در باب جنگ»، «شبهات مدل تکثرگرایی و مدل همانندسازی» و «اشتراک قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی» کدام است؟

- ۱) شیوه حکومت - هانتینگتون عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابله با کشورهای غیرغربی را توجیه می‌کرد. - سیاست‌گذاری برای هویت‌ها پس از شکل‌گیری ناسیونالیسم - ارزش‌هایی که مردم در عین عمل براساس آن‌ها، از آن‌ها جانبداری نمی‌کنند.
- ۲) تعداد افراد تصمیم‌گذار و تصمیم‌گیر - از نظر هانتینگتون، جنگ بین دولت ملت‌هاست و از دیدگاه کنت، جنگ بین فرهنگ‌ها و تمدن‌ها به وقوع می‌پیوندد. - تعارف هویت‌ها - ارزش‌هایی که مردم به آن‌ها عمل می‌کنند.
- ۳) حکومت براساس فضیلت - کنت معتقد است بعد از انقلاب صنعتی جنگ از زندگی بشر رخت برمی‌بندد و هانتینگتون از جنگ تمدن‌ها سخن می‌گوید. - وحدت یا کثرت هویت‌ها - ارزش‌هایی که مردم از آن‌ها جانبداری می‌کنند و به آن‌ها عمل می‌کنند.
- ۴) روش حکومت کردن - کنت معتقد است جنگ در جوامع غربی عارضی است و هانتینگتون آن را ذاتی می‌داند. - وحدت و کثرت هویت‌ها - ارزش‌هایی که مردم رعایت آن‌ها را لازم می‌دانند و از آن‌ها جانبداری می‌کنند.

(جامعه‌شناسی دهم - درس‌های ۷ و ۱۶ / جامعه‌شناسی یازدهم - درس‌های ۹ و ۱۰ / جامعه‌شناسی دوازدهم - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

۱) دسته‌بندی ارسطو از انواع حکومت‌ها:

شبهه حکومت	براساس فضیلت	براساس خواست و میل افراد
فرد	موناشری	تیرانی (استبدادی)
اقلیت	آریستوکراسی	الیگارشی
اکثریت	پولیتی (جمهوری)	دموکراسی

۲) دیدگاه کنت و هانتینگتون درباره جنگ:

آگوست کنت، جامعه‌شناس فرانسوی، معتقد بود که فاتحان در گذشته تاریخ، با غنایم جنگی بر ثروت خود می‌افزودند، ولی با رشد علم تجربی و صنعت، ثروت از طریق غلبه بر طبیعت به دست می‌آید، به همین دلیل بعد از انقلاب صنعتی، جنگ از زندگی بشر رخت برمی‌بندد. از دیدگاه او، جنگ در فرهنگ و جامعه جدید غربی، امری ذاتی نیست، بلکه امری عارضی و تحمیلی است. وقوع دو جنگ بزرگ جهانی در نیمه اول قرن بیستم، خطابودن نظریه کنت را نشان می‌دهد.	آگوست کنت
نظریه «جنگ تمدن‌ها» که ساموئل هانتینگتون آن را مطرح کرد، نظریه‌ای بود که عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابله با مقاومت‌های کشورهای غیرغربی را توجیه می‌کرد.	ساموئل هانتینگتون
<p>← آخرین مرحله درگیری‌ها در جهان معاصر، با عنوان جنگ تمدن‌ها یاد می‌کنند.</p> <p>← در این مرحله، دیگر دولت - ملت‌ها بازیگران اصلی صحنه روابط بین‌المللی نیستند و رقابت‌ها و درگیری‌ها، بین فرهنگ‌ها و تمدن‌های بزرگ (نه بین دولت - ملت‌ها) به وقوع خواهند پیوست.</p> <p>← در این میان، فرهنگ اسلامی بزرگ‌ترین تهدید برای غرب است.</p>	از نظر هانتینگتون

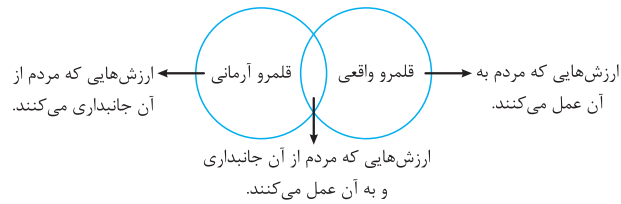

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

● **پاسخ تشریحی** شباهت آریستوکراسی و موناشرسی، در شیوه و روش حکومت (حکومت براساس فضیلت) است؛ تفاوت آن‌ها در تعداد حاکمان و افراد تأثیرگذار است.

- کنت معتقد است با انقلاب صنعتی جنگ از زندگی بشر رخت می‌بندد، در مقابل هانتینگتون از جنگ تمدن‌ها صحبت می‌کند.
- تکثرگرایی و همانندسازی هر دو از روش‌های سیاست‌گذاری هویتی هستند و هر دو ذیل مفهوم «وحدت یا کثرت هویت‌ها» قرار می‌گیرند.
- قلمرو آرمانی و واقعی جهان اجتماعی به روی یکدیگر گشوده‌اند و مرز آن‌ها براساس عمل مردم تغییر می‌کند، یعنی: هر اندازه مردم مطابق ارزش‌ها عمل کنند، به همان اندازه آرمان‌ها وارد قلمرو واقعی جهان اجتماعی می‌شوند. اگر مردم به ارزش‌هایی که در قلمرو آرمانی جامعه رعایت آن‌ها را لازم می‌دانند، عمل نکنند، قلمرو واقعی از آرمان‌ها فاصله می‌گیرد.

تست و پاسخ ۶۶

هر یک از موارد زیر به ترتیب با کدام یک از روش‌های جمع‌آوری اطلاعات تناسب بیشتری دارد؟

- به تنهایی امکان استفاده ندارد و ابزارهای دیگر مکمل آن هستند.
- برای تعریف عملیاتی کردن متغیرها مناسب‌ترند.
- یکی از ابزارهای اصلی توصیف موضوعات روان‌شناختی است.
- مخاطب مشارکت فعال داشته و به فرایند بررسی، جهت می‌دهد.

- (۱) آزمون - آزمون - مشاهده - مصاحبه
 (۲) پرسش‌نامه - آزمون - مشاهده - مصاحبه
 (۳) آزمون - مصاحبه - پرسش‌نامه - آزمون
 (۴) پرسش‌نامه - مصاحبه - پرسش‌نامه - آزمون

(درس ۱ - روش‌های جمع‌آوری اطلاعات در روان‌شناسی)

پاسخ: گزینه ۱

درس‌نامه

روش‌های جمع‌آوری اطلاعات در روان‌شناسی عبارت‌اند از:

- ← مشاهده: برای توصیف رفتار به کار می‌رود.
 به دو شکل طبیعی و آزمایشگاهی صورت می‌گیرد.
 باید به شکل دقیق ثبت شود و تا جای ممکن از تعصب و پیش‌داوری به دور باشد.
- ← پرسشنامه: برای بررسی رفتاری و افکار فرد کاربرد دارد.
 باید دقیق و معتبر باشد.
 به صورت‌های مختلف نمره‌گذاری می‌شود.
- ← مصاحبه: برای موضوعاتی که نمی‌توان مشاهده کرد و یا سوالات از پیش تعیین شده‌ای برای آن در نظر گرفت، کاربرد دارد.
 به صورت گفت‌وگوی دوطرفه انجام می‌شود.
 هدفمند و سازمان‌یافته است.
- ← آزمون: ابزاری برای کمی کردن ویژگی‌های روان‌شناختی است.
 ساخت آن بسیار دشوار است و فرایند پیچیده‌ای را طی می‌کند.
 باید دو ویژگی داشته باشد: (۱) دقیقاً همان چیزی را اندازه‌گیری کند که برای آن ساخته شده است.
 (۲) در دفعات متعدد اجرا باید نمره یکسان یا تقریباً یکسان بدهد.
 استفاده از آن، چگونگی اجرا و تفسیر آن باید در کنار سایر روش‌ها باشد و به دست افراد متخصص انجام شود.
 بیش از هر روشی افراد عادی جامعه ممکن است با استفاده از این ابزار مواجه شده باشند.

پاسخ تشریحی

بررسی عبارات:

عبارت اول: استفاده از آزمون‌ها، چگونگی اجرا و تفسیر آن‌ها باید در کنار سایر روش‌ها باشد.
 عبارت دوم: تعریف عملیاتی باعث سهولت در اندازه‌گیری می‌شود، آزمون‌ها نیز ابزاری برای کمی کردن ویژگی‌های روان‌شناختی هستند و باید دقیقاً همان چیزی را اندازه‌گیری کنند که برای آن ساخته شده‌اند، بنابراین بهترین ابزار برای تعریف عملیاتی کردن متغیرها هستند.
 عبارت سوم: مشاهده یکی از روش‌های اصلی جمع‌آوری اطلاعات و توصیف موضوعات مختلف است.
 عبارت چهارم: در فرایند مصاحبه محقق ضمن گفت‌وگو و براساس پاسخ‌های دریافت کرده، پرسش بعدی خود را معلوم و مصاحبه را هدایت می‌کند. با توجه به این‌که پاسخ فرد به سؤال مصاحبه‌کننده مشخص‌کننده سؤال بعدی است، می‌تواند در فرایند مصاحبه نقش فعال داشته و به آن جهت بدهد.

تست و پاسخ ۶۷

- سارا معلم مهد کودک است و دو تن از شاگردانش پسرعموی هم هستند. کدام گزینه توضیح درستی در مورد ویژگی‌های این دو شاگرد سارا است؟
- (۱) با توجه به نسبت خانوادگی، سارا می‌تواند توقع یکسانی تمامی رفتارهای این دو شاگرد را داشته باشد.
  - (۲) سارا با مشاهده رفتار والدین یکی از آن‌ها می‌تواند برخی از ویژگی‌های دیگری را پیش‌بینی کند.
  - (۳) با توجه به محیط تربیتی متفاوت، سارا احتمال می‌دهد که هر یک از آن‌ها در سن متفاوتی شروع به صحبت کرده باشند.
  - (۴) سارا می‌تواند توقع مهارت‌های کلامی و دایره واژگان یکسانی از آن‌ها داشته باشد.

پاسخ: گزینه ۲

(درس ۲ - عوامل مؤثر بر رشد)

درس نامه ●● عواملی که بر رشد انسان اثر می‌گذارد دو دسته‌اند:

- ← وراثت ایجادکننده صفاتی است که از قبل در فرد نهفته است.
- ← **عوامل وراثتی** رسش تغییراتی است که به آمادگی زیستی وابسته است و با گذشت زمان طبق یک برنامه طبیعی انجام می‌شود.
- ← شروع توانایی‌ها در سنین خاص در اکثر افراد به عامل رسش مربوط می‌شود.
- ← عواملی که در بیرون فرد وجود دارد و بر نحوه تغییرات رشدی اثر می‌گذارند.
- ← **عوامل محیطی** یادگیری یکی از مهم‌ترین عوامل محیطی است.
- ← افزایش مهارت‌ها و تفاوت افراد در بهتر انجام دادن کارها بر اثر تمرین بیشتر به عامل محیطی مربوط می‌شود.

پاسخ تشریحی عوامل مؤثر بر رشد به دو دسته عوامل وراثتی و محیطی تقسیم می‌شوند. عوامل وراثتی آن دسته از عواملی هستند که با توجه به اهمیتشان می‌توانند موجب شباهت‌هایی میان اعضای یک خانواده شوند؛ به همین دلیل است که می‌توان با بررسی ویژگی‌های افراد فامیل نزدیک و دور، برخی از ویژگی‌های فرد را پیش‌بینی کرد. دو شاگرد سارا نیز به سبب نسبت فامیلی در برخی از صفات تحت تأثیر ویژگی‌های وراثتی مشابهی هستند؛ بنابراین سارا با مشاهده رفتار والدین آن‌ها می‌تواند برخی از ویژگی‌های هر دو شاگرد را پیش‌بینی کند. با توجه به این نکات:

بررسی گزینه‌های نادرست:

- (۱) درست است که این دو شاگرد در برخی از صفات تا حدی تحت تأثیر عوامل وراثتی تقریباً مشترکی هستند، اما به سبب وجود عوامل وراثتی متفاوت در برخی صفات دیگر و همچنین عوامل محیطی متفاوت تمامی رفتارهای این دو شاگرد یکسان نخواهد بود.
- (۲) با توجه به این که شروع کردن به صحبت بیشتر تحت تأثیر عامل رسش (عوامل وراثتی) است، می‌توان توقع داشت این دو، در سن مشابهی شروع به صحبت کرده باشند. فراموش نکنیم کودکان در خانواده‌های پرجمعیت و تک‌فرزند در سن یکسانی شروع به صحبت می‌کنند.
- (۳) کودکان در خانواده‌های پرجمعیت دایره واژگان گسترده‌تری دارند (دایره واژگان تحت تأثیر عامل محیطی است). به همین دلیل سارا نمی‌تواند توقع دایره واژگان یکسان از دو شاگرد خود داشته باشد، چون در دو محیط متفاوت قرار داشته‌اند.

تست و پاسخ ۶۸

کدام گزینه به ترتیب در ارتباط با رشد شناختی دوره نوجوانی و رشد هیجانی دوره کودکی درست است؟

- (۱) از ویژگی‌های رشد این دوره، می‌توان به ناگهانی بودن آن اشاره کرد. - این دوره نسبت به دوره‌های بعدی رشد اهمیت زیادی دارد.
- (۲) از تحولات شناختی این دوره می‌توان به حساسیت نسبت به انتقاد دیگران اشاره کرد. - ترس از غریبه در اوایل این دوره بروز می‌کند.
- (۳) در پیش‌بینی یک موقعیت از احتمال‌های مختلف بهره می‌برند. - به دلیل آگاهی بیشتر و تعامل با اطرافیان به نوع بالاتر و پیچیده‌تری تعمیم می‌یابد.
- (۴) پردازش اطلاعات در دوره نوجوانی ارتقا یافته و پختگی لازم در به‌کارگیری آن‌ها وجود دارد. - آگاهی دوجانبه از هیجانات، علت جهت‌دهی به هیجان‌های ساده در این دوره است.

پاسخ: گزینه ۳

(درس ۲ - ویژگی‌های رشد در دوره کودکی و ویژگی‌های رشد در دوره نوجوانی)

پاسخ تشریحی گزینه‌ها:

- ۱) ناگهانی بودن رشد، مربوط به رشد جسمانی در دوره نوجوانی است، نه رشد شناختی. - اهمیت بیشتر دوره کودکی به همه جنبه‌های رشد کودک مربوط می‌شود و منحصر به رشد هیجانی کودک نیست.
- ۲) حساسیت نسبت به انتقاد دیگران، پیامد تغییرات شناختی است و خود یک تغییر شناختی در دوره نوجوانی محسوب نمی‌شود. - ترس از غریبه در اوایل کودکی (۸ ماهگی) بروز می‌کند، ولی به جنبه اجتماعی رشد مربوط می‌شود.
- ۳) یکی از تغییرات شگفت‌آور دوره نوجوانی، فرضیه‌سازی است که برای اولین بار در این دوره شکل می‌گیرد. به این معنا که نوجوان در پیش‌بینی یک موقعیت، از احتمال‌های مختلف بهره می‌برند. - رشد هیجانی در دوره کودکی معطوف به سه هیجان ساده است و با توجه به رشد آگاهی کودکان از هیجانات مختلف و واکنش اطرافیان، هیجان‌های ساده به هیجان‌های مرکب که پیچیده‌تر و در سطح بالاتری هستند، تعمیم می‌یابند.
- ۴) هر چند نوجوانان رشد فزاینده‌ای در توانایی‌های شناختی دارند، اما در نحوه به‌کارگیری این توانایی‌ها، پختگی لازم را ندارند. - رشد هیجانی در دوره کودکی، فرایندی پیچیده است که نه تنها مستلزم آگاهی از هیجانات خود کودک، بلکه مستلزم آگاهی از هیجانات اطرافیان است؛ بنابراین فرایندی دوجانبه است، نه آگاهی دوجانبه.

تست و پاسخ ۶۹

در هر یک از موقعیت‌های زیر، به ترتیب کدام یک از موانع توجه دیده می‌شود؟

- مهدی پارچه‌فروش و راضیه خیاط است و در حین خرید لباس به ترتیب به جنس پارچه و کیفیت دوخت توجه می‌کنند.
- فرزند سعید مهر امسال به کلاس اول می‌رود. آن‌ها برای خرید کوله‌پشتی به بازار رفته‌اند. سعید به سادگی و سبکی کوله‌ها و فرزندش به رنگ و طرح روی آن‌ها توجه می‌کند.
- محبوبه در راه برگشت به خانه از مدرسه، بسیار گرسنه شده، در اتوبوس در حین نگاه کردن به تابلوی مغازه‌ها، اشتباهاً کلمه کتاب را «کیاب» می‌خواند.

۱) اطلاعات موجود در حافظه - تحریک حواس به وسیله محرک‌های بیرونی - انتظارات فرد

۲) سبک پردازش افراد و انتظارات آن‌ها - سبک پردازش - تحریک حواس به وسیله محرک‌های بیرونی

۳) اطلاعات موجود در حافظه - سبک پردازش - انتظارات فرد

۴) سبک پردازش افراد و انتظارات آن‌ها - تحریک حواس به وسیله محرک‌های بیرونی - تحریک حواس به وسیله محرک‌های بیرونی

(درس ۳ - منابع توبه)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

منابع توجه تحت تأثیر سه عامل است:

- ۱) تحریک حواس توسط محرک‌های بیرونی: زمانی که محرک بیرونی ویژگی‌های خاص و متمایزی دارد که توجه ما را به خود جلب می‌کند؛ مانند: شنیدن صدای بلند بوق یک ماشین.
- ۲) اطلاعات موجود در حافظه: زمانی که نظر ما به سمت اطلاعاتی که به واسطه شغل، علائق، تحصیلات و ... در حافظه ما وجود دارد جلب می‌شود؛ مانند: توجه دندان‌پزشک به دندان‌های افراد یا یک روان‌شناس به رفتارهای افراد.
- ۳) سبک پردازش افراد و نوع انتظارات آن‌ها: زمانی که فرد به دنبال محرکی با ویژگی‌های خاص (ادراکی یا مفهومی) است و یا انتظار چیزی یا فردی را با ویژگی‌های خاص می‌کشد؛ مانند: منتظر ماشین پدرمان هستیم و ماشین‌های شبیه مشخصات ماشین پدرمان، نظر ما را به خود جلب می‌کند.

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: زمانی که محرک بیرونی براساس اطلاعات پیشین موجود در حافظه فرد انتخاب شود عامل مؤثر «اطلاعات موجود در حافظه» بوده است؛ برای مثال دندان‌پزشکان هنگام گفت‌وگو به دندان‌های مخاطب خود توجه می‌کنند یا خیاط به کیفیت دوخت و پارچه‌فروش به کیفیت پارچه توجه می‌کند.

عبارت دوم: زمانی که سبک پردازش (ادراکی و مفهومی) افراد در محرک انتخابی برای توجه اثرگذار باشند و یا فرد در انتظار محرکی با ویژگی‌های خاصی باشد، منبع توجه «سبک پردازش و انتظارات آن‌ها» است. به همین دلیل است که سعید که به عنوان بزرگسال سبک پردازش مفهومی دارد به کیفیت کوله‌پشتی و کودکش که سبک پردازش ادراکی دارد به رنگ و طرح کوله‌پشتی‌ها توجه می‌کند.

عبارت سوم: محبوبه به دلیل گرسنگی بیشتر منتظر مواجه شدن با موضوعاتی است که به غذا مربوط می‌شوند و به همین دلیل کلمه کتاب که به کباب شبیه است را اشتباه پردازش می‌کند. این اشتباه به دلیل سبک پردازش و نوع انتظار او است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

روان شناسی

تست و پاسخ ۷۰

- درستی و نادرستی هر یک از عبارات‌های زیر، به ترتیب کدام است؟
- گوش‌به‌زنگی یک ویراستار در پیدا کردن غلط‌های نگارشی در یک مقاله علمی، به دلیل خستگی کاهش می‌یابد.
  - شباهت دو تکلیف، دشواری تکلیف و ویژگی‌های شخصی در برآورد دقیق حداکثر مدت‌زمان مفید برای ایجاد توجه مستمر نقش دارد.
  - اطلاعات محرمانه یک شرکت لو رفته و مدیر شرکت یکی از کارمندانش را مقصر خواند در حالی که او چنین کاری نکرده بود. مدیر در نهایت علی‌رغم همه تلاش‌ها نتوانست فرد خاطی را پیدا کند. مدیر در این موقعیت دچار هر دو نوع خطای ردیابی علامت شده است.
  - نگاه کردن از بالای یک ساختمان ده طبقه به پایین و برآورد نقاط سیاه در حرکت به عنوان انسان، مصداقی از توهم است.
- (۱) درست - درست - نادرست - نادرست
(۲) نادرست - نادرست - درست - درست
(۳) درست - درست - نادرست - درست
(۴) نادرست - درست - نادرست - نادرست

پاسخ: گزینه ۲

(درس ۳ - کارکردهای توهه، ساماندهی توهه، ادراک؛ محرک‌های محیطی را چگونه تفسیر می‌کنیم؟)

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: نادرست است؛ به توانایی فرد برای یافتن محرک هدف در یک دوره زمانی طولانی، گوش‌به‌زنگی گویند. در جست‌وجو به دنبال یافتن یک محرک مکانی در زمینه یا بافت مکانی هستیم، اما نمی‌دانیم در چه مکانی درست است که خستگی عاملی است که هم بر گوش‌به‌زنگی و هم بر جست‌وجو اثر می‌گذارد و کارکرد هر دو را کاهش می‌دهد، اما مثال داده‌شده مصداقی از جست‌وجو است، نه گوش‌به‌زنگی.

عبارت دوم: نادرست است؛ تعیین دشواری تکلیف و ویژگی‌های شخصی برای برآورد حداکثر زمان مفید برای ایجاد توجه مستمر، نقش دارد، ولی شباهت دو تکلیف در توجه پراکنده نقش دارد، نه در توجه مستمر و متمرکز.

عبارت سوم: درست است؛ در هر موقعیت ردیابی دو خطای هشدار کاذب (ردیابی علامت غایب) و از دست دادن (ردیابی نکردن محرک حاضر) ممکن است رخ بدهد. در موقعیت ذکر شده در سؤال، مدیر زمانی که کارمندی که خطایی نکرده را به عنوان متهم در نظر می‌گیرد دچار «هشدار کاذب» شده و زمانی که نتوانسته فرد خاطی را پیدا کند، محرک هدف را از دست داده است؛ پس دچار «خطای از دست دادن» شده است.

عبارت چهارم: نادرست است؛ به ادراک بدون احساس «توهم» گفته می‌شود، در حالی که وقتی اشیا و افراد روی زمین را به دلیل فاصله زیاد مانند نقطه‌ای در حال حرکت می‌بینیم و آن‌ها را به عنوان انسان ادراک می‌کنیم، ادراک درست صورت گرفته است، نه توهم؛ چون احساس وجود دارد و ادراک ما با احساس ما منطبق هم هست.

تست و پاسخ ۷۱

نوع رمزگردانی در عبارات زیر به ترتیب کدام است؟

- محسن ظرف ده دقیقه اتفاقات ۵ قسمت اول سریال را برای دوستش تعریف می‌کند تا با هم قسمت ششم را تماشا کنند.
- راضیه از طرح پارچه مدل و رنگ لباسی که دوستش در مهمانی هفته قبل پوشیده بود، برای مادرش دقیق تعریف می‌کند.
- مرجان رمز کارت بانکی‌اش را براساس تاریخ تولد پسرش انتخاب می‌کند.
- پیمان حروف الفبا را فقط با دیدن فیلم‌های آموزشی آموخته است.

(۱) کلی - دریافت تک‌حسی - رویدادی - دریافت چندحسی

(۲) جزئی - جزئی - رویدادی - تک‌حسی دیداری

(۳) کلی - جزئی - معنایی - دریافت چندحسی

(۴) جزئی - دیداری - معنایی - تک‌حسی شنیداری

پاسخ: گزینه ۳

(درس ۴ - رمزگردانی)

مشاوره سعی کنید به تمام انواع رمزگردانی مسلط باشید و به دانستن یک یا دو تا از آن‌ها برای پیدا کردن جواب اکتفا نکنید؛ به عنوان مثال قسمت دوم در همه گزینه‌ها درست است و لذا امکان حذف گزینه وجود ندارد.

درس نامه ●●

رمزگردانی اولین مرحله حافظه است که در آن اطلاعات وارد می شوند که به شکل های مختلفی صورت می گیرد و انواع مختلفی دارد.

شکل های رمزگردانی

- جزئی ← اطلاعات به صورت جزء به جزء رمزگردانی می شود و شامل جزئیات موضوع است.
- کللی ← در کودکان وجود دارد و با خطای بیشتری همراه است.
- دربرگیرنده خلاصه موضوع است.
- در بزرگسالان وجود دارد.

انواع رمزگردانی

- دیداری: اطلاعات از طریق دیدن وارد حافظه می شود.
- شنیداری ← اطلاعات از طریق شنیدن وارد حافظه می شود.
- رمزگردانی بیشتر اطلاعات شنیداری است.
- معنایی: در آن اطلاعات وارد شده با اطلاعات قبلی پیوند خورده و معنا می یابد و سپس به حافظه سپرده می شود.

نکته رمزگردانی معنایی از رمزگردانی دیداری و شنیداری پایدارتر است.

پاسخ تشریحی بررسی عبارات:

عبارت اول: رمزگردانی کلی، شامل خلاصه یک موضوع است. محسن در ده دقیقه فقط می تواند اتفاقات مهم سریال را تعریف کرده باشد، بنابراین با رمزگردانی کلی مواجه هستیم.

عبارت دوم: رمزگردانی جزئی شامل توجه به جزئیات و کوچک ترین قسمت های یک رویداد است؛ مانند توجه به طرح پارچه و مدل یک لباس و بیان دقیق آن ها؛ ضمناً راضیه این اطلاعات را فقط از طریق دیدن به خاطر سپرده است، پس رمزگردانی او از طریق یک حس صورت گرفته (دریافت تک حسی) و چون از طریق دیدن صورت گرفته به رمزگردانی دیداری مربوط است.

عبارت سوم: نوعی از رمزگردانی معنایی است، زیرا با پیوند دادن اطلاعات جدید با مطالب قبلی انجام شده است؛ ضمناً «رویدادی» از انواع حافظه براساس نوع اطلاعات است، نه از انواع رمزگردانی.

عبارت چهارم: پیمان از طریق دیدن فیلم حروف الفبا را آموخته است، بنابراین هم فیلم ها را دیده است (رمزگردانی دیداری) و هم صدای حروف را از طریق فیلم ها شنیده است که شکل و صوت حروف را توضیح می داده است؛ پس رمزگردانی او از طریق شنیدن هم بوده است، بنابراین او از دریافت چندحسی استفاده کرده است.

تست و پاسخ ۲۲

در هر یک از موقعیت های زیر به ترتیب کدام عامل مؤثر بر فراموشی اثرگذار بوده است؟

- بعد از مهمانی، فائزه اعتقاد داشت ظروف میزبان خوش رنگ بوده اند، اما عرشیا هر چه فکر کرد رنگ ظرف ها را به یاد نداشت.
- کوروش کتاب روان شناسی اش را با علاقه می خواند، اما برخلاف به یاد داشتن نام نظریه پردازها و محتوای نظریه ها نمی تواند بگوید هر نظریه به کدام نظریه پرداز مربوط است.
- پس از گذشت چند هفته عاطفه در مقایسه با شب شلوغ عروسی جزئیات بیشتری از مراسم عقد خود به خاطر دارد.

(۱) عدم رمزگردانی - عوامل عاطفی - تداخل اطلاعات

(۲) گذشت زمان - عوامل عاطفی - گذشت زمان

(۳) گذشت زمان - نشانه های بازیابی - گذشت زمان

(۴) عدم رمزگردانی - نشانه های بازیابی - تداخل اطلاعات

(درس ۴ - عوامل مؤثر بر فراموشی)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

روان شناسی

درس نامه ●●

مهم ترین عوامل مؤثر بر فراموشی عبارت اند از:

گذشت زمان	اطلاعات به دلیل گذشت زمان فراموش می شوند.
تداخل	یادگیری های جدید مانع از به یاد آوردن یادگیری های قبلی می شوند.
عوامل عاطفی	<p>● به دو صورت عمل می کنند</p> <p>← مثبت: مطالبی را که دوست داشته باشیم کم تر فراموش می کنیم.</p> <p>← منفی: مطالبی را که دوست نداشته باشیم کم تر به حافظه می سپاریم و زودتر فراموش می کنیم؛ هم چنین وجود هیجانات منفی مانند اضطراب و ترس باعث فراموشی مطالب می شوند.</p> <p>● عوامل عاطفی بر هر سه مرحله حافظه (رمزگردانی، نگه داری و بازیابی) اثر می گذارد.</p>
عدم رمزگردانی	بسیاری از فراموشی ها به دلیل کم توجهی و نبود رمزگردانی است.
عدم وجود نشانه های بازیابی	<p>● بازیابی اطلاعات از حافظه، به نشانه های آن اطلاعات وابسته است.</p> <p>● نشانه های بازیابی هم می تواند درونی (معنایی) باشد و هم می تواند بیرونی (حسی یا غیرمعنایی) باشد.</p> <p>● نشانه های درونی از نشانه های بیرونی کارآمدتر هستند.</p>

پاسخ تشریحی

- علت فراموشی بسیاری از مطالب رمزگردانی نکردن آن مطالب است. در واقع بسیاری از فراموشی ها مانند فراموشی عرشیا در عمل ناشی از کم توجهی و نبود رمزگردانی است. به بیان ساده عرشیا اصلاً به رنگ ظروف توجه نکرده است و به همین خاطر رنگ ظروف را به خاطر ندارد.
- نشانه های بازیابی به دو دسته درونی و بیرونی تقسیم می شوند. نشانه های درونی برای بازیابی بهتر هستند و با کمک آن ها فراموشی کم تر اتفاق می افتد. برای کوروش مطالب کتاب روان شناسی و نظریه های مطرح شده جذاب هستند، ولی چون هیچ نشانه ای برای به خاطر سپردن نام نظریه پردازها نداشته است، آن ها را فراموش می کند.
- مراسم عروسی در مقایسه با مراسم عقد، مهمانان و جزئیات بیشتری دارد. به همین دلیل اطلاعات مربوط به شب عروسی علی رغم این که زمان کمتری از آن گذشته است به دلیل حجم زیاد اطلاعات بیشتر تداخل کرده اند و یا رمزگردانی نشده اند؛ به همین دلیل جزئیات مراسم عقد در خاطر عاطفه بیشتر مانده است.

تست و پاسخ ۷۳

علی کارشناس شهرداری است و باید طرحی برای بهبود فرهنگ رانندگی شهروندان طراحی کند و حسنا کارشناس فنی است و باید از سدی برق آبی بازدید کند تا تولید آن را بهینه سازی کند. با توجه به شرایط علی و حسنا کدام گزینه درست است؟

- (۱) علی و حسنا هر دو می توانند با طی اقدامات استاندارد به هدف خود برسند.
- (۲) علی راحت تر از حسنا می تواند شرایط موجود و مطلوب کار خود را تعریف کند.
- (۳) میزان تولید سد برق آبی ناشی از علل بیشتری نسبت به سطح فرهنگ رانندگی شهروندان است.
- (۴) در صحبت با مدیر بالادستی حسنا راحت تر از علی می تواند رسیدن به هدفش را تضمین کند.

(درس ۵ - انواع مسئله)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه ●●

مسائل با توجه به شاخص های زیر به دو گروه «خوب تعریف شده» و «خوب تعریف نشده» تقسیم می شوند:

- (۱) شناسایی موقعیت اولیه
- (۲) فهرست اقدامات یا راهبردهای در دسترس
- (۳) تعریف دقیق هدف
- (۴) امکان تضمین دستیابی یا عدم دستیابی به هدف

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

روان شناسی

پاسخ تشریحی مسئله‌ای که علی با آن مواجه است «خوب تعریف نشده» و مسئله حسنا «خوب تعریف شده» است. تنها در مسائل خوب تعریف شده است که می‌توان اقدامات استاندارد را تعریف کرده و آن‌ها را دنبال کرد (رد ۱). در مسائل خوب تعریف نشده به مانند مسئله پیش روی علی نمی‌توان به راحتی شرایط موجود و مطلوب (هدف) را تعریف کرد (رد ۲)؛ همچنین مسائل خوب تعریف شده تحت تأثیر عوامل و علل کم‌تری بوده و مسائل خوب تعریف نشده چندعلیتی هستند (رد ۳). در نهایت در مسائل خوب تعریف شده می‌توان رسیدن به هدف را تضمین کرد (درستی ۴).

نکته خوب تعریف نشده بودن به معنای پیچیده بودن و دشواری حل یک مسئله است؛ به عبارت دیگر مسئله‌های پیچیده از آن جایی که علل متعددی دارند، به راحتی قابل تعریف نیستند.

تست و پاسخ ۷۴

هر یک موارد زیر، به ترتیب با کدام روش حل مسئله همخوانی بیشتری دارد؟

- علی که انجام تکلیف درسی‌اش را فراموش کرده با راهنمایی دوستانش به فکر تظاهر به بیماری یا تقلب از تکلیف دوستش می‌افتد.
- زهرا که برای شرکت در مصاحبه سالانه یک شرکت بین‌المللی نیاز به تقویت زبان انگلیسی‌اش دارد، به پیشنهاد دوستش در یک مؤسسه معتبر زبان ثبت‌نام می‌کند.
- فریده برای تدریس کتاب جامع نظریات روان‌شناسی، از دانشجویانش می‌خواهد هر هفته یک فصل آن را ارائه دهند.
- رضا که تجربه کافی برای طرح سؤالات پایان ترم برای دانش‌آموزانش ندارد، تصمیم می‌گیرد از نمونه سؤالات امتحان نهایی سال قبل استفاده کند.

(۱) کاهش تفاوت وضعیت موجود و وضعیت مطلوب - اکتشافی - خرد کردن - خرد کردن

(۲) مهندسی معکوس - تحلیلی - کاهش تفاوت وضعیت موجود و مطلوب - خرد کردن

(۳) بارش مغزی - تحلیلی - خرد کردن - شروع از آخر

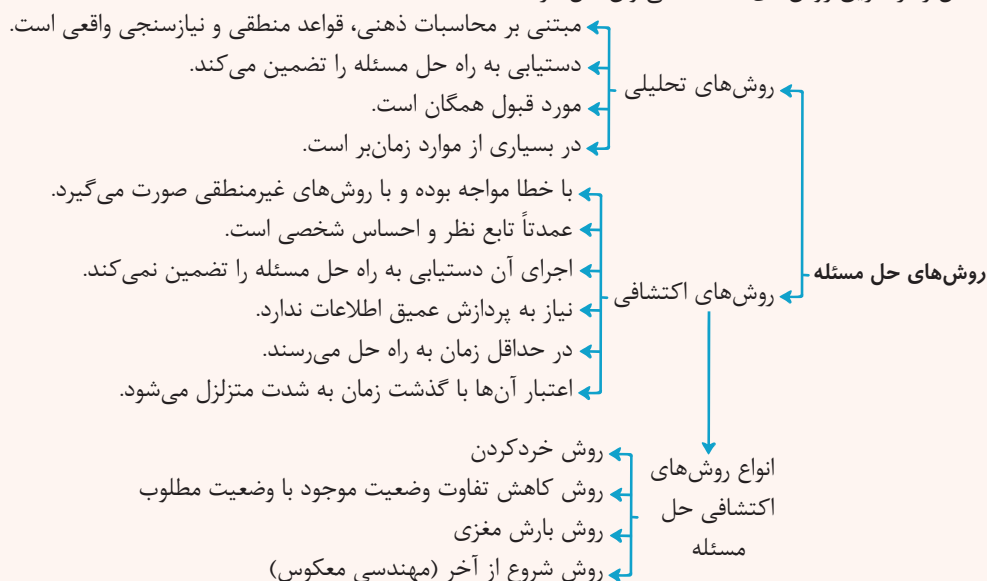
(۴) خرد کردن مسئله - اکتشافی - کاهش تفاوت وضعیت موجود و مطلوب - مهندسی معکوس

(درس ۵ - انواع روش‌های حل مسئله)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه

مسائل را از طریق روش‌های مختلف می‌توان حل کرد:

پاسخ تشریحی بررسی عبارات:

عبارت اول: علی با مسئله قانع کردن معلم به دلیل عدم انجام تکالیف روبه‌رو است و برای مقابله از نظرات و همفکری دوستانش استفاده کرده و به این فکر می‌افتد که با بهانه موجهی پیدا کند و یا آن را با تقلب کردن انجام دهد، بنابراین او به پیشنهادهاى ارائه شده توسط دوستانش به راه حل رسیده؛ پس به بارش مغزی اشاره دارد.

عبارت دوم: روش‌های تحلیلی زمان بر هستند، اما دستیابی به راه حل مسئله را تضمین می‌کنند و مبتنی بر نیازسنجی واقعی بوده و مورد قبول همگان هستند؛ مانند روش پیشنهادی دوست زهرا که منطقی است و او را در رسیدن به هدف کمک می‌کند.

عبارت سوم: تدریس یک کتاب جامع، یک مسئله بزرگ است که حل یک‌باره آن امکان‌پذیر نیست. تقسیم این کتاب به بازه‌های زمانی هفته‌ای و فصل‌فصل کردن آن، مصداقی از خرد کردن مسئله است که با کنار هم قرارگیری آن‌ها، مسئله بزرگ‌تر حل خواهد شد.

عبارت چهارم: رضا برای طرح سؤالات پایان ترم تجربه کافی ندارد و به جای این که سعی کند کتاب‌های مربوط به شیوه‌های درست طراحی سؤال را مطالعه کند و براساس آن سؤالات مناسب را طرح کند، سعی کرده از محصول آماده و نمونه سؤالات طرح شده استفاده کند تا کم‌کم با مواجه شدن با نمونه سؤالات آماده به توانایی طرح سؤالات استاندارد و متناسب با الگوی ارزشیابی برسد؛ پس از روش شروع از آخر استفاده کرده است.

تست و پاسخ ۷۵

چند ساعت مانده به غروب آفتاب، سازمان هواشناسی بارش برف شدید و پیش‌بینی نشده‌ای را در ساعات پیش رو گزارش داد. سهیلا که چمدان‌هایش را هم در صندوق عقب ماشینش گذاشته بود دلش نیامد سفر خود را لغو کند، اما مهدیه با وجود تهیه ملزومات سفر، ناراحت به خانه برگشت. به ترتیب، ملاک تصمیم‌گیری سهیلا و مهدیه در کدام گزینه آمده است؟

(۱) هزینه - خطر (۲) سودمندی - خطر (۳) هزینه - هزینه (۴) سودمندی - هزینه

(درس ۶ - ملاک‌های تصمیم‌گیری)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه

ملاک‌های تصمیم‌گیری عبارت‌اند از:

- مزیت‌ها
- هزینه‌ها
- خطر

- مزایا و هزینه‌ها: هنگام خرید، انتخاب و تصمیم‌گیری ما قطعاً براساس هزینه و مزایای خاص آن کالا خواهد بود؛ به عبارت دیگر براساس خرد و دانش خودمان تصمیم می‌گیریم، یعنی ملاک ما میزان سودمندی‌ای است که انتظار داریم به آن برسیم. بر این اساس هر چه هزینه کم‌تر و مزایا بیشتر باشد آن کالا را انتخاب خواهیم کرد و هر چه هزینه بیشتر و مزایا کم‌تر باشد، احتمال انتخاب کاهش می‌یابد.
- هزینه‌های قبلی: گاهی به دلیل هزینه‌های قبلی که کرده‌ایم دست به انتخاب پر خطر می‌زنیم.
- خطر: هرگاه اطمینان کافی به نتایج تصمیم‌گیری وجود نداشته باشد و یا خطر از دست دادن وجود داشته باشد، خطر نکرده و تصمیم نمی‌گیریم.

پاسخ تشریحی زمانی که فرد با توجه به هزینه‌های مادی و معنوی گذشته خود برای رسیدن به خواسته‌اش علی‌رغم خطرناک بودن و نادرستی تصمیم، تصمیم به ادامه مسیر بگیرد ملاک تصمیم‌گیری هزینه بوده است؛ مانند فردی که لوازم شنا خریده ولی با وجود طوفانی شدن دریا از ساحل بر نمی‌گردد یا سهیلا که با وجود اعلام بارش برف تصمیم به ادامه سفر خود می‌گیرد.

زمانی که فرد براساس دوری از خطرهای احتمالی تصمیم‌گیری کند ملاک تصمیم‌گیری او خطر بوده است؛ به مانند مهدیه که برای دورماندن از خطر بارش برف سنگین سفر خود را لغو می‌کند.

تست و پاسخ ۷۶

کدام یک از موقعیت‌های زیر به تعارض گرایش - اجتناب اشاره ندارد؟

- (۱) دوستان هستی از او می‌خواهند که فردا صبح خیلی زود برای کوهنوردی به آن‌ها بپیوندد و او بین انتخاب استراحت صبح‌گاهی و معاشرت با دوستانش دچار تعارض شده است.
- (۲) اکرم امروز صبح به دوستانش گفت که نمی‌تواند بین این دو موقعیت که کارمند باشد و اوقات تفریح و استراحتش محدود شود و این که بیکار باشد و نتواند امرار معاش کند، تصمیم بگیرد.
- (۳) شکورا مشروط شده و خیلی دلش می‌خواهد که این راز را با خواهرش در میان بگذارد، ولی نگران فاش شدن آن در خانواده است.
- (۴) فائزه شب گذشته خیلی ناراحت بود؛ زیرا خانواده‌اش برای دیدن تئاتر مورد علاقه او رفته بودند، اما او به دلیل امتحان سختی که داشت، نتوانست آن‌ها را همراهی کند.

(درس ۶ - پیام‌های ناتوانی در تصمیم‌گیری)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه ●●

تعارض حاصل ناتوانی در تصمیم گیری است و سه نوع است:

موقعیت	انواع تعارض
زمانی که فرد بین دو امر خواستنی فقط باید یکی را انتخاب کند.	گرایش - گرایش
زمانی که فرد باید انتخابی کند که هم جنبه مطلوب و هم جنبه نامطلوب دارد.	گرایش - اجتناب
زمانی که فرد بین دو امر نامطلوب مجبور به انتخاب باشد.	اجتناب - اجتناب

پاسخ تشریحی تعارض گرایش - اجتناب در موقعیتی رخ می دهد که یک تصمیم هم جنبه ای مطلوب دارد و هم جنبه ای نخواستنی و نامطلوب. در این موقعیت فرد بین این که آن تصمیم را بگیرد یا نه دچار تعارض می شود.
تشریح گزینه ها:

- ۱) معاشرت با دوستان: جنبه خواستنی / بیدار شدن صبح زود: جنبه نخواستنی ← تعارض گرایش - اجتناب
- ۲) کارمند بودن و محدود شدن اوقات فراغت: نخواستنی و نامطلوب / بیکار بودن و ناتوانی در امرار معاش: نخواستنی و نامطلوب ← تعارض اجتناب - اجتناب
- ۳) شکورا دوست دارد رازی که در دل دارد را با خواهرش در میان بگذارد: خواستنی و مطلوب / ولی دلش نمی خواهد بقیه افراد خانواده متوجه آن شوند و نگران او رفتن خبر مشروط شدنش از طریق خواهرش است: نخواستنی و نامطلوب ← تعارض گرایش - اجتناب
- ۴) همراهی با خانواده و دیدن تاثیر مورد علاقه: خواستنی و مطلوب / گرفتن نمره بد در امتحان: نخواستنی و نامطلوب ← تعارض گرایش - اجتناب

تست و پاسخ ۷۷

هر یک از عبارات های زیر به ترتیب، با کدام مورد ارتباط بیشتری دارد؟

- هدیه به توصیه پزشک برای حفظ سلامتی اش هر روز یک ساعت ورزش می کند.
  - مهران سعی دارد در دانشگاه معدل الف شود تا با بهره مندی از تخفیف شهریه، پدرش را خوشحال کند.
  - سوگل به دلیل قولی که به مدیرش داده، برای پایان پروژه، شبها بیدار می ماند. چون معتقد است عمل به وعده وظیفه هر انسانی است.
- ۱) شدت و جهت رفتار در او مشخص است. - منبع لذت وی، عاملی خارجی است. - عوامل فرازیستی عامل بروز رفتار بوده است.
  - ۲) عاملی فرازیستی او را به حرکت واداشته است. - عوامل زیستی در رفتار او دخیل هستند. - رفتارش دوام زیادی نخواهد داشت.
  - ۳) تحت تأثیر پاداش بیرونی به ورزش کردن برانگیخته شده است. - با حذف پیامد رفتار، رفتار مهران نیز دوام نمی یابد. - عمل کردن به قول برای وی لذتی درونی دارد.
  - ۴) اگرچه شدت رفتار مشخص است، اما جهت رفتار مشخص نیست. - منبع لذت وی، در خود تکلیف است. - ترس از اخراج به عنوان انگیزه بیرونی، عامل رفتار است.

(درس ۷ - انگیزه و نگرش، انگیزه های بیرونی، انگیزه های درونی)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره نکته مهم در حل این نوع سوالات که نمونه آن در کنکورهای دی ماه و تیر ماه سال گذشته دیده شده، قدرت شما در تشخیص، مصادیق انگیزه یا نگرش و سپس تعیین ویژگی های مربوطه است.

پاسخ تشریحی بررسی عبارات:

عبارت اول: هدیه برای این که به سلامتی دست یابد هر روز یک ساعت ورزش می کند، بنابراین در مورد هدیه می توانیم بگوییم چون هدف مشخصی دارد، پس جهت حرکت در او مشخص است و چون مقدار زمانی که باید هر روز بگذارد (روزی یک ساعت ورزش) را نیز تعیین کرده است، پس شدت حرکت نیز مشخص است (تأیید ۱) و رد (۴)؛ ضمناً عامل زیستی یعنی رسیدن به سلامتی او را به حرکت واداشته است (رد ۲) و از آنجایی که خود ورزش کردن لذت بخش نبوده، بلکه پیامد آن (رسیدن به سلامتی) باعث بروز رفتار شده، پس عامل بیرونی، رفتار را در او به وجود آورده است، پس عبارت مطرح شده در (۳) نیز صحیح است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

روان شناسی

آزمون چهاردهم حضوری

عبارت دوم: علت درس خواندن مهران لذت بردن از درس خواندن نیست، بلکه بهره‌مندی از تخفیف شهریه و خوشحال کردن پدر است؛ پس منبع پاداش و لذت در بیرون از فعالیت قرار دارد و با قطع پاداش، رفتار مهران نیز دوام زیادی نخواهد داشت (تأیید عبارات ۱) و ۳) و رد ۴)؛ ضمناً خوشحال کردن پدر عامل فرازیستی است (رد ۲).

عبارت سوم: سوگل عقیده دارد که هر انسانی باید به قولش عمل کند، پس عامل رفتار او برای شب‌بیداری و به پایان رساندن پروژه، باورها و نگرش‌های اوست؛ بنابراین عامل فرازیستی باعث بروز رفتار شده است و مادامی که این نگرش وجود دارد رفتار هم وجود خواهد داشت؛ ضمناً نگرش‌ها پس از شکل‌گیری ثبات بیشتری داشته و در برابر تغییر مقاومت می‌کنند (رد ۲). درونی و بیرونی بودن منبع لذت در انگیزه‌ها مطرح هستند، در حالی که علت رفتار سوگل نگرش‌های اوست. (رد ۳ و ۴)

تست و پاسخ ۷۸

مشخص کنید هر یک از موارد زیر به کدام یک از روش‌های اسناد برمی‌گردد؟

- بدطعم شدن غذا به خاطر عدم تجربه کافی فرد در آشپزی و تهیه مواد غذایی بی کیفیت
- ضرر کردن فرد در تجارت به خاطر تورم‌ها و مصوبه‌های جدید قانونی و مالیات سنگین بر درآمد مردم در سال جاری
- سلامت کامل دندان‌های فرد علی‌رغم عدم مراقبت‌های بهداشتی و به خاطر ارثی بودن جنس دندان‌های خوب

۱) ناپایدار درونی - غیر قابل کنترل بیرونی - درونی غیر قابل کنترل

۲) پایدار درونی - پایدار بیرونی - درونی قابل کنترل

۳) ناپایدار بیرونی - غیر قابل کنترل درونی - بیرونی غیر قابل کنترل

۴) پایدار بیرونی - ناپایدار درونی - بیرونی قابل کنترل

پاسخ: گزینه ۱

(درس ۷ - اسناد)

درس نامه اسناد به معنای نسبت دادن شکست‌ها و موفقیت‌هایمان به عوامل زیربنایی آن است. در اسناد سه عامل در نظر گرفته می‌شود:

۱) عوامل درونی - بیرونی

۲) عوامل قابل کنترل - غیر قابل کنترل

۳) عوامل پایدار - ناپایدار

پاسخ تشریحی توضیح عبارات:

عبارت اول: بدطعم شدن غذا به خاطر تجربه ناکافی فرد، ناپایدار است؛ زیرا می‌تواند با تلاش و تمرین، مهارت‌هایش برای درست کردن غذا و تهیه مواد غذایی باکیفیت ارتقا یابد؛ همچنین به ویژگی‌های فردی و خود شخص برمی‌گردد، بنابراین درونی است. ← ناپایدار درونی
عبارت دوم: دلیل ضرر کردن فرد، غیر قابل کنترل است؛ زیرا ضرر او به شرایط اقتصادی جامعه و قوانین حاکم بر جامعه نسبت داده شده است که فرد نمی‌تواند تغییر دهد؛ ضمناً تورم و قوانین به عوامل بیرون از خود فرد مربوط می‌شود. ← غیر قابل کنترل بیرونی
عبارت سوم: ارثی بودن جنس خوب دندان‌ها امری پایدار است و در طول زمان تغییر نمی‌کند؛ ضمناً انتخاب ویژگی‌های ارثی در اختیار و کنترل ما نیست، پس غیر قابل کنترل است، همچنین به ویژگی‌های شخصی فرد برمی‌گردد و درونی است. ← پایدار درونی غیر قابل کنترل

تست و پاسخ ۷۹

درستی و نادرستی هر یک از عبارات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- به مجموعه الگوهای رفتاری، هیجانی مورد استفاده روزمره افراد سبک زندگی می‌گویند.
- همه اهدافی که در روان‌شناسی سلامت دنبال می‌شود در اثرات ورزش بر سلامتی نیز دیده می‌شود.
- مقدار احساس فشار روانی تحت تأثیر تعامل فرد و محیط است و نوع آن از قضاوت او از شرایط بیرونی تأثیر می‌گیرد.
- مصرف شیر و لبنیات در رژیم غذایی می‌بایست بیشتر از سبزیجات و میوه‌ها باشد.

۱) نادرست - درست - نادرست - درست - نادرست - درست

۲) نادرست - درست - نادرست - درست - نادرست - درست

۳) نادرست - درست - نادرست - درست - نادرست - درست

۴) نادرست - درست - نادرست - درست - نادرست - درست

(درس ۸ - سبک زندگی)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

روان شناسی

پاسخ تشریحی بررسی عبارات:

عبارت اول: نادرست؛ به مجموعه الگوهای رفتاری، شناختی که افراد در زندگی روزمره خود از آن‌ها استفاده می‌کنند؛ سبک زندگی گفته می‌شود. عبارت دوم: درست؛ ورزش علاوه بر ایجاد لذت و شادابی، موجب حفظ و ارتقای سلامتی و پیشگیری و کنترل بسیاری از بیماری‌ها می‌شود. این اثرات دقیقاً همان اهدافی است که روان‌شناسان سلامت به دنبال آن هستند. عبارت سوم: درست؛ فشار روانی روبه‌رو شدن با تغییر در زندگی است. همه افراد در زندگی خود استرس را تجربه می‌کنند. فشار روانی از نوع ارتباط شخص با محیط است، بنابراین نوع قضاوت و ارزیابی او از شرایط، مقدار و نوع فشار روانی فرد را تعیین می‌کند؛ اگر فرد موقعیت را به صورت فشار آور و فراتر از توانایی خود ارزیابی کند و سلامتی خود را در خطر ببیند، فشار روانی او از نوع منفی است، ولی اگر موقعیت را یک چالش بداند و انگیزه و تلاشش افزایش یابد، فشار روانی او از نوع مثبت است. عبارت چهارم: نادرست؛ با توجه به ترتیب هرم غذایی، لازم است مصرف میوه‌ها و سبزیجات در رژیم غذایی بیشتر از شیر و لبنیات باشد.

تست و پاسخ ۸۰

درستی یا نادرستی موارد زیر به ترتیب کدام است؟

- از شوخ‌طبعی برای حذف عامل فشارآوری که در کوتاه‌مدت قابل حل نیست، استفاده می‌شود.
- روبه‌رو شدن با فشار روانی، یک روش سازگارانهٔ مقابله است که منجر به حل مسئله می‌شود.
- خطرناک بودن موقعیت و میزان قدرت تغییر موقعیت، به ترتیب سؤالاتی هستند که در موقعیت استرس‌زا ارزیابی می‌شوند.
- روی آوردن به بزهکاری، از جمله مقابله‌های ناسازگارانه در هنگام رویارویی با فشار روانی است.

(۲) نادرست - نادرست - درست - نادرست

(۱) درست - درست - نادرست - نادرست

(۴) درست - درست - نادرست - درست

(۳) نادرست - نادرست - درست - درست

(درس ۸ - راه‌های مقابله با فشار روانی منفی)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی

بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: نادرست؛ برای این‌که راحت‌تر بتوان با فشار روانی سازگار شد و اوقات سخت مواجهه با فشار روانی را سپری کرد، از حس شوخ‌طبعی استفاده می‌شود، نه این‌که مستقیماً از شوخی برای حذف عامل فشارآور استفاده کنیم.

عبارت دوم: نادرست؛ فشار روانی، روبه‌رو شدن با تغییر در زندگی است، تغییری که باعث به هم خوردن تعادل در زندگی می‌شود و لازم است برای سازگارشده با شرایط جدید بیشتر تلاش کنیم، بنابراین برای مقابله باید با موقعیت روبه‌رو شویم تا بتوانیم برای آن بین بردن آن و یا به حداقل رساندن و تحمل آن تلاش کنیم.

عبارت سوم: درست؛ فرد در فشار روانی ابتدا براساس برداشت اولیه خود به ارزیابی موقعیت می‌پردازد و از خود می‌پرسد آیا خطری مرا تهدید می‌کند؟ و سپس کنترل شخصی خود (قدرت تغییر) را برآورد می‌کند و می‌گوید: «آیا من می‌توانم کاری برای تغییر موقعیت انجام دهم؟»

عبارت چهارم: نادرست؛ گاهی افراد برای مقابله یا حذف فشار روانی، به مصرف داروهای شیمیایی و دخانیات می‌پردازند. استفاده مکرر از این نوع روش مقابله ناسازگارانه، می‌تواند زمینه‌ساز شکل‌گیری اعتیاد، بزهکاری و انحراف‌های فردی و اجتماعی باشد (نه این‌که انتخاب اولیه فرد در مقابله با فشار روانی، اقدام به انواع بزهکاری باشد).

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

• عَيْنَ الْأَنْسَبِ فِي الْجَوَابِ لَتَرْجُمَةَ الْعِبَارَاتِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (٨١ - ٨٨):

تست و پاسخ ٨١

﴿قَالَ رَبِّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَسْأَلَكَ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ﴾ گفت ...

- ١) بارالها من به تو پناه می‌آورم از این که از تو چیزی را مسئلت کنم که نسبت به آن دانشی وجود ندارد!
- ٢) پروردگارا من به تو پناه آورده‌ام که از تو آن چه را بخواهم که به آن هیچ دانشی ندارم!
- ٣) پروردگار من از این که از تو چیزی را طلب کنم که نسبت به آن دانشی ندارم به تو پناه برده‌ام!
- ٤) پروردگارا من به تو پناه می‌برم که از تو چیزی بخواهم که به آن دانشی ندارم!

پاسخ: گزینه ٤

(عربی یازدهم - درس ٧)

مشاوره در آزمون‌ها غالباً سؤال اول عربی یکی از آیات قرآن داخل کتاب است؛ پس حتماً از قبل، معنای آیات رو با دقت یاد بگیرید، چون گاهی ممکنه نکاتی داشته باشن که نیاز به بررسی شدن قبل از آزمون دارن!

خودت حل کنی بهتره «أعوذ» ماضیه یا مضارع؟ ترجمه «ما لیس لی» چی می‌شه؟

درس نامه •• یکی از معادل‌های «داشتن» در عربی، «لِ + ضمیر (اسم)» است:

لی ← دارم / لک ← داری / داریم ← لنا

حالا برای «نداشتن» فقط «لیس» را به آن اضافه می‌کنیم. (لیس + لِ + ضمیر یا اسم)

لیس لی ← ندارم / لیس لک ← نداری / لیس لنا ← نداریم

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «رَبِّ: پروردگارا» - «أَعُوذُ بِكَ: به تو پناه می‌برم» - «أَنْ أَسْأَلَكَ مَا: که از تو چیزی بخواهم» - «لَيْسَ لِي بِهِ: به آن ندارم». بررسی خطاهای سایر گزینه‌ها:

١) بارالها (ترجمه درستی برای «رَبِّ» نیست) - وجود ندارد. («لَيْسَ لِي: ندارم»)

٢) پناه آورده‌ام («أَعُوذُ» مضارع است، نه ماضی) - هیچ (اضافی است).

٣) پناه برده‌ام (مانند ٢)

نکته وقتی حرف جرّ «لِ» به ضمائر (غیر از «ی») بچسبد تبدیل به «لِ» می‌شود: لَكَ، لَكُمَا، لَهَا و ...

تست و پاسخ ٨٢

﴿فِي الْأَبَارِ أَنْبَابٍ قَدْ وُضِعَتْ فِيهَا لِكَيْ يَصْعَدَ النَّفْثُ بِوَأَسْطِهَا. لِهَذِهِ الْأَنْبَابِ حَنْفِيَّاتٌ قَوِيَّةٌ يَفْتَحُهَا الْعَمَالُ بِسَهْوَةٍ وَ يُغْلِقُونَهَا﴾

- ١) در چاه‌ها لوله‌هایی هستند که آن‌ها را در آن‌جا قرار داده‌اند تا نفت به وسیله آن‌ها بالا بیاید، این لوله‌ها شیرهایی قوی دارند که کارگران آن‌ها را به آسانی باز و بسته می‌کنند!
- ٢) لوله‌هایی در چاه‌ها هستند که در آن‌ها قرار داده شده‌اند تا نفت به وسیله آن‌ها بالا بیاید، این لوله‌ها شیرهای قدرتمندی دارند که کارگران آن‌ها را به آسانی باز می‌کنند و می‌بندند!
- ٣) لوله‌هایی در چاه‌ها قرار داده شده‌اند برای این که نفت به وسیله آن‌ها بالا بیاید، شیرهای این لوله‌ها را کارگران به آسانی باز می‌کنند و می‌بندند!
- ٤) در چاه‌ها لوله‌هایی قرار داده‌اند برای این که به وسیله آن‌ها نفت را بالا بیاورند، این لوله‌ها شیرهایی قوی دارند که به سهولت به وسیله کارگران باز و بسته می‌شوند!

پاسخ: گزینه ٢

(عربی دهم - درس ٧)

مشاوره ترجمه افعال مجهول و به ویژه افعالی که ظاهری نزدیک به مجهولات دارند (يُغْلِقُونَ) همیشه مورد توجه طراحان بوده. ضمن این‌که تشخیص جمله وصفیه و ترجمه صحیح آن شمارا به گزینه درست هدایت می‌کند.

خودت حل کنی بهتره «قَدْ وَضَعْتَ» معلومه یا مجهول؟ «يَصْعَدُ» لازمه یا متعدی؟ و آیا همه کلمات در گزینه‌ها ترجمه شدن؟

درس نامه ●●

(۱) وقتی فعل ماضی‌ای اولش ضمه (ث) داشته باشد، مجهول است:

وَضَعَ: قرار داد. (معلوم) - وَضِعَ: قرار داده شد. (مجهول) رَفَعَ: بالا برد. (معلوم) - رُفِعَ: بالا برده شد. (مجهول)

فعل مجهول ماضی، اولش «ع» و عین‌الفعْلش «ب» دارد: كُنِبَ فعل مجهول مضارع، اولش «ع» و عین‌الفعْلش «ع» دارد: يُكْتَبُ

(۲) یکی از معادل‌های «داشتن» در عربی، «لِ + ضمیر (اسم)» است: لي ← دارم / لَكَ ← داری / داریم ← لَنَا

نکته وقتی حرف جرّ «لِ» به ضمیر (غیر از «ي») بچسبد تبدیل به «لِ» می‌شود: لَكَ، لَكُمَا، لَهَا و ...

این دختر گردنبندی دارد: لَهْذَةُ الْبِنْتِ سَوَاءٌ.

(۳) وقتی بعد از یک اسم نکره جمله‌ای قرار می‌گیرد که آن را توضیح می‌دهد، به آن، جمله وصفیه می‌گویند، که در ابتدای ترجمه آن جمله

از حرف «که» استفاده می‌کنیم. هَذَا كِتَابٌ يَنْفَعُ النَّاسَ: این کتابی است که به مردم نفع می‌رساند.

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «فِي الْأَبَارِ الْأَنْبَابِ» در جاه‌ها لوله‌هایی است. - «قَدْ وَضَعْتَ» قرار داده شده‌اند. - «لَكِي يَصْعَدُ النَّفْطُ» تا نفت

بالا بیاید - «بِوَأَسْطَئِهَا» به وسیله آن‌ها - «لِهَذِهِ الْأَنْبَابِ» این لوله‌ها دارند. - «حَنْفِيَّاتٍ قَوِيَّةٍ» شیرهای قدرتمندی - «يَفْتَحُ» باز می‌کنند. -

«الْعَمَّالُ» کارگران - «بِسَهْوَةٍ» به آسانی - «يُغْلِقُونَ» می‌بندند.

بررسی خطاهای سایر گزینه‌ها:

(۱) آن‌ها را قرار داده‌اند. (اولاً «وَضَعْتَ» مجهول است، نه معلوم، دوماً ضمیری به عنوان مفعول ندارد.) - در آن جا («فِيهَا»: در آن‌ها).

(۲) قرار داده شده‌اند. (در جای مناسب خود ترجمه نشده، چراکه «فِي الْأَبَارِ الْأَنْبَابِ» خودش یک جمله کامل است و در واقع «قَدْ وَضَعْتَ»

برای اسم نکره «أَنْبَابِ» جمله وصفیه است. توجه کنید که برای ترجمه جمله وصفیه از «که» استفاده می‌کنیم که در این جا نیامده: «لوله‌هایی

در جاه‌ها هستند که در آن‌ها قرار داده شده‌اند.» - «فِيهَا» (ترجمه نشده). هم‌چنین «لِ» در «لِهَذِهِ الْأَنْبَابِ» و «قَوِيَّةٍ» ترجمه نشده‌اند.

ضمن این که «يَفْتَحُهَا» جمله وصفیه برای اسم نکره «حَنْفِيَّاتٍ قَوِيَّةٍ» است که در ترجمه آن از حرف «که» استفاده می‌کنیم: که باز می‌کنند...

(۴) قرار داده‌اند. (توضیحات ۱ و ۲) - «فِيهَا» (ترجمه نشده) - بالا بیاورند. («يَصْعَدُ» لازم است، نه متعدی.) - به وسیله کارگران (به

وسیله) اضافی است.) - باز و بسته می‌شوند. («يَفْتَحُ و يُغْلِقُونَ» هر دو معلوم هستند، نه مجهول.)

نکته «يُغْلِقُونَ» فقط ظاهرش شبیه به فعل مجهول است، دقت کنید که اگر مجهول بود، باید عین‌الفعْل «ع» می‌گرفت؛ یعنی به صورت

«يُغْلِقُونَ» می‌آمد.

تست و پاسخ ۸۳

«يَجْرَبُ كَثِيرٌ مِنَ الْبَاحِثِينَ نَمَازِجَ تَرْبِوِيَّةٍ حَتَّى يَحْصِلُوا عَلَى أَفْضَلِ طَرِيقٍ يَهْدُونَ بِهَا أَطْفَالَ فِي بِلَادِنَا يَشْعُرُونَ بِالْخَوْفِ قَبْلَ دُخُولِهِمْ إِلَى الْمَدْرَسَةِ!»:

(۱) بسیاری از پژوهشگران نمونه‌هایی تربیتی را آزمایش می‌کنند تا به بهترین راه‌هایی دست یابند که به وسیله آن‌ها کودکانی را که در

سرزمینمان قبل از ورودشان به مدرسه احساس ترس می‌کنند، هدایت کنند!

(۲) بسیاری از پژوهشگران نمونه‌هایی تربیتی را آزمایش می‌کنند که به بهترین راه دست یابند تا با آن کودکانی را که در کشورمان احساس

ترس می‌کنند قبل از ورودشان به مدرسه، آن‌ها را هدایت کنند!

(۳) بیشتر پژوهشگران نمونه‌هایی را که تربیتی‌اند می‌آزمایند تا به برترین راه‌ها برسند و با آن بچه‌هایی را هدایت کنند که در کشورمان پیش

از ورود خود به مدرسه ترس را حس می‌کنند!

(۴) بسیاری از پژوهشگرها، الگوهای تربیتی را می‌آزمایند تا به برترین شیوه‌هایی دست پیدا کنند که به وسیله آن بچه‌هایی که در سرزمین

ما پیش از ورود خود به مدرسه، احساس ترس می‌کنند، هدایت شوند!

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

مشاوره این مدل از تست‌های ترجمه که طولانی هستند، این روزها بیشتر مورد توجه طراحان قرار گرفته. طولانی بودن تست شما رو نباید بترسونه. گاهی این مدل تست‌ها غلط‌های زیادی بین گزینه‌هاشون هست و گاهی هم مثل همین تست غلط‌های کمی دارند که در هر دو صورت چیز عجیب و غریبی ندارند و فقط با دقت بیشتر روی ترجمه ضمایر، ترجمه نشدن کلمات یا ترجمه شدن کلمات اضافی، جمع یا مفرد بودن کلمات و ... می‌تونید به جواب درست برسید!

خودت حل کنی بهتره فقط می‌تونم بگم که این تست غلط‌های کمی داره؛ پس با دقت به دنبال غلط‌های ریز بگرد!

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «يُجْرَبُ»: آزمایش می‌کنند. - «كثِيرٌ»: بسیار. - «نمازج تَرْبِيَّةٌ»: نمونه‌هایی تربیتی. - «حَتَّى يَحْصِلُوا»: تا دست یابند. - «أَفْضَلُ طَرَقٍ»: بهترین راه‌ها. - «يَهْدُونَ بِهَا»: به وسیله آن هدایت می‌کنند. - «يَشْعُرُونَ بِالْخَوْفِ»: احساس ترس می‌کنند. بررسی خطاهای سایر گزینه‌ها:

۲) راه («طرق» جمع است). - آن‌ها را (اضافی است).

۳) بیشتر (اولاً «كثِيرٌ» اسم تفضیل نیست، دوماً «مِن» ترجمه نشده است). - نمونه‌هایی را که تربیتی‌اند. («تَرْبِيَّةٌ» صفت از نوع اسم است و نباید به صورت جمله ترجمه شود: نمونه‌هایی تربیتی). - برسند. (ترجمه درستی برای «يَحْصِلُوا عَلَيَّ» نیست).

۴) هدایت شوند. («يَهْدُونَ» معلوم است، نه مجهول).

نکته «يَهْدِي»: هدایت می‌کند. (متعدی). - «يَهْتَدِي»: هدایت می‌شود. (لازم)

تست و پاسخ ۸۴

«لَعَلَّ مَرَّ الْأَيَّامِ يُثَبِّتَ لَكَ الْأَتَعْتَمِدِي عَلَى أَحَدٍ لَّا تَهْ لَا خَيْرَ فِي التَّوَقُّعِ مِنَ الْآخِرِينَ وَ أَنْتَ ذَاتَ قُدْرَةٍ عَظِيمَةٍ!»:

- امید است گذشت ایام به تو اثبات کند تا به احدی اعتماد نکنی، چراکه هیچ خیری در توقع داشتن از دیگران نیست وقتی که تو دارای قدرت بزرگی هستی!
- شاید گذر روزها به تو ثابت کند که به کسی تکیه نکنی، زیرا هیچ خیری در توقع از دیگران نیست در حالی که دارای توانایی بزرگی هستی!
- کاش گذشت روزها برایت این را ثابت کند که نباید به کسی تکیه کنی، چه هیچ خیری در توقع از دیگران نیست و تو دارای قدرت بزرگ هستی!
- شاید در گذر ایام برایت ثابت شود که به احدی اعتماد نکنی، چراکه هیچ‌گونه خیری در توقع داشتن از دیگران نمی‌باشد، زیرا تو دارای قدرت عظیمی هستی!

(عربی دوازدهم - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره تشخیص جملات حالیه و ترجمه درست «لَا»ی نفی جنس تا حدود زیادی می‌تونه شمارو به جواب صحیح نزدیک کنه!

خودت حل کنی بهتره کافیه بدونی «و أَنْتَ ذَاتَ قُدْرَةٍ عَظِيمَةٍ» چه نوع جمله‌ایه!

درس نامه ●●

- ما دو نوع حال داریم:
- الف) حال از نوع اسم: اسمی است نکره و منصوب که حالت یک اسم را بیان می‌کند و اغلب معنای وصفی دارد. رأيتُ المعلمَ ضاحكاً: معلم را خندان دیدم.
- ب) حال جمله: این نوع از حال همراه حرف «واوی» می‌آید که بعد از آن مبتدا و خبر قرار می‌گیرد. رأيتُ المعلمَ وَ هُوَ يَضْحَكُ: معلم را دیدم، درحالی که می‌خندید.
- ۲) «لَا»ی نفی جنس که بر سر اسم وارد می‌شود و معنای «هیچ ... نیست» دارد: «لَا رَجُلٌ فِي الْحَافِلَةِ»: هیچ مردی در اتوبوس نیست.

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «لَعَلَّ»: شاید، امید است. - «مَرَّ الْأَيَّامِ»: گذر روزها. - «يُثَبِّتُ»: ثابت کند. - «أَلَّا (أَنْ + لَا) تَعْتَمِدِي»: که تکیه نکنی. - «لَا خَيْرَ...»: هیچ خیری نیست. (لای نفی جنس). - «و أَنْتَ ذَاتَ قُدْرَةٍ عَظِيمَةٍ»: درحالی که دارای توانایی بزرگی هستی. بررسی خطاهای سایر گزینه‌ها:

۱) تا «أَنْ: که» - وقتی که «و أَنْتَ ذَاتَ...» جمله حالیه است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان عربی

۳) کاش (ترجمه درستی برای «لعل» نیست). - این را (اضافی است) - نباید ... تکیه کنی. (لفظ «نباید» در این جا کاربرد ندارد؛ «ألا تعتمدی» را باید به صورت مضارع التزامی منفی (که تکیه نکنی) ترجمه کنیم). - و تو... («و أنت ذات...» جمله حالیه است). - قدرت بزرگ («قدرة عظيمة» نکره است، نه معرفه).

۴) در (اضافی است). - ثابت شود. («يُثَبِّتُ» معلوم است، نه مجهول). - نمی‌باشد. (معادل آن «لا يَكُونُ» است که در عبارت نیست، ص: نیست). - زیرا تو... («و أنت ذات...: جمله حالیه است).

تست و پاسخ ۸۵

«إن تظاهر المرء بعمل فالناس سوف يبتعدون عنه، بعد أن يظهر كذبه، فلنلعم أن الكاذب يبقی في حياته وحيداً!»:

- ۱) اگر انسان به کاری وانمود کند، پس از آن که دروغش آشکار شود مردم از او دور خواهند شد، بنابراین باید بدانیم که دروغگو در زندگی اش تنها می‌ماند.
- ۲) اگر انسان به کاری تظاهر کرد وقتی دروغش را آشکار کند مردم از او دوری خواهند کرد، پس باید بدانیم که دروغگو در زندگی اش تنها باقی می‌ماند!
- ۳) هر کس به کاری تظاهر کند بعد از آن که دروغش آشکار کند مردم از او دوری خواهند گزید، پس دروغگو باید بداند که در زندگی تنها می‌ماند!
- ۴) اگر انسان به کاری وانمود کند و دروغش آشکار شود، پس مردم از او دور خواهند شد، بنابراین باید بدانیم که دروغگو همواره در زندگی خود تنها می‌ماند!

(عربی یازدهم - درس ۵)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره ترجمه جملات شرطیه، ترجمه ادات شرط، فعل و جواب اون همیشه جزء مباحث مهم بوده!

خودت حل کنی بهتره «يَظْهَرُ» لازمه یا متعدی؟ کلمه «بعْدَ» که در ظاهر پیش پا افتاده می‌آد رو دریاب!

درس نامه

۱) ترجمه جملات شرطیه:

یادتان باشد که اگر فعل یا جواب شرط فعل ماضی باشند، می‌توان آن‌ها را به صورت مضارع نیز ترجمه کرد!
مَنْ فَكَرَ قَبْلَ الْكَلَامِ سَلَّمَ مِنَ الْخَطَا: هر کس قبل از سخن گفتن فکر کند، از اشتباه در امان می‌ماند.

۲) «لام» امری که بر سر فعل غایب و متکلم بیاید، معادل «باید» است:

لِنَعْلَم: باید بدانیم / لِيُرْجِعُوا: باید برگردند / لِأَكْتُب: باید بنویسم.

۳) ما دو نوع حال داریم:

الف) حال از نوع اسم: اسمی است نکره و منصوب که حالت یک اسم معرفه را بیان می‌کند و اغلب معنای وصفی دارد.
رَأَيْتُ الْمَعْلَمَ ضَاحِكًا: معلم را خندان دیدم.

ب) حال جمله: این نوع از حال همراه حرف «واوی» می‌آید که بعد از آن مبتدا و خبر قرار می‌گیرد.

رَأَيْتُ الْمَعْلَمَ وَ هُوَ يَضْحَكُ: معلم را دیدم در حالی که می‌خندید.

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «إن: اگر» - «تَظَاهَرُ: وانمود کرد، وانمود کند (فعل شرط)» - «سوف يَبْتَعِدُونَ: دور خواهند شد.» - «بعْدَ أن

يَظْهَرُ: بعد از آن که آشکار شود.» - «لِنَعْلَم: باید بدانیم.» - «يَبْقَى... وحيداً: تنها می‌ماند.»

بررسی خطاهای سایر گزینه‌ها:

۲) وقتی (ترجمه درستی برای «بعْدَ» نیست). - آشکار کند. («يَظْهَرُ» لازم است، نه متعدی).

۳) هر کس (ترجمه درستی برای «المرء» نیست، ضمن این که «إن» ترجمه نشده است). - آشکار کند. (مانند ۲) - باید بداند. («لِنَعْلَم» متکلم مع‌الغیر است، نه للغائب).

۴) زندگی (ضمیر «ه» در «حیاته» ترجمه نشده است). - دروغگو (در جای مناسب خود ترجمه نشده).

۴) و (ترجمه درستی برای «بعْدَ» نیست). - همواره (اضافی است).

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان عربی

تست و پاسخ ۸۶

عین الخطأ:

- (۱) يرشدنا الشَّيخ إلى صراط الحياة الطَّيِّبَة إرشاداً لا نرى مثله:
- پیرمرد ما را به راه زندگی پاک قطعاً راهنمایی می‌کند که مانند آن را نمی‌بینیم!
- (۲) أضعف النَّاس من لا يستطيع أن يخفي سرّه من الآخرين يكشفه سريعاً:
- ضعیف‌ترین مردم کسی است که نمی‌تواند رازش را از دیگران پنهان کند و آن را فوراً آشکار می‌سازد!
- (۳) لا يعرف المزارع طريقة مواجهة البيئة معرفة فتعدى عليها:
- کشاورز شیوهٔ روبرویی با محیط زیست را بی‌گمان نمی‌داند، پس به آن دست‌درازی کرد!
- (۴) بنيتي، اكر هي لصديقائك ما تكرهينه لنفسك في الحياة:
- دخترکم، آن‌چه را که برای خویش در زندگی زشت می‌داری برای دوستانت «نیز» زشت بدار!

(عربی دوازدهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره برای حل‌کردن این نوع تست‌ها به تمرین و تکرار زیادی نیاز داریم؛ پس حتماً قبل از آزمون‌ها برای تمرین‌کردن این مدل تست‌ها وقت کافی بذاریم!

خودت حل کنی بهتره سریعاً ترجمهٔ تک‌تک کلمات رو بررسی کن! به ویژه این‌که به ترجمهٔ مفعول مطلق‌ها دقت کن!

درس نامه

(۱) ما دو نوع مفعول مطلق داریم:

الف) مفعول مطلق تأکیدی: وقتی مصدر فعل جمله بدون صفت یا مضاف‌الیه بیاید، در ترجمهٔ آن از الفاظی مانند «حتماً، قطعاً، بی‌شک، بی‌گمان و...» بر سر فعل جمله استفاده می‌کنیم:

«قرأ كتاب القصة قراءةً: کتاب قصه را قطعاً خواند.»

ب) مفعول مطلق نوعی (بیانی): وقتی مصدر فعل جمله به همراه صفت یا مضاف‌الیه بیاید.

اگر به همراه مضاف‌الیه بیاید، در ترجمهٔ آن از الفاظ «به مانند، همانند، همچون و...» استفاده می‌کنیم:

«صبر المؤمن صبراً أيوب: مؤمن همانند ایوب صبر کرد.»

مضاف‌الیه

اگر به همراه صفت بیاید، در ترجمهٔ آن بهتر است فقط خود آن صفت را ترجمه کنیم و دیگر مفعول مطلق را ترجمه نمی‌کنیم:

«صبر المؤمن صبراً حسناً: مؤمن به نیکویی صبر کرد.»

صفت

(۲) اگر سه‌تا اسم به هم مرتبط شده باشند که دومی و سومی معرفه باشند، اسم سوم حتماً صفت است که در این صورت برای پیدا کردن موصوف باید به جنس و تعداد آن‌ها توجه کنیم.

مانند:

«بابُ المدرسة الكبير». «الكبير» چون مذکر است؛ پس صفت «باب» است، نه «المدرسة»: در بزرگ مدرسه

«صراط الحياة الطيبة». «الطيبة» چون مؤنث است؛ پس صفت «الحياة» است، نه «صراط»: راه زندگی پاک

پاسخ تشریحی «إرشاداً» مفعول مطلق نوعی است، چراکه «لا يرى مثله» برای آن صفت به حساب می‌آید؛ بنابراین در ترجمهٔ آن از

«قطعاً» که برای مفعول مطلق تأکیدی به کار می‌رود، استفاده نمی‌کنیم.

ترجمه: «پیرمرد ما را به راه زندگی پاک راهنمایی می‌کند، به گونه‌ای که مانند آن را نمی‌بینیم.»

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان عربی

تست و پاسخ ۸۷

عَيْن الصَّحِيح:

- (۱) كُنَّا نَلْعَبُ بِالثَّلْجِ فِي سَاحَتِنَا وَلَكِنْ قَلَّ نَزُولُ الثَّلْجِ وَ الْأَمْطَارُ فِي السَّنَوَاتِ الْمَاضِيَةِ:
با برف در حیاط خود بازی می کردیم، ولی برف و بارانها در سالهای گذشته کم می بارد!
- (۲) إِنْ تَرِيدُوا أَنْ تَتَعَاشِرُوا سَلْمِيًّا فِي الْمَجْتَمَعِ فَاقْبَلُوا خِلَافَتَكُمْ وَ حَاولُوا لَفَهْمَهَا:
اگر بخواهید که مسالمت آمیز در جامعه همزیستی کنید، پس اختلافاتان را بپذیرید و برای درک آن تلاش کنید!
- (۳) صَدِيقُنَا الْحَمِيمِ مَنْ يَدْعُونَا إِلَى الْإِعْتِصَامِ بِحَبْلِ اللَّهِ وَ الْإِبْتِعَادِ عَنِ النَّفَرَةِ:
دوست گرم و صمیمی مان، ما را به چنگ زدن به ریسمان الهی و دوری از تفرقه فراخوانده است!
- (۴) أَشْكُرُوا رَبَّكُمْ الَّذِي شَقَّ فِيكُمْ الْبَصَرَ وَ جَعَلَ لَكُمْ أَنْعَمًا مِنْهُمْرَةً:
پروندگان را که در شما بینایی را شکافته سپاسگزاری کنید که نعمت های ریزانش را برایتان قرار داده است!

(عربی دهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره برای حل کردن این نوع تست ها به تمرین و تکرار زیادی نیاز داریم؛ پس حتماً قبل از آزمون ها برای تمرین کردن این مدل تست ها وقت کافی بذارین!

خودت حل کنی بهتره سریعاً ترجمه تمام کلمات رو بررسی کن!

پاسخ تشریحی بررسی خطاهای سایر گزینه ها:

- ۱ «قَلَّ: کم شد» - «نَزُولُ الثَّلْجِ: بارش برف»
ترجمه: «... ولی بارش برف و بارانها در سالهای گذشته کم شد».
- ۳ «مَنْ: ترجمه نشده است. - الهی (الله: خدا) - فرا خوانده است. (يَدْعُو» مضارع است، نه ماضی).
ترجمه: «دوست صمیمی مان کسی است که ما را به چنگ زدن به ریسمان خدا و دوری از تفرقه فرا می خواند».
- ۴ که (ترجمه درستی برای «و» نیست). - نعمت های ریزانش (أولاً «أَنْعَمًا مِنْهُمْرَةً» نکره است، دوماً ضمیری در معادل عربی وجود ندارد).
ترجمه: «... و نعمت هایی ریزان برای شما قرار داده، سپاسگزاری کنید».

نکته کان + فعل مضارع ← ماضی استمراری

كُنَّا نَلْعَبُ: بازی می کردیم.

تست و پاسخ ۸۸

«مردم از کسی که دروغ می گوید و وفای به عهد نمی کند، به علت گناهان بسیارش، دوری می کنند!» عَيْن الصَّحِيح:

- (۱) يُبْعَدُ النَّاسُ عَنِ الَّذِي يَكْذِبُ وَ لَا يُوفِي بِالْعَهْدِ بِسَبَبِ مَعَاصِي كَثِيرَتِهِ!
- (۲) النَّاسُ يَجْتَنِبُونَ مَنْ يَكْذِبُ وَ لَا يُوفِي بِالْعَهْدِ بِسَبَبِ مَعَاصِيهِ الْكَثِيرَةِ!
- (۳) النَّاسُ يُبْعَدُونَ عَنِ الَّذِي يَكْذِبُ وَ لَا يُوفِي بِالْعَهْدِ بِسَبَبِ مَعَاصِي كَثِيرَتِهِ!
- (۴) يَجْتَنِبُ النَّاسُ مَنْ يَكْذِبُونَ وَ لَا يُوفُونَ بِالْعَهْدِ بِسَبَبِ مَعَاصِيهِ الْكَثِيرَةِ!

(عربی یازدهم - درس ۵)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره در این مدل سؤالات به تفاوت گزینه ها مثل زمان فعل ها و نبود ضمیرها، تفاوت اسم و فعل و... خیلی دقت کن!

خودت حل کنی بهتره معادل «گناهان بسیارش» چی می شه؟ «دوری می کنند» به عنوان فعل لازم چه طور تعریب می شه؟

درس نامه در زبان عربی وقتی اسمی هم صفت می گیرد و هم مضاف الیه، اول مضاف الیه می آید، بعد صفت آن. درست برعکس زبان فارسی که اول صفت می آید و بعد به دنبال آن، مضاف الیه می آید:
نعمت های ریزانش ← أَنْعَمَهُ الْمُنْهَمَرَةَ

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «مَنْ يَكْذِبُ - الَّذِي يَكْذِبُ: کسی که دروغ می گوید» - «لَا يُوْفِي بِالْعَهْدِ: وفای به عهد نمی کند» - «مَعَاصِيهِ الْكَثِيرَةَ: گناهان بسیارش» - «يَجْتَنِبُونَ: دوری می کنند».

بررسی خطاهای سایر گزینه ها:

- ۱) يَبْعُدُ «دوری می کند» لازم است، اما «يُبْعِدُ» به معنای «دور می کند» متعدی است. - معاصی کثیر ته (معادل درست آن «مَعَاصِيهِ الْكَثِيرَةَ» است).
- ۲) يُبْعِدُونَ (مانند ۱) - معاصی کثیر ته (مانند ۱).
- ۳) يَكْذِبُونَ «دروغ می گوید» فعلی مفرد است، در حالی که «يَكْذِبُونَ» جمع است. - لا يوفون «وفا ... نمی کند» فعلی مفرد است، اما «لا يوفون» جمع است.

نکته يُبْعِدُ: دور می کند (فعل متعدی) - يَبْعُدُ: دوری می کند. (فعل لازم)

اقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (٨٩ - ٩١) بما يناسب النَّصَّ:

لقد ابتدأ التعليم من خلال الكمبيوتر أو الجوال أو أي جهاز متصل بالإنترنت يُسمَّى بالأجهزة الذكيَّة منذ عشرين سنة في بلدنا ولكن ما كان يعرف الكثير من الناس هذا الأسلوب التعليمي. بعد انتشار فيروس كورونا في إيران، توسَّع هذا الأسلوب فتعرَّف كثير من الناس عليه فالتلاميذ والطلاب اضطروا إلى استخدامه. ولهذا الأسلوب التعليمي مزايا كثيرة، منها توفير الوقت الذي يُستغرق للذهاب إلى المدرسة و العودة منها و أيضاً تقليل ازدحام السيارات في الشوارع و الأهمَّ منهما أن الطلاب في مناطق مختلفة من البلاد يمكنهم الوصول إلى الأساتذة الماهرين. إذا أُجري هذا الأسلوب من التعليم إجراء تاماً صحیحاً تستطيع الدول تقليل استهلاك الأوراق و يُساعد على حماية البيئة. بالطبع هذا التعليم ليس مناسباً للأطفال لأنهم في المدرسة إضافة إلى تعلم الدروس يقومون بألعاب يتعلمون عبرها التواصلات الاجتماعية. التعليم عبر الإنترنت يحتاج إلى أجهزة باهظة الثمن التي لا يمكن للفقراء امتلاكها و من المهمَّ جداً أن نراقب الأطفال عند استخدام هذه الأدوات لأن وصولهم إلى الإنترنت يمكن أن تكون له مخاطر.

ترجمه متن «قطعاً آموزش دادن از طریق کامپیوتر یا تلفن همراه یا هر دستگاهی متصل به اینترنت که وسایل هوشمند نامیده می شوند، از بیست سال پیش در کشور ما آغاز شده است، اما بسیاری از مردم این شیوه آموزشی را نمی شناختند. بعد از انتشار ویروس کرونا در ایران، این شیوه توسعه پیدا کرد؛ پس بسیاری از مردم به آن (شیوه) شناخت پیدا کردند و دانش آموزان و دانشجویان مجبور به استفاده از آن شدند. این شیوه آموزشی مزایای بسیاری دارد، از جمله، از بین بردن وقتی که برای رفتن به مدرسه و برگشت از آن صرف می شود و همچنین کم کردن ترافیک ماشین ها در خیابان ها است. و مهم تر از آن دو این است که دانش آموزان در مناطق مختلفی از کشور می توانند به اساتید ماهری دست یابند. هنگامی که این شیوه از آموزش، کامل و صحیح اجرا شود، دولت ها می توانند مصرف برگه ها را کاهش دهند و به حمایت از محیط زیست کمک کنند. طبیعتاً این آموزش برای کودکان مناسب نیست؛ زیرا آن ها در مدرسه، علاوه بر یادگرفتن درس ها، بازی هایی را انجام می دهند که از طریق آن ها ارتباطات اجتماعی را یاد می گیرند.

آموزش دادن از طریق اینترنت به دستگاه های گران قیمتی نیاز دارد که داشتن آن ها برای نیازمندان ممکن نیست. واقعاً مهم است که هنگام استفاده این وسیله ها مراقب کودکان باشیم؛ چراکه دسترسی آن ها به اینترنت ممکن است که برای آن ها خطراتی داشته باشد!

تست و پاسخ ۸۹

عین الصحیح:

- انتشار فيروس كورونا أدى إلى تعرّف الإيرانيين على الأجهزة الذكيَّة!
- لا يُوجد في المناطق البعيدة عن عاصمة بلادنا أيُّ أستاذ ماهر غالباً!
- تحدّد استخدام الكتب بعد أن ابتدأ تعليم الدروس عبر الإنترنت!
- التعليم عبر الأجهزة الالكترونية يُسبب تقليل تلوث الهواء!

پاسخ: گزینه ۳

(عربی دوازدهم - درس ۴)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان عربی

مشاوره در سوالات درک مطلب برای تشخیص گزینه صحیح یا خطا عجله نکنید و حتماً همه گزینه‌ها رو بخونید؛ سپس بهترین گزینه رو انتخاب کنید!

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

- ۱) انتشار ویروس کرونا منجر به شناخت ایرانی‌ها به دستگاه‌های هوشمند شد! (ایرانی‌ها دستگاه‌های هوشمند رو می‌شناختن فقط این که بعد از انتشار ویروس کرونا استفاده از دستگاه‌های هوشمند برای یادگیری توسعه پیدا کرد).
- ۲) در مناطق دور از پایتخت کشور ما، غالباً هیچ استاد ماهری وجود ندارد! (در هر منطقه‌ای ممکنه استاد ماهری وجود داشته باشه).
- ۳) بعد از این که آموزش درس‌ها از طریق اینترنت آغاز شد، استفاده از کتاب‌ها محدود شد! (دانش‌آموزان و دانشجویمان مبهور به یادگیری دروس از طریق اینترنت شدن؛ ولی این بدین معنا نیست که استفاده از کتاب‌ها معدوم شده باشه).
- ۴) آموزش دادن از طریق دستگاه‌های الکترونیکی سبب کاهش آلودگی هوا می‌شود! (بله دقیقاً؛ چون طبق متن رفعت و آمده‌ها با وسایل نقلیه کاهش پیدا می‌کنه و به دنبال اون، آلودگی هوا هم کم‌تر می‌شه).

تست و پاسخ ۹۰

«عندما تُريد أن نَعلم الأطفال ...!»: عَيْن الصَّحِيح للفرَاغ:

- ۱) علينا أن لا نستخدم الجوّال!
- ۲) نُضطرُّ أن نهَيِّ الأَدوات البَاهظة!
- ۳) علينا استخدام الألعاب المتنوّعة!
- ۴) لنبتعد هم عن الإنترنت و مخاطره!

(عربی دوازدهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره در سوالات درک مطلب برای تشخیص گزینه صحیح یا خطا عجله نکنید و حتماً همه گزینه‌ها رو بخونید؛ سپس بهترین گزینه رو انتخاب کنید!

پاسخ تشریحی

هنگامی که می‌خواهیم کودکان را تعلیم دهیم ...

بررسی گزینه‌ها:

- ۱) ما نباید از تلفن همراه استفاده کنیم! (یکی از راه‌های آموزش به کودکان، می‌تواند استفاده از تلفن همراه باشد، اما فقط نمی‌توان به آن بسنده کرد...).
- ۲) مجبوریم که وسیله‌های گران تهیه کنیم! (خیر، برای آموزش کودکان از ساده‌ترین وسایل هم می‌شود استفاده کرد. طبق متن در واقع برای آموزش اینترنتی نیاز به دستگاه‌های گران است).
- ۳) ما باید از بازی‌های متنوع استفاده کنیم! (بله کاملاً درست، برای این که کودکان مهارت‌های مختلفی رو به دست بیارن، باید از طریق بازی‌های متنوع آن مهارت‌ها را به آن‌ها آموزش دهیم).
- ۴) باید آن‌ها را از اینترنت و خطراتش دور کنیم! (طبق متن، هنگام استفاده از اینترنت باید مراقب کودکان باشیم، نه این که کلاً آن‌ها را از اینترنت دور کنیم).

تست و پاسخ ۹۱

عَيْن الصَّحِيح:

- ۱) أساليب التَّعليم الجديدة لا تهتمُّ بتربية الأطفال في المجالات الأخلاقية و التربوية!
- ۲) إذا أردنا أن نستخدم أسلوباً جديداً للتعليم فعلياً أن نطلع على مزاياه و معاييه!
- ۳) الإنترنت و الأجهزة الذكيّة تسبباً بأن يبتعد الفقراء عن تعليم أطفالهم المناسب!
- ۴) تعرّف الإيرانيون على فيروس كورونا أقدم من تعرّفهم على التَّعليم عبر الإنترنت!

(عربی دوازدهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

مشاوره در سوالات درک مطلب برای تشخیص گزینه صحیح یا خطا عجله نکنید و حتماً همه گزینه‌ها رو بخونید؛ سپس بهترین گزینه رو انتخاب کنید!

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

- ۱) شیوه‌های جدید آموزش به تربیت کودکان در زمینه‌های اخلاقی و تربیتی اهمیت نمی‌دهد! (اتفاقاً اهمیت می‌دهد؛ برای همین متن گفته آموزش از طریق اینترنت برای کودکان کافی نیست. آن‌ها به بازی‌های مختلف نیاز دارند تا به روابط اجتماعی و... هم دست پیدا کنند).
- ۲) هنگامی که بخواهیم از شیوه جدیدی برای آموزش استفاده کنیم، باید از مزایا و معایب آن اطلاع پیدا کنیم! (بله کاملاً درسته، قبل از استفاده از هر روشی برای آموزش، باید اول درباره آن اطلاعات کامل کسب کنیم تا به بهترین شکل دانش‌آموزان از مزایای اون بهره‌مند بشوند و کم‌ترین زیان رو ببینند).
- ۳) اینترنت و دستگاه‌های هوشمند سبب شدند که نیازمندان از آموزش مناسب کودکانشان دور شوند! (تویه دستگاه‌های هوشمند برای نیازمندان به خاطر قیمت گران آن‌ها سفته، نه این‌که نمی‌تونن به کودکان خود آموزش درست بدهند).
- ۴) آشنایی ایرانی‌ها با ویروس کرونا قدیمی‌تر از آشنایی آن‌ها با آموزش از طریق اینترنت است! (آفه مگه می‌شه؟ کرونا ۵ ساله که اومده؛ پس آشنایی با آموزش از طریق اینترنت قدیمی‌تره).

• عین الخطأ عن الإعراب و التحليل الصرفي للكلمات (۹۲ - ۹۳):

تست و پاسخ ۹۲

«ابتدا - أجهزّة - أُجرى - تُراقب»:

- ۱) ابتدا: فعل ماضٍ - للغائب - مزيد ثلاثي (له حرفان زائدان) - لازم - معلوم / فعل و فاعله «التعليم»
- ۲) أجهزّة: مفرد مؤنث - معرب - نكرة / مجرور بحرف الجرّ و صفته «باهظة» و هي مجرور بالتبعية
- ۳) أُجرى: فعل ماضٍ - للمفرد المذكر - مزيد ثلاثي من مصدر «إجراء» - مجهول / نائب فاعله «هذا»
- ۴) تُراقب: فعل مضارع - للمتكلم مع الغير - مزيد ثلاثي - ماضيه: راقب - متعدّد / مفعوله «الأطفال»

(عربی دوازدهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره در این مدل تست‌ها حتماً حتماً دقت کنید که صحیح رو می‌خواد یا خطا رو!

خودت حل کنی بهتره اول موارد سمت راست رو بررسی کن؛ چون نیاز به بررسی جمله ندارن، بعد اگر سؤال حل نشد، موارد سمت چپ رو بررسی کن!

پاسخ تشریحی بررسی خطاها: ۲) مفرد مؤنث. («أجهزّة» جمع مکسر است که مفرد آن «جهاز» می‌باشد).

نکته اگر فعل ماضی‌ای، اولش «ت» داشته باشد، مجهول است.

مانند: «أجرى: اجرا شد» که فعل ماضی ثلاثی مزيد از باب «إفعال» است. «كُتِبَ: نوشته شد».

تست و پاسخ ۹۳

«متّصل - يعرف - يتعلّمون - مناطق»:

- ۱) متّصل: مفرد مذکر - اسم فاعل من فعل مصدره علی وزن «افتعال» - نكرة / صفت و مجرور
- ۲) يتعلّمون: مضارع - للجمع المذكر - مزيد ثلاثي بزيادة حرفين «ت، ل» - متعدّد / مفعوله «التواصلات»
- ۳) مناطق: جمع تکسیر أو مکسر (مفرد: منطقة و هي مؤنث) - ليس اسم مكان - معرب / مجرور بحرف الجرّ
- ۴) يعرف: فعل مضارع - للمفرد الغائب - مزيد ثلاثي من باب إفعال - متعدّد - معلوم / فعل و فاعله «كثير»

(عربی دوازدهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان عربی

مشاوره در این مدل تست‌ها حتماً دقت کنید که صحیح رو می‌خواد یا خوارو!

خودت حل کنی بهتره اول موارد سمت راست رو بررسی کن؛ چون نیاز به بررسی جمله ندارن، بعد اگر سؤال حل نشد، موارد سمت چپ رو بررسی کن!

پاسخ تشریحی بررسی خطاها: مزید ثلاثی من باب افعال. («یَعْرِفُ» ثلاثی مجرد است؛ چراکه مضارع باب «إفعال» بر وزن «يُفَعِّلُ» است).

نکات ۱) اسم‌هایی که ساختار «مُ... - ...» دارند، اسم فاعل هستند و اسم‌هایی که ساختار «مُ... - ...» دارند، اسم مفعول هستند. مانند: مُتَّصِلٌ (اسم فاعل) - مُحْتَرَمٌ (اسم مفعول)

و اسم‌هایی که این ساختار را دارند، قطعاً از فعل ثلاثی مزید ساخته شده‌اند.

۲) حواستان باشد که هیچ‌وقت «مِنْطَقَةٌ» را به عنوان اسم مکان نگیرید؛ چراکه وزن آن با وزن‌های اسم مکان، همخوانی ندارد.

تست و پاسخ ۹۴

عَيْنُ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- ۱) يَنْصَحُكُمُ الْأُسْتَاذُ الْمُعَزَّزُ أَلَّا تُطْعِمُوا الْمَسَاكِينَ مِمَّا لَا تَأْكُلُونَ!
- ۲) فَسَدَ قِسْمٌ عَظِيمٌ مِنَ الْمَرْعَى وَ بَقِيَ أَقَلٌّ مِنْ مِئَةِ مِثْرٍ لِلزَّرَاعَةِ!
- ۳) هَذَا الْوَالِدُ لَمْ يُقَبِّلْ أُخْتَهُ وَ لَمْ يُجْلِسْهَا عِنْدَهُ فَانزَعْنَا مِنْهُ كَثِيرًا!
- ۴) تِلْكَ الْمَادَّةُ قَدْ سَهَّلَتْ أَعْمَالَ الْإِنْسَانِ فِي حَفْرِ الْمَنَاجِمِ وَ إِنشَاءِ الطَّرِيقِ!

پاسخ: گزینه ۴

(عربی دوازدهم - درس ۲)

مشاوره اگر تست‌هایی که مربوط به این موضوع هستند را زیاد حل کنی، متوجه می‌شوی که نکاتش خیلی تکراری هستند!

خودت حل کنی بهتره به فعل‌ها توجه کن!

پاسخ تشریحی بررسی خطاها: قَدْ سَهَّلَتْ (طبق ترجمه، فعل نباید مجهول باشد، بلکه باید به صورت معلوم به کار برود. شکل صحیح: قَدْ سَهَّلَتْ) - الْمَنَاجِمُ (حرکت گذاری صحیح آن به صورت «الْمَنَاجِمُ» است). ترجمه «آن ماده، کارهای انسان را در حفر معادن و ایجاد راه‌ها آسان کرده است».

تست و پاسخ ۹۵

عَيْنُ الْخَطَا عَنْ مَفْهُومِ الْعِبَارَاتِ:

- ۱) عداوة العاقل خیر من صداقة الجاهل: کند هم‌صحبت بد در نظرها خار نیکان را / پر طاووس را پا آرد از زیندگی بیرون!
- ۲) الکلام کالدواء؛ قلیله ینفع و کثیره قاتل: لاف از سخن چو در توان زد / آن خشت بود که پر توان زدا!
- ۳) حسن الأدب یستر قبح النسب: چون شیر به خود سپه‌شکن باش / فرزند خصال خویشان باش!
- ۴) أعقل الناس أنظرهم في العواقب: همه کارها سرانجام بین / چو بدخواه دانه نهد دام بین!

(عربی دوازدهم - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره سوالات مفهومی غالباً بدون تغییر از جملات کتاب درسی طرح می‌شوند؛ پس باید از قبل بررسی شده باشند!

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

- ۱) دشمنی دانا، بهتر از دوستی نادان است.
- ۲) سخن مانند داروست؛ کم آن نفع می‌رساند و زیاد آن گشنده است.
- ۳) نیکویی ادب، زشتی نسب را می‌پوشاند.
- ۴) خردمندترین مردم، تیزبین‌ترین آن‌ها در فرجام (کارها) است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تست و پاسخ ۹۶

عین الخطأ في العدد أو المعدود أكثر من الباقي:

- ۱) سافرنا إلى طهران و وجدنا هناك اثني عشر مصانع كبيرة و رأينا واحداً جسراً فيها!
- ۲) في كل شهر ثلاثون أيام و كل الإدارات في اليوم السابع منه في عطلة!
- ۳) لشركتنا خمسون و ثلاثة موظفين و في كل طابق عشرة موظفاً!
- ۴) لأسرتنا اثنتان أختان و إحدهما تدرس في الصف التاسع!

(عربی دهم - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره از عدد و معدود سوالات مختلفی می‌تواند طراحی شود، پس خیلی خوب قواعدش رو یاد بگیرید!

خودت حل کنی بهتره دقت کن که سؤال خطاهای بیشتر رو می‌خواد؛ پس به دنبال اعداد و معدودهایی باش که خارج از قواعدشون هستن!

درس نامه

اعداد اصلی و معدودشان:

- ۱ و ۲: اول معدود سپس عدد می‌آید ← کتاب واحد/ کتابان اثنان («واحد و اثنان» در واقع صفت به حساب می‌آیند).
  - ۳ تا ۱۰: عدد قبل از معدود می‌آید و معدود به صورت جمع و مجرور است. ← ثلاثة كُتِب.
  - ۱۱ تا ۹۹: معدود آن‌ها مفرد است ← أحد عشر كتاباً.
- به نکات زیر توجه کنید:

- وزن «الفاعل» در عددهای ترتیبی به کار می‌رود که به عنوان صفت تابع موصوف خود است: الشهرُ التاسعُ: ماه نهم.
- در عربی اول یکان و بعد دهگان می‌آید: أربعة و خمسون ← ۵۴

بررسی گزینه‌ها: **پاسخ تشریحی**

- ۱) اثنی عشر مصانع (معدود عدد ۱۲ باید مفرد باشد. شکل صحیح: اثنی عشر مصنعاً) - واحداً جسراً (اول باید معدود، سپس عدد بیاید. شکل صحیح: جسراً واحداً) ← ۲ خطا در ضمن «كبيرة» باید «كبیراً» شود، چون صفت «مصنعاً» است.
- ۲) ثلاثون أيام (معدود بالاتر از ۱۰ باید مفرد باشد. شکل صحیح: ثلاثون يوماً) ← ۱ خطا
- ۳) خمسون و ثلاثة موظفين (اولاً باید یکان بعد دهگان بیاید ← ثلاثة و خمسون. ثانیاً باید معدود را به صورت مفرد بیاوریم. شکل صحیح: ثلاثة و خمسون موظفاً) - عشرة موظفاً (معدود اعداد ۳ تا ۱۰ جمع می‌آید. شکل صحیح: عشرة موظفين) ← ۳ خطا
- ۴) اثنتان أختان (برای عدد ۱ و ۲ اول معدود و بعد عدد می‌آید. شکل صحیح: أختان اثنتان) - الصف التاسع (عدد ترتیبی باید بر وزن «الفاعل» بیاید. شکل صحیح: الصف التاسع) ← ۲ خطا

تست و پاسخ ۹۷

عین نائب الفاعل علامة رفعه «الواو»:

- ۱) جعلت الفنون الإيرانية رمزاً لتقافتنا في العالم!
- ۲) يُكرّم التلاميذ المُؤدّبون دائماً عند معلّمهم إكراماً!
- ۳) يُصبح المُدرّسون حاضرين في مهرجان المدرسة!
- ۴) قد استخدم مُمرّضون كثيرون في مستشفى مدينتنا!

پاسخ: گزینه ۴

(عربی دهم - درس ۷)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان عربی

مشاوره سؤال از مجهولات از پرتکرارترین سؤال هاست؛ پس خوب قواعد مربوط به افعال مجهول و نائب فاعل آن‌ها را یاد بگیر!

خودت حل کنی بهتره اول به دنبال فعل مجهول بگرد و بعد نائب فاعلی که مرفوع به «واو» باشد. حواست به اسم‌های جمع مکسری باشد که شبیه به اسم‌هایی هستند که با «وَنَ» جمع بسته شدند.

درس نامه

* وقتی فعل ماضی‌ای اولش ضمّه (ة) داشته باشد، مجهول است؛

وَضَعَ: قرار داد. (معلوم) - وُضِعَ: قرار داده شد. (مجهول)

رَفَعَ: بالا برد. (معلوم) - رُفِعَ: بالا برده شد. (مجهول)

● فعل مجهول ماضی، اولش «ة» و عین‌الفعْلش «ی» دارد: كَتَبَ.

● فعل مجهول مضارع، اولش «ة» و عین‌الفعْلش «ت» دارد: يُكْتَبُ.

● نائب فاعل در فعل مجهول دقیقاً مانند فاعل در فعل معلوم تعیین می‌شود.

قُتِلَ كَثِيرُونَ مِنَ النَّاسِ فِي الْحَرْبِ. ← نائب فاعل و مرفوع به واو.

تُرْفِعُ أَعْلَامَ الْبِلَادِ الْمَخْتَلِفَةِ فِي هَذَا الْمَهْرِ جَانِ. ← نائب فاعل و مرفوع به ضمّه.

پاسخ تشریحی سؤال از ما نائب فاعلی را می‌خواهد که مرفوع به واو باشد.

بررسی گزینه‌ها:

۱) «جُعِلَتْ» فعل ماضی مجهول است و «الفنون» نائب فاعل آن است؛ دقت کنید که «الفنون» جمع مکسر «فن» است و «واو» علامت رفع آن نیست.

۲) «يُكْرَمُ» فعل مضارع مجهول است و نائب فاعل آن «التلاميذ» می‌باشد که اصلاً «ون» ندارد. دقت کنید «المؤدبون» که مرفوع به «واو» است، نائب فاعل نیست؛ بلکه صفتِ نائب فاعل است.

۳) در این گزینه اصلاً فعل مجهولی وجود ندارد که نائب فاعل داشته باشیم. «يُصْبِحُ» از افعال ناقصه است که فاعل و مفعول و نائب فاعل ندارد.

۴) «أُسْتُخْدِمُ» فعل ماضی مجهول است و «ممرضون» نائب فاعل آن است که مرفوع به «واو» می‌باشد. دقت کنید که «كثيرون» صفتِ آن است.

نکته به این اسم‌ها دقت کنید «الفنون، الشؤون، العُصون، المساكين و...». این‌ها همه جمع مکسر هستند، یعنی «وَنَ» و «يَنَ» آن‌ها نشانه جمع سالم نیست.

تست و پاسخ ۹۸

عَيْنِ الْمَسْتَثْنِيَّةِ اسْمِ فَاعِلٍ:

۱) لَا يُحِبُّ النَّاسُ الْمُعْجِبِينَ بِأَنْفُسِهِمْ إِلَّا مِنْ حَسَنٍ أَخْلَاقِهِ!

۲) يَرِيدُ السِّيَاحُ زِيَارَةَ مَعَالِمِ شِيرَازِ الْأَثَرِيَّةِ إِلَّا مَا تُسَمَّى بِـ «بَابِ الْقُرْآنِ»!

۳) إِنَّ اللَّهَ يَجْزِي النَّاهِينَ عَنِ الْمُنْكَرِ جِزَاءً خَيْرًا إِلَّا مَنْ يَنْسِي نَفْسَهُ!

۴) فَتَشَّ شَرْطِيَّ الْجَمَارِكِ حَقَائِبَ جَمِيعِ الْمَسَافِرِينَ إِلَّا وَاحِدَةً مِنْهَا!

(عربی دوازدهم - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره در مبحث اسلوب استثنا، که جزء مباحث مهم کتاب هست، ترجمه کردن عبارات بهت کمک زیادی برای به دست آوردن

جواب می‌کند!

خودت حل کنی بهتره قبل از «إلا» دنبال اسم فاعلی باش که مستثنی از آن جدا شده باشد!

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

درس نامه ●● به کلمه‌ای که بعد از «إلا» می‌آید، «مستثنی» و به کلمه‌ای که مستثنی از آن جدا می‌شود و قبل از «إلا» می‌آید «مستثنی‌منه» گفته می‌شود.

﴿فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ إِلَّا إِبْلِيسَ﴾ پس همه فرشتگان سجده کردند به جز شیطان.

«إِبْلِيسَ» به عنوان مستثنی از «الملائكة» به عنوان مستثنی‌منه جدا شده است.

پاسخ تشریحی سؤال از ما مستثنی‌منه‌ای را می‌خواهد که اسم فاعل باشد.

بررسی گزینه‌ها:

۱) «مَنْ» به عنوان مستثنی از «المُعَجِبِينَ» به عنوان مستثنی‌منه جدا شده و در واقع آن اسم مفعول است، نه اسم فاعل.

ترجمه: «مردم آدم‌های خودشیفته را دوست ندارند، مگر کسی که اخلاقش را نیکو گرداند.»

۲) «مَا» مستثنی است که از «معالم» بعنوان مستثنی‌منه جدا شده است. دقت کنید که «معالم» جمع مکسر «مَعْلَم»، اسم مکان است.

ترجمه: «گردشگران می‌خواهند آثار باستانی شیراز را ببینند، مگر آن‌چه که «دروازه قرآن» نامیده می‌شود.»

۳) «مَنْ» مستثنی است که از «الناهین» به عنوان مستثنی‌منه جدا شده و آن اسم فاعل است.

ترجمه: «همانا خداوند به نهی‌کنندگان از زشتی، پاداش نیک می‌دهد، مگر کسی که خودش را فراموش کند.»

۴) «واحدة» مستثنی است که از «حقائب» به عنوان مستثنی‌منه جدا شده و آن جمع مکسر «حقیبة» اسم فاعل نیست.

ترجمه: «پلیس گمرک چمدان‌های همه مسافران را گشت، مگر یکی از آن‌ها را.»

تست و پاسخ ۹۹

عَيْن «سَجَّلَ» فعل شرط:

۱) من سَجَّلَ الهدف الثاني هو لاعب قد دَخَلَ اللعب بعد ثلاثين دقيقة من بداية المباراة!

۲) من سَعَى و سَجَّلَ هدفين يذهب إلي المباراة النهائية التي ستقام يوم الجمعة!

۳) شاهد أكثر من ثلاثين ألف متفرج من سَجَّلَ هدفاً لم يقبله الحكم و إن كان دون أي خطأ!

۴) من سَجَّلَ هدفاً في الدقائق الأخيرة لهذه المباراة فهو سيُشجع في الملعب تشجيعاً بالغاً!

پاسخ: گزینه ۴

(عربی یازدهم - درس ۳)

مشاوره شناخت ساختار و ترجمه جملات شرطیه، از سوالات اصلی کنکور است.

خودت حل کنی بهتره به دنبال «من» شرطیه‌ای باش که «سَجَّلَ» فعل شرط آن باشد!

درس نامه ●● «مَنْ» اگر شرطیه باشد باید به همراه فعل و جواب شرط بیاید.

مَنْ يُفَكِّرْ قَبْلَ الْكَلَامِ يَسْلَمْ مِنَ الْخَطَا.

فعل شرط جواب شرط

نکته اگر جواب شرط جمله اسمیه باشد، حتماً قبل از آن باید «فَ» بیاید!

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

۱) این گزینه خیلی شبیه به جمله شرطیه است؛ اما اگر ما «سَجَّلَ» را فعل شرط بگیریم، جواب شرط «هو لاعب...» می‌باشد که چون

جمله اسمیه است، باید قبل از آن حتماً «فَ» می‌آید؛ بنابراین «مَنْ» شرطیه نیست.

ترجمه: «کسی که گل دوم را زد، همان بازیکنی است که بعد از سی دقیقه از ابتدای مسابقه، وارد بازی شده است.»

۲) «مَنْ» در این گزینه شرطیه است؛ اما فعل شرط «سَعَى» و «يَذْهَبُ» جواب شرط می‌باشد. دقت کنید که «سَجَّلَ» به وسیله «و» آمده و فعل

شرط نیست.

ترجمه: «هر کس تلاش کند و دو گل بزند به مسابقه پایانی که روز جمعه برگزار می‌شود، می‌رود.»

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان عربی

۳ «مَن» در این گزینه مفعولِ فعل «شَاهَدَ» است و اصلاً شرطیه نیست.

ترجمه: «کسی را که گلی زد که داور آن را قبول نکرد بیشتر از سی هزار تماشاچی مشاهده کردند؛ اگرچه بدون هیچ‌گونه خطایی بود.»

۴ «مَن» در این گزینه شرطیه است «سَجَلَّ» فعل شرط و «فَهُوَ سَيُشْجَعُ» جواب شرط می‌باشد و چون جمله اسمیه است، بر سر آن «فَتَ» آمده است.

ترجمه: «هر کس گلی در دقایق آخر برای این مسابقه بزند، پس او در ورزشگاه بسیار تشویق می‌شود.»

تست و پاسخ ۱۰۰

عَيْنُ الصَّحِيحِ (عَنْ أُسْلُوبِ النَّدَاءِ):

۱) أَيُّهَا الْإِخْوَةُ؛ سَاعِدُوا أَيْبِكُمْ فِي زَرْعِ الْقَمْحِ قَبْلَ نُزُولِ الْمَطْرِ!

۲) أَيُّهَا الْجُهَّالُ سَتُشَاهِدُونَ نَتِيجَةَ ظَلْمِكُمْ عَلَى الْمَظْلُومِينَ!

۳) يَا وَلَدِي؛ أَكْرِمُوا الْمُعَلِّمِينَ دَائِمًا وَكَلِّمُوا مَعَهُم بِالْأَدَبِ!

۴) يَا رَبُّ الْعَالَمِينَ؛ إِحْمِ الْبِلَادَ الْإِسْلَامِيَّةَ مِنْ خِدَاعِ الْأَعْدَاءِ!

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره تفاوت مبتدا و منادا (در ابتدای جملات) رایج‌ترین سؤال این مبحث است.

خودت حل کنی بهتره بررسی کنید که کدام منادا، با جمله از لحاظ جنس و عدد تناسب دارد. ضمناً علامت مناداها هم فراموش نشه.

درس نامه ● منادی بر دو گونه است:

۱) منادای مفرد (منادایی که یک اسم تنهاست): آن یک کلمه است و همیشه «أَ» می‌گیرد.

مثال: يَا اللَّهُ، يَا مُحَمَّدُ، يَا تَلْمِيزُ.

۲) منادای مضاف: هرگاه یک ترکیب اضافی (مضاف و مضاف‌الیه) صدا بزنیم، منادای مضاف و منصوب داریم.

مثال: يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ: ای مهربان‌ترین مهربانان.

چند نکته درباره منادا:

● برای سدادن اسم‌های «ال» دار باید از «أَيُّهَا» برای مذکر و «أَيُّهَا» برای مؤنث، استفاده کنیم.

مثال: أَيُّهَا النَّاسُ، أَيُّهَا التَّلْمِيزَةُ.

● ضمیر «ي» متکلم اگر در منادا باشد، ممکن است حذف شود و به جای آن «ي» بیاید.

مثال: «رَبِّ» که در اصل «رَبِّي» بوده.

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

۱) «الْإِخْوَةُ» چون «ال» دارد، همراه با «أَيُّهَا» آمده و کاملاً درست است؛ دقت کنید که «الْإِخْوَةُ» جمع مکسر «أَخ» و مذکر است.

ترجمه: «ای برادران، به پدرتان در کاشت گندم قبل از بارش باران کمک کنید.»

۲) «الْجُهَّالُ»، «ال» دارد و باید برای آن از «أَيُّهَا» استفاده کرد، نه «أَيُّهَا»؛ چراکه «جُهَّالُ» جمع مکسر «جَاهِلُ» و مذکر است، نه مؤنث.

ترجمه: «ای جاهلان، نتیجه ظلمتان بر مظلومان را خواهید دید.»

۳) «يَا وَلَدِي»: ای فرزندم» منادای مضاف است؛ چراکه از «وَلَدٌ + ي» ساخته شده و خود منادا مشکلی ندارد، اما دقت کنید که فعل «أَكْرِمُوا»

و «كَلِّمُوا» که جمع هستند برای آن مناسب نیست و باید به صورت مفرد می‌آمدند: أَكْرِمْ، كَلِّمْ.

ترجمه صحیح: «ای فرزندم، همیشه معلمان را گرامی بدار و با آن‌ها با ادب صحبت کن.»

۴) «يَا رَبُّ الْعَالَمِينَ» منادای مضاف است؛ چراکه از مضاف و مضاف‌الیه تشکیل شده؛ بنابراین «رَبِّ» باید منصوب باشد: يَا رَبُّ الْعَالَمِينَ.

ترجمه: «ای پروردگار جهانیان، سرزمین‌های اسلامی را از نیرنگ دشمنان نگاهداری کن.»

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تست و پاسخ ۱۰۱

کدام مورد درباره گاه‌شماری‌های مختلف تاریخی درست است؟

- ۱) گاه‌شماری خورشیدی - قمری بابلی و خورشیدی مصری در افزودن یک ماه به ۱۲ ماه سال برای رفع اختلاف، شباهت دارند.
- ۲) شباهت گاه‌شماری اوستایی و گاه‌شماری جلالی در این است که ماه‌ها براساس اسامی ایزدان و فرشتگان نام‌گذاری شده بودند.
- ۳) در یکی از گاه‌شماری‌های رایج در زمان اشکانیان سال به ۱۲ ماه ۳۰ یا ۲۹ روزه تقسیم می‌شد.
- ۴) گاه‌شماری جلالی یکی از دقیق‌ترین گاه‌شماری‌های جهان است که از سال ۱۳۰۴ در ایران رسمیت یافت.

(تاریخ دهم - درس ۲ - تاریخچه گاه‌شماری در ایران و جهان)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

۱) در گاه‌شماری خورشیدی - قمری بابلی، برای رفع اختلاف بین شب و روز اضافه، هر سه سال، یک ماه به سال می‌افزودند. رفع اختلاف در گاه‌شماری اوستایی، به صورت افزودن یک ماه به سال، هر ۱۲ سال یک بار، انجام می‌گرفت؛ بنابراین گاه‌شماری اوستایی (نه مصری) و بابلی در افزودن یک ماه به سال برای رفع اختلاف شباهت و در بازه زمانی افزودن آن، اختلاف دارند.

نکته در گاه‌شماری مصری سال به دوازده ماه ۳۰ روزه تقسیم می‌شد و پنج روز اضافی به آخر ماه دوازدهم افزوده می‌شد. هم‌چنین برای محاسبه یک چهارم شبانه‌روز اضافی، هر چهار سال یک روز به سال می‌افزودند و به قولی کیسه می‌گرفتند.

۲) فقط در گاه‌شماری اوستایی، ماه‌ها و روزهای هر ماه با اسامی ایزدان و فرشتگان نام‌گذاری شده بود.

۳) گاه‌شماری خورشیدی - قمری بابلی سال را به ۱۲ ماه ۳۰ یا ۲۹ روزه تقسیم می‌کند. این گاه‌شماری در دوره اشکانی یکی از گاه‌شماری‌های رایج بود. (پاسخ درست)

نکته دیگر گاه‌شماری‌های متداول در این دوره (اشکانیان) عبارت‌اند از: سلوکی و اوستایی.

۴) گاه‌شماری هجری خورشیدی که براساس گاه‌شماری جلالی تنظیم شده است، از سال ۱۳۰۴ در ایران رواج یافت.

تست و پاسخ ۱۰۲

باستان‌شناسان از کدام موارد برای کسب اطلاعات بیشتر درباره نظام اجتماعی و باورهای جوامع گذشته استفاده می‌کنند؟

الف) نقاشی‌های ترسیم‌شده توسط گذشتگان

ب) معماری‌ها و مصالح به‌کاررفته در آرامگاه‌ها

ج) اشیاء موجود در گورهای باستانی

د) اشیاء کشف‌شده در غارها

۱) «الف» و «د»

۲) «ج» و «ب»

۳) «د» و «ب»

۴) «ج» و «الف»

(تاریخ دهم - درس ۳ - باستان‌شناسی چیست؟)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی

اطلاعات کشف‌شده از اشیای گورهای باستانی، معماری و مصالح آرامگاه‌ها، شیوه تدفین مردگان، ارائه اطلاعات ارزنده درباره نظام اجتماعی، باورها، فرهنگ، معیشت اقتصادی و میزان پیشرفت‌های فنی مردم جوامع گذشته

دام‌تستی در ۱) نقاشی‌ها و اشیای کشف‌شده از غارها («الف» و «د») منبع ارزشمندی برای مطالعه و شناخت زندگی مردم دوران پیش از تاریخ به شمار می‌رود.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تاریخ

تست و پاسخ ۱۰۳

- تقدم و تأخر زمانی وقایع ایران باستان در کدام گزینه درست است؟
- (الف) در این دوره، با افزایش فتوحات و توسعه تشکیلات حکومتی، نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی میان گروه حاکم و مردم عادی افزایش یافت.
- (ب) در این دوره به نیروی سواره‌نظام اهمیت زیادی داده می‌شد و نیروی پیاده‌نظام نقش چندانی در سپاه نداشت.
- (ج) در این دوره معماران در قلعه‌سازی تبحر زیادی داشتند و برای مقابله با دشمنان خارجی قلعه‌های مستحکمی ساخته شد.
- (۱) «الف» بعد از «ج» و «ب» مقدم بر همه رخ داده است.
- (۲) «ج» قبل از «الف» و «الف» قبل از «ب» است.
- (۳) «ج» قبل از «ب» و «ب» قبل از «الف» است.
- (۴) «ب» بعد از «الف» و قبل از «ج» است.

(تاریخ دهم - درس ۱۱ - سپاه و جنگ افزارها (اشکانیان) / درس ۱۲ - گروه‌ها و طبقات اجتماعی / درس ۱۶ - مادها)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره در سؤالات تقدم و تأخر زمانی مربوط به دوران باستان معمولاً اتفاقات مربوط به سلسله‌های مختلف مورد سؤال و بررسی قرار می‌گیرد. بنابراین پیشنهاد می‌شود بیشتر از سال دقیق وقوع رویدادها به دوره‌های زمانی وقوع آن‌ها (سلسله‌های ایران باستان) توجه کنید و بدانید ترتیب حکومت هر سلسله به چه صورت بوده است.

پاسخ تشریحی ترتیب حکومت سلسله‌های ایران باستان عبارت است از:

مادها ← هخامنشیان ← سلوکیان ← اشکانیان ← ساسانیان

بررسی وقایع به ترتیب زمانی وقوع آن‌ها:

(ج) در این دوره معماران در قلعه‌سازی تبحر زیادی داشتند و برای مقابله با دشمنان خارجی قلعه‌های مستحکمی ساخته شد ← مربوط به دوران مادها است.

نکته مادها این قلعه‌ها را به‌ویژه برای مقابله با آشوریان ساختند.

(الف) در این دوره، با افزایش فتوحات و توسعه تشکیلات حکومتی، نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی میان گروه حاکم و مردم عادی افزایش یافت. ← مربوط به دوران هخامنشیان است.

نکته سرآغاز این تحول را، باید دوره کوتاه فرمانروایی مادها دانست.

(ب) در این دوره به نیروی سواره‌نظام اهمیت زیادی داده می‌شد و نیروی پیاده‌نظام نقش چندانی در سپاه نداشت. ← مربوط به دوران اشکانیان است. بنابراین: ج ← الف ← ب

تست و پاسخ ۱۰۴

مؤلفان کتاب تاریخ (۲) برای اثبات کدام‌یک از گزاره‌های زیر به منابع غیرنوشتاری استناد کرده‌اند؟

- (۱) وجود اختلاف و درگیری مداوم بین قبایل اوس و خزرج در یثرب قبل از هجرت پیامبر
- (۲) چگونگی دریافت و توزیع غنایم جنگی زکات و جزیه میان مسلمانان
- (۳) تدریجی بودن روند اسلام‌پذیری ایرانیان در قرون نخستین اسلام
- (۴) در عصر ایلخانان هنر نگارگری که تلفیقی از سنت‌های نقاشی ایرانی و چینی بود جلوه‌گر شد.

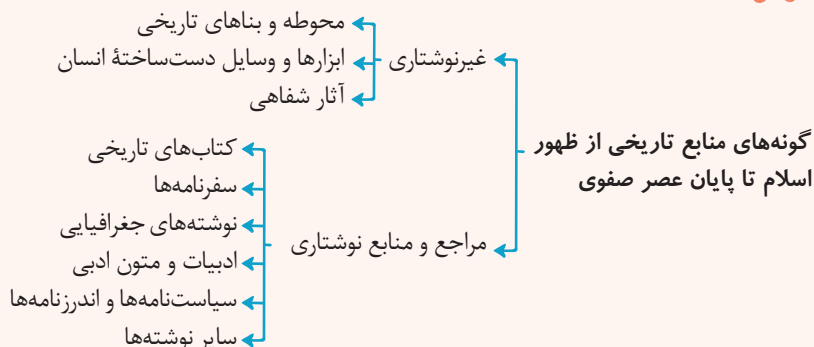
(تاریخ یازدهم - درس ۱۴ - هنر (نگارگری و فوثنویسی))

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره ممکنه پیش خودتون بگید شاهنامه مصور یک منبع نوشتاریه و خب این حرف غلطی نیست، ولی نکته این‌جاست که تأکید روی مصور بودن شاهنامه است و نقاشی‌های داخلش، پس می‌تونه به عنوان یک منبع غیرنوشتاری که توسط انسان هم ساخته شده یا بهتر بگیم کشیده شده، شناخته بشه.

درس نامه ●●

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

- مورخان و سیره‌نویسان به رقابت و درگیری‌های پیاپی اوس و خزرج در یثرب اشاره کرده‌اند. (منبع نوشتاری)
- آیات قرآن چگونگی دریافت و توزیع غنایم جنگی، زکات و جزیه را مشخص کرده بود. (منبع نوشتاری)
- شواهد و مستندات تاریخی دلالت بر آن دارد که روند اسلام‌پذیری ایرانیان تدریجی بوده است. اگرچه بیشتر شهرها و مناطق ایران در کم‌تر از ۲۰ سال به تسخیر اعراب مسلمان درآمد، اما روند پذیرش اسلام، چندین قرن به طول انجامید. از اشاره‌های کوتاه منابع تاریخی می‌توان فهمید که در خلال فتح ایران، عده کمی از ایرانیان به اسلام گرویدند. (منبع نوشتاری)
- در عصر ایلخانان، هنر نگارگری که تلفیقی از سنت‌های نقاشی ایرانی و چینی بود، بیشتر در کتاب‌آرایی و مصورساختن کتاب‌های تاریخی و متون ادبی و نیز کتاب‌های پزشکی، جانورشناسی و نجوم جلوه‌گر شد. ایلخانان مغول از مشوقان پدیدآوردن شاهنامه‌های مصور به شمار می‌روند. نمونه باقی‌مانده آن، شاهنامه مشهور به دموت است. (منبع غیرنوشتاری)

تست و پاسخ ۱۰۵

کدام گزینه از وقایع قبل از خلافت عثمان محسوب می‌شود؟

- انتقال مرکز خلافت از مدینه به کوفه
- محاصره بیت‌المقدس توسط اعراب مسلمان و فتح صلح‌آمیز آن
- بذل و بخشش‌های فراوان از بیت‌المال به افراد مختلف به خصوص خاندان بنی‌امیه
- ایجاد رقابت منطقه‌ای بین عراق و شام که تا سال‌ها بعد ادامه داشت.

پاسخ: گزینه ۲

(تاریخ یازدهم - درس ۵ - فتوحات مسلمانان و گسترش اسلام (فتح شام))

پاسخ تشریحی در جریان محاصره بیت‌المقدس (ایلیا) ساکنان مسیحی شهر اعلام کردند که فقط در حضور خلیفه، قرارداد صلح و تسلیم شهر را امضا می‌کنند، مسلمانان با بردباری این شرط را پذیرفتند و بدین منظور خلیفه دوم (عمر) از مدینه به بیت‌المقدس رفت. بنابراین این شهر در دوران خلافت خلیفه دوم، عمر و قبل از خلافت عثمان فتح شد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- امام علی (ع) برای بازداشتن مخالفان از سرکشی و جلوگیری از جنگ داخلی میان مسلمانان، به نتیجه نرسید و آن حضرت ناگزیر به دفع سرکشی‌ها و آشوبگری‌هایی شد که اشراف بنی‌امیه نقش مهمی در ایجاد آن داشتند. بدین منظور امام مرکز خلافت را از مدینه به کوفه منتقل کرد.
- در دوران خلیفه سوم، بذل و بخشش‌های فراوانی از بیت‌المال به افراد مختلف، به خصوص خاندان بنی‌امیه صورت گرفت.
- در دوران خلافت امام علی (ع) گروه محدودی که از منافع و امتیازهای ویژه برخوردار شده و سال‌ها به مال‌اندوزی و رفاه‌طلبی خو گرفته بودند، با آن حضرت مخالفت و دشمنی کردند، آنان با اقدامات عدالت‌جویانه امام به مقابله برخاستند و سه جنگ را بر جامعه اسلامی تحمیل کردند. این جنگ‌ها تأثیرات اجتماعی نامطلوبی بر جا گذاشت و باعث به وجود آمدن رقابت منطقه‌ای بین عراق و شام شد که تا سال‌ها پس از آن ادامه داشت.

تست و پاسخ ۱۰۶

هم‌زمان با خلافت امویان، وضعیت حکومت در ایران چگونه بود؟

- ۱) با دستیابی برخی سیاستمداران و دیوان‌سالاران ایرانی به مناصب سیاسی و نظامی مهم، ایرانیان به حکومت برخی شهرها و مناطق دسترسی پیدا کردند.
- ۲) مناطق شرقی ایران به‌ویژه خراسان از سلطه خلافت خارج شد و با شکل‌گیری زمینه‌های مناسب، نخستین سلسله‌های ایرانی از این مناطق شکل گرفت.
- ۳) مناطق مختلف ایران تحت فرمان و نظارت والی عراق اداره می‌شد؛ البته در مواقعی خلفای اموی در عزل و نصب حاکمان خراسان و آذربایجان به طور مستقیم دخالت می‌کردند.
- ۴) ایرانیان که از بیدادگری امویان نسبت به تقسیم ناعادلانه بیت‌المال و سهم کم خود به ستوه آمده بودند به قیام‌های ضداموی پیوستند و در مناطقی مانند خراسان و آذربایجان به استقلال دست یافتند.

(تاریخ یازدهم - درس ۸ - دو قرن حکومت اعراب بر ایران)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه ●● حکومت اعراب بر ایران

الف) عصر خلفای نخستین

پس از فتح هر شهر و منطقه توسط اعراب مسلمان، به فرمان خلیفه، فردی از میان فرماندهان سپاه، سران قبیله‌ها و یا صحابه به حکومت آن‌جا منصوب می‌شد. از آن‌جا که اعراب تجربه چندان در کشورداری نداشتند، اداره امور دیوانی، همچون گذشته در اختیار ایرانیان باقی ماند. محاسبه و دریافت مالیات‌ها هم‌چنان توسط دبیران و دهقانان ایرانی انجام می‌گرفت. دفترهای دیوانی مثل گذشته به خط و زبان پهلوی نوشته می‌شد و سکه‌های ضرب‌شده توسط ساسانیان هم‌چنان در گردش بود. به طور کلی، اعراب مسلمان تا زمانی که نافرمانی صورت نمی‌گرفت و قراردادهای صلح نقض نمی‌شد، در اداره امور شهرها و روستاها دخالتی نمی‌کردند.

ب) دوره خلافت امویان

در زمان حکومت بنی‌امیه، مناطق مختلف ایران تحت فرمان و نظارت والی عراق اداره می‌شد؛ البته در مواقعی نیز خلفای اموی در عزل و نصب حاکمان مناطق مهمی مانند خراسان و آذربایجان به طور مستقیم دخالت می‌کردند.

ج) عصر خلافت عباسیان

با روی کار آمدن خاندان بنی‌عباس و انتقال مرکز خلافت از دمشق به بغداد، شرایط و اوضاع سیاسی و اجتماعی به نفع ایرانیان تغییر محسوسی یافت. برخی از سیاستمداران و دیوان‌سالاران ایرانی در حکومت عباسیان، به مناصب سیاسی و نظامی مهمی مانند وزارت، فرماندهی سپاه و حکومت شهرها و مناطق دسترسی پیدا کردند و از نفوذ و قدرت خود برای ترقی جایگاه ایران و ایرانیان در دستگاه خلافت استفاده کردند. با این حال، تداوم سلطه اعراب بر ایران و برخی اقدام‌های عباسیان، زمینه ناخشنودی و مخالفت ایرانیان با خلافت عباسی را فراهم آورد.

پاسخ تشریحی در زمان حکومت بنی‌امیه، مناطق مختلف ایران تحت فرمان و نظارت والی عراق اداره می‌شد؛ البته در مواقعی نیز خلفای

اموی در عزل و نصب حاکمان مناطق مهمی مانند خراسان و آذربایجان به طور مستقیم دخالت می‌کردند.

بررسی موارد نادرست:

۱) و ۲) در دوران خلافت عباسیان اتفاق افتاده‌اند.

۳) انگیزه ایرانیان از پیوستن به قیام‌های ضداموی، بیدادگری امویان نسبت به خود و اهل بیت رسول خدا بود (نه نارضایتی از تقسیم بیت‌المال و غنائم).

تست و پاسخ ۱۰۷

کدام مورد درباره تاریخ ایران در دوره حکومت صفویه (قرن دهم تا دوازدهم هجری قمری) درست است؟

- الف) تجارت خارجی و بین‌المللی در این دوره رشد فراوانی داشت و ایران به یکی از کانون‌های مهم تجارت در آسیا تبدیل شد.
- ب) شیخ صفی‌الدین اردبیلی، شاگرد و مرید شیخ زاهد گیلانی بود و مریدان بسیاری را به‌ویژه از قبیله ترک جذب کرد.
- ج) در دوره شاه تهماسب درآمد اراضی خاصه که متعلق به شاه و وزیر معتمد وی بود، صرف هزینه سپاه می‌شد.
- د) هم‌زمان با روی کار آمدن صفویان، شیبک‌خان ازبک در خراسان مشغول قتل و غارت بود.

۱) «الف» و «ج»

۲) «الف» و «د»

۳) «ب» و «ج»

(تاریخ یازدهم - درس ۱۳ - تأسیس حکومت صفوی - دوران اقتدار - اقتصاد)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

درس نامه ●● در آغاز سدهٔ دهم هجری، اوضاع سیاسی میهن ما دچار آشفتگی و تفرقهٔ زیاد شده بود. سلسلهٔ آق قویونلو که بر قسمت‌هایی از غرب و جنوب ایران حکومت می‌کرد، به نهایت ضعف و انحطاط رسیده بود. در چنین شرایطی، اسماعیل پسر شیخ حیدر با سپاهی متشکل از ایلات و طوایف مختلف قزلباش، آق قویونلوها را شکست داد و پس از تصرف تبریز، در آن شهر به عنوان پادشاه ایران تاج‌گذاری کرد.

پاسخ تشریحی بررسی موارد نادرست:

(ب) عبارت، درست است، ولی زمان آن به خواستهٔ سؤال نمی‌خورد و مربوط به قرن هفتم و هشتم است.
(ج) این زمین‌ها متعلق به شخص شاه بود و به‌ویژه از زمان شاه‌عباس، درآمد آن برای ادارهٔ سپاه هزینه می‌شد.

تست و پاسخ ۱۰۸

کدام گزینه در ارتباط با وضعیت کشورهای اروپایی در سده‌های ۱۱ تا ۱۳ میلادی، درست است؟

- (۱) تأثیر و تأثر دو عنصر تجارت و شهرنشینی بر یکدیگر و زمینه‌سازی شکل‌گیری پادشاهی قدرتمند
- (۲) مدعی شدن اسقف‌ها و پاپ برای قدرت دنیوی و حقوق سیاسی پس از مرگ شارلمانی
- (۳) فتح شهر قسطنطنیه به دست امپراتوری عثمانی و گسترش قلمرو این امپراتوری
- (۴) پیروزی امپراتوری بیزانس بر سلجوقیان در جنگ ملازگرد و پیشروی آن‌ها در آسیای صغیر

پاسخ: گزینهٔ ۱ (تاریخ یازدهم - درس ۱۵ - تحولات سیاسی و اجتماعی، علل و عوامل بنگ‌های صلیبی پاپ‌ها و پادشاهان / درس ۱۶ - رشد شهرنشینی و تجارت)

درس نامه ●● برخی از مهم‌ترین رویدادهای رخ داده در اروپا در قرن‌های ۱۱ تا ۱۳ میلادی

- موفقیت‌های نظامی مسیحیان در اندلس: از سدهٔ ۱۱ میلادی
- روی کار آمدن پادشاهی‌های قدرتمند در اروپا (به‌ویژه انگلستان و فرانسه): ۱۲ و ۱۳ م
- اختلاف پاپ و امپراتور آلمان بر سر انتصاب اسقف‌ها و اعطای حلقه و عصای اسقفی: ۱۱ و ۱۲ م
- گسترش شهرنشینی و تجارت در اروپا: از سدهٔ ۱۱ م
- تألیف کتاب اصول الهیات توسط توماس آکویناس: ۱۲ و ۱۳ م

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

- ۱) از سدهٔ ۱۱ میلادی، شهرنشینی و تجارت در اروپا، در پیوندی تنگاتنگ با یکدیگر، دوباره رونق گرفتند. در سده‌های ۱۲ و ۱۳ م به سبب این رونق، پادشاهی‌های قدرتمندی در اروپا به‌ویژه در انگلیس و فرانسه روی کار آمدند.
- ۲) پس از مرگ شارلمانی (۸۱۴ م) اسقف‌ها و پاپ به سبب آشفتگی اوضاع، مدعی حقوق سیاسی و قدرت دنیوی شدند. از جمله رویدادهای مهم در سده‌های ۱۱ و ۱۲ میلادی، اختلاف پاپ و امپراتور آلمان بر سر انتصاب اسقف‌ها و اعطای حلقه و عصای اسقفی بود.
- ۳) امپراتوری روم شرقی سرانجام با فتح قسطنطنیه (۱۴۵۳ م) توسط ترکان مسلمان عثمانی، متلاشی شد.
- ۴) پیروزی سلجوقیان بر امپراتوری بیزانس در جنگ ملازگرد (۱۰۷۱ م) و پیشروی آنان در آسیای صغیر، موجب شد که امپراتوری روم شرقی از پاپ، علیه مسلمانان درخواست کمک کند.

تست و پاسخ ۱۰۹

مؤلفان کتاب درسی تاریخ (۱۰ و ۱۱) برای توضیح یا اثبات هر یک از گزاره‌های زیر، به کدام منابع رجوع کرده‌اند؟

(الف) روی آوردن ساکنان منطقهٔ چغاگلان به کشت گندم و جو

(ب) معرفی مسجد جمعهٔ اصفهان، به عنوان یکی از کهن‌ترین مسجدهای چهارایوانی ایرانی

(ج) آگاهی از حضور مادی‌ها در غرب فلات ایران حدود قرن ۹ ق. م

(د) بی‌اعتقادی بت‌پرستان به جهان پس از مرگ پیش از ظهور اسلام

(۱) الف) منابع دست اول غیرنوشتاری - ب) سفرنامه‌ها و کتاب‌های تاریخی اسلام - ج) یافته‌های باستان‌شناسی - د) روایت سیره‌نویسان

(۲) الف) مستندات تاریخی - ب) روایت مورخان مسلمان - ج) منشور کوروش - د) یافته‌ها و مستندات تاریخی

(۳) الف) کاوش‌های باستانی - ب) منابع دست اول غیرنوشتاری - ج) سالنامه‌های آشوری - د) آیات قرآن

(۴) الف) یافته‌های باستان‌شناسی - ب) کتاب‌های تاریخی - ج) تحقیقات باستان‌شناسی و تاریخی - د) گزارش مورخان مسلمان

پاسخ: گزینهٔ ۳ (تاریخ دهم - درس ۴ (دورهٔ تولید فوراک) - درس ۹ (مار، نخستین حکومت آریایی)؛ تاریخ یازدهم - درس ۱۰ (عربستان پیش از هنر در

زمان حکومت سلجوقی) - درس ۳ (دین و اعتقادات در شبه‌جزیرهٔ عربستان پیش از ظهور اسلام))

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تاریخ

مشاوره بخوای، نخوای داری تاریخ می‌خونی و آگاهی از منابع و انواع اون، لازمه کارته. توی سؤال‌ها رو ویکرد جدید کنکور یکی دو تست به منبع شناسی اختصاص پیدا کرده و تو هم لازمه بلد باشی! حالا این سؤال هم، ترکیبی بودنش از هر دو پایه، کار رو سخت‌تر کرده.

پاسخ تشریحی بررسی موارد:

- (الف) درس چهارم پایه دهم ذیل مبحث دوره تولید خوراک می‌خوانیم که یافته‌های باستان‌شناسی به دست آمده از تپه چغاگلان در شهرستان مهران نشان می‌دهد که ساکنان این منطقه از نخستین گردآورندگان خوراک بوده‌اند.
- (ب) در درس ۱۰ پایه یازدهم ذیل مبحث هنر در عصر سلجوقی، درباره مسجد جمعه اصفهان می‌خوانیم. مساجد از جمله محوطه‌ها و بناهای به‌جامانده از دوران مختلف تاریخی بوده و جزء منابع دست اول غیرنوشته‌ای به شمار می‌روند.
- (ج) در درس ۹ تاریخ دهم، می‌خوانیم که برای نخستین بار در سالنامه‌های شاهان آشوری به مادی‌ها اشاره شده است.
- (د) این مورد فقط و فقط از قرآن دریافت شده است.

تست و پاسخ ۱۱۰

کدام مورد درباره رویدادهای تاریخ ایران پس از پایان جنگ جهانی اول درست است؟

- (۱) دولت مرکزی به بی‌ثباتی کشیده شد و مجلس شورای ملی تعطیل شد و نظام مشروطه فروپاشید.
- (۲) انگلستان اختیار اداره امور دارایی، دریافت وام‌های بین‌المللی و تجهیز ارتش ایران را بر عهده گرفت.
- (۳) به سبب قحطی فراگیر و سوء تغذیه و بیماری‌های ناشی از آن، جمعیت کشور به نصف تقلیل یافت.
- (۴) قدرت واحد از دست حکومت مرکزی خارج شده بود و شورش‌هایی در گوشه و کنار ایران شکل گرفت.

(تاریخ دوازدهم - درس ۶ - ایران در پنگ جهانی اول)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌های نادرست:

- (۱) پس از جنگ جهانی اول، نظام مشروطه بیش از پیش تضعیف شد، اما به طور کلی از بین نرفت.
- (۲) به موجب قرارداد ۱۹۱۹، انگلستان اداره امور دارایی و برخی دیگر از ادارات و وزارتخانه‌های ایران را در اختیار گرفت. هم‌چنین مسئولیت تجدید سازمان و ایجاد ارتش یکپارچه ایران و تأمین اسلحه و تدارکات آن نیز به افسران انگلیسی داده می‌شد. در عوض، انگلستان متعهد می‌شد که وامی در اختیار دولت ایران قرار دهد تا تحت نظارت کارشناسان انگلیسی هزینه شود.
- (۳) به دلیل ضعف آمار و آمارگیری، نمی‌توان میزان تلفات انسانی ایران در جنگ جهانی اول را برآورد کرد، اما گزارش برخی از نویسندگان حکایت از آن دارد که جمعیت جنگ ایران پس از خاتمه جنگ نسبت به ابتدای آن به شکل فجیع و دردناکی کاهش یافته بود.

تست و پاسخ ۱۱۱

در کدام موارد مقایسه درستی میان وضعیت آلمان (۱) و ایتالیا (۲) در فاصله میان جنگ‌های جهانی صورت گرفته است؟

- (الف) به ترتیب (۱) و (۲) به دنبال تسلط بر زمین‌های اروپای شرقی و تسلط بر دریای مدیترانه بودند.
- (ب) هر دو در بعد روابط خارجی به دنبال احیای عظمت امپراتوری روم باستان بودند.
- (ج) اساس روش‌های (۱) بر نازیسم و اساس روش‌های (۲) بر فاشیسم استوار بود.
- (د) هر دو نشان از ظهور حکومت‌های خودکامه تک‌حزبی و نظامی در اروپا بود.
- (۱) فقط «د» (۲) «ج»، «ب» و «د» (۳) «د» و «ج» (۴) «الف» و «ج»

(تاریخ دوازدهم - درس ۸ - ظهور حکومت‌های خودکامه تک‌حزبی و نظامی)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه در فاصله دو جنگ، جهان و به‌ویژه کشورهای اروپایی، گرفتار مسائل و مشکلات بزرگی شدند که زمینه را برای جنگ جهانی دوم فراهم آورد. مهم‌ترین این مسائل و مشکلات عبارت بودند از:

- (۱) صلح ناپایدار (ناخشنودی از قرارداد صلح ورسای)
- (۲) ضعف جامعه ملل (به خاطر حضور نداشتن آمریکا؛ خروج ژاپن، آلمان و ایتالیا؛ اخراج شوروی)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

- ۳) بحران اقتصادی (ویرانی کشورهای درگیر در جنگ جهانی اول)
 ۴) ظهور حکومت‌های خودکامه تک‌حزبی و نظامی‌گرا (کمونیست‌ها در شوروی؛ فاشیست‌ها در ایتالیا؛ نازی‌ها در آلمان)
- پاسخ تشریحی** در فاصله میان دو جنگ جهانی در قرن بیستم:

شوروی	حکومت استالین در عرصه سیاست خارجی به دنبال گسترش مرزها و تسلط بر برخی کشورها و سرزمین‌های اروپای شرقی بود.
ایتالیا	در بعد روابط خارجی، موسولینی سودای احیای دوباره امپراتوری روم باستان و تسلط بر دریای مدیترانه و شمال آفریقا را در سر می‌پروراند و در نتیجه به اتیوپی در آفریقا حمله نظامی کرد.
آلمان	در بعد روابط خارجی، نازی‌ها به رهبری هیتلر، علاوه بر بستن پیمان‌های دو و چند جانبه با برخی کشورها، برنامه‌های توسعه طلبانه سرحدی و سرزمینی خود را به پیش بردند. هیتلر عقیده داشت که آلمان برای به دست آوردن فضای حیاتی، باید سرزمین‌هایی را در اروپا فتح کند.

تست و پاسخ ۱۱۲

- موارد کدام گزینه از اقدامات نمایندگان دوره چهاردهم مجلس شورای ملی در خصوص نفت ایران بوده است؟
 الف) جلوگیری از تصویب قرارداد الحاقی نفت (گس - گلشایبان) در مجلس
 ب) تصویب قانون منع دولت از مذاکره و انعقاد قرارداد با کشورهای خارجی در خصوص نفت بدون تأیید و تصویب مجلس
 ج) رد موافقت‌نامه نخست‌وزیر درباره واگذاری امتیاز نفت شمال به شوروی
 د) طرح پیشنهاد ملی شدن صنعت نفت ایران در مجلس
- ۱) «الف» و «ج»   ۲) «الف» و «د»   ۳) «ب» و «ج»   ۴) «ج» و «د»

(تاریخ دوازدهم - درس ۹ - زمینه‌های نهفتن ملی شدن نفت)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه

اقدامات نمایندگان دوره چهاردهم مجلس شورای ملی در خصوص نفت:

- نمایندگان شورای ملی (دوره چهاردهم) به پیشنهاد دکتر مصدق طرحی را به تصویب رساندند که دولت را از مذاکره و انعقاد قرارداد با کشورهای خارجی در خصوص نفت ایران بدون تأیید و تصویب مجلس منع می‌کرد (۱۳۲۳ ش). این مصوبه در حکم اتخاذ سیاست «موازنه منفی» یعنی ایستادگی در برابر امتیازخواهی دولت‌های سلطه‌جو، بود و دقیقاً خلاف سیاست «موازنه مثبت» تلقی می‌شد، که تسلیم شدن در برابر قدرت‌های بزرگ و اعطای امتیاز به آن‌ها را توصیه می‌کرد.
- پس از پایان جنگ جهانی دوم، شوروی نمی‌خواست بدون گرفتن امتیاز، نیروهایش را از ایران خارج کند؛ از این رو، احمد قوام (قوام‌السلطنه) نخست‌وزیر وقت، طی موافقت‌نامه‌ای امتیاز نفت شمال را به شوروی واگذار کرد. این موافقت‌نامه می‌بایستی به تأیید و تصویب مجلس شورای ملی برسد، اما نمایندگان مجلس نه تنها موافقت‌نامه مذکور را رد کردند، بلکه واگذاری هر گونه امتیاز استخراج نفت و مشتقات آن را به خارجی‌ها ممنوع کردند.

اقدامات نمایندگان دوره شانزدهم مجلس شورای ملی در خصوص نفت:

- در مجلس شانزدهم نیز اقلیتی از نمایندگان عضو جبهه ملی به رهبری دکتر مصدق با مخالفت مؤثر خود از تصویب قرارداد مذکور جلوگیری کردند از جمله علل مخالفت با قرارداد الحاقی گس - گلشایبان این بود که این قرارداد علاوه بر نادیده گرفتن حقوق مادی مردم ایران، حاکمیت ملی و استقلال کشور را به نوعی نقض می‌کرد و به تسلط بیگانگان بر منابع و صنعت نفت مشروعیت می‌بخشید.
- نمایندگان مخالف قرارداد الحاقی در مجلس شانزدهم، ضمن مخالفت با این قرارداد، طرح ملی شدن صنعت نفت ایران پیشنهاد کردند.

پاسخ تشریحی موارد «الف» و «د» از اقدامات دوره شانزدهم مجلس شورای ملی و موارد «ب» و «ج» از اقدامات دوره چهاردهم مجلس

شورای ملی بوده است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تاریخ

تست و پاسخ ۱۱۳

یکی از مهم‌ترین اقدامات مجاهدین خلق در دوران دفاع مقدس، در کدام مورد درست بیان شده است؟

- (۱) ترور شخصیت‌های برجسته انقلابی مانند سپهبد ولی‌الله قری
- (۲) همکاری با اعضای گروه فرقان در دادن اطلاعات سری به رژیم صدام
- (۳) استفاده از رسانه برای مقابله با ایران در جنگ نرم
- (۴) تهاجم به داخل خاک ایران پس از پذیرش قطعنامه ۵۹۸

پاسخ: گزینه ۴

(تاریخ دوازدهم - درس ۱۱ - توطئه‌ها و تلاش‌های دشمنان داخلی و خارجی / درس ۱۲ - مجاهدین خلق و دفاع مقدس)

مشاوره به بازه‌های زمانی و جز به جز صورت سؤال توی تاریخ توجه کنین؛ اولاً سؤال گفته توی جریان دفاع مقدس، پس قبل و بعدش مهم نیست، دوماً فقط گفته منافقین یا همون مجاهدین خلق پس با بقیه گروهک‌ها و جریان‌ها کاری نداریم.

درس نامه ●● یک راست می‌رویم سر اصل مطلب و با تکیه بر نمودار زیر، به مهم‌ترین اقدامات مجاهدین در جریان دفاع مقدس می‌پردازیم:

- ← ایجاد آشوب در داخل کشور و ترور بسیاری از مسئولان و مردم عادی
- ← دادن اطلاعات سری و نظامی کشور به رژیم صدام و دیگر دشمنان خارجی
- ← همکاری با ارتش بعثی عراق در جنگ با ایران
- ← همکاری با ارتش بعثی در سرکوب و کشتار مخالفان صدام از جمله مبارزان کرد
- ← تهاجم به داخل خاک ایران پس از پذیرش قطعنامه ۵۹۸ شورای امنیت سازمان ملل متحد

پاسخ تشریحی بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) از اقدامات گروهک تروریستی فرقان است.
- ۲) به طور کل نادرست است.
- ۳) مربوط به دوران کنونی است و نه جریان دفاع مقدس.

تست و پاسخ ۱۱۴

متن زیر با کدام مورد مطابقت دارد؟

- «ایران به دلیل قرارگرفتن در مجاورت خلیج فارس، دریای عمان، تنگه هرمز و نیز دریای خزر، از موقعیت نسبی ممتازی برخوردار است.»
- ۱) مکیندر معتقد بود که سه خشکی قاره آسیا، اروپا و آفریقا جزیره جهانی هستند و بخش مرکزی این منطقه را محور یا قلب خشکی جهان نامید و آن را منبع بزرگ قدرت دانست.
  - ۲) به نظر راتزل، اگر کشورهای کوچک برای جمعیت خود، فضای کافی نداشته باشند و درصدد توسعه سرزمینشان برنیابند، نابودی آنها حتمی است.
  - ۳) آلفرد ماهان که نظریه قدرت دریایی را مطرح کرد، معتقد بود که فضاهای دریایی اقیانوسی در شکل گیری قدرت جهانی و کنترل قدرت خشکی مؤثر هستند.
  - ۴) اگر کشوری از قدرت ملی زیادی برخوردار باشد، می تواند اهداف و خواسته های ملت خود را بدون مانع تأمین کند و روابط بین المللی آن تحت تأثیر قرار بگیرد.

پاسخ: گزینه ۳

(جغرافیای دهم - درس ۳ - موقعیت نسبی / جغرافیای یازدهم - درس ۱۱ - نظریه های قدرت، قدرت دریایی)

درس نامه ●● موقعیت نسبی، نسبت قرارگیری هر چیزی نسبت به پدیده های پیرامون آن است؛ به عبارت دیگر محل قرارگیری هر مکان، نسبت به پدیده های طبیعی یا انسانی پیرامون خود، موقعیت نسبی آن مکان است. همه پدیده ها موقعیت نسبی دارند. منظور از موقعیت نسبی هر کشور، محل قرارگیری آن، نسبت به سایر کشورها، دریاها، تنگه ها، کانال ها، خلیج ها، منابع اقتصادی و ... است.

پاسخ تشریحی

نظریه قدرت دریایی آلفرد ماهان با آن چه در صورت سؤال آمده است، مطابقت دارد. او فضاهای دریایی و اقیانوسی را در شکل گیری قدرت جهانی و کنترل و محاصره قدرت خشکی مؤثر می دانست و شرایطی برای تبدیل شدن یک کشور به قدرت دریایی مطرح می کند:

- ۱) موقعیت جغرافیایی (۲) خط مشی سیاسی و حکومت (۳) وضع طبیعی سواحل (۴) فرهنگ دریانوردی (۵) تعداد جمعیت (۶) گسترش ساحل.

بنابراین موقعیت نسبی ممتاز ایران که همان دسترسی به دریاهاست با عبارت (۳) مطابقت بیشتری دارد. خشکی ها، فضای حیاتی و قدرت ملی از عبارت صورت سؤال برداشت نمی شود.

بررسی سایر گزینه ها:

- ۱) نظریه مکیندر مربوط به خشکی هاست، نه موقعیت دریایی.
- ۲) صورت سؤال بیانگر موقعیت نسبی ایران نسبت به دریاهای اطراف آن است و ارتباطی با فضای کوچک یا بزرگ نظریه راتزل ندارد.
- ۴) قدرت ملی هم تا حدودی با نظریه راتزل مطابقت دارد، ولی در کل نادرست است.

تست و پاسخ ۱۱۵

کدام گزینه عبارت زیر را در خصوص پیدایش رشته کوه زاگرس، کامل می کند؟

«رشته کوه زاگرس از ..... به وجود آمده است؛ این نوع جابه جایی صفحه ای، همگرا نام دارد که .....

- ۱) باز شدن و گسترش پوسته بستر اقیانوس اطلس - برخلاف مدل برشی، صفحات از هم باز می شوند
- ۲) برخورد صفحه عربستان و صفحه اوراسیا - برخلاف مدل واگرا صفحات به هم نزدیک می شوند
- ۳) باز شدن و گسترش پوسته بستر اقیانوس اطلس - همچون مدل برشی، صفحات از هم باز می شوند
- ۴) برخورد صفحه عربستان و صفحه اوراسیا - همچون مدل واگرا، صفحات در کنار هم می لغزند

پاسخ: گزینه ۲

(جغرافیای دهم - درس ۴ - شکل گیری زاگرس / جغرافیای دوازدهم - درس ۵ - علت وقوع زمین لرزه)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

جغرافیا

مشاوره بیشتر مباحثی که توی پایه دهم می‌خونی، توی پایه یازدهم و دوازدهم به طور کامل و جامع باهاشون مواجه می‌شی تا این طوری اطلاعات کامل تر بشه و خب این برای طراحان کنکور خیلی ایده آله؛ چرا؟ چون می‌تونن از ش سؤال ترکیبی مثل همین تست طراحی کنن.

درس نامه

با توجه به تاریخچه زمین شناسی، تحولات ناهمواری‌ها و شکل پراکندگی، کوهستان‌های ایران را می‌توان به چهار دسته تقسیم کرد:
 (۱) منطقه کوهستانی شمال کشور (۲) منطقه کوهستانی غربی (زاگرس) (۳) منطقه کوهستانی مرکزی (۴) کوه‌های شرق و جنوب شرقی صورت سؤال مربوط به منطقه کوهستانی غربی یا همان زاگرس است. چین خوردگی‌های دیواره‌مانندی یا دره‌های موازی و به طول صدها کیلومتر، چشم‌انداز نواحی کوهستانی غربی کشور از مریوان در کردستان با جهت شمال غربی - جنوب شرقی تا شمال تنگه هرمز را تشکیل داده است.

پاسخ تشریحی رشته کوه زاگرس از برخورد صفحه عربستان و اوراسیا به وجود آمده است. این چین خوردگی‌ها پس از تشکیل، به حالت اولیه باقی نمانده و طی میلیون‌ها سال به علت فرسایش تغییر شکل یافته است. از سوی دیگر، در درس پنجم پایه دوازدهم خواندید که صفحات یا از هم دور می‌شوند (واگرا)، یا به هم نزدیک می‌شوند (همگرا) و یا در کنار هم می‌لغزند (امتدادلغز یا برشی).

نکته باز شدن و گسترش پوسته بستر اقیانوس اطلس مربوط به کمر بند میانی اقیانوس اطلس است.

دام تستی اگر معنای واگر و همگرا رو ندونی، ممکنه تو دام (۲) بیفتی.

تست و پاسخ ۱۱۶

کدام مورد، عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«در گذشته مردم به تأثیر اقلیم و آب‌وهوا در ساختمان‌سازی توجه می‌کردند؛ به عبارت دیگر هوازدگی ..... بر معماری تأثیر می‌گذارد، زیرا .....»

- (۱) فیزیکی - در اثر آن سنگ‌ها در نتیجه اختلاف دما، گرم و سرد شدن و یا انبساط و انقباض به قطعات کوچک‌تر خرد می‌شوند، اما در ترکیب شیمیایی آن‌ها تغییری به وجود نمی‌آید
- (۲) زیستی - سبب تغییرات فیزیکی و شیمیایی در سنگ‌ها می‌شوند و در اثر پوسیدگی گیاهان و خزهایی که در لابه‌لای سنگ‌ها قرار دارند، سنگ‌های ریز از بین می‌روند
- (۳) فیزیکی - سبب تغییرات فیزیکی و شیمیایی در سنگ‌ها می‌شوند و در اثر پوسیدگی گیاهان و خزهایی که در لابه‌لای سنگ‌ها قرار دارند، سنگ‌ها نیز از بین می‌روند
- (۴) زیستی - در اثر آن سنگ‌ها در نتیجه اختلاف دما، گرم و سرد شدن و یا انبساط و انقباض به قطعات کوچک‌تر خرد می‌شوند، اما در ترکیب شیمیایی آن‌ها تغییری به وجود نمی‌آید

پاسخ: گزینه ۱ (جغرافیای دهم - درس ۵ - تأثیر آب‌وهوا بر معماری / جغرافیای یازدهم - درس ۴ - مبدا انواع هوازدگی، هوازدگی فیزیکی)

مشاوره نکته این سؤال، عبارت اقلیم و آب‌وهواست؛ وقتی حواستون به این باشه دیگه گرفتار (۲) و (۳) نمی‌شین؛ چرا؟ چون آب‌وهوا جز، عوامل هوازدگی فیزیکی است.

درس نامه

آب‌وهوا چه تأثیری بر زندگی ما می‌تواند داشته باشد؟ هر چند پیشرفت فناوری تأثیر عوامل آب‌وهوایی بر شیوه زندگی انسان را کم‌تر کرده است، هنوز هم آب‌وهوا مهم‌ترین عوامل کنترل‌کننده فعالیت‌های روزانه و همچنین طولانی‌مدت زندگی انسان است. آب‌وهوا در زندگی انسان‌ها تأثیرات زیادی دارد، اما یکی از تأثیرات مهم آن بر معماری است. در کشور ما به دلیل گوناگونی آب‌وهوا معماری‌های متنوعی در نقاط مختلف کشور دیده می‌شود. در گذشته مردم به تأثیر اقلیم و ساختمان‌سازی توجه می‌کردند و به همین دلیل در داخل خانه‌هایشان احساس آرامش می‌کردند و انرژی کم‌تری هم مصرف می‌شد.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

● **هوازگی:** منشأ هوازگی در سنگ‌ها متفاوت است و به عواملی چون جنس سنگ‌ها، نوع آب‌وهوا و زمان بستگی دارد؛ برای مثال سنگ‌های گرانیته از سنگ‌های مرمر یا کلسیتی مقاوم‌ترند و آب‌وهوای گرم و مرطوب سرعت و شدت هوازگی را افزایش می‌دهند. هوازگی و فرسایش همراه با یکدیگر موجب تغییر چهره زمین می‌شود. سه نوع هوازگی داریم: (۱) فیزیکی: ترکیب شیمیایی تغییر نمی‌کند. (۲) شیمیایی (۳) زیستی: ترکیب فیزیکی و شیمیایی با هم تغییر می‌کند.

پاسخ تشریحی صورت سؤال مربوط به هوازگی فیزیکی است؛ در هوازگی فیزیکی، سنگ‌ها در نتیجه اختلاف دما، گرم و سرد شدن و یا انقباض و انقباض و در هنگام روز و شب و فصل زمستان و تابستان یا یخ‌زدن آب در شکاف سنگ‌ها و مواردی از این قبیل، به قطعات کوچک‌تر خرد می‌شوند، اما در ترکیب شیمیایی آن‌ها تغییری به وجود نمی‌آید؛ پس این‌که آب‌وهوا بر معماری تأثیر می‌گذارد، منظورمان همان هوازگی فیزیکی است.

دام تستی چون توی صورت سؤال از اقلیم و آب‌وهوا یاد شده، فریب واژه زیستی رو نخوری و تو دام (۲) و (۳) نیفتی!

تست و پاسخ ۱۱۷

با توجه به مشخصات دریاچه‌های دائمی و فصلی ایران، کدام گزینه به درستی تدوین شده است؟

(۱) دریاچه جازموریان که بین دو استان کرمان و سیستان و بلوچستان قرار دارد، دریاچه‌ای فصلی است که در ماه‌های گرم به دلیل تبخیر، آب آن‌ها خشک می‌شود.

(۲) دریاچه‌های زریبار و هامون هر دو از دریاچه‌های فصلی هستند که در فصول پربارش، وسعت بیشتری پیدا می‌کنند و هر دو در نواحی غربی ایران قرار دارند.

(۳) دریاچه‌های دائمی مثل نیریز و پریشان در قله بعضی از کوه‌های آتشفشانی قرار دارند که آب آن‌ها از ذوب برف تأمین می‌شود.

(۴) دریاچه ارومیه که از جمله دریاچه‌های فصلی ایران است، برخلاف دریاچه مسیله، جزء نواحی مرطوب و نیمه‌مرطوب کشور هستند.

(مغرافیای دهم - درس ۶ - دریاچه‌های ایران)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه ●● به لحاظ زمانی، دو نوع دریاچه وجود دارد:

<p>● اغلب دریاچه‌های دائمی ایران در نیمه غربی کشور قرار دارند که از نظر شرایط آب‌وهوایی جزء نواحی مرطوب و نیمه‌مرطوب کشور هستند.</p> <p>● آب بعضی از این دریاچه‌ها شور و برخی دیگر آب شیرین دارند.</p> <p>● دریاچه ارومیه، زریبار در غرب مریوان در استان کردستان، پریشان (فامور)، مهارلو (استان فارس) و ...</p>	دریاچه‌های دائمی
<p>● این دریاچه‌ها در فصول پربارش وسعت بیشتری پیدا می‌کنند، ولی در ماه‌های گرم و یا در سال‌های کم‌بارش به دلیل تبخیر، آب آن‌ها خشک شده یا به شکل باتلاق و شوره‌زار درمی‌آیند.</p> <p>● مهم‌ترین دریاچه‌های فصلی ایران: دریاچه مسیله در قم، نیریز در فارس، هامون در سیستان و بلوچستان و جازموریان بین دو استان کرمان و سیستان و بلوچستان.</p>	دریاچه‌های فصلی

پاسخ تشریحی بار دیگر نگاهی به جدول بیندازید، سپس بروید سراغ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) زریبار جزء دریاچه‌های دائمی است؛ از سوی دیگر فقط دریاچه‌های دائمی در نواحی غربی قرار دارند.

(۳) نیریز جزء دریاچه‌های فصلی است.

(۴) دریاچه ارومیه جزء دریاچه‌های دائمی است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

جغرافیا

تست و پاسخ ۱۱۸

با بررسی موارد «الف» و «ب»، کدام گزینه درست است؟

- الف) هر ناحیه جغرافیایی به درجه‌ای از همگونی رسیده است که از سایر بخش‌های پیرامون خود متمایز می‌شود و با آن‌ها تفاوت دارد.
- ب) هر چه از جنگل‌های بارانی استوایی به سمت بیابان صحرا پیش می‌رویم، بارندگی کم‌تر و علف‌های ساوان کوتاه‌تر و تنک‌تر می‌شود.
- ۱) ناحیه‌بندی و انتخاب معیارها و ملاک‌های آن کاری صرفاً جغرافیایی است و براساس طرز تفکر یک جغرافی‌دان و شیوه کار او صورت می‌گیرد.
- ۲) نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند و بر یکدیگر تأثیر می‌گذارند؛ این تأثیرگذاری تا حدی است که سبب تبدیل ناحیه مجاور به یک ناحیه جدید می‌گردد.
- ۳) میان هر ناحیه، یک ناحیه انتقالی وجود دارد و از بیشتر عناصر همگونی ناحیه اولیه برخوردار است تا این که به ناحیه دیگر نزدیک شده و آن عناصر همگونی خود را به طور کامل از دست می‌دهد.
- ۴) هر ناحیه جغرافیایی دارای کانون یا مرکزی است که بیشترین عوامل وحدت و همگونی در آن وجود دارند و هر چه از این کانون، به سمت مرزهای آن حرکت کنیم، از عوامل همگونی کاسته می‌شود.

پاسخ: گزینه ۴

(جغرافیای یازدهم - درس ۱ - مفهوم ناحیه و درس ۲ - کانون یا مرز ناحیه)

مشاوره توی این سؤال حواست باشه، یک راست باید بری سراغ مطلبی که داره بهت نور بالا می‌زنه. اولاً تو مورد «الف» گفته هر ناحیه ویژگی خاصی داره که با سایر نواحی متفاوتش می‌کنه و مورد «ب» دقیقاً مثال این موضوعه. حالا مبحث اصلی «الف» و «ب» چیه؟ کانون یا مرز ناحیه!

درس نامه

ناحیه بخشی از سطح زمین است که ویژگی‌های جغرافیایی (طبیعی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و ...) همگون و خاصی دارد؛ به طوری که با بخش‌های مجاور خود متفاوت است. از این تعریف‌ها می‌توان دو نتیجه گرفت:

۱) ویژگی اصلی هر ناحیه، وحدت و همگونی نسبی عناصر طبیعی و انسانی در آن است. (وحدت‌یابی)

۲) هر ناحیه جغرافیایی به درجه‌ای از همگونی رسیده است که از سایر بخش‌های پیرامون خود متمایز می‌شود و با آن‌ها تفاوت دارد. از سوی دیگر، هر ناحیه جغرافیایی دارای کانون یا مرکزی است که بیشترین عوامل وحدت و همگونی در آن وجود دارند. حالا ربط بین این دو تعریف چیست؟ پاسخ تشریحی را بخوانید.

پاسخ تشریحی فرض کنید ناحیه‌ای داریم به نام «الف» که ویژگی منحصر به فرد آن، عنصری به نام A است. A در مرکز ناحیه بیشتر است

و هر چه به مرزهای ناحیه «الف» نزدیک می‌شویم، از وحدت و همگونی A کاسته می‌شود:

این که می‌گوییم هر ناحیه به درجه‌ای از همگونی رسیده، دقیقاً به این مورد

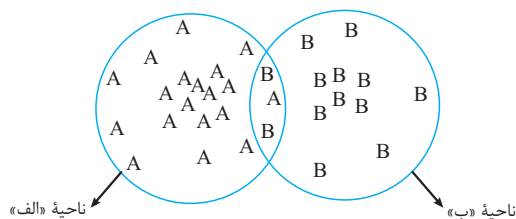
اشاره دارد.

میان جنگل‌های بارانی استوایی و بیابان صحرا در آفریقا ساوان قرار دارد؛

اگر جنگل‌های بارانی استوایی «الف» باشد و بیابان صحرا «ب»، هر چه از

«الف» به سمت «ب» برویم، از ویژگی‌های «الف» کاسته و ویژگی‌های «ب»

مشخص‌تر می‌شود.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

دام تستی ممکنه تو دام (۱) بیفتی! چرا؟ چون فقط حواست رو دادی به مورد «ب»، ولی «الف» عملاً با تکیه بر عبارت وحدت و همگونی و تمایز، داره به تو می‌گه که رفیق، حواست رو بیشتر جمع کن!

تست و پاسخ ۱۱۹

با توجه به موارد زیر، کدام مورد به درستی ترسیم شده است؟

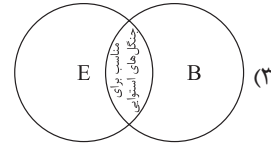
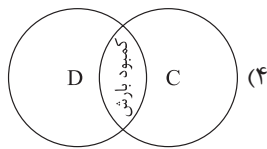
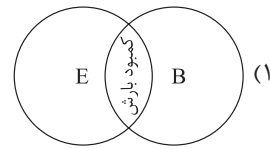
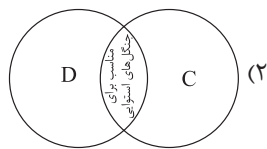
الف) آب‌وهوای خشک با علامت B نشان داده می‌شود.

ب) آب‌وهوای معتدل با علامت C نشان داده می‌شود.

ج) آب‌وهوای سرد با علامت D نشان داده می‌شود.

د) آب‌وهوای بسیار سرد با علامت E نشان داده می‌شود.

در واقع تصویر گزینه‌ها از شما، وجه اشتراک بین نواحی ذکر شده در صورت سوال را می‌خواهد.

(بفرمایید بازدهم - درس ۳ - مبدا طبقه‌بندی نواحی آب‌وهوایی)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه ●● بهترین مطلب برای درس‌نامه این سؤال، جدول انواع نواحی آب‌وهوایی هست:

پوشش گیاهی	بارش	دما	نام آب‌وهوا	علامت آب‌وهوا
مناسب برای جنگل‌های بارانی استوایی	بارش در تمام سال	هیچ ماهی سردتر از $+18^{\circ}\text{C}$ نیست.	استوایی (گرم و مرطوب)	A
نامناسب برای رویش گیاه	کمبود بارش	اختلاف دما زیاد است.	خشک	B
مناسب برای جنگل‌های خزان‌دار	بارش در دوره سرد سال بیشتر از دوره گرم	میانگین سردترین ماه بین $+18^{\circ}\text{C}$ تا -3°C است.	معتدل	C
مناسب برای جنگل‌های مخروطی سردسیری	بارش تابستان بیشتر از زمستان	میانگین سردترین ماه کم‌تر از -3°C است.	سرد	D
نامناسب برای رویش گیاه	کمبود بارش	هیچ ماهی بیش از $+10^{\circ}\text{C}$ نیست.	بسیار سرد (قطبی)	E

پاسخ تشریحی میان ناحیه B و E، از نظر بارش و پوشش گیاهی، اشتراک وجود دارد؛ یعنی در هر دو ناحیه کمبود بارش و نامناسبی برای

رویش گیاهی به چشم می‌خورد!

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲ و ۴ میان C و D هیچ وجه اشتراکی وجود ندارد!

۳ مناسب برای جنگل‌های استوایی است.

تست و پاسخ ۱۲۰

- با توجه به موارد زیر کدام یک در خصوص کشور آلمان درست است؟
- (الف) نه تنها نخستین هواپیمای جت توسط این کشور ساخته شد، بلکه یکی از تولیدکنندگان قطارهای پرسرعت هم است.
- (ب) به دلیل استفاده از روش‌های علمی و بذره‌های اصلاح‌شده، توانسته در زمینه تولید برنج به خودکفایی برسد.
- (ج) ناحیه رور که در این کشور قرار دارد، جزء نواحی مهم صنعتی اروپای غربی به شمار می‌رود.
- (د) این کشور حدود ۴۰ درصد ذرت جهان را تولید و تأمین می‌کند.

- (۱) موارد «الف» و «ج» برخلاف «ب» و «د» با جغرافیای این کشور مطابقت دارد.
- (۲) موارد «الف» و «ب» برخلاف «ج» و «د» با جغرافیای این کشور مغایرت دارد.
- (۳) موارد «ج» و «د» برخلاف «الف» و «ب» با جغرافیای این کشور مغایرت دارد.
- (۴) موارد «ب» و «د» برخلاف «الف» و «ج» با جغرافیای این کشور مطابقت دارد.

(بغرافیای یازدهم - درس ۷ - کشت غله تباری / بغرافیای دوازدهم - درس ۳ - حمل و نقل، حمل و نقل ریلی)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره این سبک سؤال هم از ابتکارات طراحان کنکور ۱۴۰۲ بود که یک پیام داشت و اون اینه: ویژگی‌های صنعتی، اقتصادی، جغرافیایی و ... هر کشور رو به ذهن بسپرید!

پاسخ تشریحی «الف» و «ج» درست است و هر دو مربوط به جغرافیای دوازدهم هستند. آلمان و فرانسه هر دو از تولیدکنندگان قطار پرسرعت در جهان هستند. از سوی دیگر، لازم است بدانید که آلمان نخستین هواپیمای جت را طی جنگ جهانی دوم ساخت.

بررسی موارد نادرست:

(ب) این توضیح درباره فیلیپین درست است.

(د) ایالات متحده آمریکا حدود ۴۰ درصد ذرت جهان را تولید می‌کند.

دام تستی می‌دونی دام این سؤال کجاست؟ منطق میان عبارت هر گزینه. دام این تست زمان‌بر بودن و فهم هر گزینه هست. به واژه‌های کلیدی «برخلاف»، «مطابقت» و «مغایرت» باید دقت کنی، وگرنه هر سه گزینه دیگه دام محسوب می‌شن.

تست و پاسخ ۱۲۱

کدام مورد با متن زیر مطابقت دارد؟

- «هر ناحیه سیاسی، فضای جغرافیایی را در بر می‌گیرد و نظام مدیریت، برای اداره بهتر امور، آن فضا را به واحدهایی تقسیم‌بندی کرده است.»
- (۱) تعیین مرزهای دقیق سیاسی کاری دشوارتر از تعیین مرزهای انسانی مثل نواحی زبانی و قومی است؛ زیرا این نواحی توسط تصمیمات یک دولت، از یکدیگر جدا شده‌اند.
- (۲) برنامه‌ریزی یا تصمیم‌های یک دولت مثل ایجاد ناحیه گردشگری یا وقوع جنگ بین حکومت‌ها، می‌تواند موجب حفظ، تغییر یا تخریب نواحی طبیعی و انسانی شود.
- (۳) مرزهای سیاسی و اداری بر مبنای انتخاب و تصمیم‌گیری انسان‌ها تعیین می‌شوند که طی آن یک ناحیه آب‌وهوایی، ناحیه زبانی و قومی و نظایر آن بین چند استان قرار می‌گیرد.
- (۴) در اثر فعالیت‌های انسانی یا عوامل طبیعی ممکن است ویژگی خاص یک ناحیه از بین برود وسعت آن کم یا زیاد شود؛ مثلاً مهاجرت یا خشکسالی باعث کاهش یا افزایش ویژگی‌های یک ناحیه می‌شود.

(بغرافیای یازدهم - درس ۹ - فضای جغرافیایی ناهیه سیاسی و درس ۲ - مرزهای سیاسی و اداری)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه همه نواحی سیاسی، اعم از فراملی، فراملی و ویژه، سه رکن اصلی دارند: قلمرو و فضای جغرافیایی، سازه انسانی و نظام مدیریت. هر ناحیه سیاسی دارای مرز و قلمروی است. خطوط مرزی حد اعمال اراده سیاسی یک نظام مدیریت یا حکومت هستند؛ به عبارت دیگر، از آن حد به بعد، مدیریت و اراده سیاسی نهاد فرمانروایی قابلیت اعمال و اجرا ندارد.

پاسخ تشریحی مرزهای سیاسی و اداری معمولاً بر مرزهای نواحی طبیعی و انسانی منطبق نیستند. مرزهای سیاسی و اداری بر مبنای انتخاب و تصمیم‌گیری انسان‌ها تعیین می‌شوند. در این مرزبندی، گاهی یک ناحیهٔ آب‌وهوایی، ناحیهٔ زبانی و قومی و نظایر آن بین چند استان یا حتی چند کشور قرار می‌گیرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) تعیین مرزهای انسانی کاری دشوارتر است، نه سیاسی!
- ۲) گرچه مربوط به تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی بر نواحی است، ولی موارد ذکر شده در این گزینه ارتباطی با عبارت صورت سؤال ندارد.
- ۴) این گزینه کاملاً در مورد نواحی سیاسی بی‌ارتباط است.

تست و پاسخ ۱۲۲

با بررسی شکل روبه‌رو، کدام مورد مطابق با پدیدهٔ «الف» تدوین شده است؟

- ۱) این پدیده مغایر با سه رکن اصلی کشور تنظیم شده است، زیرا تنها جمعیت کافی نیست، بلکه سازهٔ انسانی نیز باید در آن در نظر گرفته شود.
- ۲) این پدیده براساس سه رکن اصلی کشور تنظیم شده است که یک ناحیهٔ سیاسی مستقل و دارای سرزمین مشخص محسوب می‌شود.

۳) با تحقق این سه رکن، ناحیهٔ سیاسی تشکیل می‌شود که مرزهای آن مطابق با تصمیم‌گیری‌های سیاسی تعیین می‌شود.

۴) با تحقق این سه رکن، هویت مکانی یک کشور شکل می‌گیرد که سبب شناخت یک کشور و تمایز آن با کشوری دیگر است.

(پغرافیای یازدهم - درس ۱۰ - معنا و مفهوم کشور)

پاسخ: گزینهٔ ۲

پاسخ تشریحی کشور عبارت است از یک ناحیهٔ سیاسی مستقل که دارای سرزمین مشخص، جمعیت دائمی و مقیم و حکومت مرکزی است و بر امور داخلی و خارجی خود حاکمیت دارد؛ سه رکن اصلی آن سرزمین، جمعیت و نظام سیاسی است.

سرزمین	هر کشور بخشی از سطح زمین را اشغال کرده و زیستگاه مشترک افرادی است که به آن کشور تعلق دارند. هیچ کشوری بدون سرزمین قابل تصور نیست.
جمعیت (ملت)	هر کشور دارای جمعیتی است که در محدودهٔ سرزمین مستقر و مقیم‌اند و برای ادارهٔ امور خود نظام سیاسی و حکومتی تأسیس می‌کند.
نظام سیاسی	در واقع همان حکومت است که وظیفهٔ ادارهٔ امور سرزمین و جمعیت را بر عهده دارد.

تست و پاسخ ۱۲۳

مگالاپلیس بوستون - واشنگتن در ایالات متحدهٔ آمریکا بیش از ۵۰ میلیون نفر جمعیت دارد؛ کدام مورد با این مگالاپلیس مطابقت دارد؟

- ۱) از جمله مگالاپلیس‌های خوشه‌ای و کهکشانی است که با نام مگاسیتی هم معرفی می‌شود و معمولاً جمعیتی بیش از ۱۰ میلیون نفر را درون خود جای داده است.
- ۲) از جمله مگالاپلیس‌های خطی یا کریدوری است که با نام مگاسیتی هم معرفی می‌شود و معمولاً جمعیتی بیش از ۱۰ میلیون نفر را درون خود جای داده است.
- ۳) از جمله مگالاپلیس‌های خوشه‌ای و کهکشانی است که در آن حومه‌ها و شهرک‌های اقماری یک مادرشهر به حومه‌ها و شهرک‌های مادرشهر دیگر پیوند می‌خورند.
- ۴) از جمله مگالاپلیس‌های خطی یا کریدوری است که در آن حومه‌ها و شهرک‌های اقماری یک مادرشهر به حومه‌ها و شهرک‌های مادرشهر دیگر پیوند می‌خورد.

(پغرافیای دوازدهم - درس ۱ - مگالاپلیس)

پاسخ: گزینهٔ ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

جغرافیا

درس نامه ●● در برخی از بخش‌های جهان، در نتیجه گسترش فوق‌العاده زیاد دو یا چند مادرشهر در امتداد مسیرهای ارتباطی و حمل‌ونقل، زنجیره‌ای از مادرشهرها یا کلان‌شهرها پدید آمده‌اند که به آن‌ها مگالاپلیس گفته می‌شود. در مگالاپلیس، حومه‌ها و شهرک‌های اقماری یک مادرشهر به شهرک‌های مادرشهر دیگر پیوند می‌خورد. برخی مگالاپلیس را منطقه ابرشهری نامیده‌اند.

مهم‌ترین ویژگی‌های مگالاپلیس

تمرکز و انبوهی جمعیت شهری، تمرکز مؤسسات مالی و پولی، تمرکز صنایع دانش‌بنیان و فراوانی آمد و شد بین مادرشهرهای همجوار با انواع وسایل حمل‌ونقل زمینی و هوایی

پاسخ تشریحی ابتدا لازم است بدانید به طور کامل دو نوع مگالاپلیس داریم: یکی خطی و کریدوری مثل بوستون - واشنگتن و یکی خوشه‌ای و کلهکشان‌ی مثل سنوئل - اینچون؛ پس از این طریق (۱) و (۲) حذف می‌شود. از سوی دیگر در نظر داشته باشید که مگاسیتی معادل انگلیسی کلان‌شهر است.

تست و پاسخ ۱۳۴

با توجه به انواع شیوه‌های حمل‌ونقل مطرح‌شده، کدام مورد به موضوع درستی اشاره دارد؟

الف) جاده‌ای

ب) ریلی

ج) آبی

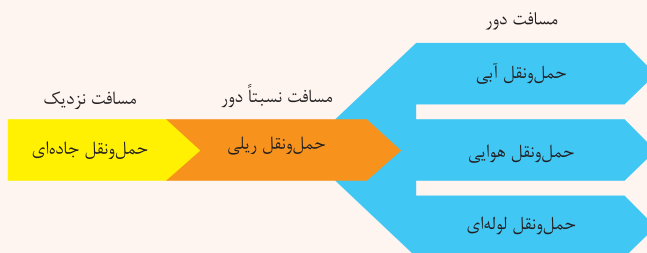
- ۱) مورد «الف» و «ج» نیازی به احداث مسیر ندارد، ولی به دلیل حمل‌ونقل حجم کم‌تر کالا و گران‌بودن، نسبت به «ب»، کم‌تر مورد استفاده قرار می‌گیرند.
- ۲) میزان مصرف سوخت و آلاینده‌گی محیط زیست در «ب»، بیشتر از «الف» است و به همین دلیل هم «الف» و هم «ج» کاربرد بیشتری دارند.
- ۳) هزینه احداث پایانه (بنادر و اسکله‌ها) در مورد «ج» بیشتر از «الف» و «ب» است، ولی سرعت آن نسبت به این موارد کم‌تر است.
- ۴) حمل‌ونقل کالا از طریق مورد «ب»، مقرون‌به‌صرفه‌تر از مورد «ج» است، ولی به خاطر هزینه احداث پایانه بالا، کم‌تر استفاده می‌شود.

(یغرافیای دوازدهم - درس ۳ - انواع حمل‌ونقل)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه ●●

به طور کلی شیوه‌های حمل‌ونقل به پنج دسته تقسیم می‌شوند: (۱) جاده‌ای (۲) ریلی (۳) آبی (۴) هوایی (۵) لوله‌ای

پاسخ تشریحی بهتر است برای پاسخ تشریحی این سؤال به بررسی موارد و سپس گزینه‌ها بپردازیم:

- الف) احداث پایانه‌ها در حمل‌ونقل جاده‌ای کم‌هزینه‌تر است (رد ۱) و میزان مصرف سوخت و آلاینده‌گی محیط زیست در آن بسیار زیاد است. (رد ۲).
- ب) هزینه احداث پایانه در حمل‌ونقل ریلی متوسط برآورد شده (رد ۴) و آلاینده‌گی آن برای محیط زیست نیز بسیار کم‌تر است (رد ۲).
- ج) هزینه احداث بنادر و اسکله‌ها و تجهیزات بنادر و هم‌چنین ساخت یا خرید کشتی بسیار زیاد است (تأیید ۳) و رد ۱، ولی سرعت آن نسبت به سایر وسایل حمل‌ونقل کم است (تأیید ۳).

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تست و پاسخ ۱۲۵

راهکارهای مدیریت پیش از وقوع سیل را در کدام تصویر می‌توان جست‌وجو کرد؟

<p>تعیین حریم توسعه برای رودخانه</p> <p>اجرای روش‌های آبخیزداری</p>	(۲)	<p>تعیین حریم توسعه برای رودخانه</p> <p>پرهیز از ساختمان‌سازی در شیب‌های تند</p>	(۱)
<p>تقویت پوشش گیاهی حوضه</p> <p>نصب دستگاه هشداردهنده</p>		<p>مرمت راه‌های ارتباطی</p> <p>اجرای روش آبخیزداری</p>	
<p>اجرای روش‌های آبخیزداری</p> <p>پرهیز از ساختمان‌سازی در شیب‌های تند</p>	(۴)	<p>تقویت پوشش گیاهی حوضه</p> <p>تغذیه مصنوعی سفره‌های آب زیرزمینی</p>	(۳)
<p>تغذیه مصنوعی سفره‌های آب زیرزمینی</p> <p>مرمت راه‌های ارتباطی</p>		<p>مرمت راه‌های ارتباطی</p> <p>نصب دستگاه هشداردهنده</p>	

(جغرافیای دوازدهم - درس ۶ - مدیریت پیش از وقوع سیل)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه در چند دهه اخیر، خسارت‌های ناشی از سیلاب‌هایی که به وقوع پیوسته، همواره رو به افزایش است. دلیل اصلی آن نیز توسعه سکونتگاه‌ها و تغییر کاربری اراضی و ساخت و سازهای در حریم سیل‌گیر رودخانه‌ها و فعالیت‌های نابخردانه انسانی مانند از بین بردن پوشش گیاهی است.

پاسخ تشریحی مدیریت پیش از وقوع سیل شامل روش‌های سازه‌ای و غیرسازه‌ای می‌شود. تمامی موارد ذکر شده در تصویر ۲ مربوط به روش غیرسازه‌ای مدیریت پیش از وقوع سیل است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱، ۳ و ۴ پرهیز از ساختمان‌سازی در شیب تند مربوط به مدیریت زمین‌لغزش پیش از وقوع و مرمت راه‌های ارتباطی مربوط به مدیریت بعد از وقوع سیل است.

۳ و ۴ تغذیه مصنوعی سفره‌های آب زیرزمینی نیز مربوط به مدیریت خشکسالی پیش از وقوع است.

تست و پاسخ ۱۲۶

کدام عبارت درست است؟

- (۱) تعریف یک تصور مجهول، با استفاده از ارتباط دادن مفاهیم معلوم به یکدیگر صورت می‌گیرد.
- (۲) اندیشه بشری براساس شامل بودن یا نبودن بر حکم و قضاوت، به تصدیق و تصور تقسیم می‌شود.
- (۳) یک تصدیق، ممکن است بدون این‌که استدلالی در مورد آن صورت گرفته باشد، معلوم باشد.
- (۴) علم منطق را می‌توان از نظر این‌که علمی کاربردی است، به شاقول بنایی تشبیه کرد.

پاسخ: گزینه ۲

(منطق - درس ۱)

درس نامه

بخش‌های اصلی	تفکر راه رسیدن به علم است.	
<p>آگاهی و درکی است که نسبت به یک مفهوم داریم.</p> <p>(۱) تصور ← به واقعیت داشتن یا نداشتن یا ارتباط آن با سایر امور کاری نداریم.</p> <p>تصور = مفهوم = معنا = صورت ذهنی = ادراک ساده بدون حکم</p> <p>تصور همان تصویر نیست.</p> <p>برقراری ارتباط میان تصورها</p> <p>(۲) تصدیق ← قابلیت صدق (تطابق با عالم خارج) و کذب (عدم تطابق با عالم خارج) را دارد.</p> <p>حکم و قضاوت دارد = قضیه</p> <p>در آن‌ها اوصافی را به چیزی نسبت می‌دهیم یا از آن سلب می‌کنیم.</p> <p>جمله خبری کامل و معنادار، تصدیق است.</p> <p>هر جمله‌ای تصدیق نیست. ← جملات</p> <p>استفهامی امر و نهی آرزو تعجبی</p> <p>تصدیق نیستند.</p>	علم	تفکر و علم
<p>در آن روش صحیح تعریف کردن بیان می‌شود تا از تعریف اشتباه پرهیز کنید.</p> <p>(۱) تعریف ← با «چیستی» در ارتباط است. ← جملاتی که با «چیست» پایان می‌پذیرد، تعریف است.</p> <p>از آن‌جا که تفکر راه رسیدن به علم است، تعریف با کدام بخش علم ارتباط دارد؟ تصور</p> <p>در آن روش صحیح استدلال کردن بیان می‌شود تا از استدلال اشتباه پرهیز کنید.</p> <p>(۲) استدلال ← با «چرایی» در ارتباط است. ← جملاتی که با «چرا» آغاز می‌شوند، استدلال هستند.</p> <p>از آن‌جا که تفکر راه رسیدن به علم است، استدلال با کدام بخش علم ارتباط دارد؟ تصدیق</p> <p>اغلب تبلیغات، استدلال هستند.</p>	تفکر = منطق	

پاسخ تشریحی برخی تصدیق‌ها بدیهی و بی‌نیاز از استدلال هستند، مانند این قضیه که «اجتماع نقیضین محال است».

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) تعریف، همواره یک تصور است نه یک تصدیق و لذا ارتباط بین مفاهیم در آن برقرار نمی‌شود.
- ۲) اندیشه به تعریف و استدلال تقسیم می‌شود و دانش به تصور و تصدیق تقسیم می‌شود.
- ۳) علم منطق از نظر کاربردی بودن، به دوچرخه‌سواری تشبیه می‌شود و شاقول بنایی، مثالی برای ابزاری بودن منطق است.

نکته دقت کنید که هم تصدیق معلوم داریم و هم تصدیق مجهول که تصدیق‌های مجهول با استدلال، معلوم می‌شوند.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

تست و پاسخ ۱۲۷

- اگر بدانیم «هر الف ب است» و «بعضی ب ج است»، کدام گزینه دربارهٔ رابطهٔ میان «الف» و «ج» نادرست است؟
- (۱) فقط در صورتی می‌توانند رابطهٔ عموم و خصوص مطلق داشته باشند که «الف» اعم و «ج» اخص باشد.
  - (۲) اگر رابطهٔ «الف» و «ب» تساوی باشد، رابطهٔ «الف» و «ج» نمی‌تواند تباین باشد.
  - (۳) امکان دارد «الف» و «ج» در عین این‌که مصادیق مشترک دارند، هر کدام مصداق اختصاصی هم داشته باشند.
  - (۴) شاید «الف» و «ج» با هم رابطهٔ تساوی داشته باشند و تمام مصادیقشان یکسان باشند.

پاسخ: گزینهٔ ۱

(منطق - درس ۳)

درس نامه

میان مصادیق مفاهیم کلی (دقت کنید که رابطهٔ میان مصادیق است، نه مفاهیم)، چهار رابطه وجود دارد که به آن‌ها نسبت‌های چهارگانه یا نسب اربع می‌گویند.

دقت کنید که مفاهیم جزئی هیچ جایی در این نسبت‌های چهارگانه ندارد. ← این نسبت‌ها فقط و فقط میان مصادیق دو مفهوم کلی است.

وقتی مصادیق دو مفهوم کلی کاملاً بر یکدیگر منطبق باشد، به آن رابطهٔ «تساوی» می‌گویند.

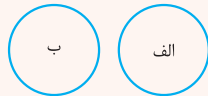

هر الف، ب است.
هر ب، الف است.

اگر رابطهٔ میان مصادیق دو مفهوم کلی، تساوی باشد، رابطهٔ نقیض آن‌ها نیز، تساوی است.

غیر الف/ غیر ب

وقتی مصادیق دو مفهوم کلی هیچ اشتراکی با هم نداشته باشند، به آن رابطهٔ «تباین» می‌گویند.

هیچ الف، ب نیست.
هیچ ب، الف نیست.

اگر رابطهٔ میان مصادیق دو مفهوم کلی، تباین باشد، رابطهٔ نقیض آن‌ها، عموم و خصوص من وجه است.

هر چیزی با جزئی از خود، رابطهٔ تباین دارد. ← مثل: چرخ با سایش / دست با انسان
جنس هر چیزی با خودش، رابطهٔ تباین دارد. ← مثل: مداد و چوب

رابطهٔ میان مصادیق دو مفهوم کلی

(۱) تساوی

نسبت‌های چهارگانه

(۲) تباین

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

وقتی مصادیق یک مفهوم کلی از مصادیق مفهوم کلی دیگر بزرگتر باشد و تمامی مصادیق دیگری را شامل شود، به آن رابطه «عموم و خصوص مطلق» می‌گویند.

در این رابطه یک مفهوم عام‌تر (بزرگ‌تر) و یک مفهوم خاص‌تر (کوچک‌تر) است. (عام < خاص)

- ← هر ب، الف است.
- ← بعضی ب، الف است.
- ← بعضی الف، ب نیست.
- ← بعضی الف ب است.

اگر رابطه میان مصادیق دو مفهوم کلی، عموم و خصوص مطلق باشد، رابطه نقیض هر دوی آن‌ها، با یکدیگر هم، عموم و خصوص مطلق است اما برعکس ←

رابطه نقیض یک مفهوم خاص با مفهوم عام، عموم و خصوص من‌وجه است.

رابطه یک مفهوم خاص با نقیض یک مفهوم عام، تباین است.

وقتی برخی از مصادیق دو مفهوم کلی با هم مشترک هستند و برخی از مصادیق آن‌ها هم هیچ اشتراکی ندارند، به آن رابطه «عموم و خصوص من‌وجه» می‌گویند.

- ← بعضی الف، ب است.
- ← بعضی ب، الف است.
- ← بعضی الف، ب نیست.
- ← بعضی ب، الف نیست.

اگر رابطه میان مصادیق دو مفهوم کلی، عموم و خصوص من‌وجه باشد، رابطه نقیض آن‌ها با یکدیگر هم، عموم و خصوص من‌وجه است.

← (۳) عموم و خصوص مطلق

← (۴) عموم و خصوص من‌وجه

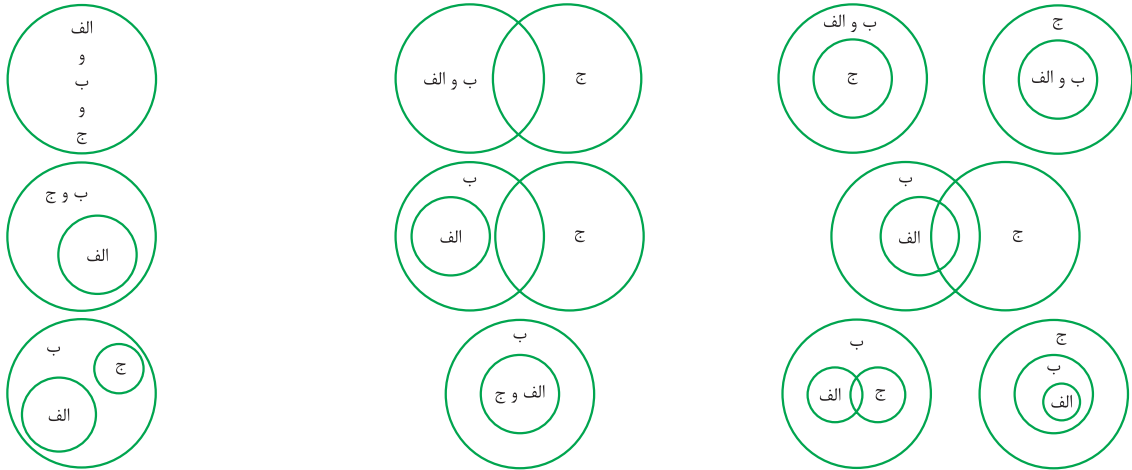

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

پاسخ تشریحی

زمانی که «هر الف ب است» رابطه میان «الف» و «ب» یا تساوی است یا عموم و خصوص مطلق. (ب < الف)
 زمانی که «بعضی ب ج است»، رابطه میان «ب» و «ج» یا تساوی است یا عموم و خصوص من وجه یا عموم و خصوص مطلق هم در صورتی که «ب» اعم باشد و هم «ج» اعم باشد؛ پس حالاتی که می توان تصور کرد، این گونه است:

تست و پاسخ ۱۲۸

هر کدام از موارد زیر در رابطه با کدام یک از انواع استدلال، درست است؟

- نتیجه گیری براساس شواهد و قرائن
- نتیجه گیری از کل به جزء
- نتیجه گیری از جزء به جزء

- (۲) استنتاج بهترین تبیین - قیاس - استقرای تمثیلی
 (۴) استقرای تعمیمی - استقرای تمثیلی - قیاس

- (۱) استنتاج بهترین تبیین - استقرای تعمیمی - قیاس
 (۳) استقرای تعمیمی - قیاس - استقرای تمثیلی

(منطق - درس ۵)

پاسخ: گزینه ۲

آزمون چهاردهم حضوری

دوازدهم انسانی

درس نامه

- یکی از روش ها برای توضیح و فهم مطالب است.
- تمثیل به معنای تشخیص مشابهت یک چیز با چیز دیگر است.
- تمثیل
  - در ادبیات: تشبیه در ادبیات همان تمثیل است.
  - در روان شناسی: تشبیه وضعیت یک مراجع به مراجع دیگر
  - در صنایع هوایی: تمرین در دستگاه شبیه ساز پرواز
  - در فلسفه: تمثیل غار افلاطون (بازدهم - درس ۳)
- تفاوت تمثیل با استقرای تمثیلی
  - تمثیل، بیان مشابهت میان دو امر است.
  - استقرای تمثیلی، استدلال است؛ پس از تمثیل استفاده می کند تا به یک نتیجه برسد.
- استقرای تمثیلی
  - بسیار این استقرا از جزئی به جزئی (مشخص) است → به مشابهت ظاهری میان دو امر جزئی توجه می کند.
  - تقسیم بندی این استقرا، «قوی و ضعیف» است → در این استدلال تقسیم بندی قطعی و غیر قطعی «یا معتبر و نامعتبر» نداریم، چراکه تمام نتایج احتمالی است و هیچ گاه قطعی نیست.
  - هر چه مشابهت میان دو امر جزئی بیشتر باشد، استقرای تمثیلی قوی تر است.
- مثال های مرتبط
  - چون با خود روی شخصی به راحتی رانندگی می کنم، پس می توانم با کامیون هم به راحتی رانندگی کنم.
  - نمک و گچ هر دو سفیدند، پس گچ مانند نمک شور است.
- یک نکته مهم → «قیاس» در ادبیات و «قیاس» در فقه، همان استقرای تمثیلی می باشد و به معنای مشابهت است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

آزمون چهاردهم حضوری

دوازدهم انسانی

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

پاسخ تشریحی

- زمانی که مثل یک کارآگاه عمل می‌کنیم، یعنی هنگامی که صرفاً با توجه به شواهد و قراین تصمیم می‌گیریم، استنتاج بهترین تبیین کرده‌ایم.
- نتیجه‌گیری از کل به جزء یک نتیجه قطعی است، پس قیاس محسوب می‌شود.
- نتیجه‌گیری از یک جزء معین به یک جزء معین از راه تمثیل است و استقرای تمثیلی محسوب می‌شود.

تست و پاسخ ۱۲۹

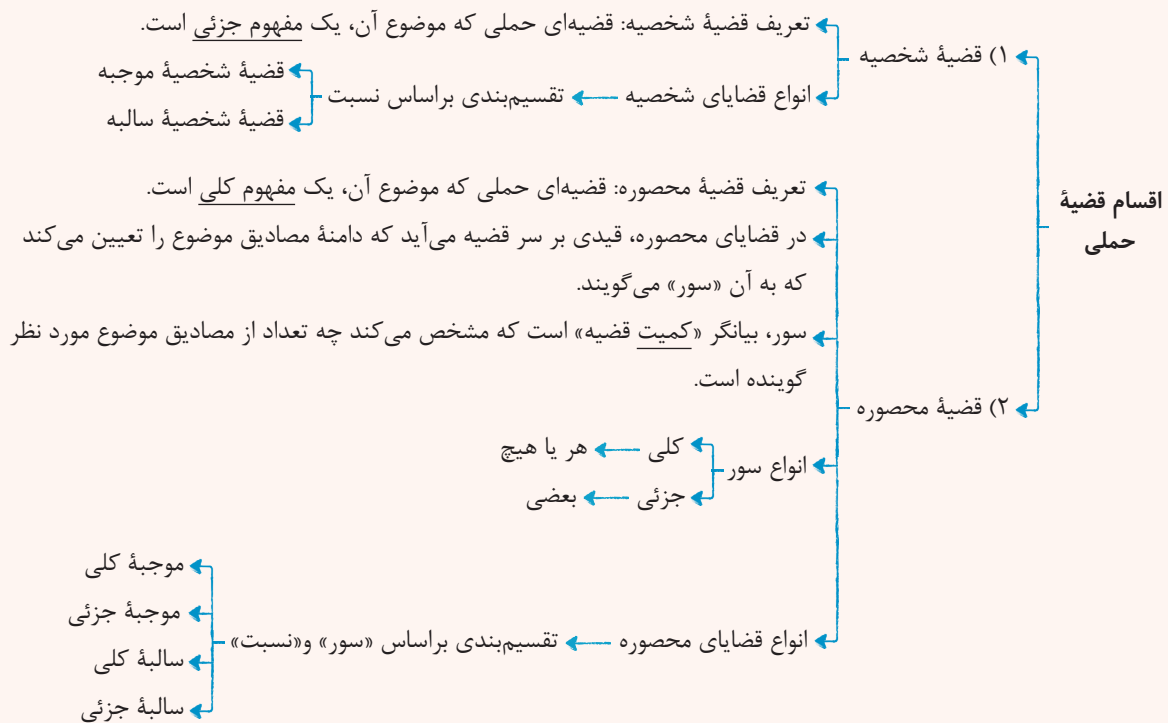
کدام مورد، از نظر موضوع قضیه، با موارد دیگر متفاوت است؟

- (۱) مرکز استان بوشهر، بوشهر است.
- (۲) پیر ما گفت خطا بر قلم صنع نرفت
- (۳) پهناورترین استان ایران، در غرب کشور نیست.
- (۴) دوستان این دانش‌آموز، همگی دانش‌آموزان ممتازی هستند.

(منطق - درس ۶)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه

موضوع قضیه، بوشهر است که مفهومی جزئی است و لذا قضیه شخصی است.

بررسی سایر گزینه‌ها: موضوع قضایای دیگر به ترتیب، «پیر ما» و «پهناورترین استان ایران» و «دوستان این دانش‌آموز» است که همگی مفاهیمی کلی هستند و لذا قضایای بیان‌شده، محصوره‌اند.

مفهوم جزئی هیچ‌گاه نمی‌تواند در جایگاه محمول باشد و حتماً در جایگاه موضوع قرار می‌گیرد.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

تست و پاسخ ۱۳۰

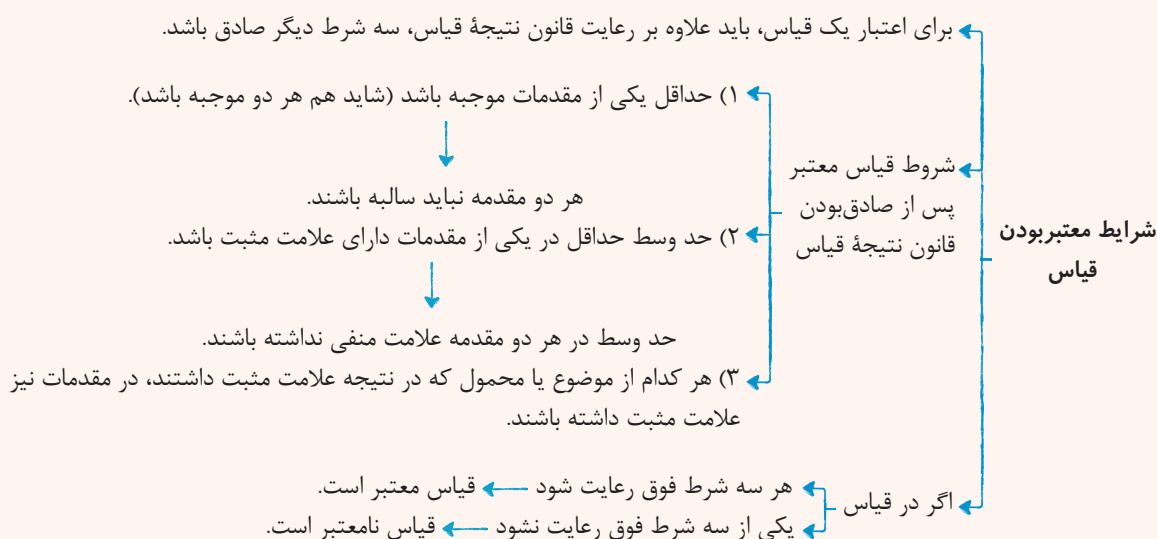
اگر یکی از مقدمات یک قیاس اقترانی «بعضی الف ج است» باشد و نتیجه قیاس هم نقیض متداخل عکس مستوی «هیچ ب الف نیست» باشد مقدمه دیگر کدام گزینه باشد تا قیاس معتبر شود؟

- (۱) بعضی ب ج است.
 (۲) هیچ ج ب نیست.
 (۳) هر ج ب است.
 (۴) هر ب ج است.

(منطق - درس‌های ۷ و ۸)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

پاسخ تشریحی ابتدا اصل نتیجه را به دست می‌آوریم: «هیچ ب الف نیست» را عکس می‌کنیم ← «هیچ الف ب نیست» ← سپس آن

را متداخل می‌کنیم: «بعضی الف ب نیست» ← سپس آن را نقیض می‌کنیم: «هر الف ب است.»

با توجه به این که موضوع نتیجه که از مقدمه اول آمده، «الف» است پس مقدمه «بعضی الف ج است»، مقدمه اول است. با توجه به موجهه بودن نتیجه، مقدمه دیگر هم باید موجهه باشد و از آن جا که حد وسط یا همان «ج» در مقدمه اول علامت منفی دارد پس «ج» در مقدمه دوم علامت مثبت دارد؛ پس با توجه به موجهه بودن آن مقدمه، «ج» نمی‌تواند محمول باشد بلکه باید موضوع باشد و سور کلی داشته باشد، پس مقدمه دوم «هر ج ب است» می‌باشد.

نکته زمانی که چند رابطه تقابلی پشت سر هم داریم و نتیجه را می‌خواهیم، روابط تقابلی را باید از چپ یا همان مضاف‌الیه شروع کنیم و به ترتیب پیش برویم.

تست و پاسخ ۱۳۱

کدام مورد، یک قضیه شرطی منفصل حقیقی است؟

- (۱) این عدد طبیعی یا اول است یا مرکب.
 (۲) فردا یا سه‌شنبه است یا پنج‌شنبه نیست.
 (۳) یا وجود اصیل است یا ماهیت اعتباری نیست.
 (۴) برادرم یا بیمار نیست یا امروز به خانه ما می‌آید.

(منطق - درس ۹)

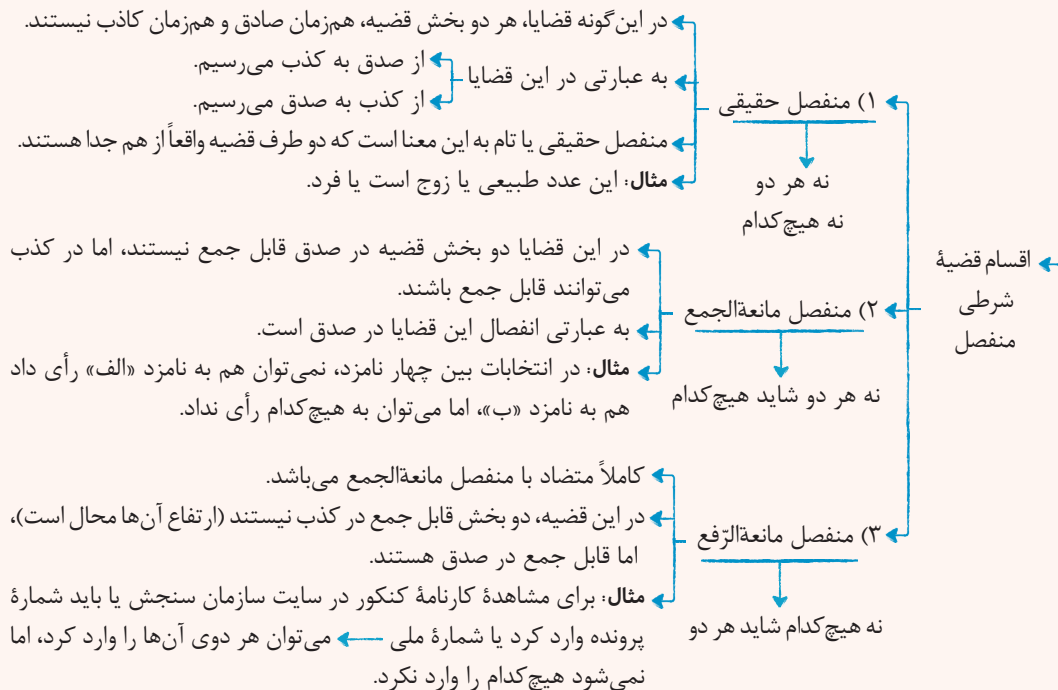
پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

در این قضایا دو بخش قضیه (دو نسبت) به یکدیگر مرتبطند و در آن‌ها به گسستگی، انفصال و عناد (یعنی ناسازگاری) دو یا چند نسبت حکم شده است.
 ساختار قضیه شرطی منفصل «یا ... یا ...» است که اگر «یا» برداشته شود، گویی دو قضیه وجود دارد.
 در قضایای منفصل از صدق به کذب می‌رسیم.

قضیه شرطی منفصل و انقسام آن

پاسخ تشریحی

اعتباری نبودن، به معنای اصیل بودن است و از نظر فلسفی از میان دو مفهوم وجود و ماهیت، حتماً باید فقط یکی اصیل باشد و دیگری اعتباری، پس این قضیه، به صورت نه هر دو و نه هیچ‌کدام است و حقیقی است.
 بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) نه هر دو و شاید هیچ‌کدام پس این گزینه منفصل مانع‌الجمع است.

۲) و ۴) شاید هر دو و شاید هیچ‌کدام، پس اساساً انفصالی نیستند.

برای مثال ۲) می‌شود فردا هم سه‌شنبه و هم پنج‌شنبه نباشد ← شاید
 می‌شود فردا نه سه‌شنبه باشد و نه پنج‌شنبه نباشد ← شاید

تست و پاسخ ۱۳۲

کدام سؤال به مسئله‌ای اساسی‌تر اشاره دارد؟

۱) آیا حس، توانایی شناخت فوق طبیعت را دارد؟

۲) نحوه اجرای عدالت در جوامع انسانی چگونه است؟

۳) آیا جامعه، یک وجود مستقل از افراد است؟

۴) انسان دارای روح است یا فقط جسمانی است؟

پاسخ: گزینه ۱

(فلسفه یازدهم - درس ۲)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

پاسخ تشریحی فلسفه دارای یک بخش اصلی و ریشه‌ای است و تعدادی شاخه‌های فرعی دارد. بخش اصلی که به مسئله وجود و پیرامون

آن می‌پردازد به دو بخش تقسیم می‌شود:

(۱) هستی‌شناسی که احکام و قواعد عام و کلی حاکم بر هستی را بررسی می‌کند.

(۲) معرفت‌شناسی که توانایی انسان در شناخت هستی را بررسی می‌نماید.

(۱) چون به مبحث معرفت‌شناسی می‌پردازد، مربوط به بخش اصلی و ریشه‌ای فلسفه است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) این سؤال در علم جامعه‌شناسی، حقوق یا اقتصاد بررسی می‌شود و ارتباطی به مباحث فلسفی ندارد.

(۳) مربوط به فلسفه علوم اجتماعی است که یکی از بخش‌های فرعی (شاخه‌های) فلسفه است.

(۴) مربوط به انسان‌شناسی فلسفی است که از بخش‌های فرعی یا همان شاخه‌های فلسفه است.

نکته سؤالات فلسفی نسبت به سؤالات روزمره، بنیادی هستند، اما در میان سؤالات فلسفی، سؤالات مرتبط با ریشه فلسفه اساسی‌تر است.

تست و پاسخ ۱۳۳

فلسفه هر فرد .....

(۱) اگر با استقلال اندیشه باشد، معنای درستی به زندگی‌اش می‌دهد

(۲) به باورهای اساسی او درباره زندگی جهت می‌دهد

(۳) غایت وی از حیات را در ذهنش سامان می‌بخشد

(۴) از اهداف کلی وی در زندگی نشأت می‌گیرد

پاسخ: گزینه ۳

(فلسفه یازدهم - درس ۳)

درس نامه

معنای زندگی، شامل سؤالاتی است از جمله: چرا زنده‌ایم؟

در زندگی به دنبال چه هستیم؟

باورها فلسفه ما را می‌سازند و نقش تعیین‌کننده در انتخاب اهداف دارند.

دقت کنید که باورها، فلسفه نیستند، بلکه فلسفه را می‌سازند.

باورها به ما می‌گویند که چه چیزی را هدف زندگی قرار دهیم و از چه چیزی گریزان باشیم ← فلسفه هر کس معنادهنده به

زندگی اوست.

معنای
زندگی

برخی آدم‌ها کم‌تر به موضوعات فلسفی (حقیقت انسان و جهان) می‌اندیشند.

به اندازه‌ای که از دور و برشان آموخته‌اند قانع هستند.

(۱) در انتخاب هدف دقت نظر چندانی ندارند و بیشتر دنباله‌روی دیگران‌اند (تقلید می‌کنند).

این افراد باورهای فلسفی محکمی ندارند.

معنای زندگی این افراد لزوماً درست نیست.

برخی آدم‌ها در موضوعات فلسفی می‌اندیشند و در بسیاری موارد (نه همه موارد) به

دانش درستی درباره جهان و انسان می‌رسند.

(۲) این افراد می‌توانند هدف قابل قبولی برای زندگی برگزینند و زندگی آنان معنای درستی

پیدا کند.

دسته‌بندی مردم براساس

ارتباط باورها، فلسفه،

هدف و معنای زندگی

برخی آدم‌ها نگرش نادرستی درباره جهان و انسان (موضوعات فلسفی) دارند.

(۳) این افراد در انتخاب هدف به خطا رفته و زندگی آنان معنای نادرستی به خود گرفته است.

در واقع این افراد اندیشه دارند، اما خوب از آن استفاده نمی‌کنند.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

پاسخ تشریحی فلسفه هر فرد، از مجموعه باورهای وی در مورد مسائل اساسی زندگی تشکیل می‌شود. این فلسفه، اهداف (غایت‌های) وی در زندگی را معلوم می‌کند و این اهداف، معنای زندگی وی را تشکیل می‌دهند. بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) ممکن است در عین استقلال اندیشه در باورهای اساسی اش اشتباه کند.
- ۲) باورها، فلسفه را می‌سازند نه برعکس.
- ۳) فلسفه، موجب تشکیل هدف می‌شود نه برعکس.

نکته (حروف اول کلمات روبه‌رو): باور ← فلسفه ← هدف ← معنا

تست و پاسخ ۱۳۴

کدام مورد، توصیف درستی از فلسفه سقراط است؟

- ۱) پرداختن به تبیین دگرگونی‌های جهان
- ۲) نپرداختن به هستی و نیستی
- ۳) تأکید بر دانایی انسان و تشویق به تقویت این دانش
- ۴) تأکید بر انزوای از اجتماع و پرداختن به ریاضت

پاسخ: گزینه ۲

(یازدهم - درس ۵)

پاسخ تشریحی سقراط به جای پرداختن به هستی و نیستی، به مسائل مربوط به انسان پرداخت. همان‌طور هم که سیسرون درباره سقراط گفت: «او فلسفه را وادار کرد تا به اخلاقیات و خیر و شر بپردازد». بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) این کار، مربوط به فلاسفه ایونی بود.
- ۲) وی بر نادانی انسان تأکید داشت.
- ۳) سقراط در جامعه و در تعامل با مردم بود.

تست و پاسخ ۱۳۵

کدام عبارت درست است؟

- ۱) این که می‌توان نتایج آزمایش را به موارد مشابه سرایت داد، از دستاوردهای معرفت تجربی است.
- ۲) شرط دستیابی به معرفت شهودی، اتکا به خداوند و دوری از کمال‌طلبی است.
- ۳) رابطه شناخت تجربی با شناخت عقلی، عموم و خصوص من‌وجه است.
- ۴) از نظر ابن سینا شناخت هر پدیده، متکی بر اصل علیت است.

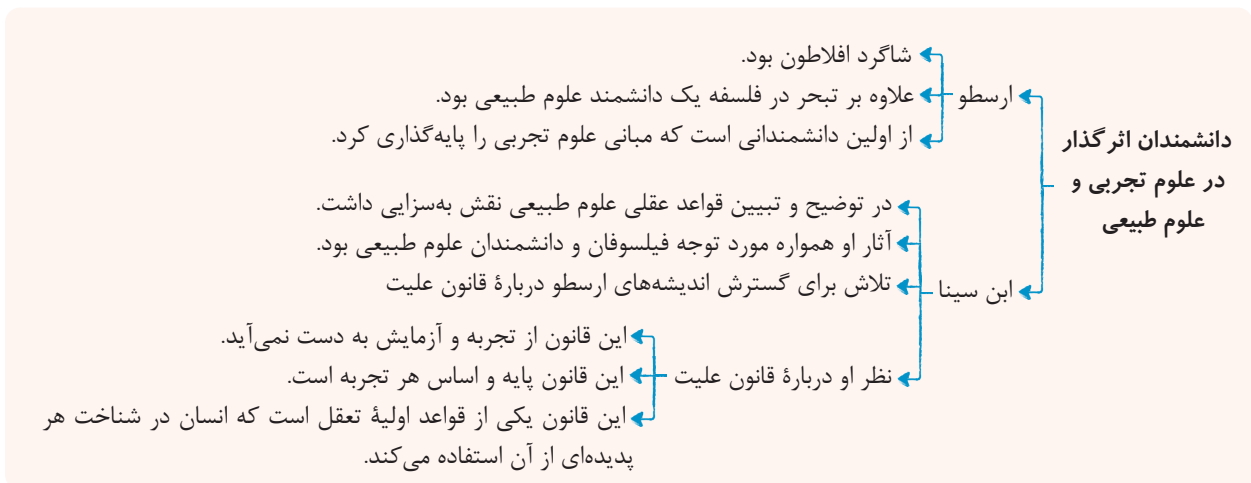
پاسخ: گزینه ۲

(یازدهم - درس ۷)

درس نامه

- شناخت تجربی
- ← حاصل همکاری عقل با حس
  - ← عقل با کمک حواس و تحلیل عقلانی یافته‌های حسی می‌تواند به بسیاری از رموز طبیعت پی ببرد و قوانین طبیعی را بشناسد.
- قواعد شناخت تجربی
- ۱) پدیده‌ها خودبه‌خود پدید نمی‌آیند، بلکه هر پدیده‌ای نیازمند علت است. (علیت)
  - ۲) هر پدیده علتی ویژه دارد و از هر چیزی، هر چیزی پدید نمی‌آید. (سنخیت)
  - ۳) طبیعت همواره یکسان عمل می‌کند. (نتیجه سنخیت)

پاسخ تشریحی ابن سینا توضیح داد که قانون علیت از تجربه و آزمایش به دست نمی آید، بلکه برعکس، خودش پایه و اساس هر تجربه ای است. این قانون، یکی از قواعد اولیه تعقل است که انسان در شناخت هر پدیده ای از آن استفاده می کند.

بررسی سایر گزینه ها:

- امکان تعمیم نتایج آزمایش، بر اصل «یکسان عمل کردن طبیعت» استوار است که اصلی کاملاً عقلی و بدون دخالت تجربه است.
- معرفت قلبی و شهودی از طریق تقویت ایمان و تعالی بخشیدن به نفس و تهذیب آن و کمال طلبی همراه با عبادات خالصانه، به تدریج و گام به گام حاصل می شود.
- رابطه تباین دارند.

تست و پاسخ ۱۳۶

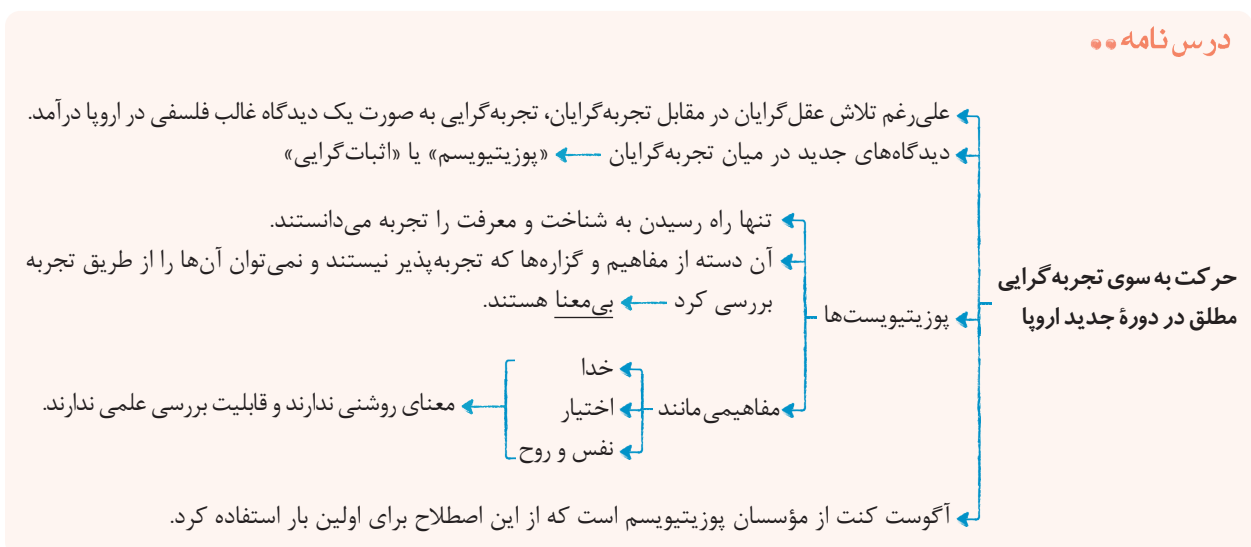
کدام گزینه بیانگر دیدگاه یکی از شاخه های تجربه گرایی است که واقع نمایی آن را زیر سؤال رفته نمی داند؟

- شناخت هر کس برای خودش و نسبت به خودش اعتبار دارد.
- از آن جا که چیزی جز حس در اختیار نداریم، واقعیت برای هر کس همان چیزی است که حس می کند.
- کار عقل در تأسیس فلسفه کاملاً ذهنی است و امور ماورایی، اموری بی معنا هستند.
- عملی درست است که در جهت منفعت و سود انسان باشد.

(فلسفه یازدهم - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

آزمون چهاردهم حضوری

دوازدهم انسانی

پاسخ تشریحی شاخه‌های جدید تجربه‌گرایی عبارت‌اند از: پوزیتیویسم، نسبی‌گرایی و پراگماتیسم.

پراگماتیسم‌ها و نسبی‌گرایان، تجربه را واقع‌نما نمی‌دانستند، اما پوزیتیویست‌ها مثل گنت، تجربه را راه رسیدن به واقعیت می‌دانستند. از طرفی عقل محض و فلسفی را ذهنی می‌دانستند و بر این باور بودند که هر چه قابل تجربه نباشد بی‌معنا است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

بررسی گزینه‌ها:

- ۱) نسبی‌گرایان
- ۲) سوفیست‌ها
- ۳) پوزیتیویست‌ها
- ۴) پراگماتیست‌ها

تست و پاسخ ۱۳۷

در مورد معیار فعل اخلاقی کدام گزینه درست است؟

- ۱) از نظر ارسطو، سعادت مشروط به اعتدال قوای سه‌گانه است که از طریق بی‌توجهی عقل به شهوت و غضب به دست می‌آید.
- ۲) کانت برخلاف داروینیست‌ها معتقد است که انسان باید هر آن‌چه را برای خود می‌پسندد، برای دیگران هم بپسندد.
- ۳) طبیعت‌گرایان معتقدند که هیچ معیاری برای خوب یا بد بودن کارهای انسان وجود ندارد.
- ۴) از نظر طبیعت‌گرایان، انسان‌ها در افعالشان مانند سایر حیوانات صرفاً منفعت‌طلب هستند.

(فلسفه یازدهم - درس ۱۱)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

فیلسوفان طبیعت‌گرا و ماتریالیست و عموم کسانی که بعد روحانی و معنوی را باور ندارند، ریشه‌های فعل اخلاقی را در همان رفتار طبیعی جست‌وجو می‌کنند.
 به عقیده آن‌ها فعل اخلاقی و فعل طبیعی را نمی‌توان کامل از هم جدا کرد.
 به نظر آن‌ها، انسان مانند سایر موجودات هر کاری را برای منافع طبیعی خود انجام می‌دهد (علت) «خوب» و «بد» عناوینی هستند که خود ما به هر کاری می‌دهیم (قراردادی اند ≠ ذاتی و فطری)، بسته به این‌که آن کار به سودمان باشد یا به ضررمان (معلول)

دیدگاه فلاسفه طبیعت‌گرا و ماتریالیست‌ها درباره معیار فعل اخلاقی

قانون اول اخلاقی: آن‌چه را برای خود می‌پسندی، برای دیگران هم بپسند، در این صورت است که می‌توانی با دیگران زیست کنی.
 چون انسان زندگی اجتماعی دارد، ناگزیر به رعایت منافع دیگران است تا منفعت خودش نیز حفظ شود.
 مبدأ زمانی ابداع قوانین اخلاقی: از زمانی که انسان دریافته نفع او در گرو نفع دیگران است.
 اموری مانند صداقت، عدالت و امانتداری در واقع ارزش حقیقی ندارند، اما چون برای زندگی اجتماعی ضروری هستند و منفعت دارند، آن‌ها را مراعات می‌کنیم.

پاسخ تشریحی فیلسوفان طبیعت‌گرا و ماتریالیست و عموم کسانی که بُعد روحی و معنوی را باور ندارند، ریشه فعل‌های اخلاقی را در همان

رفتار طبیعی انسان جست‌وجو می‌کنند. از نظر آنان انسان مانند سایر موجودات هر کاری را برای منافع طبیعی خود انجام می‌دهند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) از نظر ارسطو، اعتدال در قوا نیازمند بی‌توجهی به شهوت و غضب نیست، بلکه مستلزم تسلط عقل بر سایر قواست.
- ۲) هم کانت و هم داروینیست‌ها و ماتریالیست‌ها معتقدند که انسان موظف است هر آن‌چه را برای خود می‌پسندد برای دیگران هم بپسندد.
- ۳) از نظر طبیعت‌گرایان «خوب» یا «بد» عناوینی هستند که ما به هر کار می‌دهیم، بسته به این‌که آن کار به سودمان باشد یا به ضررمان (یعنی ملاک خوب و بد کارها، سود و ضرر ما است).

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

تست و پاسخ ۱۳۸

در کدام گزینه اسناد محمول به موضوع نیازمند دلیل است؟

- (۱) حیوان انسان است.
 (۲) انسان جسم است.
 (۳) مثلث شکلی سه‌ضلعی است.
 (۴) شاعر حیوان ناطق است.

پاسخ: گزینه ۱

(فلسفه دوازدهم - درس ۱)

درس نامه

پاسخ تشریحی

نسبت دادن یا اسناد محمول به موضوع به دو دسته است: (۱) نیازمند به دلیل (۲) بی‌نیاز از دلیل. اگر محمول جزء ویژگی‌های ذاتی موضوع یا از اجزاء تعریفی آن باشد، حمل بی‌نیاز از دلیل است، ولی در غیر این صورت به دلیل نیازمند است. در گزاره «حیوان انسان است» چون محمول «انسان» جزء ویژگی‌های ذاتی «حیوان» نیست بنابراین، حمل انسان بر مفهوم حیوان نیازمند دلیل است. بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) جسم بودن برای انسان به دلیل نیاز ندارد، چون ویژگی ذاتی انسان است. در واقع تعریف انسان این‌گونه است: جسم نامی حساس ناطق
 ۳) به دلیل نیاز ندارد، چون شکل سه‌ضلعی همان مثلث است و دو مفهوم شکل و سه‌ضلعی از اجزاء تعریفی و ویژگی‌های ذاتی مثلث هستند.
 ۴) حیوان ناطق بودن جزء ذاتیات یک شاعر است، چراکه شاعر، جز انسان نیست و حمل آن بر مفهوم شاعر بی‌نیاز از دلیل است.

تست و پاسخ ۱۳۹

عدم پذیرش کدام گزینه، علیت را بی‌معنا می‌کند؟

- (۱) هر چیزی از هر چیزی پدید نمی‌آید.
 (۲) هیچ چیزی در جهان بدون علت نیست.
 (۳) تسلسل علل نامتناهی ممکن است.
 (۴) علت تا مه ابتدا به معلول وجوب و سپس وجود می‌دهد.

پاسخ: گزینه ۲

(فلسفه دوازدهم - درس ۳)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

درس نامه ●●

وجوب علی و معلولی همان ضرورت علی و معلولی است.
 ضرورت یکی از فروع و لوازم اصل علیت است.
 پدیده‌ها در ذات خود ممکن‌الوجودند، اما اگر علت آن‌ها فراهم شود، از حالت امکانی خارج می‌شوند و وجود برای آن‌ها ضروری می‌شود.
 طبق این اصل وقتی علت تامه باشد (علت با تمام حقیقت خود تحقق یابد)، معلول ضرورتاً باید صادر شود.
 اگر ضرورتی نباشد، اصل علیت معنا ندارد.

وجوب علی و معلولی

نتایج وجوب علی و معلولی

(۱) حقیقت و قطعیت عالم = لایتخلف‌بودن عالم
 (۲) میان وجود و عدم چیزی نیست یعنی
 اگر علت باشد، واجب‌الوجود بالغیر شود.
 اگر علت نباشد، ممتنع‌الوجود بالغیر می‌شود.
 حالت سوم وجود ندارد.

چند نکته مهم

میان باید علی و باید اخلاقی تفاوت وجود دارد.
 باید نماز بخوانیم/ باید صادق باشیم و ...
 اگر تمام عوامل حرکت ماشین فراهم باشد، ماشین باید حرکت کند.

یک خلاصه

اصل علیت ← ارتباط و پیوستگی
 اصل سنخیت ← ارتباط و پیوستگی خاص و معین
 اصل ضرورت ← ارتباط و پیوستگی حتمی و قطعی

دوازدهم انسانی

آزمون چهاردهم حضوری

پاسخ تشریحی بدون پذیرش وجوب‌بخشی علت به معلول، علیت بی‌معنا است؛ یعنی اگر ندانیم که اگر علت به صورت تمام و کمال باشد،

معلول هم حتماً به وجود می‌آید، دیگر علیت معنا و ارزشی ندارد.

بررسی گزینه‌ها:

۱) بیانگر سنخیت است.

۲) جمله نادرست است، چراکه خدا، علت نمی‌خواهد.

۳) در هر صورت نباید تسلسل علل نامتناهی را ممکن بدانیم.

۴) وجوب علی و معلولی

تست و پاسخ ۱۴۰

براساس معنای سوم اتفاق:

(۱) محال است کسی بدون پذیرش خداوند و علت نخستین، جهان را هدفمند بداند.

(۲) پذیرش آفریننده و علت نخستین معمولاً پذیرش معنای سوم اتفاق را به دنبال دارد.

(۳) آنان که معتقدند برخی موجودات جهان به صورت اتفاقی با محیط سازگار شده و باقی مانده‌اند، به این معنا معتقدند.

(۴) دسته‌ای از فیلسوفان با توجه به معنای سوم اتفاق در عین پذیرش وجود خداوند، حرکات و نظم جهان را هدفمند نمی‌دانند.

(فلسفه دوازدهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه ●●

پاسخ تشریحی

برخی از دانشمندان زیست‌شناسی می‌گویند: از ابتدای پیدایش موجودات بر روی کره زمین جانداران بی‌شماری به وجود آمده‌اند که به دلیل ناسازگاری با محیط از بین رفته‌اند و فقط آن دسته از جانداران که تغییرات بدنی آن‌ها به صورت اتفاقی سازگار با محیط بوده به حیات خود ادامه داده و رشد و تکثیر یافته‌اند.

این به آن معناست که تغییرات و حرکات و تحولات جهان بدون هدف و غایت از پیش تعیین‌شده بوده که این همان معنای سوم اتفاق است. بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) گروهی از فلاسفه هستند که در عین انکار خداوند، می‌خواهند برای جهان، هدف و غایت تعیین کنند.
- ۲) پذیرش معنای سوم اتفاق معمولاً نفی علت نخستین را به دنبال دارد.
- ۴) هیچ فیلسوفی با پذیرش وجود خداوند، جهان را بی‌هدف نمی‌داند.

تست و پاسخ ۱۴۱

دلیل مردود دانستن برهان‌های خداشناسی دکارت و عقل‌گرایان از نظر هیوم و همچنین عامل ارزش قائل‌شدن برای برهان نظم به جهت نقد کردن توسط هیوم، به ترتیب کدام است؟

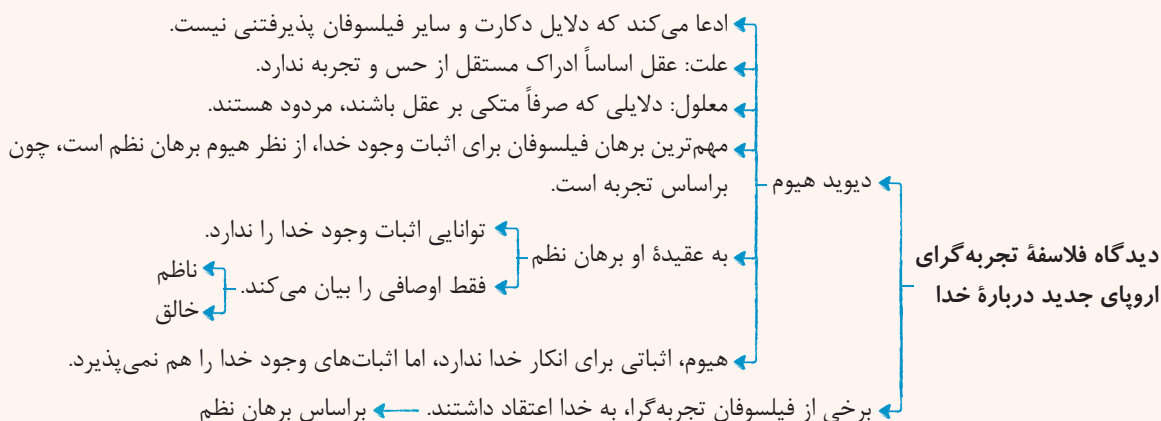
- ۱) عقلانی محض بودن استدلالات - تجربی بودن برهان نظم
- ۲) تجربی بودن استدلالات - تجربی بودن برهان نظم
- ۳) واجب‌الوجود بودن خداوند - مهم‌ترین برهان فیلسوفان الهی‌بودن برهان نظم
- ۴) عقلانی بودن برهان نظم - مهم‌ترین برهان فیلسوفان الهی‌بودن برهان نظم

پاسخ: گزینه ۱

(فلسفه دوازدهم - درس ۵)

درس نامه ●●

پاسخ تشریحی دیوید هیوم ادعا می‌کند که دلایل دکارت و سایر فیلسوفان (در اثبات وجود خداوند) پذیرفتنی نیست، زیرا از نظر وی دلایلی که صرفاً متکی بر عقل باشند، مردودند چون عقل اساساً ادراک مستقل از حس و تجربه ندارد. از طرفی دیوید هیوم، چون برهان نظم را برهانی تجربی می‌داند، معتقد است این برهان نمی‌تواند خداوند ازلی، ابدی و واجب‌الوجود را اثبات کند و چون بر مبنای تجربه بنا شده است، تنها می‌تواند ثابت کند که این جهان توسط یک ناظم و خالق اداره می‌شود.

تست و پاسخ ۱۴۲

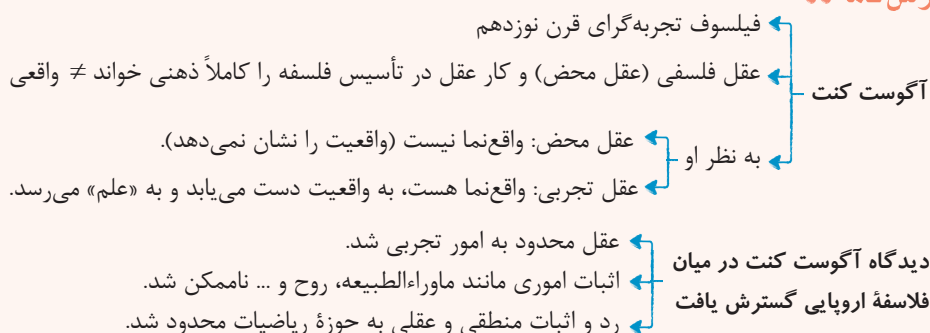
کدام مورد درباره معنای عقل در دوره جدید اروپا درست است؟

- در دوره جدید اروپا، عقل محض فقط در ریاضیات محدود شده است.
- فرانسویس بیکن روش تجربی را تنها روش پیشرفت زندگی بشر می‌دانست.
- از نظر آگوست کنت عقل انسان فقط بدیهیات عقلی و مفاهیم تجربی را درک می‌کند، نه عقل محض را.
- از نظر دکارت، عقل علاوه بر بدیهیات عقلی، موجود برتر از ماده و استدلالات تجربی، شامل استدلال عقلی محض نیز می‌شود.

(فلسفه دوازدهم - درس ۷)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه ●●

پاسخ تشریحی امروزه عقل در اروپا، به عقل تجربی تقلیل پیدا کرده و رد و اثبات منطقی و عقلی (عقل محض) به حوزه ریاضیات محدود شده است. بررسی سایر گزینه‌ها:

- فرانسویس بیکن، بهترین روش برای پیشرفت زندگی بشر را روش تجربی می‌دانست (دقت کنید که هیوم و آگوست کنت، روش تجربی را تنها روش رسیدن به علم و واقعیت می‌دانستند).
- فرانسویس بیکن به بدیهیات عقلی اعتقادی نداشت.
- دکارت، به عقل در معنای موجود برتر از ماده اعتقاد نداشت.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

تست و پاسخ ۱۴۳

- اگر بخواهیم تفاوت ابن سینا را با اوگوست گنت در تعریف آن‌ها از فلسفه و کاربرد عقل بیان کنیم، کدام گزینه یاریگر ما خواهد بود؟
- (۱) استدلال عقلی در منطق و ریاضیات کاربرد دارد.
 (۲) استدلال‌های تجربی مورد قبول است و ما را به واقعیت می‌رساند.
 (۳) کار عقل در فلسفه مطابق آن چیزی است که هست.
 (۴) وجود عقل محض مورد قبول است.

پاسخ: گزینه ۳

(فلسفه دوازدهم - درس ۹)

پاسخ تشریحی: به نظر ابن سینا و فلاسفه مشاء، فلسفه، وجود را آن‌چنان که هست (مطابق واقع) بررسی می‌کند در حالی که به نظر گنت کار عقل در تأسیس فلسفه کاملاً ذهنی است (نه واقعی).

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) در فلسفه مشاء استدلال عقلی حرف اول را می‌زند، اما گنت هر استدلال عقلی را محدود به منطق و ریاضیات می‌داند.
 ۲) هر دو تجربه و استدلال‌های تجربی را قبول دارند.
 ۴) گنت هم وجود عقل محض را قبول دارد، اما آن را واقع‌نما نمی‌داند.

نکته

به نظر ابن سینا و سایر فلاسفه مشاء ← در فلسفه (حکمت) ← روش: فنی استدلالی و فکری است. (استدلال عقلی)
 موضوع: وجود، آن‌چنان که هست. (وجود مطابق واقع)

تست و پاسخ ۱۴۴

کدام مورد درباره آثار ابن سینا نادرست است؟

- (۱) یک محقق در آرای ابن سینا باید به مطالعه کتاب اشارات و تنبیهات، اهمیت ویژه‌ای بدهد.
 (۲) ابن سینا برای فراگیری موضوع کتاب قانون، مطالعات زیاد و وقت‌گذرانی فراوانی داشت.
 (۳) دسترسی به تمامی دیدگاه‌های ابن سینا در کتاب انصاف، برای ما مقدور نیست.
 (۴) کتاب نجات را می‌توان به نوعی، خلاصه کتاب دانشنامه‌ی علایی دانست.

پاسخ: گزینه ۲

(فلسفه دوازدهم - درس ۱۰)

درس نامه

ابن سینا بیش از دویست کتاب و رساله در شاخه‌های گوناگون علم و فلسفه نوشت.
 برخی از آثار او در مراکز علمی شرق و غرب تدریس شده‌اند و برخی امروز هم تدریس می‌شوند.

تألیفات ابن سینا

- ۱) قانون ← نوعی فرهنگ‌نامه پزشکی است.
 به زبان‌های لاتین، انگلیسی، فرانسه و آلمانی ترجمه شده است.
- ۲) شفا ← یک دایرةالمعارف عظیم علمی و فلسفی است.
 مشتمل بر موضوعاتی چون منطق، ریاضی، علوم طبیعی و الهی می‌باشد.
 قسمت الهیات شفا در بر دارنده فلسفه ابن سینا است و کامل‌ترین مرجع حکمت مشائی است.
 هم‌اکنون نیز در حوزه‌های علمی و مراکز دانشگاهی از مهم‌ترین کتب فلسفی محسوب می‌شود.
- ۳) نجات ← بیانی مختصر در فلسفه ابن سینا
 به اکثر زبان‌های زنده دنیا ترجمه شده است.
- ۴) انصاف ← دارای بیست جزء شامل ۲۸ هزار مسئله
 در حمله غزنویان به اصفهان غارت شده و تنها چند جزء آن باقی است.
- ۵) اشارات و تنبیهات ← آخرین دیدگاه ابن سینا در حکمت (فلسفه)
 جزئی از کتاب‌های درسی امروزی
- ۶) دانشنامه علایی ← به زبان فارسی
 دارای ابواب مختلف حکمت
 در اصفهان و برای علاءالدوله حاکم آن‌جا نوشته شد.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

پاسخ تشریحی موضوع کتاب قانون، پزشکی است و ابن سینا می‌گوید: «علم طب از علوم دشوار نیست و من پس از مدت کوتاهی در آن

مهارت یافتم.»

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) اشارات و تنبیهات، آخرین دیدگاه‌های ابن سینا در حکمت را شامل می‌شود و لذا در تحقیق درباره‌ی آرای وی، اهمیت ویژه دارد.
- ۲) انصاف دارای بیست جزء و شامل ۲۸ هزار مسئله بوده که در حمله‌ی غزنویان به اصفهان به غارت رفته و تنها چند جزء آن باقی مانده است.
- ۳) دانشنامه‌ی علایی شامل ابواب مختلف حکمت است و نجات نیز بیانی مختصر در فلسفه‌ی ابن سینا است.

تست و پاسخ ۱۴۵

اگر هر دو مفهوم وجود و ماهیت، اعتباری بودند ..... .

- ۱) موضوعی برای معرفت باقی نمی‌ماند
- ۲) هر چه در ذهن می‌آوردیم، باید در خارج موجود بود
- ۳) تفاوت و تمایز بین اشیا از بین می‌رفت
- ۴) هر واقعیتی، در حقیقت، خودش دو واقعیت می‌بود

(فلسفه دوازدهم - درس ۱۱)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی اعتباری بودن، به معنای واقعی نبودن، خارجی نبودن و ذهنی بودن است. اعتباری بودن هر دو مفهوم وجود و ماهیت، به معنای آن است که هر دو ذهنی‌اند و واقعیتی در خارج نیست و این همان نفی واقعیت است؛ پس در این صورت چیزی برای شناختن باقی نخواهد گذاشت. بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) مربوط به فرض جزئیت یا عینیت وجود با ماهیت است.
- ۳) مربوط به فرض عینیت وجود با ماهیت است.
- ۴) مربوط به فرض اصیل بودن هر دو مفهوم وجود و ماهیت است.

نکته ما با یک واقعیت بیرونی روبه‌رو هستیم و این واقعیت «وجود» است یا «ماهیت»؛ پس امکان ندارد هر دو اعتباری باشد.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تست و پاسخ ۱۴۶

یک بنگاه اقتصادی با ۴ نفر کارمند که هر کدام ماهیانه معادل ۹۰۰,۰۰۰ ریال حقوق دریافت می‌کنند، سالیانه ۵۱۰ دستگاه هر کدام به ارزش ۴۸۰,۰۰۰ ریال تولید می‌کند. اگر هزینه تمام‌شده سالیانه برای تهیه مواد اولیه این بنگاه، ۳۰٪ حقوق ماهیانه کارمندان باشد، مجموع هزینه‌های استهلاک و اجاره ماهیانه برابر $\frac{1}{5}$ درآمد ماهیانه این بنگاه اقتصادی باشد و هزینه فرصت ماهانه این کارگاه تولیدی برابر با ۶۵۰,۰۰۰ ریال باشد، آن‌گاه کدام گزینه در ارتباط با وضعیت سالانه این بنگاه اقتصادی (سود یا زیان واقعی) صحیح است؟

(۱) ۱۵۱,۵۶۰,۰۰۰ ریال سود یا منفعت
(۲) ۱۴۳,۷۶۰,۰۰۰ ریال سود یا منفعت
(۳) ۱۴۳,۷۶۰,۰۰۰ ریال ضرر یا زیان
(۴) ۱۵۱,۵۶۰,۰۰۰ ریال ضرر یا زیان

(درس ۱ - هزینه‌های تولید، درآمد و سود / درس ۳ - قانون دوم؛ هزینه فرصت هر انتخاب را مناسبه کنید!)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره در کنکور تیرماه ۱۴۰۲ سؤال از مبحث سود و زیان به صورت ترکیبی با هزینه فرصت مطرح شد. اگر صورت سؤال سود حسابداری رو خواسته باشد، باید هزینه فرصت رو نادیده بگیرید، ولی اگر سود واقعی یا سود ویژه خواسته شده، باید هزینه فرصت رو به سایر هزینه‌ها اضافه کنید و سپس سود را حساب کنید.

درس نامه

کل محصول $\times$ قیمت هر واحد از محصول تولیدی = درآمد

$>$ هزینه - درآمد = سود

$<$ هزینه - درآمد = زیان

اجاره یا خریداری ماشین‌آلات و سایر سرمایه‌های فیزیکی + اجاره یا خریداری محلی به عنوان مغازه = هزینه‌های مستقیم

هزینه خرید مواد اولیه + حقوق یا دستمزد کارمندان (کارگران) +

هزینه فرصت یا هزینه پنهان = هزینه‌های غیرمستقیم

هزینه‌های مستقیم - درآمد = سود حسابداری

(هزینه‌های غیرمستقیم + هزینه‌های مستقیم) - درآمد = سود اقتصادی (سود ویژه یا سود واقعی)

پاسخ تشریحی ریال $244,800,000 = 510 \times 480,000$ = قیمت هر دستگاه تولیدی $\times$ تعداد دستگاه تولیدی = درآمد سالیانه بنگاه
حال به بررسی و محاسبه مجموع هزینه‌های بنگاه اقتصادی در طول یک سال می‌پردازیم:

ریال $43,200,000 = 4 \times 900,000 \times 12$ = حقوق سالیانه کل کارمندان

ریال $1,080,000 = \frac{30}{100} \times 4 \times 900,000$ = حقوق ماهیانه کارمندان $\times \frac{30}{100}$ = هزینه تمام‌شده سالیانه برای تهیه مواد اولیه

نکته هنگامی که مجموع هزینه‌های استهلاک و اجاره ماهیانه بنگاه برابر با $\frac{1}{5}$ درآمد ماهیانه بنگاه بالا است، آن‌گاه مجموع هزینه‌های استهلاک و اجاره سالیانه بنگاه نیز برابر $\frac{1}{5}$ درآمد سالیانه بنگاه خواهد بود و دیگر نیازی به محاسبه درآمد ماهیانه بنگاه نیست.

در نتیجه خواهیم داشت:

ریال $48,960,000 = \frac{1}{5} \times 244,800,000$ = درآمد سالیانه بنگاه اقتصادی $\times \frac{1}{5}$ = مجموع هزینه‌های استهلاک و اجاره سالیانه بنگاه اقتصادی

ریال $7,800,000 = 650,000 \times 12$ = هزینه فرصت سالیانه کارگاه تولیدی

ریال $48,960,000 + 1,080,000 + 48,960,000 + 7,800,000$ = کل هزینه‌های بنگاه با احتساب هزینه فرصت

ریال $101,040,000$

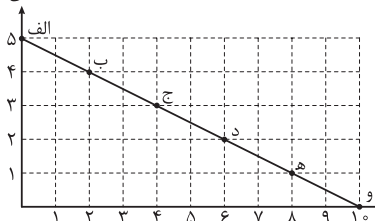
ریال $143,760,000 = 244,800,000 - 101,040,000$ = مجموع هزینه‌های بنگاه با احتساب هزینه فرصت - درآمد = سود واقعی

چون میزان درآمد بیشتر از مجموع هزینه‌های بنگاه با احتساب هزینه فرصت است؛ در نتیجه بنگاه از فعالیت اقتصادی خود سود کرده است.

تست و پاسخ ۱۴۷

تعداد کالای A

فردی با میزانی از بودجه مشخص برای خرید دو محصول A و B به بازار می‌رود و نمودار قید بودجه او نیز به صورت مقابل ترسیم شده است. با توجه به این نمودار کدام گزینه تکمیل‌کننده جاهای خالی عبارات زیر است؟ (قیمت هر واحد از کالای B، یک هزار تومان است.)

الف) بودجه فرد و قیمت هر واحد کالای A، به ترتیب برابر با ..... و ..... هزار تومان است.

ب) هزینه فرصت انتقال از نقطه «ب» به نقطه «ه»، ..... هزار تومان خرید کم‌تر از کالای ..... است.

ج) با اضافه کردن هر ۲ واحد به خرید کالای B، ..... واحد از خرید کالای A کم می‌شود.

۱) الف) ۱۰ - ۲ / ب) ۶ - B / ج) ۲

۲) الف) ۱۰ - ۲ / ب) ۶ - A / ج) ۱

۳) الف) ۱۰ - ۵ / ب) ۳ - A / ج) ۲

۴) الف) ۱۵ - ۵ / ب) ۶ - B / ج) ۱

(درس ۳ - قانون سوم؛ قید بودجه فرد را ترسیم کنید!)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره در کنکور دی و تیرماه ۱۴۰۲، مبحث قید بودجه یک سؤال را به خود اختصاص داده بود. در این سؤال سعی شده است نکات مهم این مبحث بررسی شود. حتماً تمامی موارد را به دقت بررسی کنید و مطالب را بفهمید و از حفظ کردن مطالب بدون درک عمیق آن‌ها جداً خودداری کنید.

پاسخ تشریحی

الف) هر نقطه بر روی نمودار خط بودجه، نشان‌دهنده مقدار کالای A و B است که فرد می‌تواند بخرد. در نقطه برخورد نمودار خط بودجه با محور افقی، مشاهده می‌شود که فرد می‌تواند حداکثر ۱۰ واحد کالای B خریداری کند و دیگر پولی برای خرید کالای A باقی نمی‌ماند، در نتیجه بودجه فرد برابر است با:

هزار تومان ۱۰ = تومان ۱۰,۰۰۰ = 10×1000 = میزان بودجه فرد

با دانستن بودجه فرد و با توجه به نقطه برخورد نمودار خط بودجه با محور عمودی (در این نقطه فرد می‌تواند حداکثر ۵ واحد کالای A خریداری کند و دیگر پولی برای خرید کالای B باقی نمی‌ماند)، می‌توان قیمت هر واحد از کالای A را به راحتی محاسبه کرد:

$$\text{هزار تومان } 2 = \text{تومان } 2000 = \frac{10,000}{5} = \frac{\text{بودجه فرد}}{\text{حداکثر تعداد کالای A خریداری شده}} = \text{قیمت هر واحد کالای A}$$

ب) در نقطه «ب»، میزان خرید از کالای A برابر با ۴ واحد و میزان خرید از کالای B برابر با ۲ واحد است.

در نقطه «ه»، میزان خرید از کالای A برابر با ۱ واحد و میزان خرید از کالای B برابر با ۸ واحد است.

در نتیجه با حرکت از نقطه «ب» به نقطه «ه»، میزان خرید از کالای B، ۶ واحد افزایش و میزان خرید از کالای A، ۳ واحد کاهش می‌یابد، در نتیجه هزینه فرصت انتقال از نقطه «ب» به نقطه «ه»، ۳ واحد خرید کم‌تر از کالای A یا معادل پولی آن یعنی ۶ هزار تومان است.

هزار تومان ۶ = (قیمت هر واحد از کالای A) 3×2 (میزان خرید از کالای A)

ج) در نقطه «الف»، فرد تمامی بودجه خود را به خرید کالای A اختصاص می‌دهد و می‌تواند ۵ واحد از این کالا را بخرد، حال اگر فرد بخواهد ۲ واحد از کالای B را نیز بخرد از نقطه «الف» به نقطه «ب» منتقل می‌شود و میزان خرید از کالای A، ۱ واحد کم می‌شود. حال اگر مجدد فرد تصمیم بگیرد ۲ واحد بیشتر از کالای B را بخرد از نقطه «ب» به نقطه «ج» منتقل می‌شود و میزان خرید از کالای A، مجدد ۱ واحد کم می‌شود؛ در نتیجه می‌توان گفت با اضافه کردن هر ۲ واحد به خرید کالای B، ۱ واحد از خرید کالای A کم می‌شود.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تست و پاسخ ۱۴۸

- هر یک از موارد زیر، به ترتیب به کدام اشتباه رایج در تصمیم‌گیری (کدام نوع تصمیم‌گیری غیرمنطقی) اشاره دارد؟
- شخصی تصمیم دارد از کشور کلمبیا سنگ زمرد وارد کند. خانواده او مخالف این تصمیم است، زیرا این شخص نه شناختی روی سنگ دارد و نه به روال تجارت با این کشور آگاه است.
  - خانمی بعد از گذراندن دوران آموزش ساخت طلا، به سفارش استاد خود طلا می‌سازد و درصدی از مبلغ فروش را بعد از فروش کالا می‌گیرد. او به توصیه دوستانش حاضر نمی‌شود کارهای خود را در شبکه‌های اجتماعی به نمایش بگذارد و بفروشد.
  - پسری ساخت وسایل چوبی را دوست دارد و می‌خواهد مدرسه را ترک کند و یک مغازه فروش وسایل چوبی راه بیندازد.

(۱) اعتمادبه‌نفس بیش از حد یا خودرأی بودن - توجه به هزینه‌های هدررفته - بی‌صبری زیاد

(۲) بی‌صبری زیاد - توجه به هزینه‌های هدررفته - اعتمادبه‌نفس بیش از حد یا خودرأی بودن

(۳) اعتمادبه‌نفس بیش از حد یا خودرأی بودن - چسبیدن به وضعیت فعلی - بی‌صبری زیاد

(۴) توجه به هزینه‌های هدررفته - چسبیدن به وضعیت فعلی - اعتمادبه‌نفس بیش از حد یا خودرأی بودن

(درس ۳ - چرا بر فی مردم تصمیمات غیرمنطقی می‌گیرند؟)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره در کنکور دی‌ماه ۱۴۰۱ سؤالی مشابه این سؤال داشتیم که مثال‌های آن خارج از متن کتاب درسی بود؛ در نتیجه مطالعه مفهومی متن کتاب الزامی است تا بتوانید به سؤال‌هایی که متن آن‌ها مشابه متن کتاب درسی نیست پاسخ دهید.

درس نامه

مثال	اشتباهات رایج در تصمیم‌گیری (عوامل رفتارهای غیرمنطقی)
ترجیح دادن کالایی ۱۶۰ هزار تومانی که ۵۰ درصد تخفیف دارد بر کالایی با قیمت ۸۰ هزار تومان / خرید صرفاً به دلیل حراج یا فروش ویژه	(۱) اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری‌ها
خوردن کامل غذایی که سفارش داده‌اید، ولی آن را دوست ندارید، صرفاً به دلیل پول پرداخت شده بابت آن غذا / رفتن به کلاس بی‌کیفیت، صرفاً به دلیل پرداخت کامل شهریه آن	(۲) توجه به هزینه‌های هدررفته
سراغ کارهای کم‌ارزش آنی رفتن، به جای صبر در تحصیل و یادگیری و بهره‌مندی از منافع آتی / برای تأمین هزینه‌های مصرف فعلی، زیر بار سنگین انواع بدهی‌ها رفتن	(۳) بی‌صبری زیاد
خوش‌بینی زیاد درباره درآمد آینده و پس‌انداز کم‌تر برای نیازهای آتی / سرمایه‌گذاری در زمینه‌های پرخطر، بدون آمادگی	(۴) اعتمادبه‌نفس بیش از حد یا خودرأی بودن
چسبیدن به وضعیت فعلی و پرهیز از بررسی گزینه‌های جدید با رویکرد منطقی هزینه - فایده	(۵) چسبیدن به وضعیت فعلی

پاسخ تشریحی

- سرمایه‌گذاری در زمینه‌های پرخطر، بدون آمادگی لازم برای سرمایه‌گذاری ← اعتمادبه‌نفس بیش از حد یا خودرأی بودن (حذف ۲ و ۴)
- هنگامی که با چسبیدن به وضعیت فعلی و پرهیز از بررسی گزینه‌های جدید با رویکرد منطقی هزینه - فایده تصمیم می‌گیریم. ← چسبیدن به وضعیت فعلی (حذف ۱ و ۲)
- گاهی به جای صبر در تحصیل و یادگیری و بهره‌مندی از منابع آتی، سراغ کارهای کم‌ارزش آنی می‌رویم. ← بی‌صبری زیاد (حذف ۲ و ۴)

تست و پاسخ ۱۴۹

دولت تصمیم دارد در جهت افزایش شاخص توسعه انسانی یا (HDI)، نرخ باسوادی بزرگسالان را بالا ببرد. کدام گزینه هزینه فرصت اجتماعی این انتخاب است؟

- (۱) به غیر از دهک‌های نهم و دهم، سایر دهک‌های درآمدی باید مقدار مالیات بیشتری بپردازند تا دولت بتواند از این طریق برای هدفش تأمین درآمد کند.
- (۲) بعد از شروع سوادآموزی به افراد بالای ۲۵ سال که سواد خواندن و نوشتن نداشتند، حدود ۲۳٪ این افراد تمایل و بازدهی لازم را نداشتند و در واقع این افراد هزینه فرصت اجتماعی این انتخاب بودند.
- (۳) با اجرای طرح آموزشی به بزرگسالان فاقد سواد با وجود رکود اقتصادی در کشور، بیکاری کاهش یافته و افراد بیشتری واجد صلاحیت برای فعالیت در مشاغل خاص شدند.
- (۴) با اختصاص بودجه به افزایش نرخ باسوادی بزرگسالان در جهت بهبود شاخص HDI، میزان بودجه اختصاص داده شده به واردات برخی از کالاها در کشور کاهش یافت.

پاسخ: گزینه ۴

(درس ۳ - قانون دوم، هزینه فرصت هر انتخاب را مناسبه کنید!)

پاسخ تشریحی دقت کنید که در این سبک سؤالات باید به دنبال گزینه‌ای بگردید که به هزینه فرصت اشاره کند، چون سؤال هزینه فرصت اجتماعی است، پس باید این هزینه در سطح اجتماع و کشور رخ دهد؛ به عبارتی، ما در ازای انتخاب افزایش سطح سواد بزرگسالان باید از بودجه‌گذاری در انتخاب دیگری که این‌جا واردات کالا است، چشم‌پوشی کنیم.

بررسی موارد نادرست:

- ۱) علاوه بر این‌که مفهوم هزینه فرصت در این گزینه وجود ندارد، دهک‌های دهم و نهم جزء دهک‌های پردرآمد جامعه هستند که موظف به پرداخت مالیات بیشتری نیز هستند.
- ۲) به هزینه هدررفته اشاره دارد، پس حذف می‌شود.
- ۳) اصلاً به هزینه فرصت اشاره ندارد. مضاف بر این‌که در شرایط رکود، بیکاری در هر صورتی زیاد می‌شود.

تست و پاسخ ۱۵۰

کشاورزان هر کیلوگرم «پنبه تولیدی» خود را به ارزش ۳۵۰۰ ریال به کارگاه‌های ریسندگی می‌فروشند. کارگاه‌های ریسندگی این مقدار پنبه را به مقداری «نخ» تبدیل کرده و به ارزش ۵,۵۰۰ ریال به کارگاه‌های «پارچه‌بافی» می‌فروشند. در کارگاه‌های پارچه‌بافی «نخ» به «پارچه» تبدیل شده و به مبلغ ۷۵۰۰ ریال به کارگاه‌های «تولید پوشاک» فروخته می‌شود. در نهایت در این کارگاه‌ها پارچه به «پوشاک» تبدیل می‌شود و به مبلغ ۱۴,۰۰۰ ریال به دست مصرف‌کنندگان می‌رسد. با فرض وجود نرخ ۲۰ درصدی برای مالیات بر ارزش افزوده، مطلوب است محاسبه:

- الف) مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده
- ب) مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده در کارگاه‌های پارچه‌بافی
- ج) قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده توسط کشاورزان
- د) مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط کارگاه‌های ریسندگی

- (۱) الف) ۲۸۰۰ ریال / ب) ۴۰۰ ریال / ج) ۴۲۰۰ ریال / د) ۱۱۰۰ ریال
- (۲) الف) ۲۶۰۰ ریال / ب) ۴۰۰ ریال / ج) ۴۲۰۰ ریال / د) ۱۵۰۰ ریال
- (۳) الف) ۲۶۰۰ ریال / ب) ۴۲۰ ریال / ج) ۴۲۵۰ ریال / د) ۱۱۰۰ ریال
- (۴) الف) ۲۸۰۰ ریال / ب) ۴۲۰ ریال / ج) ۴۲۵۰ ریال / د) ۱۵۰۰ ریال

پاسخ: گزینه ۱

(درس ۶ - مالیات بر ارزش افزوده)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

درس نامه •• برای حل مسائل مالیات بر ارزش افزوده باید جدول زیر را به خاطر بسپارید.

مراحل	توضیحات
قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده	(نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ قیمت کالا در آن مرحله) + قیمت کالا در آن مرحله
مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده	نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ قیمت کالا در آن مرحله
اعتبار مالیات بر ارزش افزوده‌هایی که در مرحله قبل پرداخت شده	برابر است با مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله قبل
مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع آوری شده	مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله قبل - مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در آن مرحله یا نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ میزان ارزش افزوده آن مرحله
مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده	مجموع مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع آوری شده تمامی مراحل یا مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله آخر

پاسخ تشریحی

الف) مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله آخر = مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده در تمام مراحل تولید

$$= 14,000 \times \frac{20}{100} = 2800 \text{ ریال}$$

ب) برای محاسبه مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع آوری شده در کارگاه‌های پارچه‌بافی، دو راه حل وجود دارد:

راه حل اول: مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در کارگاه‌های پارچه‌بافی، هم‌چنین مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در کارگاه‌های ریسندگی را محاسبه کنید و سپس این دو مقدار را از هم کم کنید.

نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ قیمت کالا در کارگاه‌های پارچه‌بافی = مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در کارگاه‌های پارچه‌بافی

$$= 7500 \times \frac{20}{100} = 1500 \text{ ریال}$$

نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ قیمت کالا در کارگاه‌های ریسندگی = مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در کارگاه‌های ریسندگی

$$= 5500 \times \frac{20}{100} = 1100 \text{ ریال}$$

$$\text{ریال } 400 = 1500 - 1100 = \text{مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع آوری شده در کارگاه‌های پارچه‌بافی}$$

راه حل دوم: میزان ارزش افزوده توسط کارگاه‌های پارچه‌بافی را محاسبه کنید که این مقدار برابر است با تفاضل ارزش محصول فروخته شده توسط کارگاه‌های پارچه‌بافی با ارزش محصول فروخته شده توسط کارگاه‌های ریسندگی، سپس مقدار محاسبه شده را در نرخ مالیات بر ارزش افزوده ضرب کنید.

= میزان ارزش افزوده توسط کارگاه‌های پارچه‌بافی

ارزش محصول فروخته شده توسط کارگاه‌های ریسندگی - ارزش محصول فروخته شده توسط کارگاه‌های پارچه‌بافی

$$= 7500 - 5500 = 2000 \text{ ریال}$$

$$\text{ریال } 400 = 2000 \times \frac{20}{100} = \text{مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع آوری شده توسط کارگاه‌های پارچه‌بافی}$$

= قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده توسط کشاورزان

(نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ قیمت کالای فروخته شده توسط کشاورزان) + قیمت کالای فروخته شده توسط کشاورزان

$$= 3500 + (3500 \times \frac{20}{100}) = 3500 + 700 = 4200 \text{ ریال}$$

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

اقتصاد

د) = مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط کارگاه‌های ریسندگی

$$\text{ریال } 1100 = 55000 \times \frac{20}{100} = \text{نرخ مالیات بر ارزش افزوده} \times \text{قیمت کالای فروخته شده توسط کارگاه‌های ریسندگی}$$

تست و پاسخ ۱۵۱

با توجه به اثرات هر یک از روش‌های کسب درآمد دولت، کدام گزینه صحیح نیست؟

- ۱) درآمدزایی از طریق ایجاد بدهی با فروش اوراق مشارکت به مردم و شریک کردن آن‌ها در طرح‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری نوعی کسب درآمد ناپایدار برای دولت محسوب می‌شود.
- ۲) مهم‌ترین هدف از اخذ مالیات از مردم، کسب درآمد دولت به منظور تأمین مالی اهداف و پشتیبانی از فعالیت‌های دولت است و کاهش نابرابری‌ها و فاصله اقتصادی و اجتماعی هم از دیگر اهداف اخذ مالیات است.
- ۳) کسب درآمد از طریق فروش دارایی‌های تجدیدناپذیر، اگر باعث خلق دارایی‌های جدیدی نشود حتماً به نسل آینده زیان می‌رساند، زیرا تمام‌شدنی و جبران‌ناپذیر هستند.
- ۴) بیشترین منبع کسب درآمد در سال ۹۷ در ایران از طریق فروش دارایی‌هایی همچون نفت و گاز حاصل شد که به علت مزیت اقتصادی ایران در این منابع، جزء درآمدهای پایدار کشور محسوب می‌شود.

(درس ۶ - ابزارها و منابع تأمین مالی دولت)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی

بخش زیادی از درآمدهای دولت در ایران از محل فروش دارایی‌های تجدیدناپذیری مانند نفت و گاز تأمین شده است که درآمدی پایدار نیست و با قیمت نفت نوسان می‌کند و قابل تحریم است.

تست و پاسخ ۱۵۲

پاسخ صحیح هر یک از سؤالات زیر در کدام گزینه آمده است؟

- این قرارداد در سال ۱۹۹۲ م بین سه کشور آمریکا، کانادا و مکزیک بسته شد.
  - کشور انگلستان در سال ۱۷۰۱ م این قانون را در مجلس خود تصویب کرد.
  - در این دوران، کارگران و تولیدکنندگان، کنگره آمریکا را متقاعد کردند که تعرفه‌های گمرکی را تا ۵۲ درصد افزایش دهد.
- ۱) قرارداد گات - وضع تعرفه‌های حمایتی متعدد بر کالاهای وارداتی در جهت حمایت از صنایع داخلی کشور - دهه ۷۰ قرن بیستم
  - ۲) پیمان نفتا - ممنوعیت واردات هر نوع پوشاک با ابریشم ایرانی یا هندی یا چینی - دوره بین دو جنگ جهانی
  - ۳) پیمان نفتا - وضع تعرفه‌های حمایتی متعدد بر کالاهای وارداتی در جهت حمایت از صنایع داخلی کشور - دوره بین دو جنگ جهانی
  - ۴) قرارداد گات - ممنوعیت واردات هر نوع پوشاک با ابریشم ایرانی یا هندی یا چینی - دهه ۷۰ قرن بیستم

(درس ۷ - دولت‌ها و تجارت بین‌الملل)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی

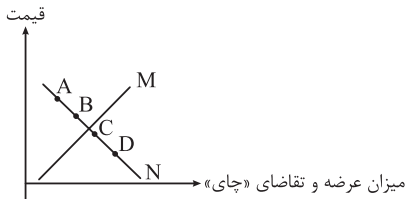
- آمریکا، کانادا و مکزیک در سال ۱۹۹۲ م، پیمان تجارت آزاد، مشهور به پیمان نفتا را امضا کردند. (حذف ۱ و ۴)
- کشور انگلستان در سال ۱۷۰۱ م، قانونی را در مجلس خود تصویب کرد که براساس آن واردات هر نوع پوشاک با ابریشم ایرانی یا هندی یا چینی به کشور را ممنوع اعلام کرد؛ این قانون در جهت حمایت از صنعت منسوجات داخلی انگلستان صورت گرفته بود. (حذف ۳) و در نتیجه ۲ بدون نیاز به بررسی قسمت سوم سؤال، پاسخ صحیح است.)
- در دوره بین دو جنگ جهانی، کارگران و تولیدکنندگان، کنگره آمریکا را متقاعد کردند که تعرفه‌های گمرکی را تا ۵۲ درصد افزایش دهد.

تست و پاسخ ۱۵۳

با توجه به نمودار زیر که مربوط به عرضه و تقاضای چای در بازار است:
الف) نمودار N، بیانگر منحنی ..... است.

- ب) تأثیر تغییرات قیمت کدام کالا، بر میزان تقاضای «چای» به درستی بیان شده است؟
ج) کدام جابه‌جایی بیانگر افزایش قیمت در کالای «چای» است؟
د) در کدام نقطه، گروهی از تقاضاکنندگان موفق به خرید کالای «چای» نخواهند شد؟

- ۱) الف) تقاضا / ب) افزایش قیمت کالای «قند» باعث کاهش تقاضای چای خواهد شد. / ج) حرکت از نقطه D به نقطه C / د) D
۲) الف) عرضه / ب) افزایش قیمت کالای «قهوه» باعث افزایش تقاضای چای خواهد شد. / ج) حرکت از نقطه A به نقطه B / د) A
۳) الف) عرضه / ب) افزایش قیمت کالای «قهوه» باعث کاهش تقاضای چای خواهد شد. / ج) حرکت از نقطه D به نقطه C / د) B
۴) الف) تقاضا / ب) افزایش قیمت کالای «قند» باعث افزایش تقاضای چای خواهد شد. / ج) حرکت از نقطه A به نقطه B / د) C

(درس ۵ - بررسی بازار کالا و خدمات، تعادل در بازار کالا و خدمات)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی الف) نمودار N نزولی است و بیانگر رابطه معکوس بین قیمت و مقدار است؛ در نتیجه می‌توان گفت نمودار N بیانگر منحنی تقاضای کالای «چای» است.

ب) کالاهای مکمل: کالاهایی که به صورت تکمیلی و با هم مصرف می‌شوند؛ مثل قند و چای.
افزایش قیمت یکی از کالاهای مکمل باعث کاهش در میزان تقاضا برای کالاهای دیگر خواهد شد و برعکس.
به عنوان مثال، افزایش قیمت قند باعث کاهش تقاضا برای چای، (کاهش قیمت قند باعث افزایش تقاضا برای چای) خواهد شد.
کالاهای جانشین:

- کالاهایی هستند که در استفاده یا مصرف جایگزین یکدیگر می‌شوند. زمانی برای یک کالا، کالای جانشین داریم که در عدم حضور کالای اول، بتوانیم از کالای دوم استفاده کنیم؛ مانند چای و قهوه.
- زمانی که قیمت کالایی مانند قهوه افزایش یابد، تقاضا برای آن کاهش و تقاضا برای کالای جانشین یعنی چای افزایش می‌یابد. برعکس زمانی که قیمت قهوه کاهش یابد، تقاضا برای آن افزایش و تقاضا برای کالای جانشین، یعنی چای کاهش می‌یابد.
- ج) حرکت از نقطه D به نقطه C یا حرکت از نقطه B به نقطه A. (اگر بفوایم توی نمودار N از نقطه D به نقطه C بریم، باید به سمت چپ و بالا حرکت کنیم و هر وقت توی منحنی تقاضا به سمت چپ و بالا حرکت کنیم، یعنی قیمت بیشتر شده.)
- د) نقاط C و D؛ در سطوح قیمت پایین‌تر از قیمت تعادلی، مصرف‌کنندگان به دلیل ارزان بودن کالا، مایل به خرید تعداد واحد بیشتری از کالا هستند. در این حالت در بازار این کالا، کمبود عرضه یا مازاد تقاضا وجود دارد، زیرا به دلیل ارزان بودن کالا، تقاضا برای آن زیاد است، در حالی که تولیدکنندگان برای تولید آن کالا به آن مقدار انگیزه کافی ندارند؛ در نتیجه تولید و عرضه آن کم می‌شود و گروهی از مصرف‌کنندگان موفق به خرید کالای مورد نیاز خود نخواهند شد.

تست و پاسخ ۱۵۴

اگر در یک کشور فرضی جمعیت بالای ۱۵ سال ۲۸۵ میلیون نفر، جمعیت غیرفعال ۱۲۰ میلیون نفر و جمعیت شاغل ۹۹ میلیون نفر باشد، آن‌گاه:
الف) نرخ بیکاری چند درصد است؟

ب) اگر این کشور در سال جاری با رکود اقتصادی مواجه شده باشد، آن‌گاه این کشور دارای کدام نوع بیکاری است و کدام سیاست پولی، می‌تواند شرایط اقتصادی این کشور را بهبود دهد؟

- ۱) الف) ۲۰ درصد / ب) دوره‌ای - سیاست پولی انقباضی مانند فروش اوراق مشارکت به مردم
۲) الف) ۴۰ درصد / ب) ساختاری - سیاست پولی انبساطی مانند خرید اوراق مشارکت در دست مردم
۳) الف) ۲۰ درصد / ب) ساختاری - سیاست پولی انقباضی مانند فروش اوراق مشارکت به مردم
۴) الف) ۴۰ درصد / ب) دوره‌ای - سیاست پولی انبساطی مانند خرید اوراق مشارکت در دست مردم

(درس ۸ - اشتغال و بیکاری، انواع بیکاری / درس ۹ - علل تورم و نقش دولت)

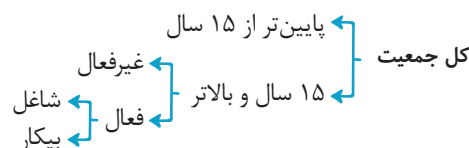
پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی

(الف)

میلیون نفر $۱۶۵ = ۲۸۵ - ۱۲۰ =$ جمعیت غیرفعال - جمعیت بالای ۱۵ سال = جمعیت فعال

میلیون نفر $۶۶ = ۱۶۵ - ۹۹ =$ جمعیت شاغل - جمعیت فعال = جمعیت بیکار

درصد $۴۰ = \frac{۶۶}{۱۶۵} \times ۱۰۰ \Rightarrow$ نرخ بیکاری = $\frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times ۱۰۰$

(ب) بیکاری دوره‌ای: بیکاری‌ای که هنگام رکود اقتصادی رخ می‌دهد. در دوره رکود، تولید کاهش می‌یابد و به همین دلیل شرکت‌ها استخدام خود را متوقف می‌کنند یا بخشی از نیروهای خود را بیکار می‌کنند.

در شرایط رکود اقتصادی افزایش نقدینگی در گردش (سیاست پولی انبساطی) مانند خرید اوراق مشارکت در دست مردم، می‌تواند شرایط اقتصادی این کشور را بهبود دهد.

نکته

انواع سیاست‌های پولی	شرایط اخذ این سیاست توسط بانک مرکزی	روش‌های اعمال این سیاست
کاهش نقدینگی در گردش (سیاست پولی انقباضی)	زمانی که اقتصاد کشور دچار تورم می‌شود، برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن	بانک مرکزی می‌تواند با فروش اوراق مشارکت، به مردم به طور مستقیم از مقدار پول در دست مردم بکاهد و تورم را کنترل کند و نقدینگی در گردش را کاهش دهد.
افزایش نقدینگی در گردش (سیاست پولی انبساطی)	در حالت رکود اقتصادی که سطح تولید کاهش و بیکاری افزایش می‌یابد.	بانک مرکزی می‌تواند با خرید اوراق مشارکت در دست مردم به طور مستقیم نقدینگی بیشتری را به جامعه تزریق کند.

تست و پاسخ ۱۵۵

کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

(الف) برای مدیریت بهتر موجودی پول، چه کاری می‌توانیم انجام بدهیم؟

(ب) مراحل بودجه‌بندی به چه شکل است؟

(۱) (الف) از انجام هزینه‌های غیرضروری و پیش‌بینی نشده خودداری کنیم. / (ب) مشخص کردن منبع درآمد ماهیانه - فهرست کردن هزینه‌های

ثابت و متغیر - مقایسه مجموع درآمدها و هزینه‌های ماهیانه - کاهش هزینه‌های غیرضروری و شناسایی فرصت‌ها در جهت افزایش درآمد

(۲) (الف) مخارجی را که در طول بازه زمانی داریم، به صورت تفکیک شده در یک جدول ثبت کنیم. / (ب) ثبت هزینه‌های ماهیانه در یک جدول به صورت تفکیک شده - حذف هزینه‌های غیرضروری - افزایش درآمد ماهیانه - پیش‌بینی هزینه‌های آینده

(۳) (الف) از انجام هزینه‌های غیرضروری و پیش‌بینی نشده خودداری کنیم. / (ب) ثبت هزینه‌های ماهیانه در یک جدول به صورت تفکیک شده - حذف هزینه‌های غیرضروری - افزایش درآمد ماهیانه - پیش‌بینی هزینه‌های آینده

(۴) (الف) مخارجی را که در طول بازه زمانی داریم به صورت تفکیک شده در یک جدول ثبت کنیم. / (ب) مشخص کردن منبع درآمد ماهیانه - فهرست کردن هزینه‌های ثابت و متغیر - مقایسه مجموع درآمدها و هزینه‌های ماهیانه - کاهش هزینه‌های غیرضروری و شناسایی فرصت‌ها

در جهت افزایش درآمد

(درس ۱۲ - ثبت هزینه‌ها و درآمدها، مراحل بودجه‌ریزی ماهیانه)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی

الف) برای مدیریت بهتر موجودی پول می‌توانیم: همهٔ مخارجی را که در طول هفته داریم به صورت تفکیک شده در یک جدول ثبت کنیم.
(ب)

مراحل بودجه‌ریزی ماهیانه: می‌توان مراحل بودجه‌بندی را در چهار مرحلهٔ زیر خلاصه کرد:

- از هر منبعی که درآمدی به دست می‌آورد، آن درآمد را ماهیانه مشخص کنید و بنویسید.
- هزینه‌های متغیر و ثابت خود را به صورت ماهیانه فهرست کنید.
- مجموع درآمدها و هزینه‌های خود را ماهیانه با یکدیگر مقایسه کنید.
- اگر هزینه‌ها بیشتر از درآمد بود، مخارج غیرضروری را کم کنید یا فرصت‌هایی را که فراموش کردید، به نظر آورید تا درآمدها افزایش یابد.

تست و پاسخ ۱۵۶

کدام گزینه متضمن پاسخ درست پرسش‌های زیر است؟

الف) اگر به فکر رونق و پیشرفت اقتصادی خود هستید، این پیشرفت اقتصادی در گرو ..... است.

ب) کدام مورد به مزایای خرید مقایسه‌ای اشاره می‌کند؟

ج) نرخ سود کدام نوع سپردهٔ بانکی با تغییر نرخ سود عمومی افزایش یا کاهش می‌یابد؟

۱) الف) پیشرفت خانواده و جامعهٔ شما / ب) صرفه‌جویی در زمان - کاهش هزینه‌های جست‌وجو و بررسی محصول - اطمینان از خرید - پس‌انداز

حاصل از خرید مقایسه‌ای بیشتر از هزینه‌های زمان، بنزین یا سایر هزینه‌های دیگر برای کسب اطلاعات است. / ج) سپردهٔ سرمایه‌گذاری بلندمدت

۲) الف) افزایش مهارت شما برای انجام خرید هوشمندانه و آگاهانه / ب) امکان پس‌انداز بخشی از پول - دریافت ویژگی‌ها یا ارزش بیشتر با

همان مقدار پول - امکان خرید محصولی با کیفیت و با عملکرد بهتر - آگاه‌شدن از گزینه‌هایی دربارهٔ آن کالا که قبلاً از آن‌ها مطلع نبودیم -

احساس آرامش بیشتر / ج) سپردهٔ سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت

۳) الف) پیشرفت خانواده و جامعهٔ شما / ب) امکان پس‌انداز بخشی از پول - دریافت ویژگی‌ها یا ارزش بیشتر با همان مقدار پول - امکان خرید

محصولی با کیفیت و با عملکرد بهتر - آگاه‌شدن از گزینه‌هایی دربارهٔ آن کالا که قبلاً از آن‌ها مطلع نبودیم - احساس آرامش بیشتر / ج) سپردهٔ

سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت

۴) الف) افزایش مهارت شما برای انجام خرید هوشمندانه و آگاهانه / ب) صرفه‌جویی در زمان - کاهش هزینه‌های جست‌وجو و بررسی

محصول - اطمینان از خرید - پس‌انداز حاصل از خرید مقایسه‌ای بیشتر از هزینه‌های زمان، بنزین یا سایر هزینه‌های دیگر برای کسب

اطلاعات است. / ج) سپردهٔ سرمایه‌گذاری بلندمدت

(درس ۱۳ - فرید هوشمندانه، فرید مقایسه‌ای / درس ۱۴ - روش‌های پس‌انداز و سرمایه‌گذاری)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی

الف) اگر به فکر رونق و پیشرفت اقتصادی خود هستید، این پیشرفت اقتصادی در گرو پیشرفت خانواده و جامعهٔ شما است.

(ب)

برخی از مزایا و منافع خرید مقایسه‌ای عبارت‌اند از این‌که:

- شما می‌توانید بخشی از پول خود را پس‌انداز کنید؛ زیرا در صورت مقایسهٔ درست معمولاً هزینهٔ کم‌تری پرداخت می‌شود.
- با خرید مقایسه‌ای، ویژگی‌ها یا ارزش بیشتری را با همان مقدار پول دریافت می‌کنید.
- با خرید مقایسه‌ای محصولی با کیفیت و با عملکرد بهتر می‌خرید.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

اقتصاد

- با خرید مقایسه‌ای درباره گزینه‌های از آن کالا که قبلاً از آن‌ها مطلع نبودید، آگاه می‌شوید.
- با خرید مقایسه‌ای، نسبت به خرج کردن پول خود احساس آرامش بیشتری می‌کنید.
- خرید مقایسه‌ای با معایبی هم همراه است:
- خرید مقایسه‌ای زمان‌بر است. این زمان را می‌توانستید برای کسب درآمد، انجام کارهای سرگرم‌کننده یا رسیدگی به خانواده صرف کنید.
- ممکن است خرید مقایسه‌ای هزینه‌بر باشد، مانند هزینه‌هایی که برای تماس تلفنی یا سوخت خودرو برای بازدید از فروشگاه‌های مختلف صرف می‌کنید.
- ممکن است پس‌انداز حاصل از خرید مقایسه‌ای، به‌ویژه برای اقلام با قیمت پایین، کم‌تر از هزینه‌های زمان، بنزین یا سایر هزینه‌های دیگر برای کسب اطلاعات باشد.
- (ج) نرخ سود حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت می‌تواند هم‌زمان با افزایش نرخ سود عمومی بانک‌ها افزایش یابد و هم‌زمان با کاهش نرخ سود عمومی بانک‌ها کاهش یابد.
- در حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت لازم است مقدار مشخصی پول برای مدت معینی در بانک سپرده شود. دوره زمانی این حساب‌ها از شش ماه تا چندین سال است و نرخ سود آن‌ها در دوره زمانی معین‌شده تغییر نخواهد کرد.

تست و پاسخ ۱۵۷

کدام گزینه دربردارنده پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر است؟

الف) دولت‌ها در شرایط تورمی برای کنترل افزایش سطح عمومی قیمت‌ها چه می‌کنند؟

ب) کدام گزینه به اولین شکل پول اشاره دارد؟

- الف) سیاست‌های انقباضی (کاهش حجم پول در گردش) مانند فروش اوراق مشارکت به مردم / ب) کالاهای خاص و پرترفدار
- الف) سیاست‌های انبساطی (افزایش حجم پول در گردش) مانند خرید اوراق مشارکت در دست مردم / ب) رسیدهای کاغذی
- الف) سیاست‌های انقباضی (کاهش حجم پول در گردش) مانند خرید اوراق مشارکت در دست مردم / ب) رسیدهای کاغذی
- الف) سیاست‌های انبساطی (افزایش حجم پول در گردش) مانند فروش اوراق مشارکت به مردم / ب) کالاهای خاص و پرترفدار

(درس ۹ - پول چیست؟، علل تورم و نقش دولت)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی

الف)

انواع سیاست‌های پولی	زمان اخذ این سیاست توسط بانک مرکزی	روش‌های اعمال این سیاست
کاهش نقدینگی در گردش (سیاست پولی انقباضی)	زمانی که اقتصاد کشور دچار تورم می‌شود، برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن	بانک مرکزی می‌تواند با فروش اوراق مشارکت، به مردم به طور مستقیم از مقدار پول در دست مردم بکاهد و تورم را کنترل و نقدینگی در گردش را کاهش دهد.
افزایش نقدینگی در گردش (سیاست پولی انبساطی)	در حالت رکود اقتصادی که سطح تولید کاهش و بیکاری افزایش می‌یابد.	بانک مرکزی می‌تواند با خرید اوراق مشارکت در دست مردم به طور مستقیم نقدینگی بیشتری را به جامعه تزریق کند.

ب) به دلیل مشکلات مبادلات پایاپای، بشر برای مبادلات خود، از کالایی بادوام و فاسدشدنی و قابل تقسیم به تکه‌های کوچک و پرترفدار استفاده کرد. البته در هر منطقه، کالایی خاص پرترفدار بود؛ مثلاً در ایران غلات، در هندوستان صدف، در تبت چای و در روسیه پوست سمور خواهان بیشتری داشت. ساکنان این مناطق حاضر بودند کالاهای اضافی خود را با این کالاها معاوضه کنند؛ زیرا اطمینان داشتند که با دادن این کالاها می‌توانند کالاهای مورد نیاز خود را دریافت کنند. به این ترتیب، این نوع کالاها به عنوان اولین وسیله مبادله، مورد استفاده قرار گرفت.

نکته کالاهای خاص و پرترفدار اولین شکل پول در مبادلات بودند. (رسیدهای کاغذی، اولین شکل اسکناس‌ها بودند و نه اولین شکل پول.)

تست و پاسخ ۱۵۸

جدول زیر مربوط به وضعیت توزیع درآمد کشور فرضی A در سال ۱۹۸۶ میلادی است.

سهم دهک اول	۲/۵ درصد
سهم دهک دوم	۳/۵ درصد
سهم دهک سوم	۶ درصد
سهم دهک چهارم	۸ درصد
سهم دهک نهم	۱۸ درصد
سهم دهک دهم	۲۴ درصد

با توجه به سه فرمول نسبت ۲۰ درصد بالا به ۲۰ درصد پایین، ۱۰ درصد بالا به ۴۰ درصد پایین و ۱۰ درصد بالا به ۱۰ درصد پایین، به ترتیب ارائه کدام شاخص:

(الف) توزیع درآمد در این کشور را عادلانه تر نشان می دهد؟

(ب) توزیع درآمد در این کشور را نامناسب تر نشان می دهد؟

(ج) برای این که شاخص دهک ها در این کشور در سال آینده عادلانه تر شود، چه کار

می توانیم کنیم؟

(د) اگر شاخص دهک ها در کشور B برابر با ۸ باشد، توزیع درآمد در کشور A نسبت به کشور B ..... است.

(۱) الف) نسبت ۲۰ درصد بالا به ۲۰ درصد پایین / ب) نسبت ۱۰ درصد بالا به ۱۰ درصد پایین / ج) سهم دهک های بالای جامعه را کم تر کرده و به سهم دهک های پایین جامعه اضافه کنیم. / د) عادلانه تر

(۲) الف) نسبت ۱۰ درصد بالا به ۴۰ درصد پایین / ب) نسبت ۱۰ درصد بالا به ۱۰ درصد پایین / ج) سهم دهک های بالای جامعه را افزایش داده و از سهم دهک های پایین جامعه کم کنیم. / د) ناعادلانه تر

(۳) الف) نسبت ۱۰ درصد بالا به ۴۰ درصد پایین / ب) نسبت ۲۰ درصد بالا به ۲۰ درصد پایین / ج) سهم دهک های بالای جامعه را کم تر کرده و به سهم دهک های پایین جامعه اضافه کنیم. / د) عادلانه تر

(۴) الف) نسبت ۱۰ درصد بالا به ۴۰ درصد پایین / ب) نسبت ۱۰ درصد بالا به ۱۰ درصد پایین / ج) سهم دهک های بالای جامعه را کم تر کرده و به سهم دهک های پایین جامعه اضافه کنیم. / د) ناعادلانه تر

(درس ۱۱ - شافص دهک ها، وضعیت توزیع درآمد)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی

الف) اول باید عدد مربوط به شاخص توزیع درآمد از هر سه روش را به دست آوریم:

$$\frac{۲۴}{۲/۵} = ۹/۶ = \frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}} = \frac{۱۰ \text{ درصد بالا}}{۱۰ \text{ درصد پایین}} = \text{توزیع درآمد با محاسبه نسبت } ۱۰ \text{ درصد بالا به } ۱۰ \text{ درصد پایین}$$

$$\frac{\text{سهم دهک نهم} + \text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک دوم} + \text{سهم دهک اول}} = \frac{۲۰ \text{ درصد بالا}}{۲۰ \text{ درصد پایین}} = \text{توزیع درآمد با محاسبه نسبت } ۲۰ \text{ درصد بالا به } ۲۰ \text{ درصد پایین}$$

$$= \frac{۲۴ + ۱۸}{۲/۵ + ۳/۵} = \frac{۴۲}{۶} = ۷$$

$$\frac{۱۰ \text{ درصد بالا}}{۴۰ \text{ درصد پایین}} = \text{توزیع درآمد با محاسبه نسبت } ۱۰ \text{ درصد بالا به } ۴۰ \text{ درصد پایین}$$

$$= \frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول} + \text{سهم دهک دوم} + \text{سهم دهک سوم} + \text{سهم دهک چهارم}} = \frac{۲۴}{۲/۵ + ۳/۵ + ۶ + ۸} = \frac{۲۴}{۲۰} = ۱/۲$$

هر چه عدد به دست آمده برای شاخص توزیع درآمد بزرگ تر باشد، توزیع درآمد ناعادلانه تر خواهد بود و برعکس هر چه عدد به دست آمده برای شاخص توزیع درآمد کوچک تر باشد، توزیع درآمد عادلانه تر است؛ در نتیجه خواهیم داشت:

شاخص ۱۰ درصد بالا به ۴۰ درصد پایین، وضعیت توزیع درآمد را عادلانه تر نشان می دهد و شاخص ۱۰ درصد بالا به ۱۰ درصد پایین، وضعیت توزیع درآمد را ناعادلانه تر نشان می دهد.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

اقتصاد

راه حل میان بر: در این سؤالات اصلاً لازم نیست کار خاصی کنیم، فقط باید یک نسبت خاص را همیشه در ذهنمان داشته باشیم، چراکه همیشه برقرار است و می‌توانیم با آن به جواب درست برسیم:

(عادلانترین) نسبت 10% بالا به 40% پایین $>$ نسبت 20% بالا به 20% پایین $>$ نسبت 10% بالا به 10% پایین (ناعادلانه‌ترین)

ب) شاخص دهک‌ها از نسبت سهم دهک‌های بالای جامعه به سهم دهک‌های پایین به دست می‌آید. هر چه این نسبت کم‌تر باشد نشان‌دهنده توزیع درآمد مناسب‌تر است؛ در نتیجه برای به دست آوردن عدد کم‌تر در این نسبت باید صورت کسر یعنی سهم دهک‌های بالای جامعه مانند دهک‌های دهم و نهم را کاهش داد و یا مخرج کسر یعنی سهم دهک‌های پایین جامعه مانند دهک‌های اول و دوم را افزایش داد.

ج) با محاسبه نسبت دهک دهم به دهک اول در کشورهای مختلف، شاخصی به دست می‌آید که برای مقایسه وضعیت توزیع درآمد به کار می‌رود. هر چه این نسبت بیشتر باشد، توزیع درآمد در آن جامعه نامناسب‌تر است.

شاخص وضعیت توزیع درآمد در کشور A برابر با $9/6$ است (نسبت سهم دهک دهم به سهم دهک اول) و شاخص وضعیت توزیع درآمد در کشور B برابر با 8 است؛ در نتیجه «توزیع درآمد در کشور A نسبت به کشور B، ناعادلانه‌تر است.»

تست و پاسخ ۱۵۹

هر یک از موارد زیر، به ترتیب مربوط به کدام بخش از تاریخ معاصر ایران است؟

- نظام نوینی در مالیات‌ستانی و بودجه‌بندی کشور پدید آمد.
- راه‌های ارتباطی ایران با برقراری خطوط تلگراف به اروپا و راه‌افتادن کشتی‌های تجاری در دریای خزر و خلیج فارس، تا حدی رو به بهبود گذاشت.
- تعدی حکومت بر موقوفات و مالکیت‌های خصوصی و عمومی بیماری اقتصاد ایران را تشدید کرد.
- علاوه بر یکپارچگی سیاسی، اقتصاد یکپارچه و مستقلی که با سایر لایه‌های دینی، اجتماعی و فرهنگی کشور هماهنگی داشت، شکل گرفت.
- بی‌توجهی به سرمایه‌های انسانی و اجتماعی و سیاست‌های رکودی و انقباضی آسیب‌های توان‌فرسایی بر اقتصاد ایران وارد کرد.

۱) قاجار - پهلوی - قاجار - نیمه دوم حکومت صفویه - پهلوی

۲) پهلوی - نیمه دوم حکومت صفویه - قاجار - پهلوی - نیمه اول حکومت صفویه

۳) پهلوی - قاجار - پهلوی - نیمه اول حکومت صفویه - قاجار

۴) قاجار - قاجار - نیمه اول حکومت صفویه - پهلوی - قاجار

(درس ۱۰ - مسیر تاریخی اقتصاد ایران)

پاسخ: گزینه ۲

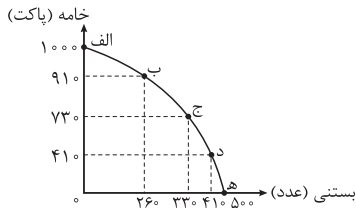
پاسخ تشریحی

- نظام نوینی در مالیات‌ستانی و بودجه‌بندی کشور پدید آمد: دوره پهلوی
- راه‌های ارتباطی ایران با برقراری خطوط تلگراف به اروپا و راه‌افتادن کشتی‌های تجاری در دریای خزر و خلیج فارس، تا حدی رو به بهبود گذاشت: دوره قاجار
- تعدی حکومت بر موقوفات و مالکیت‌های خصوصی و عمومی بیماری اقتصاد ایران را تشدید کرد: دوره پهلوی
- علاوه بر یکپارچگی سیاسی، اقتصاد یکپارچه و مستقلی که با سایر لایه‌های دینی، اجتماعی و فرهنگی کشور هماهنگی داشت، شکل گرفت: نیمه اول حکومت صفویه
- بی‌توجهی به سرمایه‌های انسانی و اجتماعی و سیاست‌های رکودی و انقباضی آسیب‌های توان‌فرسایی بر اقتصاد ایران وارد کرد: دوره قاجار

تست و پاسخ ۱۶۰

با فرض این که در شرکتی دو کالای خامه و بستنی تولید می‌شود، با توجه به نمودار زیر، هر یک از شرایط زیر چه تغییری در منحنی PPF ایجاد می‌کند؟

- فناوری پیشرفته‌تری برای تولید بستنی توسط سرمایه‌های انسانی شرکت به کار گرفته می‌شود و میزان تولید بستنی افزایش می‌یابد.
- بنا بر افزایش درخواست مردم در فصل تابستان و کمبود نیرو در خط تولید بستنی، تعدادی از کارگران از خط تولید خامه به خط تولید بستنی انتقال یافته و مقدار تولید بستنی افزایش یافت.
- بنا بر شرایط کشور و رکود اقتصادی تعدادی از کارگران در خط تولید بستنی در حال حاضر بیکارند.

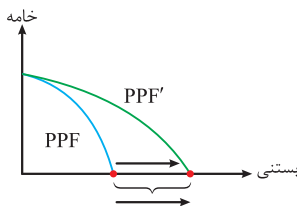
- انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت جلو (راست) روی محور افقی - جابه‌جاشدن روی منحنی مرز امکانات تولید به سمت راست و پایین - بدون تغییر
- حرکت در طول مرز امکانات تولید به سمت راست و پایین به منظور تولید بیشتر بستنی - انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت راست - انتقال منحنی به سمت چپ و داخل
- انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت بالا روی محور عمودی - انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت چپ - بدون تغییر
- حرکت در طول مرز امکانات تولید به سمت راست و پایین به منظور تولید بیشتر بستنی - جابه‌جاشدن روی منحنی مرز امکانات تولید به سمت راست و پایین - انتقال منحنی به سمت چپ و داخل

(درس ۴ - برای تفکر و تمرین، تمرین شماره ۱)

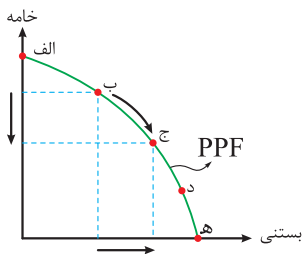
پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی

- هر گونه افزایش فناوری، منابع تولیدی و عواملی این چنین نشان از رشد و باعث انتقال منحنی می‌شود. در این مثال چون فقط فناوری تولید بستنی پیشرفت کرده است؛ پس منحنی به سمت جلو روی محور افقی حرکت می‌کند.

- افزایش تولید بستنی با منابع موجود شرکت باعث جابه‌جایی نقطه به سمت راست و پایین نمودار به منظور تولید بیشتر بستنی می‌شود؛ مثل حرکت از نقطه «ب» به نقطه «ج» یا نقطه «ب» به نقطه «د».

- این که نیروی کار در خط تولیدی بیکار باشد و اخراج شده باشد، یعنی شرکت ناکارا عمل می‌کند؛ پس نمودار همچنان بی‌تغییر باقی می‌ماند و نقطه تولید به نقطه‌ای در درون یا زیر منحنی مرز امکانات تولید منتقل می‌شود.